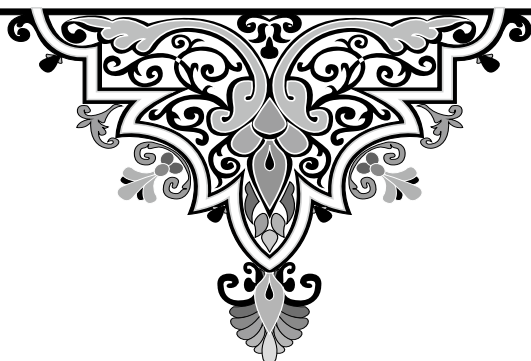

АХТАРОНИ АДАБ

30

**ҲАЙАТИ МУШОВАРА ВА ТАҲРИРИЯИ
50-ЧИЛДАИ ОСОРИ КЛАССИКОН ВА МУОСИРОН
АЗ СИЛСИЛАИ “АХТАРОНИ АДАБ”**

ҲАЙАТИ МУШОВАРА

*Абдуҷаббор Раҳмонзода
Шамсиддин Орумбекзода
Фарҳод Раҳимӣ
Низом Қосим
Гулназар
Саҳидод Раҳматуллозода
Гурез Сафар*

ҲАЙАТИ ТАҲРИРИЯ

*Абдулҳамид Самад
Кароматулло Олимзода
Сайидалӣ Маъмур
Абдунабӣ Сатторзода
Худой Шариф
Мирзо Муллоаҳмад
Алии Муҳаммадии Хуросонӣ
Муҳтарам Ҳотам*

КАМОЛИ ХУЧАНДӢ

ДЕВОН

Душанбе
«Адиб»
2015

ББК 84 Тоҷик 7-5
К-24

Бо муқаддима, таҳия ва тасхеҳи
Бадриддин Мақсудов

Мухаррир *Мубашишр Акбарзод*

К-24   **Камоли Хучандӣ. Девон.**
– Душанбе: «Адиб», 2015, 480 саҳ.

Девони Шайх Камоли Хучандӣ бар мабной нусхаи дастнависи куҳани шумораи 4739, ки дар китобхонаи Остони Қудси Разавии Машҳад маҳфуз аст, мурағтаб шудааст. Китобати ин нусха дар айёми зиндагии шоир (дар охири ҳаёташ) аз ҷониби хушнависи номаълуме шурӯъ гардида, пас аз даргузашти ӯ ба анҷом расидааст. Нусхаи дастнависи мазкур бори аввал мавриди баҳрабардорӣ қарор дода мешавад. Таҳиягар нусхаи мазкурро аз рӯи алифбои форсӣ аз нав тадвин кардаву иштибоҳоти матни ғазалҳоро дар муқоиса бо нусхаҳои муътабари дигар тасхеҳ намудааст. Китоб, ки барои оммаи васеи хонандагон пешниҳод мешавад, калимаву таркибҳои душворфаҳми матни ғазалҳо дар охир тавзеҳ қарда шудаанд.

ISBN 978-99947-2-408-6

© Нашриёти “Адиб”, 2015

ҶАҲОНИ ҶОН

Шайх Камоли Хучандӣ (ваф.1400-1401м.) маъруфтарин шоири касбии ғазалсарои аҳди классикии форсу тоҷик мебошад. Дар замони ҳаёт ва фаъолияти адабии ӯ ба туфайли эҷодиёти як зумра суханварони бузург, аз қабилӣ Ҳофизӣ Шерозӣ, Носири Бухорӣ, Салмони Совачӣ, Муҳаммад Ширини Мағрибӣ, Ассори Табрӣ ва дигарон ғазал ба авҷи инкишоф расида, чи аз нигоҳи шакл ва чи аз нигоҳи мавзӯю мундариҷа ба мукамалтарин жанри ғиноӣ мубаддал шуда буд. Аз сӯи дигар, барои шоирони ғиноӣ дар амри эҷоди ғазал қонунмандии саҳт устувори қолабгарӣ ё суннатгарӣ ҳукмрон буд ва шоир ба ҳеҷ вачҳ наметавонист онро бишканад. Бинобар ин барои ҳамчун ғазалсаро ном баровардан шоирро қобилият ва истеъдоди фавқулода лозим буд. Дар чунин шароит Шайх Камоли Хучандӣ на танҳо бо нерӯи бағоят бузургӣ халқияти адабӣ дар саҳнаи ғазалсароӣ зуҳур кард, балки бо ашъори тару намакини худ дар таҳаввули баъдӣ ғазал саҳми чашмире гузошт.

Ғазалҳои Камоли Хучандӣ шурӯъ аз замони худи ӯ ба ин тараф ҳамеша нуқли маҳфилҳои соҳибназарон будааст. Тавре ки худаш мегӯяд, «Олам сухани Камол бигрифт, – Имрӯз ҷуз ин сухан сухан нест». Ҳамчунин онҳоро овозхонҳо дар ҷамъомадҳои гуногун миёни мардум ба оҳанг месурӯданду месароянд. Вачҳи дар миёни омма роиҷ шудани ғазалҳои Камол дар он ҳам ҳаст, ки дар ашъори ин шоири хуштабъ калимаву таркибҳо, ибораҳои рехтаи халқӣ, зарбулмасалу мақолҳо ва ҳатто тарзи тафаккур ва муҳовараи мардумӣ ба таври фаровон хеле моҳирона бо сохтаву пардохтаҳои бадеӣ корбаст шудаанд. Ҷиҳатҳои зикршуда, албатта, халқият ва миллияти ашъори ин шоири шириндорро хеле барҷаста намудаанд. Аз мухтассоти дигари сабки ашъори Камол зарофатҳои намакини муҷассам дар онҳост. Зарофатҳои суханони шоир чунон бориканд, ки гоҳе барои пай бурдани онҳо хонандаю шунавандаро маънирасӣ ва зарофати табъ мебояд. Чунончи, ғазали зерини Камолро ҳамма медонанд:

*Ҷоно, ба ҷуз лабони ту оби ҳаёт нест,
Ширинтар аз лаби ту ба олам набот нест.
Рӯзи нахуст, эй шаҳи хубон, ба ошиқон
Рухро чаро намудӣ, агар майли мот нест?
Гуфтам: Давои дарди диламро хате навис,
Гуфто: Даво-т чун бинависам, давот нест.
Бар даври оразат хати сабзе, ки шуд падид,
Мазмуни хат ҳамин, ки ба ошиқ наҷот нест.
Доғи ҷафо ба ҷони мани хастадил манеҳ,
Рӯзе, ки дар вафо-т бимирам, вафот нест.
Гуфтам: Закоти лаъли лабат бӯсае бидеҳ.
Гуфто: Бирав, Камол, ки вақти закот нест.*

Тавре мушоҳида мешавад, суханбозиҳои пурназокат дар ин ғазал мавҷ мезананд. Ҳатто, агар ба маъниҳои қишри ғазали мазбур диққат диҳем, дар назари мо зебоиҳои дилрабои маҳбуба, оини бозии шатранҷ, муколамаи қаҳрамони ғазал бо дилбари шӯху ширинкори нисбат ба ҳоли ӯ бепарво, ки кораш ҷуз бо чарбзабонӣ тамасхур задан ба ошиқ нест, намоён мешавад. Аммо дар омади гап, падидаи ғариберо меҳоҳем гӯем, ки чунин ғазали пурзарофату мутоибадорро овозхонҳои шинохтаи мо дар оҳанги Шашмақом бо савти бисёр ҳазин мехонанд. Ҳатто тоҷикони насли мо ва аз мо калонтар шоҳиданд, ки ин ғазалро ҳангоми даргузашти ягон ходими барҷастаи сиёсӣ ё фарҳангӣ дар маросими видео ба оҳанг месуруданд. Аммо, аслан, дар чунин маърақаҳои мотам хондани он ба ҳеҷ ваҷҳ муносиб набуд. Дар он вақтҳо ҳам сароянда ва ҳам аксари мардум на ба мазмуни ғазал, балки фақат ба оҳанги сӯгворонаи он диққат мекарданд. Ин нукта барои он гуфта омад, ки нахуст бояд ба мазмун тавачҷуҳ кард, на ба тарзи сароиш ва ҳатто дуҷумӣ низ дар мавриди ғазали зикршуда дуруст ба назар намерасад.

Ҷанбаи дигари сабки хоси эҷодии Камоли Хуҷандӣ, ба қавли саҳеҳи Абдурраҳмони Ҷомӣ дар латофати сухан ва диққати маонӣ аст. Яъне, нерӯи ҳаёлотии Камол ба ҳаддест, ки зеҳни худро бо воқеият пайванд дода тасвирҳо ва маъниҳои нав меофаринад. Чунончи, диди шоиронаи худро дар мавриди рашки гулу лола аз зебоии маъшуқ чунин ба қалам овардааст:

*Дар чаман боди сабо бӯйи ту оварду зи шарм
Ранг дар рӯйи гулу лолаи сероб намонд.*

Чӯйи ба қасри Ширин равонкардаи Фарҳодро шоир чунин дидааст:

*На чӯй аст он равон дар қасри Ширин,
Ки гиряд санг бар Фарҳоди мискин.*

Сабаби дар лаби чӯй рӯйидани сарвро чунин маънӣ кардааст:

*Сарв мехост ба побӯси ту ояд чун об,
Лекин аз чӯ натавонист ба як по биғузашт.*

Аз нӯки мижаҳо чакиданҳои ашкро чунин тасвир кардааст:

*Миёни ҳар мижа чашмам ба ҳайрат аст, ки ашк
Ба пойи обила дар хорҳо чӣ гуна давид?*

Илллати забонаи оташи шамъро чунин дидааст:

*Шамъ мехост, ки ронад сухан аз хилвати роз,
Нек будаш, ки баромад ба даҳон сӯхтанӣ.*

Дар миёни ғунчаҳои гул дамидани боди субҳгоҳиро чунин шарҳ кардааст:

*Пеши лабҳои ту аз даъвии кӯчакдаҳанӣ
Ғунчаҳоро ба задан боди сабо тавба диҳад.*

Ин насақ баёну тасвирҳо дар ашъори Камол бисёранд ва онҳоро худи ӯ ба «хаёлоти латиф» ё «маънии хос» таъбир кардааст.

Азбаски Шайх Камоли Хучандӣ шоири ориф аст, муҳтавои ҳамаи ғазалҳои ӯ, аз ҷумла байтҳои овардашуда қиссаҳоеанд аз ҷаҳони ҷони шоир. Агар аз олами воқеият суханҳо ҳам карда бошад, мабдаъ ва маншаи онҳо ҳамона ҷаҳони ҷон аст. Ҷаҳони маънавий, ботинӣ ё рӯҳонии шоир басо бузургтар, рангинтар ва барояш муҳимтар аз ҷаҳони зоҳир аст. Ӯ мехоҳад ҳамин ҷаҳони пуртазоди ботиниро таҳқиқ ва дарк кунад. Барои ин нафси саркаш ва фиреборо, ки пайвастагӣ бо ҷаҳони зоҳир дорад, шинохтаю қатъан ром карданист. Вақте ин амалро анҷом дод, он зебои ягона ва мутлақро дар ботини худ хоҳад дид. Ҳамаи зебоиҳои ҷаҳони зоҳир фақат акси он

зебои мутлақанд. Мақсад аз сайри маънаві расидан ба он зебои абадӣ аст, чун ба қавли худи ӯ «қасди Камол аз ғазал он орази зебост».

Ҳамаи ғазалҳои Камол бозгӯи аҳволи рӯҳию равонии орифи ошиқ ба он ҷамоли ҷовид ва шарҳи ғами ишқи ӯ мебошанд. Камол дар иртиботи чунин ишқ бо завқу ҳоли хос шухуди ботинии худро бо забони мармуз баён доштааст. Мавсуф беш аз ҳазор ғазал дорад ва ҳамагӣ дар мавзӯоти фавқуззикр суруда шудаанд. Бузургии Камол ба ҳайси суҳансаро дар он аст, ки сухани худро такрор намекунад, агар маъниеро ҳам такрор карда бошад, перояи суханаш наві дорад. Зиҳӣ чунин шоирию суҳангустарӣ!

* * *

Аз масъалаҳои хеле муҳимми марбути мероси адабии Шайх Камоли Хучандӣ дар шакли тасхеҳшуда ба ҳуруфи имрӯзаи тоҷикӣ ба мардум пешниҳод намудани он мебошад. Вале ин кори саҳле нест. Гап сари он аст, ки нусхаҳои дастнависи девони Камол бисёранд, вале нусхаи мукамал ва комилан беғалат вучуд надорад. Ҳатто худи шоир дар замони зиндагӣ аз дасти котибони масъулиятношинос шикваҳо кардааст. Аммо барои котибони даврони пешин бе ҳеҷ ғалату иштибоҳ рӯнавис кардани девони шоире чун Камоли Хучандӣ кори бағоят душворе ҳам буд.

Тасаввур кунед, имрӯз бо мавҷудияти имконоти васеи техникӣ дар навишт ғалат мекунем. Дар гузашта ҳама кор дастӣ сомон дода мешуд. Дар он мавқеъ котиби ҳирфавӣ, албатта, шахси хушсаводе буд, ва ҳангоми бознависи матни шеър, онро лафз ба лафз сабт намекард. Байте ё пораи шеърро меҳонду онро рӯйи қоғаз меовард. Дар ин ҳол имкон дошт бо касе мусоҳиб ҳам мешуд ё дар сар хаёлҳои дигари зиндагӣ низ дошт. Бинобар ин дар раванди китобат ӯ метавонист калимаеро ё таркиберо аз рӯйи завқи хеш нохудоғоҳ тағйир бидиҳад ё ҳатто бадоҳатан байтеро илова ё ҳазф намояд. Бар матн ворид намудани ин қабил тасарруфот барои нусханависон амри ҳамагонӣ буд. Дар раванди китобат лағзиши қалам низ метавонист ҷой дошта бошад. Сабаб ҳамин аст, ки таркиби луғавии матн як ғазал дар нусхаҳои мавҷуда сад дар сад ба ҳам мутобиқат надоранд. Чунин таҳриф шудани матн

имрӯз бо истилоҳи «интерполятсия» ифода карда мешавад. Девони ҳеҷ як шоире, ҳатто аз маъруфтарини онҳо, аз ин осеб дар канор намондааст.

Дар чунин вазъият барои ба хатти кириллӣ ба вучуд овардани матн нисбатан саҳеҳи девони шоир илми матншиносӣ ва нусхашиносӣ ёрӣ мерасонад. Аммо ҳар ду илми номбаршуда дар доираҳои адабпажӯҳии кишвари мо аз ҷойгоҳи шоистае бархурдор нестанд. Мутахассиси варзидаи касбии ин соҳаро ҳам надорем.

Дар замони шӯравӣ дар Институти шарқшиносӣ ва мероси хаттии АИ ҷумҳуриамон бо кӯшишҳои адабиётшиносии зиндаёд профессор Аълоҳон Афсаҳзод як мактаби хуби матншиносӣ рӯйи кор омада буд. Иддае аз ҳамкорони эшон аз қабилӣ Зоҳир Аҳрорӣ, Камол Айнӣ, Абӯбакр Зухуриддинов, Амрияздон Алимардонов, Ҷобул Додалишоев ва дигарон низ дар самти баргардони мероси адабии хаттии ниёконамон ба хатти имрӯзаи тоҷикӣ корҳои зиёд анҷом додаанд. Аммо ҷои гуфтан аст, ки дар қариб онҳо дар иртибот бо муқтазиёти мафкуравии замони шӯравӣ баъзе нақоис ҳам дида мешуд. Инҳо асосан аз он иборат буданд, ки мутуни адабӣ тавре ки ҳаёт, қомилан ба кириллӣ баргардон намешуд ва ё дидаву доништа матн ва ё шарҳи матн таҳриф карда мешуд. Аммо инҳоро набояд нақси касбии онҳо ба ҳисоб овард, зеро талаби замони чунин буд.

Имрӯз, ки мо ба марҳалаи истиқлоли воқеии фарҳангӣ расидаем, матншиносони номбурда метавонистанд қорҳои бисёр судмандро анҷом бидиҳанд, вале сад афсӯс, ки ҳеҷ қадоме аз онҳо дар қайди ҳаёт нестанд. Пас аз номбаршудагон ва ҳамсафони онҳо дар Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б.Ғафуров профессор Абдулманнони Насриддин дар ин самт ба қорҳои назаррас даст зад ва худро ба ҳайси нусхашиносу матншиносии асил муаррифӣ намуд. Ягона китоби таълимиро ҳам вобаста ба мутуни адабиёти классикӣ бо номи «Матншиносии осори адабӣ» ӯ таълиф намуд (Хучанд, 2009). Мутаассифона, номбурда низ дар айни камолоти фаъолияти илмӣ ниқоби хок бар рӯи кашид.

Ақнун ҳоло қасе, ки мутуни адабиёти классикии форсу тоҷикро батамом бифаҳмаду дар айни замони нусхашиносу матншинос бошад ва дар амри ба хатти имрӯза беғалат таҳия намудани мероси хаттӣ таҷриба ва маҳорати қофӣ дошта

бошад ва дар ин пеша мактабдида бошад, қариб намондааст. Имрӯз баргардони матн ба хатти кириллӣ ба масъалаи доғ табдил ёфтааст. Барои ҳалли он мо бояд мутахассис омода намоем. Ҳоло ба ин кор касоне даст мезананд, ки на коршиноси Ҳирфавӣ, балки мисли меҳриғеҳ худрӯ ҳастанд.

Банда низ худро аз шумули чунин ҳаваскорон мешуморам. Дар айни замон илочи дигаре нест. Бояд ашъори гузаштагонро ба хатти имрӯза гардонида, ба оммаи хонандагон пешниҳод намуд. Аммо ин кор гарчанде осоннамоист, дар асл басо душвор ва пурмашаққат аст. Таҳиягар дар қадами аввал бояд илми арӯзо хуб бидонад. Сониян, беҳтарин луғатҳои тафсирии асримиёнагиро бо худ дошта ва дар шеваи корбурди онҳо хуб балад бошад. Вайро лозим аст дар дуруст хондани хатти арабиасоси форсӣ маҳорати кофӣ пайдо намояд, зеро хатти форсӣ, ҳатто бигузур настаълиқи хоно ҳам бошад, хонандаи имрӯзаро метавонад «фиреб бидиҳад». Он хат маълум, ки консонантӣ аст, яъне садонокҳои кӯтоҳ дар он навишта наместаванд. Ин ҳолат дар хондани калимаҳо метавонад мушкил эҷод намояд. Масалан, шахси камтаҷриба мумкин аст «Заҳир»-ро «Зухайр» ва ё баръакс бихонад. Ё «навруста»-ро «навраста», «дурд»-ро «дард», «гул»-ро «гил», «меҳр»-ро «муҳр»... бихонад. Чунин вазъ, дар баъзе ҳолат, дар масъалаи дуруст гузоштани бандаки изофӣ ҳатман ишқол ба вучуд меорад.

Душвории дигаре, ки таҳиягар ҳатман ба он мувоҷеҳ аст, натиҷаи дар матн гузошта нашудани аломатҳои китобат аст. Ин ҳолат аз ӯ диққати тамомиро меҳақад, то дар барқароркунии асли матн ғалат накунад. Котибон дар гузашта ба ҳусни хат эътибори махсус медоданд. Бинобар ин барои зебо баромадани зоҳири матн метавонистанд калимаҳои ибораҳоро ба ҳам пайваस्त бинависанд ё таркиби калимаҳои мураккабу сохтаро аз ҳам ҷудо бинигоранд. Бинобар ин дар дуруст хондани матн дониш ва таҷрибаи зиёд лозим аст. Аз соири анвои улуми адабӣ ва забони арабӣ андак-андак огоҳӣ доштан низ амри заруриест ва муҳимтар аз ҳама қобилияти ворид шудан ба уфуқи фикрию ҳунарии шоири мавриди назар аҳаммияти аввалиндараҷа дорад. Ҳамчунин таҳиягарро вочиб аст, ки маънирас, сухансанҷ, амонатдор бошад. Таносуби суханро хуб эҳсос карда тавонистан ҳам аз шартҳои муваффақияти кори матншинос аст. Ғайр аз инҳо ин гуна мутахассис бояд аз

ачалакорӣ ва худдонамӣ парҳез намояд ва ботаҳаммул ҳар як вожаи номаънусу ғарибро тафтиш кунаду дурустии онро бисанҷад ва ҳоказо.

Инҷониб дар миёни суханшиносони имрӯзӣ Мубашшир Акбарзодро мешиносам, ки дар шинохти матн малакаю таҷрибаи кофӣ ғун кардааст. Дар ин самт корҳое, ки худаш анҷом додааст ва тақризҳое, ки ба мутуни таҳиянамудаи дигарон то ҳол навиштааст, бар ин гувоҳанд. Аз ҷумла тақризе, ки ба Девони Камоли Хуҷандӣ дар таҳияи А.Суруш ва С.Саидов (Хуҷанд, 2011) дар маҷаллаи «Садои Шарқ» (2014, № 1) таҳти унвони «Ҳар чӣ баъд аз Камол, нуқсон аст» нашр намуд, аз коршиносии ӯ гувоҳӣ медиҳад. Мавсуф дар баробари арҷгузорӣ ба муҳассаноти кори таҳиягарон ғалату иштибоҳоти бисёрро бармало кардааст. Ҳамчунин дар бораи баъзе камбуду ғалатҳои дигари нашри мазкур тақризи нависандаи ин сутур «Дар ҳошияи «Девони Камоли Хуҷандӣ» дар рӯзномаи «Адабиёт ва санъат» (27 августи 2015. – Саҳ. 12) интишор шудааст.

Пас аз чопи тақризи ахир аз Хуҷанд навиде расид, ки Абдуҷаббори Суруш, яке аз мураттибони нашри мавриди назар, ба ин кор мучаддадан даст зада, онро бо пешгуфтори худ чанде пештар (баҳори соли 2015) дар Хуҷанд ба таъб расонидааст. Вақте он дастрасам шуд, дидам, ки бо коғазу чилди боз ҳам назарработару ороиши беҳамтои ранга бо матни форсиаш ба теъдоди 1000 нусха ба зевари чоп ораста шудааст. Онро дида шод шудам, ки ин дафъа нусхаи саҳеҳ ба дасти хонандагон расидааст. Вале чун онро варақ задам, дидам, ки шодмониям чандон асос надорад. Маълумам шуд, ки мураттиб гарчанде хеле ғалатҳои имлоӣ, китобат ва техникаи мавҷуд дар нашри қаблӣро ислоҳ кардааст, вале бархе нақсу иштибоҳот ҳанӯз ба назар мерасанд. Роҷеъ ба ин нашр низ тақризи инҷониб таҳти унвони «Мақун, хоҷа, ислоҳ шеъри Камол!» дар рӯзномаи «Адабиёт ва санъат» (26 ноябри 2015.- Саҳ. 10-11) ба нашр расид. Ҷойи гуфтан дорад, ки «Девони Камоли Хуҷандӣ» борҳо дар кишвари мо ба хатти имрӯзаи тоҷикӣ рӯи чоп дидааст ва хушбахтона, аз нашр то нашр раванди беҳтаршавӣ дорад. Чопи ахир, сарфи назар аз баъзе нақоис дар муқоиса бо матни нусхаҳои чопии кириллии дигар барӣ аз иштибоҳоти ҷиддӣ мебошад. Ин ҷо беш аз ин сухан намекунем ва мерасем ба баррасии нусхаи Остони Қудс ва зикри равиши қорамон двр таҳияи матни он.

Мо дар ин китоб нусхаи дастнависи қадиму нодири девони Камоли Хучандиро, ки таҳти шумораи 4739 дар китобхонаи Остони Қудси Разавии Машҳад махфуз аст, ба ҳайси нусхаи модар (архетип) қабул намудаем.

Як копияи нусхаи мазкурро замоне устои зиндаёд Абдулманнони Насриддин аз дӯсташон доктор Акбари Эронӣ дастрас намуда, ҳифз кардаанд. Қабл аз таҳия намудани китоби ҳозир банда он нусхаро аз доктори илми филология Фахриддин Абдулманнонӣ – писари устод дархост намудам ва эшон бо меҳрубонӣ ва кушодарӯйӣ онро бароям вогузор намуданд. Сарсабзию тавфиқ ҳамеша ёрашон бод!

Нусхашиносони маъруфи эронӣ Аҳмад Гулчини Маонӣ ва Аҳмади Мунзавӣ дар феҳристҳои бавучудовардашон санаи китобати ин нусхаро 800 ҳиҷрӣ таъйин кардаанд, ки баробар бо 1397-1398 м. аст. Ва бадеҳист, ки дар ин таърих Камоли Хучандӣ ҳанӯз зинда буд. Чойи гуфтан аст, ки дар бораи мушаххасоти нусхаи мазкур суҳаншиноси мумтоз марҳум Абдулманнони Насриддин дар мақолаашон «Нақду тасҳеҳи осори Шайх Камоли Хучандӣ» муфассал иттилоъ додаанд. Ин ҷо мо баъзе мулоҳизоти худро бар иловаи мушоҳидоти устод Абдулманнони Насриддин дар бораи ин нусха ибраз медорем.

Дар ҳақиқат мумтозии девон дар доштани муқаддимаи мансур ба забони форсӣ аст. Муқаддима нокомил аст (аввалу охири он афтодааст) ва он ҳамагӣ шаш сафҳа буда, дар он роҷеъ ба мақоми азиме, ки Шайх Камол дар Табрез дошт ва ҳамчунин роҷеъ ба санаи ба Сарой рафтани ӯ ва таърихи бозгашти ӯ ба Табрез бо обу тоби ҳар чӣ тамомтар баён шуда ва ба Камол саломатӣ ва тӯли умр талабида шудааст.

Фишурдаи мазмунаш ин аст, ки Камол бар асари фитнаву ошӯби воқеъшуда дар Табрез (ҳучуму тороҷи Туктомиш дар назар аст) моҳи зулқайдаи соли 787 ҳ. (декабри 1385м.) ба Сарой кӯч баст ва хосу оми Озарбойҷон ғариқи дарёи фиروق гаштанд. Дар соли 798ҳ. (1396 м.) ӯ ба Табрез муроҷиат кард ва ба расми қоидаи пешин саҷҷодаи иршод густарид ва боиси фараҳмандии фузалои он шаҳр гашт.

Иттилои мазкур дар бораи гуфтаҳои боло маъҳази дасти аввал буда, бори дигар дар Сарой ба муддати 11 сол иқомат кардани Камолро тасдиқ мекунад.

Фақат ҳукм бар он душвор аст, ки ин муқаддимаро худӣ ко-

тиб таълиф намуда ва ё аз рӯи нусхаи мавҷудаи дигаре рӯнавис кардааст. Эраҷи Гулисурхӣ нусхаи асоси матни девони ҷопии худ қарордодаашро, ки таҳти шумораи 266 маҳфуз дар китобхонаи Донишқадаи шаҳид Мутаҳҳарӣ мебошад ва он ба хатти Алиӣ Домғонӣ китобат шудааст, муаррифӣ намуда, оғози китобати онро 798ҳ. (1395-1396) ва анҷоми онро 821ҳ. (1418м.) таъйин кардааст. Қадимтарин будани нусхаи мазкур аз рӯи доштани ҳамон муқаддимаи таълифшуда дар замони ҳаёти шоир қазоват шудааст. Акси матни он муқаддимаро оқои Эраҷи Гулисурхӣ дар сафаҳоти аввали нусхаи ҷопии худ овардааст ва аз мутолиаи он маълум шуд, ки он комил буда, бо матни муқаддимаи нусхаи Остони Қудс айнияти том дорад. Бояд арз шавад, ки вучуди ҳамин муқаддима ва мазмуни он Гулисурхиро бар он водоштааст, ки оғози китобати онро наздик ба замони мурочиати Камол ба Табреш ҳадс бизанад. Аммо барои мо як ҳақиқати мусаллам он аст, ки санаи китобати ин нусха дар охири китоб, (акси онро номбурда овардааст) 821ҳ. сабт шудааст. Пас, пурсида мешавад, ки оё метавонад китобати як девон аз ҷониби котиби ҳирфавие чун Алиӣ Домғонӣ 23 сол давом кунад? Ҳақиқати ин амр, албатта, зери суол меравад. Аз ҳамин ҷо фарзияи тақаддуми замонӣ доштани нусхаи Остони Қудс нисбат ба нусхаи Алиӣ Домғонӣ пеш меояд.

Барои таъйиди фарзияи мазкур он ҳам далел шуда метавонад, ки шурӯъ аз нимаи нусхаи дар дасти мо буда (нусхаи Остони Қудс) котиб ба ҷойи «айзан лаҳу» борҳо ҷо-ҷо «ва лаҳу тоба сароҳу», «ва айзан тоба масвоҳу», «ва лаҳу нуввира марқадаҳу», «ва лаҳу тоба мазчааҳу» ва «ва лаҳу қаддаса сирраҳу» навиштааст. Ин гуна суҳанон дар ҳаққи шахсони даргузашта гуфта мешаванд. Аз ин воқеият чунин фаҳмида мешавад, ки ҳангоми нисф кардани китобати нусха котиб хабари марғи шоирро шунидаву аз таъсири он чунин амал кардааст. Аммо ин гуна манзара дар нусхаи Алиӣ Домғонӣ ба назар намерасад, зеро агар чунин мебуд, оқои Гулисурхӣ ба ин мушаххасаи муҳимми нусха ҳатман ишора мекард. Ҷузъиёти баёншуда эҳтимоли наздик ба яқинеро маълум мекунад, ки котиби нусхаи Остони Қудс пас аз чанд моҳи реҳлати Камол кори китобатро ба охир расонидааст. Албатта, аз ин ҷо арзишу эътибори нусхаи мазкур маълум мешавад.

Мушаххасоти матни нусхаи Остони Қудс бар иловаи

чизҳое, ки устод Абдулманнони Насриддин навиштаанд, аз инҳо иборанд:

– Дар саросари нусха нуқтаи ҳарфҳо хатман аз ҳам ҷудо ва нисбат ба он ҳолате, ки дар матнҳои замонҳои баъди меби-нем, қадре дуртар аз ҳам гузошта шудаанд.

– Ҳарфи «гоф» ҳама ҷо «коф», «чим» дар шакли «чим» аст; ҳарфи «син» бисёр вақтҳо зераш се нуқта дорад ва ҳарфи «шин» низ на ҳамеша бо нуқта мебошад. Аксаран ба ҷойи «пе» ҳарфи «бе» ва гоҳе баръакс сабт аст. Ҳар ҷо калимаи «каҷ» омада, котиб бидуни истисно «каж» навиштааст. Назар ба нишондоди донишмандони таърихи забон сабаби чунин сурат гирифтани китобати калимаи ахируззикр дар он аст, ки дар лаҳҷаҳои шимолу ғарбии забони форсӣ бо таъсири забони портӣ аз қадим овози «же» истеҳком дошт. Азбаски маҳалли китобати нусхаи мавриди назар Озарбойҷон буда ва он дар ҳудуди ғарби Эрон ҷойгир аст, котиб шеваи талаффуз ва навишти бостонро ҳифз кардааст. Ҳолатҳои баршумурдашуда, албатта, намоёнгари воқеан қадимӣ будани нусха мебошанд.

– Котиб гоҳе пайвандаки пайваस्तкунандаро, ки муқарраран, бо ҳарфи «вов» бояд ифода шавад, дар байни калимаҳои бо ҳамсадо тамомшуда нагузоштааст. Хонанда фақат аз рӯи мантиқ метавонад онро барқарор намояд.

– Дар ибораҳои навъи «аз ў», «дар ў», «бар ў» барои ифодаи ҷонишини шахси сеюми танҳо бо сабти ҳарфи «вов» ба-санда кардааст, яъне пеш аз «вов» ҳарфи «алиф»-ро нагзоштааст. Ибораҳои аз қабилӣ «мӯҷиб аст», «гуноҳ аст», «равшан аст», «ширин аст» ва ғайра бидуни ҳарфи «алиф» ба ҳам пайваста шудаанд.

– Аҳён (ду ё се бор) ҷойи мисраъҳои абёт иваз шудаанд, ки ин ҳолат аз бедикқатии котиб ё ҳамчун амри тасодуф рух додааст.

– Котиб дар раванди кораш, агар дида, ки калимае аз қаламаш афтод, онро рӯ ба рӯи мисраъи марбута дар ҳошия навиштааст.

– Дар матни нусха ғазалҳои зерин дар ҷойҳои гуногун такроран китобат шудаанд: «*Аз пеши ман он шӯх чу таъҷил-кунон рафт*»; «*Дарди ман гӯед бо ёрон, ки дармон ёфт нест*»; «*Даромад аз дари арбоби хирқа ногаҳ дӯст*»; «*Аз лабаш ҳар гаҳ, ки хоҳам бўса, дашномам диҳад*»; «*Эй хати ту сабзии хони бало*»; «*Эй зи ғамат дил ба ҷафо мубтало*».

– Аҳёнан котиб ҷойи калимае ё мисраеро ҳолӣ гузоштааст. Шояд мақсадаш ин буда, ки пас аз анҷоми китобати девон онро бозхонӣ намуда, холигиҳоро такмил намояд. Аммо маълум мешавад, ки ӯ як чунин кореро анҷом надодааст. Бинобар ин мазмуни муқаддимаи девон низ бетағйир боқӣ мондааст.

– Дар матни девон ғалатҳои фоҳиши носих, аз қабилӣ ба маъноӣ байт тамоман ночаспон омадани баъзе калимаҳо, аз қабилӣ «Лаби шакарлабу бодомчашми мушкинхол» (аслан, «лаб» неву «бут» аст); «Бе лабат гар шуд лаболаб гавҳари ашкам равост» (аслан, «соғари чашмам»); «Ба зери по чу шукуфтӣ дилам, бурид зи ҷон» (аслаш «чу шикастӣ») ва ғайра ба чашм мерасанд, ки онҳоро дар қиёс бо нусахи дигар осон ислоҳ метавон кард.

– Носих ҳамеша, шояд бо мақсади сарфаи вақти худ ва соҳати коғаз радифи ғазалро як бор дар матлаъ сабт карда, дар байтҳои баъдӣ аз сабти он сарфи назар кардааст.

– Девон аз рӯи алифбои таҳачҷӣ мураттаб шудааст ва мутобиқан тазакуроти «ҳарф-ул-алиф», «ҳарф-ул-бо», «ҳарф-ут-то» ва ғайра то ҳарфи «йо» ҳамчун сарҳалқа сабт шудааст. Аз муоинаи матни девон маълум мешавад, ки носих дар кори худ ҳарфи оғозини ғазалҳоро дар доҳили ҳар ҳалқа ба эътибор гирифтааст, вале ба ҳамин равиш комилан содиқ намондааст, баъзе ноҷӯриҳо, яъне пасу пеш овардани ғазалҳо ҳаст. Ҷойи гуфтани он ҳам ҳаст, ки чунин амал дар замони котиб айб шуморида намешуд.

– Фарқи ин нусха аз нусахи дигар боз дар он аст, ки ба ҳарфҳои «нун» ва «ҳои ҳавваз» ҳеч ғазал надорад.

Дидани чунин ҳол касро ба хулосае меорад, ки авроқи ғазалҳои марбути ҳуруфи мазкур аз девон афтодаанд. Аммо ин тавр нест. Таҳқиқи ин масъала чизи дигареро маълум мекунад. Ба гумони мо, котиби нусха бо китобати чор байти ғазали «*Шаббе ногаҳ даромад аз дар он дилдори маҳруям*», ки як рӯи варақ тамом шудааст, корро қатъ намуда, ба тафреҳ ё умури ғайре машғул шудааст. Дар ҳамин муддат як миқдор ғазалҳои дигари ба ҳарфи «шин» ва соири ҳуруф сурудаи Камол ба дасташ расидаанд. Ва дар мавқеи нишастан ба идомаи қор, эҳтимол котиб китобати ғазалҳои бахши «ҳарфи мим»-ро баохиррасида пиндошта, аз зер дар кунҷи ҳошияи ҳамон сафҳа калимаи «дило»-ро сабт намудааст ва аз пушти

он ғазалҳои тозарасидаро навиштан гирифтааст. Воқеан ҳам ғазали аввали ҳамин қисмат бо лафзи «дило» оғоз меёбад:

*Дило, насими саодат вазид, ҳозир бош!
Расид мужда, ки дилбар расид, ҳозир бош!*

Ҳамин тартиб, чандин ғазал ба ҳарфи «шин», «вов» ва «алиф» китобат шудааст. Баъдан, дар васати сафҳа дар дохили ҷадвал «ҳарф-ул-йо» сабт намуда, ҳамаи ғазалҳои ба ин ҳарф доштаашро овардааст. Қисмати «Ғазалиёт»-и нусха бо ғазали «*Чӯ мӯҷиб аст, ки ҳеч илтифоти мо наkunӣ,- Тараҳхуме ба ғарибони бенаво наkunӣ*» ба охир расидааст ва бахши «Фи-л-муқаттаъот» на аз сафҳаи нав, балки дар ҳамин сафҳа, аз поёни ғазали охирин шурӯъ мешавад.

Бо ин ҳама гуфтанием, ки матни қисмати ғазалиёти ин нусхаи девони Камол авроқи афтода надорад. Шакли аввали саҳҳофишудааш ҳамин гуна будааст, ки ҳаст. Тавре болотар ҳам гуфтем, котиб нусхаи фароҳамовардаашро бозхонӣ накардааст ва дар натиҷа чунин беназмиҳо ислоҳношуда боқӣ мондаанд.

Тавре ки аз мулоҳизоти боло бармеояд, нусхаи Остони Қудси Разаӣ дар ҳоли ҳозир нусхаи ба замони фаъолияти шоири Шайх Камоли Хуҷандӣ марбут ва муътамад мебошад. Устоди зиндаёд Абдулманнони Насриддин низ бар ин нусха арҷи махсус қоил шуда, таъкид бар он доштаанд, ки истифодаи он дар тасҳеҳу нашри тозаи девони шоир аҳли таҳқиқро барои ироаи матни ба асл наздик кумаки фаровон хоҳад кард. Лозим ба ёдоварист, ки нусхаи мазкур дар таҳия ва нашри ҳеч кадом матни илмӣ-интиқодӣ ва оммавии девони шоир то ҳол истифода нашуда ва бори аввал мо кори худро дар таҳияи нашри оммавии девони Камол бар мабноси он анҷом додем.

Бояд гӯем, ки ҳудуди имконоти барномаи силсилаи «Ахтариони адаб»-ро ба назар гирифта, аз ин нусха фақат ғазалиётро барои чоп омода намудем. Нусха 745 ғазал дорад, аз онҳо якеаш мустазод аст. Ғазалҳои тақрор китобатшударо ҳазф намудем, Аммо ду ғазали миёни мардум машҳур, якеаш ғазали «*Во ғарибӣ*», дигараш «*Ҷоно, ба ҷуз лабони ту...*»-ро аз дигар нусхаҳо вориди китоб намудем. Зимнан гӯем, ки ғазали «*Ҷоно, ба ҷуз...*»-ро аз нусхаи дастнависи № 356 маҳфуз дар ганҷинаи дастхатҳои ба номи академик А.Мирзоеви АИ кишварамон ба ин маҷмӯа дохил кардем. Ам-

мо дар нусхаи мазкур мисраи дуҷуми ин ғазал дар шакли «*Ширинтар аз лаби ту ба ошиқ набот нест*» оварда шудааст, вале мо шакли машҳури онро қабул намудем.

Чунон ки ба он ишора рафт, дар нусхаи Остони Қудс тартиби ҷойгиршавии ғазалҳо махлут аст, биноан онҳоро аз нав ҷо ба ҷо кардем. Ногуфта нагузорем, ки тартиби ҷойгирии абёти аксари ғазалҳо дар ин нусха аз соири нусах фарқ дорад. Аммо бо назардошти қидмати нусха кӯшиш кардем сохтори ғазалҳои нусхаи асосро ҳифз намоем. Аммо агар дида шуд, ки дар нусха баъзе ғазал шаш байт дораду дар соири нусах ҳафт байт аст, онро такмил кардем. Ва агар дар нусхаи мо баъзе ғазалҳо панҷбайтӣ асту дар дигар нусаҳо шашбайтӣ, ғазали нусхаи худро ҳифз намудем, зеро Камол ғазалҳои панҷбайтӣ ҳам дорад (Камол, ин панҷ байт он «Панҷ ганҷ» аст, – Ки монда ёдгоре аз Низомӣ). Баъзе ғалатҳои равшанеро, ки тавре пештар гуфтем, котиб содир намудааст, дар муқоиса бо нусаҳои дигар тасҳеҳ намудем.

Дар бисёр мавридҳо бартарии нусхаи мо аз соири нусах, ҳатто аз нусхаи Гулисурхӣ ошкор аст. Инро дар мисоли як байт нишон додан мумкин аст. Чунончи, дар нусхаи Давлатободӣ шакли он чунин аст:

*Гуфтӣ: Аз сар гузарад дар ҳаваси ёр Камол,
Сар чӣ бошад, зи сари ҷону ҷаҳон ҳам гузарад.*

Дар нусхаи Шедфар:

*Гуфтӣ: Аз сар гузарад дар талаби дӯст Камол,
Сар чӣ бошад, зи сару ҷону ҷаҳон ҳам гузарад.*

Дар нусхаи устодон Ш.Ҳусейнзода ва С.Асадуллоев:

*Гуфтӣ: Аз сар бигузар дар талаби дӯст, Камол,
Сар чӣ бошад, зи сари ҷону ҷаҳон ҳам гузарад.*

Дар нусхаи Гулисурхӣ:

*Гуфтӣ: Аз сар гузарад дар ҳаваси ёр Камол.
Сар чӣ бошад, зи сару ҷону ҷаҳон ҳам гузарад.*

Дар ҳар ду нусхаи чопи Хучанд:

*Гуфтӣ: Аз сар гузарад дар талаби дӯст Камол,
Сар чӣ бошад, зи сару чону ҷаҳон ҳам гузарад.*

Тавре мебинед, дар ҳамаи нусхаҳои боло ё дар ҳар ду мисраъ ё дар мисраи дуюм таъқидоти лафзӣ дида мешавад. Дар нусхаи Давлатободӣ ва Гулисурхӣ «ҳаваси ёр» маънии сабук дорад. Ба ҷойи он, чӣ тавре ки дар баъзе нусах мебинем, «талаби дӯст» маънои комили ирфонӣ дорад, зеро солиқ нисбат ба ёр ё дӯст ҳавас надорад, балки ҳамеша дар талаби ўст. Дар мисраи дуюми намунаҳои боло «сар», ки дар аввали мисраъ омадааст бо «чон» маънои муродифӣ дорад. Яъне, дар як мисраъ омадани ду мафҳуми ҳаммаъно лутфе надорад. Дар мисраи дуюми нусхаи Гулисурхӣ ва ҷопи Хуҷанд, ки «зи сару чону ҷаҳон» омадааст, тамоман хароб аст. Чӣ гуна мешудааст, ки шахси як бор аз баҳри сар баромада бори дигар аз сару ҷонаш бигзарад? Шакли комилан дурусти он дар нусхаи Остони Қудс сабт аст:

*Гуфтӣ: Аз сар гузарад дар талаби дӯст Камол,
Сар чӣ бошад, зи сари ҳар ду ҷаҳон ҳам гузарад.*

Далели боз ҳам гӯётари сабқати замони нусхаи Остони Қудс аз нусхаи Гулисурхӣ вучуди ҳолати зайл аст. Дар ҳамаи нусхаҳо, аз ҷумла дар нусхаи Гулисурхӣ чунин байт ҳаст:

*Эй ки гуфтӣ, бибарам қиссаи худро ба табиб,
Мабар ин дард, ки қорам зи мудово бигузашт.*

Ҳамин байтро дар нусхаи мо мехонем:

*Эй ки гуфтӣ: Бибарам қиссаи ту пеши табиб,
Биҳил ин қор, ки ранҷам зи мудово бигузашт.*

Дар нусхаи Гулисурхӣ таносуби мисраъҳо вайрон аст, зеро «қисса» ба мухотаб нисбат пайдо кардааст, на ба субъект. Боз шоир гуфтан дорад, ки масъаларо пеши табиб набар, ки дарди маро илоҷ нест. Байти нусхаи мо чунин парешгуфторӣ надорад ва асолати ҳудахро ҳифз кардааст.

Дар нусхаи Гулисурхӣ байтеро дар шакли зер мебинем, ки дар маъно лутфи Камолона нест:

*Биғӯй бо мағасони лаб, эй шакарғуфтор,
Ки нозук аст рухи ман, аз он тараф мапаред.*

Шакли саҳеҳи он дар нусхаи мо дида мешавад ва он ин аст:

*Биғӯй бо мағасон, эй лаби шакарғуфтор,
Ки нозук аст рухи ёр, аз он тараф мапаред.*

Акнун худ мулоҳиза фармояд, ки кадоме аз ин нусхаҳо саҳеҳтар аст. Тааҷҷубовар ин, ки байти мазкур дар нусхаҳои Давлатободӣ (дар ҳар ду нашраш), Шедфар, устодон Ҳусейнзодаву Асадуллоев ва ҳамчунин дар ҳар ду чопи Хучанд шакли зайлро дорад:

*Биғӯй бо мағасони лаби шакарғуфтор,
Ки нозук аст рухи ёр, аз он тараф мапаред.*

Дар зерварақи матнҳои интиқодии девон вобаста ба чунин вазъ аз ҳолати соири нусхаҳои дастнавис зикре ҳам нарафта аст. Ин аз он гувоҳӣ медиҳад, ки дар ҳамаи нусахи дастнавис (ба ғайр аз нусхаи мо) байт шакли дигаре надорад.

Дар ҳамаи нусхаҳо, аз ҷумла дар нусхаи Гулисурхӣ байте чунин шакл дорад:

*Чун муроди дӯст ҷон афшондан аст аз дӯстон,
Зудтар дарёб, ҷони ман, ризои дӯстро.*

Шакли дурусти он фақат дар нусхаи мо чунин омадааст:

*Чун муроди дӯст ҷон афшондан аст аз баҳри дӯст,
Зудтар дарёб, ҷони ман, ризои дӯстро.*

Таваҷҷуҳ кунед ба байти дигар, ки дар аксари нусхаҳо чунин сабт аст:

*Бод гарде, ки зи хоки раҳаш овард ба чашм,
Чашм доред, ки куҳли басаре меояд.*

Ҳолати булаҷабтари ин байтро дар нусхаи чопи аввали Хучанд мебинем:

*Бод гарде, ки зи хоки раҳаш овард ба чаши,
Чаши доред, ки аҳзони басаре меояд.*

Дар мисраи дуюм, ҳам маъно хароб асту ҳам вазн. Дар чопи дуомаш «аҳзон»-ро ба «куҳл» ислоҳ кардаанд.

Ҳамин байт дар нусхаи мо:

*Бод ҳар гард, ки меорад аз он хоки қадам,
Чаши доред, ки куҳли басаре меояд.*

Саломат ва фасоҳату латофати байти нусхаи мо дар қиёс бо нусахи дигар ошқору ҳувайдост.

Як мисоли дигар меорем. Дар нусхаҳои Давлатободӣ, Шедфар ва Гулисурхӣ:

*З-он миён нест нишонею суҳан нест дар он,
Суҳан он ҷост касеро, ки даҳоне дорад.*

Дар нусхаи Ш.Ҳусейзода ва С.Асадуллоев ва ҳар ду чопи Хучанд:

*З-он миён нест нишоневу суҳан ҳаст дар он,
Суҳан он ҷост касеро, ки даҳоне дорад.*

Дар назари аввал чунин ба назар мерасад, ки шакли ҳар ду байт дуруст аст. Нодурустии онҳо дар қиёс бо нусхаи мо қобили фаҳм мегардад:

*З-он даҳан нест нишону суҳане нест дар он,
Суҳан он ҷост касеро, ки даҳоне дорад.*

Дар ин шакл байт комилан дуруст аст. Фақат ҳаминро мегӯему мегузарем, ки дар он маънии дақиқи ирфонӣ ниҳуфтааст.

Дар ҳамаи нусхаҳои, ки мо муқоиса кардем, байти зайл чунин сабт шудааст:

*Қимати банда чӣ донад, ки ба сад ҷони азиз
Ҳам насими сари як мӯйи ту бифрӯхта бод!*

Дар ислоҳи ин байт нусхаи мо кумак мерасонад. Дар он чунин омадааст:

*Қимати банда чӣ донад, ки ба сад ҷони азиз
Ҷам ба сими сари як мӯйи ту бифрӯхта бод!*

Дар ҳамаи нусхаҳо ба шумули Гулисурхӣ ва ҳар ду чопи Хучанд байте чунин омадааст:

*Саводи чашми ман аз гиря шуд тару абтар,
Кунун муҳаррири ашкам ҳамебарад ба баёз.*

Фақат дар нусхаи мо аст, ки ба ҷойи «тару абтар» «чу сафҳа сафед» сабт шудааст ва дар саҳеҳии он шакке нест.

Дар ҳар ду нусхаи чопи Хучанд ғазале аз чопи Карамӣ оварда шудааст, ки дар баъзе мисраъҳои он ғалатҳо ҳастанд. Ду байти онро зайлан меорем:

*Имшаб он моҳи дилафрӯз ба меҳмони кӣ буд?
Хатти ӯ сабзии лабҳои намакдоғи кӣ буд?...
Сӯхтаи аз ғаму дардаш нашуд ин нукта ҳанӯз,
Ки шаб он шамъи шакарлаб ба ғулистони кӣ буд?*

Сурати саҳеҳи он дар нусхаи мо омадааст:

*Имшаб он моҳи дилафрӯз ба меҳмони кӣ буд?
Хатти ӯ сабзии дилҳо намақи хоғи кӣ буд?...
Сӯхтаи аз ғаму дардаш нашуд ин нукта ҳанӯз,
Ки шаб он шамъи шакарлаб ба шабистони кӣ буд?*

Як нуктаи бас ҷолиби дигар ин, ки матни як байти машҳури Камол дар нусхаҳои дастнавису чопӣ гуна-гуна сабт шудааст. Чунинчун, дар нусхаи Давлатободӣ:

*Дар лутфи табъ Саъдии Шерозӣ, эй Камол,
Бовар намекунамд, ки гӯйӣ, хучандиям.*

Дар шакли боло лафзи «Шерозӣ»-ро бо задаи «о» бихонем, маъно равшан мешавад. Дар нусхаи Шедфар низ ҳамин тавр аст.

Дар нусхаи устодон Ш.Хусейнзодаву С.Асадуллоев ба сурати зайл аст, ки он ҳам лутфи Камолна дорад:

*Бо лутфи табъ мардуми Шероз аз Камол
Бовар намекунад, ки гӯяд, хуҷандиям.*

Дар нусхаи Гулисурхӣ бо кистии вазн ва ихлоли маънӣ омадааст:

*Дар лутфи табъ Саъдии Шерозӣ, Камол,
Бовар намекунад, ки гӯӣ хуҷандиям.*

Дар чопи аввали Хуҷанд чунин шакл дорад:

*Бо лутфи табъ мардуми Шероз, эй Камол,
Бовар намекунад, ки гӯӣ, Хуҷандиям.*

Дар чопи дуюми Хуҷанд чунин омадааст, ки саҳеҳ нест:

*Бо лутфи табъ мардуми Шероз аз Камол,
Бовар намекунад, ки гӯӣ, Хуҷандиям.*

Дар нусхаи мо маънии байт хеле равшану возеҳ аст:

*Дар лутфи табъ Саъдии Шерозӣ, Камол,
Бовар намекунад, ки гӯӣ, хуҷандиям.*

Овардани намунаҳоро дар ҳамин ҷо қатъ мекунем. Фақат ҳаминро мегӯям, ки дар муддати чор-панҷ моҳи пайваста саруқор доштан бо матни нусхаи Остони Қудси Разаӣ ва муқоисаи он бо мутуни нусахи дигар ғӯтавар дар ҷаҳони маънаӣ ва ҳунарии ин шоири тавоноӣ тоҷик будам ва аз ин қор ҳаззи фаровон бурдам ва ба хонандагони азиз низ дар мутолиаи ғазалиёти шоир ҳамин гуна эҳсос ва бештар аз онро таманно дорам.

Дар охир ба муҳаррири нуктасанҷ, дӯсти суханшиносам Мубашшир Акбарзод изҳори сипос мекунам, ки дар бозхонӣ ва ислоҳи матни ғазалҳои китоби ҳозир ёрии худро дарёф надоштан.

Бадриддин МАҚСУДОВ

* * *

Аз пираҳанат бӯе омад ба гулистонҳо,
Карданд пур аз накҳат гулҳо ҳама домонҳо.

Бо ришта ҳама чоке шуд дӯхта в-ин турфа,
К-аз риштаи зулфи ту чок аст гиребонҳо.

То хони малоҳатро ороост ба сабзӣ хат,
Афканд лаби лаълат шӯре ба намакдонҳо.

Гар зулф барафшонӣ, дар по фиканӣ дилҳо,
Чун лаб ба ҳадис орӣ, бар бод диҳӣ чонҳо.

Дидори ракиб аз дур афзуд маро гиря,
Аз абри сияҳ бошад афзунии боронҳо.

Бемори туро ҳар дам шарбат диҳаду мархам,
Бе чошни дардат фарёд зи дармонҳо!

Ид аст, Камол, ар ёр дорад сари қурбонӣ,
«Мо низ яке бошем аз чумлаи қурбонҳо»^{*}.

* * *

Аз ту як соат чудой хуш намеояд маро,
Бо дигар кас ошноӣ хуш намеояд маро.

Гӯиям: Рав з-ин дару султони вақти хеш бош,
Баъди султонӣ гадоӣ хуш намеояд маро.

Чокаронатро намегӯям, ки хоки он дарам,
Бо бузургон худситоӣ хуш намеояд маро.

Гуфтамаш: Дар оби ораз акси рӯятро намо,
Гуфт: Ҳар дам худнамоӣ хуш намеояд маро.

---

*Мисраъ аз як ғазали Саъдӣ аст.

Аз лаби лаълат напарҳезам ба даври он ду чашм,
Пеши мастон порсой хуш намеояд маро.

Мункири зухдам, ба рӯят то назарбоз омадам,
Покбозам ман, дағой хуш намеояд маро.

Сӯфиён гӯянд: Чун мо хезу дар рақс о, Камол,
Ҳолату вачди риёӣ хуш намеояд маро.

* * *

Аз ошиқӣ ҳамеша чавон аст пири мо,
Холӣ мабод ишқи бутон аз замири мо!

Бо ин ки чун чароғ саҳар шуд чавонамарг,
Ҳам дер зист муддаии зудмири мо.

Сад ҷон зи мо ситонду ба як бўса ваъда дод
Бисёрбахш дилбари андакпазири мо.

Дар дил ба қадри зарра нагунчад хаёли ғайр,
К-аз меҳри ӯ пур аст замири мунири мо.

То кай дуои васли камонабрувон кунем?
Чун бар нишона ҳеч наяфтод тири мо.

Ҷонро чу нест аз тану танро зи ҷон гузир,
Аз мо чудо машав дигар, эй ногузири мо.

Дорем сабри андаку беш аз шумор шавқ,
Пӯшида нест аз ту қалилу касири мо.

Рӯзи ҳисоб ғам нахурем аз гунаҳ, Камол,
Гар иқди зулфи ёр бувад дастгири мо.

* * *

Он ки дил дар ҳаваси рӯзи висол аст ўро,
Хоби хуш дар сар агар ҳаст, хаёл аст ўро.

Дил зи чашме чӣ шуд, ар кард суоли назаре,
Чун назарҳост дар он ҷойи суол аст ўро?

Холи лабҳо-ш ба хуни дили соҳибназарон
Ташна аз чист, чу дар пеш зулол аст ўро?

Офтоб аз ҳаваси он, ки шавад ҳамсари ў,
Истад росту з-он бими завол аст ўро.

Дили бемори ман аз долу алиф холӣ нест,
То кади чун алифу зулфи чу дол аст ўро.

Ба чигархунии бисёр ба каф кард ғамаш
Хуни ушшок, бихӯр гӯ, ки ҳалол аст ўро.

Ба Камол асту бас ин ҷавру ҷафову ситамаш,
Ин сифатҳо, ки шунидӣ, бакамол аст ўро.

* * *

Ин чӣ маҷлис, чӣ биҳишт, ин чӣ мақом аст ин ҷо?
Умри боқӣ, рухи соқӣ, лаби ҷом аст ин ҷо!

Давлате, к-аз ҳама бигзашт, аз ин дар нагузашт,
Шодие, к-аз ҳама бигрехт, ғулом аст ин ҷо.

Чун дарой ба тарабхонаи мо бо ғами дил,
Ҳама гӯянд, махур ғам, ки ҳаром аст ин ҷо.

Мо ба боми фалакем, аз бари мо гар биравӣ,
Бирав оҳиста, ки бому лаби ҷом аст ин ҷо.

Нест дар маҷлиси мо пешгаҳу саффи ниол,
Шоҳу дарвеш надонанд кадом аст ин ҷо.

Сифати уд ҳама сӯхтаву гармравем,
Ба чуз аз зоҳиди афсурда, ки хом аст ин чо.

Чанд пурсӣ, чӣ мақом аст, Камол, ин ки туруст,
Ин мақоме, ки на манзил, на мақом аст ин чо.

* * *

Эй хати ту сабзии хони бало,
Холи сиёҳи ту нишони бало.

Лаъли лабат, к-он дили ман кард хун,
Хонамаш аз дарди ту кони бало.

Зоҳиди худбин ба умеди атост,
Ошиқи мискин нигарони бало.

Дод нишонам камарат з-он миён
Боз фитодам ба миёни бало.

Дур зи пеши ту бало з-они мост,
Пеши ту мо низ аз они бало.

Чун накашам ох, агар баркашӣ
Аз мижаҳо теғу синони бало.

Рӯ ба дуо ор зи чашмаш, Камол,
То раҳӣ аз фитна замони бало.

* * *

Эй равшанӣ аз рӯйи ту чашми нигаронро,
Ин равшании чашм мабодо дигаронро!

Бо хусни туву нози ту сӯзеву ниёзе
Чони нигаронро, дили соҳибназаронро.

Зоҳид зи ту пӯшад назару зухд фурӯшад,
Ин беҳабаронро нигар, он бебасаронро.

Аз пеши ман он чони ҷаҳонро гузаронед,
То хуш гузаронем ҷаҳони гузаронро.

Ҷон аз сари кӯйи ту надорад сари парвоз,
Мурғе ки ҷаман ёфт, начӯяд таяронро.

Гуфтам: Ба ҳақи он дили сангин, ки вафое,
Вақъе набувад пеши ту савганди гаронро.

Бинмо ба Камол он лабу хун хӯрдани ӯ бин,
К-он бода ҳалол аст чунин нуқлх(в)аронро.

* * *

Эй зи ғамат дил ба ҷафо мубтало,
Бе ту ба сад гуна бало мубтало.

Сокини кӯйи ту ба ҷанги рақиб
Чун ба саги хона гадо мубтало.

Ҷамчу дили хуншуда аз дасти туст
Бо руҳи мо он кафи по мубтало.

Бо ту ҷӣ гӯям, ки чиҳо мекашад
Доим аз он зулфи дуто мубтало?

Ғуссаи хат ё ғами холат хурам,
Бин, ки шуд ин дил ба чиҳо мубтало.

Кард дар оина назар ҳусни ту,
Дид ба худ низ туро мубтало.

Ҷаҷр ба сар шуд ба ниёзи Камол,
Ёфт раҳой ба дуо мубтало.

* * *

Эй саропардаи султони хаёлат дили мо,
Карда дарду ғами ту хона ба обу гили мо.

Сар ба фирдавс наёрем чу зулфи ту фурӯ,
То ба хоки сари кӯйи ту бувад манзили мо.

Мушкили мо даҳани туст, ки ҳаст он ё нест,
Чуз ба мантиқ лаби ту ҳал накунад мушкили мо.

Шамъ худро сазад, ар барнакашад чун қандил,
Шаб чу аз талъати худ нур диҳӣ маҳфили мо.

Бикун, эй шайх, дуое, ки бимирем ҳама,
То дигар нанги чунин хун накашад қотили мо.

Дида чандон ки биронад сухан аз гавҳари ашк,
Ёр дар гӯш наёрад сухани нозили мо.

Дид сели мижа дар пеши Камол он маҳу гуфт:
Дур ба доман барад, ар гиря кунад соили мо.

* * *

Аййуха-л-атшону фи-л-води-л-ҳаво,
Чӯй-чӯён қониби дарё биё.

Обро пеши даҳони ташнае
Қолати-л-аквобу қул қавлӣ лаҳо.

Аз «сақоҳум Раббуҳум» ибриқҳост
То ба лаб пеши лаби мову шумо.

Гиря то чанд аз аташ, эй нури чашм,
Пеши чашмат об, чашме баркушо!

Лав вачадта-л-хузра айнан ф-антабих,
Кайфа юҳйи-н-нуну фӣ айни-л-бако.

Аз «насийта-л-хут» агар ёдет ҳаст,
Ҳамчу он моҳӣ ба Хизрӣ ошно.

Гар талабгорӣ, машав дур аз Камол,
Лам тучид баъдӣ валиян муршидо.

* * *

Баъд аз имрӯз ошкоро дӯст медорам туро,
Аз ту чун пӯшам, нигоро, дӯст медорам туро.

Дар вучуди ман зи ҳастӣ ҳар сари мӯе, ки ҳаст,
Дӯст медорад маро, то дӯст медорам туро.

Хоҳ дар дил бош сокин, хоҳ дар чон шав муқим,
Гар дар ин ҷойӣ в-ар он ҷо, дӯст медорам туро.

Орам ояд пеши сарву лола рафтани дар чаман,
То бад-он рухсору боло дӯст медорам туро.

Гар набошӣ дӯстдорам, дӯст дорам ҳамчунон,
З-он ки ман бе ин таманно дӯст медорам туро.

Дидаву дил ҳар яке танҳо туро доранд дӯст,
Худ мани бедил на танҳо дӯст медорам туро.

Гуфтаӣ: Хун резамат, то душманам дорӣ, Камол,
Ман худ аз баҳри чунинҳо дӯст медорам туро.

* * *

Бигзор дар он кӯй мани ашкфишонро,
То дида диҳад об гулу сарви равонро.

Мапсанд бар он рух, ки фитад сояи гулбарг,
Гулбарг таҳаммул накунад бори гаронро.

Душвор кашад нақши ду абрӯйи ту наққош,
Осон натавонанд кашидан ду камонро.

Гуфтам, ки лабат зери ду дандон чу бигирам,
Дорам ниғаҳаш? Гуфт: Ниғаҳ дор забонро!

Ғайр аз дили ошиқ чу нашуд чизи бутон кам,
Ин турфа чӣ карданд даҳонрову миёнро?

Бӯсе зи лабаш, гуфт ба мову зақани ёр,
Шуд зомини он ваъда ҳам инрову ҳам онро.

Бигрифт Камол он зақан акнун ба тақозо,
«Оре, бадали хасм бигиранд замонро»*.

* * *

Бе ғамат шод мабод ин дили ғампарвари мо.
Ғам хур, эй дил, ки ба чуз ғам набувад дарх(в)ари мо.

Дардмандему хабар медихад аз сирри дарун
Даҳани хушку лаби ташнаву чашми тари мо.

Муфлисонеи, ки дар давлати савдои ғамат
Ҳосили ҳар ду қаҳон ҳеҷ наярзад бари мо.

Гар ту дар мичмараи ғам дили мо сӯзонӣ,
Ҳамчунон бӯйи ту ёбанд зи хокистари мо.

Мекунам шодӣ аз он рӯз, ки гуфтӣ ба рақиб,
К-ин гадоест, ки ҳаргиз наравад аз дари мо.

Дили мо гум шуду чуз бод наёбем касе,
Ки шавад ранчаву орад хабари дил бари мо.

Сифати рӯйи ту чун дар қалам овард Камол,
Гул барад нусхаи хусн аз варақи дафтари мо.

---

* Мисраъ аз Анварӣ аст.

* * *

Ту худ ба гӯш наёри ҳадиси зории мо?
Ки дар ту кор накардаст дарди кории мо.

Шунидам он, ки кушодӣ забон ба дашномам,
Азизи ман, чӣ кушояд туро зи хории мо?

Гар, эй насим, шабе бигзарӣ бар он сари зулф,
Ба гӯши ӯ бирасон зикри беқарории мо.

Ҳазор бор ба чон бори меҳнатат бурдем,
Ба ҳеч барнагирифтӣ ту бурдбории мо.

Агарчи аз ду ҷаҳон кардаем қатъи умед,
Ба лутфу раҳмати ӯ ҳаст умедвории мо.

Сазад, ки зайли қарам бар гуноҳи мо пӯшанд,
Ба рӯзи ҳашр чу бинанд шармсории мо.

Камол, аз саги кӯяш улувви ҳиммат бин,
Ки ор оядаш аз ҳамдамию ёрии мо.

* * *

Ҷоно, зи гарди кӯят пур бод домани мо
В-ин далқи гардхӯрда садпора бар тани мо.

Дил сокинӣ надорад бе хоки остонат,
Ин хоки остонат то ҳашр маскани мо!

Бо чашми хеш равшан дидан наметавонем,
То ту наменишинӣ бар чашми равшани мо.

Гуфтем: Теғ баркаш! Гуфтӣ: Гуноҳ бошад.
Бод ин гунаҳ ҳамеша аз ту ба гардани мо!

Дӣ мешудам дар он кӯ, омад нидо аз он сӯ,
К-эӣ ошиқи сару зар, магзар ба гулшани мо!

Донӣ, чӣ гуфт Исӣ бо ошиқони дунӣ:
Чандин ҳичоб бинед аз ним сӯзани мо.

Шаб бо Камол, эй тан, дар хоб шав, ки он мах
Ояд ба дуздии дил аз бому равзани мо.

* * *

Ҷаҳоне пур зи мақсуд асту роҳе равшану пайдо,
Дареғо, ташналаб хоҳем мурдан бар лаби дарё!

Касе, к-аз талъати хуршед чуз гармӣ намебинад,
Дило, маъзур медораш, ки дорад чашми нобино.

Ба бӯйи васли чон мехур ғами ҳичрон, ки хуш бошад
Кашидан заҳмати хор аз барои роҳати хурмо.

Зи хуршеди ҷамоли ӯ шаби зиндадилон равшан,
Ба даври қадди ӯ бигрифт кори ошиқон боло.

Мағӯ, к-арбоби дил рафтанду шаҳри ишқ шуд холӣ,
Ҷаҳон пур Шамси Табрес аст, марде ку чу Мавлоно?

Ба кунҷи эминӣ натвон нишаст аз чашму зулфи ӯ,
Ки дар ҳар гӯшае фитна-сту дар ҳар хонае ғавғо.

Ба ноаҳл ар нишон додӣ, Камол, аз хоки даргоҳаш,
Кашидӣ куҳли биной, вале дар дидаи аъмо.

* * *

Чашмат аз гӯшаи такво бадар овард маро,
Масту ғалтон суйи аҳли назар овард маро.

Хирқаи азрақи ман боз ба май гулгун шуд,
Ишқ ҳар дам ба дигар ранг даровард маро.

Дод беш аз дигарон чоми маям пири муғон,
Он тихй ношуда, чоми дигар овард маро.

Бода ҳарчанд ки хӯрдам зи лабаш, ташнатарам,
Ташнагӣ нуқлу шакар бештар овард маро.

Сухан аз мутрибу май гӯй ба ман, эй воиз,
Ки суханҳои дигар дарди сар овард маро!

Хоҳад омад ба сарам масту сабӯҳизада боз,
Саҳаре ҳотифи ғайб ин хабар овард маро.

Масту савдозада чун наргиси соқист Камол,
Мастӣ он май зи лаби чун шакар овард маро.

* * *

Чашмат ба ғамза кушт мани бегуноҳро,
Худ зулфро чӣ гӯяму холи сиёҳро.

Бо оху рӯйи зард зи ҳолат шудем дур,
Бод омаду зи дона чудо кард коҳро.

Мардум зи маҳ ҳисоб гирифтанд солҳо,
Нагрифт дар ҳисоб ҷамоли ту моҳро.

Чавҳар, ки қиматист, кашандаш баэҳтиёт,
Ман ҳам ба дида мекашам он хоки роҳро.

Аз ҳиммати гадои ту бошад фурӯ ханӯз,
Бар арш агар кашанд шаҳон боргоҳро.

Султони хусн, гӯ, суйи дилҳо назар гумор,
Мулк они ӯст, к-ӯ бинавозад сипоҳро.

Номи Камол, хоҷа, ки дарвеш хондай,
Дарвеш хондай ба ғалат подшоҳро.

* * *

Чашми ту аз ҳад мебарад бо ошиқон бедодро,
Аз нолаи мурғон чӣ ғам он дилсиёҳ сайёдро?

Мардум ба даври рӯйи ту дар гириянд аз охи ман,
Шарт аст борон рехтан дар мавсими гул бодро.

Гуфтӣ: Зи бунёд афканам онро, ки бар ман дил ниҳад,
Гар чурм ин бошад, нахуст аз ман бинех бунёдро.

Ҳошо, ки аз ғамҳои ту ман-банда бошам дар гила,
Ҳаст аз ғамат озодагӣ ҳам банда, ҳам озодро.

Бӯсе ба ширинкорӣ ар кардам тарош аз ту, чӣ шуд?
Айбе набошад сӯйи худ теша задан Фарҳодро.

Зикри баланди қоматаш меоядам дар гӯши чон,
Эй порсо, оҳишта хон, баҳри Худо, авродро!

Манъи Камол аз ошиқӣ, чони бародар, кай тавон?
Панди падар монеъ нашуд расвои модарзодро.

* * *

Чашму абрӯи ту гӯянд, ки дар мазҳаби мо
Ҳақ бувад куштани ушшоқ алайҳ-ил-фатво.

Бо рақиб ар ба сари ман ту шабехун орей,
Ў маё, гӯ, ба сари ман ҳама вақте ту биё.

Масал аст ин, ки «Бувад дӯст фидои раҳи дӯст»,
Кушт ғам Вомиқу Мачнун, ту бикиш низ маро!

Ҳар чӣ хоҳам ман аз он лаб, ту ба «ло» дафъ кунӣ,
Бахшише кун ба гадое, ки кунад дафъи бало.

Ҳама кас нози ту чӯянд, на чун ман ба ниёз,
Ҳама дашноми ту хоҳанд, на чун ман ба дуо.

Ба саломат чу нахоҳам, ки равад сӯйи ту бод,
Ҳайфам ояд, ки саломи ту фиристам ба сабо.

Қиссаи дарди чудой чу нависем, Камол,
Дил чудо нола кунад, хома чудо, нома чудо.

* * *

Чу зулфи ту буд аз такассур дуто,
Ба боде бияфтод мискин зи по.

Кушудан зи зулфат гираҳ мушкил аст.
Дар ин шева мӯ мешикофад сабо.

Бикаш домани ҳусн чун гул ба ноз,
Ки бар қадди ту дӯхтанд ин қабо.

Кас ин хоки раҳ чуз ба мижгон наруфт,
Ба чашм аз пайи он равад тӯтиё.

Даҳони ту «мим» асту боло «алиф»,
Худо офарид ин ду аз баҳри мо.

Макун пеши мо зикри ҳалвои лаб,
Чу кардӣ, бикун раҳмате бар гадо.

Гадои дари мост гуфтӣ, Камол,
Чунин аст шай ли-л-Лаҳ, эй подшо!

* * *

Чӣ раҳо кунӣ ба шӯҳӣ сари зулфи дилраборо?
Ки аз ӯ ба ҳам барорӣ ҳама вақт ҳалқаҳоро.

Шабу рӯз ғайри дурдӣ нахӯрам бар остонат,
Ки давои хубрӯён нарасад мани гадоро.

Ба дусад адаб бар он дар чу хатост баргузаштан,
Ҳаракоти номуносиб зи чӣ рӯ бувад саборо?

Нашавад зи гарди фитна сари кӯйи дӯст холӣ,
Ба ду зулф агар бирӯбад ҳама умр хоки поро.

Чӣ дихӣ дилам ба чашмат зи балои худ амонат?
Ба ато макун ҳаволат, ба бало супор моро.

Чӣ ба дасти хеш теғам бизанӣ, даме раҳо кун,
Ки зи соидат бигирам ба ҳавола хунбаҳоро.

Мадихед, гӯ, табибон ба Камол марҳами чон,
Чу супурд чон ба чонон, чӣ кунад дигар даворо?

* * *

Ҳалол бод майи хулду хур зоҳидро,
Ки вогузошт ба риндон шаробу шоҳидро.

Мабур зи гардани сӯфӣ қилодаи тасбех,
Гузор, то бибурад гардани муқаллидро.

Зи фикру зикру риёзат димоғро халал аст,
Бигир чому бимон фикрҳои фосидро!

Ба рағми зоҳиди худбин чу май кашам аз чом,
Зи обгина кашам мил чашми ҳосидро.

Машав ба майкада ғоиб зи чашми пири муғон,
Ки бо мурид назарҳост пири муршидро.

Аҷаб, ки шаҳна нагашт аз имоми мо воқиф,
Ки харч кард ба май вақфҳои масчидро.

Камол, лофи ибодат мазан, ки чашми бутон
Ба як назар барад аз раҳ ҳазор обидро.

* * *

Доми дилҳост зулфи дилбари мо,
Хонамаш дома зиллаҳу абадо.

Сайд аз он доми зулф чун бичаҳад,
З-он ки домест печ-печу дуто.

То чудо сохтӣ зи банд ду зулф,
Дили ман сохтӣ зи банд чудо.

Гаҳ кашам нозу гаҳ кашам зулфат,
Бинигар, к-аз ту мекашем чиҳо?

Рехт хунҳои тоза дар кӯят,
То буриданд сар ду зулфи туро.

Гӯяд он зулф «ло», чу хоҳам васл,
Чанд гӯяд сиёҳрӯ ло-ло?

Хоки роҳи ту шуд Камолу ту зулф
Ҳам накардӣ ба хоки роҳ раҳо.

* * *

Дар чаман мерафт зикри қомати дилдори мо,
Сарв доман барзаду омад ба бустон ростпо.

Мо накӯ донем шукри неъмату ҳаққи намак,
Зери он лаб аз ту як дашному аз мо сад дуо.

То чаро пирохан аввал он тани нозук бисуд,
Мекунад аз ғайрати он дар бараш гармӣ қабо.

Гуфтай: Дастат бурам, гар марҳабо хоҳӣ зи ман,
Гар бад-он соид кашӣ теғам, ҳазораш марҳабо!

Дил ба ангушти тахайюл баски зулфат мекашад,
Оқибат хоҳад буридан бар сари ӯ торҳо.

Ваъдаи нозем кардӣ, ин ҳама таъхир чист?
Он нахондӣ «Дар бало бехтар, ки дар бими бало?»

Чанд гӯйӣ, шуд ба дарё сели мижгонат, Камол?
Эй маломатгӯ, раҳо кун як даме моро ба мо!

* * *

Дил мекашад ба доғи ту ҳар лаҳза синаро,
Доғе бикаш ба сина ғуломи каминаро.

З-он сон, ки мушк зулфи туро сар ниҳодааст,
Гарданкашӣ чарост ба ту анбаринаро?

Тарсам бар абруи ту ниҳодан дили заиф,
К-аз тоқҳо шикаст фитад обгинаро.

Холи рухат зи банда бидуздид ақлу дин,
Шаб бо чароғ ёфт матоъи дафинаро.

Дар лутф агарчи нақши даҳону лабат якест,
Мо чашм кардаем зи хотам нигинаро.

Дурҳост дар сафинаи шеърам, ки пеши шоҳ
Онҳо кашам, ба банда бибахшад хазинаро.

Шоҳ аз ту гар сафина талаб мекунад, Камол,
Бояд равона кард ба дарё сафинаро.

* * *

Дил бурдию дин, равост инҳо,
Эй ҷону ҷаҳон, чиҳост инҳо?

Бандам зи ғамат ҷудо шуд аз банд,
Аз ҷавру ситам ҷудост инҳо.

Гуфтӣ: Дихамат ҳазор дашном,
Дашном мағӯ, дуост инҳо.

Хоки раҳу гарди по-ш гирд ор,
Эй дида, ки тӯтиёст инҳо.

Бар рӯйи ту холҳои мушкин,
Бар дил ҳама доғҳост инҳо.

Чашми хушу холи хуш, хати хуш,
Аз ҷумла бутон кирост инҳо?

Дил шуд зи Камол ғоибу ақл,
Гар нест ба ту, кучост инҳо?

* * *

Дилу чон то раҳанд аз банд, бикшо зулфи мушкинро,
Ба поят мефитанд, охир, раҳо кун як-ду мискинро.

Зи чандин тир, к-аз шӯҳӣ зи ғамза бартарошидӣ,
Яке бар чони ман афкан, чӣ хоҳӣ кард чандинро?!

Сари зулфи туро дар Чин бад-ин сурат рухе рангин,
Чаро бармекашад чандин мусаввир сурати чинро?

Ба тасхири хаёли он парипайкар шаби хичрон
Ду чашми дурфишони ман фуруд оранд Парвинро.

Миёни гирияҳои талх дар дил нагзаронемаш,
Ки натвон бигзаронидан ба талхӣ чони ширинро.

Камол, аз ҳар мижа ашкат магар ҳамранги Салмон шуд,
Ки аз ашӯри мардум бурд маъниҳои рангинро?!

* * *

Дилам рафту гум шуд дар он кӯ маро
Тавон ёфт, гар ёст дилчӯ маро.

Сабо омаду ақл рафта ба бод,
Зи зулфи кӣ овард ин бӯ маро?

Рақибаш бадам гуфту донист рост,
Дареғо, надонист некӯ маро.

Маро оқибат хоҳад он ғамза кушт,
Чунин гар набошад, бидуш, гӯ, маро.

Маяфкан дигар куштани ман ба ҳаҷр,
Ки бисёр шуд миннати ӯ маро.

Чу бо ман нахоҳад, ки бўяш расад,
Чаро зинда дорад ба ин бў маро?

Камин бандаи мост, гуфтӣ, Камол,
Кам аст ин қадар, беш аз ин гӯ маро.

* * *

Дӯст медорад дилам чавру чафои дӯстро,
Дӯсттар аз чону сар дарду балои дӯстро.

Заҳмати худ бо табиби муддаӣ хоҳам намуд,
То бисозад чора дарди бедавои дӯстро.

Чун муроди дӯст чон афшондан аст аз баҳри дӯст,
Зудтар дарёб, чони ман, ризои дӯстро!

Дар ҳавои ӯ тавонад дод ошиқ сар ба бод,
Лек натвонад ниҳод аз сар ҳавои дӯстро.

Гар бадал кардӣ ба сад фирдавс гарди кӯйи дӯст,
Ройгон аз даст додӣ хоки пои дӯстро.

Дастбӯси дӯст мехоҳӣ, бишӯ даст аз ду кавн,
Дастӣ олуда нашояд марҳабои дӯстро.

Дӯстиҳои ҳама олам бирӯб аз дил, Камол,
Пок бояд доштан хилватсарои дӯстро.

* * *

Дӯш аз дари майхона бидидем харамро,
Май нӯшу бибин фусҳати майдони карамро.

Фармони хирад бар дили хушёр нависанд,
Ҳукме набувад бар сари девона қаламро.

Эй маст, гар афтӣ ба сари турбати шоҳон,
Муштоқи лаби чом биёбӣ лаби Ҷамро.

Пойи ситам аз соҳати чон гард баровард,
Биншину ба май бознишон гарди ситамро.

Чангат хабар аз роҳи тараб дод, зи пирон
Бишнав сухани рост, мабин пушти бахамро.

Дар шиша гар аз май камие ҳаст, ғаме нест,
Лекин ғами бисёр бувад давлати камро.

Субҳ аст Камолу маю овози хуши най,
Бархезу ғанимат шумар ин як-ду-се дамро.

* * *

Дӣ, чоштгах, зи чехра фикандӣ никобро,
Шарманда сохтӣ ҳама рӯз офтобро.

Теги туро чӣ ҳоҷати руҳсат ба хуни мост?
Бар ҳалқи ташна ҳукм равон аст обро.

Бинем чашми масти ту бемору сарнигун,
Инҳост шева мардуми бисёрхобро.

Дил сӯхт дар самоъу намеистад зи чарх,
Рақсест гарм бар сари оташ кабобро.

Эй пардадор, холи дилам бину арза дор
Бо шаҳрёр қиссаи шаҳри харобро.

Ошиққушӣ савоб бувад дар китоби ишқ,
Он шӯх ҳам зи даст надод ин савобро.

Гуфтӣ маро: Ба сурати ман ошиқӣ, Камол?
Сурат надида чун бинависам чавобро?

* * *

Серӣ набувад аз лаби ширини ту касро,
Кас сер надид аз шакари ноб магасро.

Нолон ба сари кӯйи ту оем, ки завкест
Дар қофилаи каъбаравон бонги чарасро.

Бо субҳ бигӯед, ки бевақт мазан дам,
К-имшаб шаби васл аст, ниғаҳ дор нафасро!

Зулфи ту, ки шабрав шуд аз ӯ зоҳиду обид,
Аз хирқаи пашмина ғанӣ сохт асасро.

Хоҳам, ки ниҳам оинае пеши рақибон,
Дар чашми хасон то фиканам ин ҳама хасро.

Нагзошт, ки холи рухи ӯ бингарад ин чашм,
Ин хони Халил аст, чӣ тангист адасро?

Чун дид Камол он сари кӯ, тарки ватан кард,
Булбул чу чаман дид, раҳо кард қафасро.

* * *

Шона зад бод зулфи дилбари мо,
Аслаҳа-л-Лоҳу шаънаҳу абадо.

Гар Худо рост орад, ояд боз
Сарви тӯбохирами мо бари мо.

Дил чу пирохани ту меларзад,
Гар ба ту бигзарад насими сабо.

То ба боло ту рост чун алифй,
Мо чу ломем дар миёни бало.

Дида, бигзор, то лабат бинад,
Ки ба мартуб беҳ бувад ҳалво.

Дил зи дарди ту пур шудааст чунон,
Ки нагунчад дар ӯ хаёли даво.

Дил маранчон ба дарди дӯст, Камол,
Фаҳва моу-л-хаёти фиҳи шифо.

* * *

Шаб суйи мо ҳаваси омадан аст он маҳро,
Дидаҳо, пок бирӯбед ба мижгон рахро.

То ту бар гӯшанишинон гузарӣ, чашму мижа
Обу чорӯб зада савмааву хонқахро.

Ба чӣ мансуба надонам, ки баремат ба висок,
Ту шахӣ, менатавон бурд ба бозӣ шахро.

Ҷони мо беш масӯзон, чу баровардӣ хат,
Дуд бархост, манех бар сари оташ қахро!

Бе садои сахарӣ мурғи сахар бедор аст,
Ҳоҷати бонг задан нест дили оғахро.

Ҷӯяд аз суҳбати мо зоҳиди пурҳила гурез,
Тоқати панҷаи шерон набувад рӯбахро!

Мабур он зулф, ки ёдаш шаби мо кард дароз,
Ошиқон дӯст надоранд шаби кӯтахро.

Гашт рангин зи сухан дафтари ашъори Камол,
Гӯ, ба сурхӣ манависед «ва айзан лаҳ»-ро.

* * *

Карданд сайд он зулфу рух дилҳои беоромро,
Баҳри шикори булбулон бар гул ниҳодӣ домро.

Пеши гули андоми ту дорад гул андоме, вале
Лутфе набошад ончунон андоми беандомро.

Соқӣ, расид айёми гул, холист аз май ҷоми мул,
Он беҳ, ки дар давре чунин холи надорӣ ҷомро.

Гуфтӣ: Дихемат оқибат май аз кафи симини худ,
Ман сӯхтам, то кай диҳӣ ин ваъдаҳои хомро?

Гаҳ-гаҳ, ки аз лаб ҷошнӣ бо ҳар дуоғӯе диҳӣ,
Аз баҳри ман дорӣ ниғаҳ дар зери лаб дашномро.

Ҳусни ҷаҳонгират чу кард он зулф дур аз пеши рӯ,
Додӣ ба яғмо Румро, кардӣ парешон Шомро.

Ў зулф бишкасту Камол аз тавбаву зухду вараъ,
Зуннор чун бибрид ёр, ў ҳам шикаст асномро.

* * *

Каъбаи кӯяш мурод аст ин дили овораро,
Бо муроди дил расон, ё Раб, мани бечораро.

Дил дар он кӯ рафту шуд овора, ман ҳам меравам,
То аз он оворатар созам дили овораро.

Дар миёни хору хоро гар ту ҳамроҳи манӣ,
Гул шиносам хорро, дебо шуморам хораро.

Гар аз он доман ба ин дарвеш васле мерасид,
Порае медӯхтам ин далқи пора-пораро.

Сӯйи зулфаш рафтаму дидам, ки дар банди дил аст,
Чуз мани шабрав кӣ донад макри ин айёрано?!

Пеши ноахлон чӣ ҳосил зикри пурдонӣ, Камол,
Донаи гавҳар чӣ резӣ мурғи арзанхораро?

* * *

Гар бурӣ чун сари зулф ин сари савдоиро,
Пойбӯси ту кунам ин дили шайдоиро.

Ман аз он дар наравам, з-он ки ба ҷое нарасад
Ҳеч коре ба талаб ошиқи ҳарҷоиро.

Рӯй нанмуда гирифтам, ки равӣ аз бари мо,
Ба кучо мебарӣ ин хубию зебоиро?

Чӣ варақҳо, ки кухан кард ба дафтар гули сурх,
То биёмӯхт зи рӯят чаманороиро.

Хори мижгон манигар, пой бинех бар сари чашм,
Ки зиёне нарасад аз мижа биноиро.

Рӯйи зоҳид накунад орзу ин чашми тарам,
Майли хушкӣ набувад мардуми дарёиро.

Дарнагирад дамат, эй носеҳи доно, ба Камол,
То бар оташ наниҳӣ дафтари доноиро!

* * *

Гар бар дари ӯ судаме рухсори гардолудро,
Осудахотир кардаме ин ҷони ғамфарсудро.

Хоке, ки наълайни ту суд, аз дида дорам дӯстгар,
Аз моя, оре, дӯстгар доранд мардум судро.

Саҳл аст, агар холи лабат сӯзад ба доғи ғам дилам,
Аз баҳри ҳалво метавон бурдан ҷафои дудро.

Гӯши Аёз аз нолаи бетоқатон гардад гарон,
Бар пушти пилон гар ниҳӣ бори дили Маҳмудро.

Гар омадӣ иқди сари зулфат ба дасти ман шабе,
Бо ӯ ҳисобӣ кардаме ғамҳои номаъдудро.

Вақте зи ошиқнокушӣ будӣ зи ту моро гила,
Имрӯз розӣ сохтӣ дилҳои нохушнудро.

Гуфтӣ, Камол, ар ошиқӣ, пеши рухи ман сӯз чон,
Кас пеши оташ сӯхтан таълим надҳад удро.

* * *

Гар ба чустан ёфт гаштӣ ёри мо,
Ғайри ҷӯёӣ набудӣ кори мо.

Гар шудӣ дидори ӯ дидан ба хоб,
Хоб ҷустӣ дидаи бедори мо.

Гар ба доғаш сина захме ёфтӣ,
Ёфтӣ марҳам дили афгори мо.

Кас давои мову дарди мо наёфт,
Чанд мечӯяд ҳабиб озори мо?

Чону сар дар ҳалқаи савдои ӯ
Гар ба ҳеч арзад, зиҳӣ бозори мо!

Ҳар ҳикоят, к-аз лаби ӯ мекунам,
Бӯйи чон меояд аз гуфтори мо.

Ёр чун бишнид гуфтори Камол,
Гуфт: Мавлоноиву Аттори мо.

* * *

Моро ба ишқ мекунад иршод пири мо,
Донад, ки зоҳидӣ набувад дилпазири мо.

Дил ҷойи меҳри туст, ҷӣ пинҳон кунем роз?
Чун равшан аст пеши ту мофиззамири мо.

Чон медиҳем тухфа ба боду намебарад,
Хичлат ҳамебарад зи матои ҳақири мо.

Дар ҳусну ҳусни аҳд наёбем солҳо
Ҷам мо назири он маҳу ҳам ӯ назири мо.

Гуфтам: Фирист новаке аз кеши хеш. Гуфт:
Тарсам, ки боз чашм бидӯзӣ ба тири мо.

Торочи умр сахл бувад, гар кунӣ ба васл
Мискиннавозии дилу ҷони асири мо.

Дастӣ Камол гир, ки бе ту зи по фитод,
Эй раҳмати ту дар ду ҷаҳон дастгири мо!

* * *

Макаш бар ҳар диле тиру макуш боз аз ҳасад моро,
К-аз он мижгон зи сад новак саду як мерасад моро.

Ба ҳичрон ҷангҳо дорем бе зулфу даҳони ту,
Аз ин миму ду дол имрӯз мебояд мадад моро.

Рақибо, чанд чун об аз ту бошад пойи ман ларзон?
Раҳо кун, боғбон, як дам ба пойи сарви худ моро.

Дили мо мекашад хатте, ки омад ҷониби рӯяш,
Ҷамеша ҷониби рӯйи накӯ дил мекашад моро.

Намехуспанд мурғони ҷаман аз нолаам шабҳо,
Ки болодаст шуд оҳ аз ғами он сарвқад моро.

Зи кӯяш бар кафан гарде агар бо худ тавон бурдан,
Даре аз равза бикшоянд бар хоки лаҳад моро.

Камол, ин решро сурат набандад марҳаму дармон,
Чу ин доғ аз азал омад, бисӯзад то абад моро.

* * *

Ёр бигзид бевафоиро,
Рафту бибрид ошноиро.

Ҳама ғамҳо ҷудо-ҷудо бикашам,
Ќуз ғаму ғуссаи ҷудоиро.

Шайъу ли-л-Лаҳ маро зи рӯи накӯст,
Ман накӯ мекунам гадоиро.

Хонаро гар набошад аз ту чароғ,
Ќӣ кунад дида рӯшноиро?!

Бартар аз даст норасоии мост,
Ки гузидем порсоиро.

Зоҳид аз шаҳри ишқ рахт кашид,
Ақл бинед рустоиро.

Гуфтамаш: Хоки роҳи туст Камол,
Гуфт: Бигзор худнамоиро!

* * *

Он рух набинам, ар набури зулфи пур зи тоб,
Шаб мунқатеъ нагашта, набинад кас офтоб.

Бар гӯшаи узори ту мастест хуфта чашм,
Наздики субҳ аз пайи он меравад ба хоб.

Дандони шона мекашад он чини зулфу бас,
Номаш хато набуд, ки хондем мушки ноб.

Гуфтӣ: Пас аз ҳалоки ту даст аз ҷафо кашам,
Эй умри ногузир, чаро мекунӣ шитоб?!

Шавқи руху лаби ту зи дил хун чаконд, хун,
Аз оташу намак кунад ин гирияҳо кабоб.

Нақши лабат ҳамеша ба хун баркашад сиришк,
Ҳамчун муҳаррирон, ки ба сурхӣ кашанд боб.

Хатҳои ашк бар варақи чеҳраи Камол,
Гар оядат ба чашм, равон хонияш ҷавоб.

* * *

Бо рухи он маҳ ба даъво гар барояд офтоб,
Кай намояд зарра, ҳар чо рух намояд офтоб?!

Сӯхтам аз ҳасрат, эй абр, афкан он чо сояе,
То дигар бар хоки пояш рух насояд офтоб!

Ту рав, эй дарбон, ки ман дар сояи девори ӯ
Менишинам мунтазир, чандон ки ояд офтоб.

Баъд аз он, к-он рӯйи равшан офтоб аз дур дид,
Гар бар ӯ бандӣ дар, аз равзан дарояд офтоб.

Офтоб ар гӯядат «ман бо ту мемонам», маранҷ,
Чун ба худ гарм аст, худро меситояд офтоб.

Дар сари зулфат гирифтаст офтоб аз дер боз,
Ҳалқае бикшо аз он мӯ, то кушояд офтоб.

Мекашад баҳри ту, гуфтам, дарди сар доим Камол,
Гуфт: Нашнидӣ, ки дарди сар фазояд офтоб?

* * *

Чониби мо хуб меояд. Кӣ меояд? Ҳабиб
В-аз пайи ӯ зишт меояд. Кӣ меояд? Рақиб.

Барнатобад чони мо дарди сари ҳар кас дигар,
Менишинад дарди ӯ дар дил, ту бархез, эй табиб!

Чун кашӣ хони бало пеши чигархорони ғам,
Ин гадои камтаринро бештар фармо насиб.

Раҳмате, гар мекунад чашми ту бар афтадагон,
Дурри ашки ман ятим асту мани мискин ғариб.

Гар ба меҳроб ояти нури рухат хонад имом,
Оташ афтад дар даруни минбар аз оҳи хатиб.

Дам ба дам чоне ба тан меоядам, чун вақтҳо
Боди тоиб вақтҳо меорад аз зулфи ту тиб.

Чист ин тезӣ, рақиб, ҳар замонат бо Камол?
Пеши гул, эй боғбон, аз хор бехтар андалеб.

* * *

Ҳоли дарди худ муҳиб ҳаргиз нагӯяд бо табиб,
Сахт бедардӣ бувад нолидан аз дарди ҳабиб.

Бӯса бар пойи саги кӯйи ту хоҳам зад шабе,
То бишӯям лаб, ки бӯсидам ба он дасти рақиб.

Эй ки хоҳӣ дод баҳши ғам ба мискинони хеш,
Чун манат мискинтарам, боре ба ман деҳ он насиб.

Гуфта будӣ, «бар дилат хоҳам задан тире дигар»,
Ё Раб, ин давлат чӣ хуш будӣ, ки будӣ анқариб.

Пираҳан шуд чок бар тан гулруҳони боғро,
Баски аз зулфи ту пур карданд доманҳо ба тиб.

Соёе аз мо – ғарибон, эй аҷаб ҳайф омадат,
Сарвию аз сарв кӯтахҳимматӣ бошад ғариб.

Бар сар ой аз ҳамовозон ба хушгӯйӣ, Камол,
Гар сару чон бар сари сарве кунӣ чун андалеб.

* * *

Дилам аз шамъи рухат дар табу тоб аст имшаб,
Чонам аз наргиси масти ту хароб аст имшаб.

Тани ранчури ман аз дасти дилу дида чу шамъ
Гоҳ дар оташу гаҳ бар сари об аст имшаб.

Заҳмати хеш бибар аз сарам, эй мардуми чашм,
Ки миёни ману ӯ дида ҳичоб аст имшаб.

Соқиё, шамъ ба пиромани маҷлис бинишон,
То надонанд, ки моро сари хоб аст имшаб.

Дар дили шаб асари нури қамар пайдо нест,
Магар аз зулфи ту бар моҳ ниқоб аст имшаб?

Чашми масти ту надонам, ки ба мастон зи чӣ рӯй
Аз сари арбада дар айни итоб аст имшаб?

Дӯст меҳмони Камол аст, биёред шароб,
Ки дили душман аз ин ғусса кабоб аст имшаб.

* * *

Дил муқими кӯйи чонон асту тан ин чо ғариб,
Чун кунад бечораи мискин тани танҳо ғариб?!

Орзуманди диёри хешаму ёрони хеш,
Дар чаҳон то чанд гардам бесару бепо ғариб?

Чун ту дар ғурбат наяфтодӣ, чӣ донӣ ҳоли ман?
Меҳнати ғурбат надонад ҳеч кас, илло ғариб.

Ҳаргиз аз рӯйи карам рӯзе напурсидӣ, ки чист
Ҳоли зори мустааманди монда дур аз мо ғариб?

Чун дар ин даврон намеафтад касе бар ҳоли худ,
Дар чунин шаҳре, ки мебинӣ, кӣ афтад бо ғариб?

Дар ғарибӣ чон ба саҳтӣ медиҳад мискин Камол,
Во ғарибӣ, во ғарибӣ, во ғарибӣ, во ғариб!

* * *

Душ расидам ба гӯш аз лаби чонон хитоб,
Эй дил, агар ошиқӣ, дида бипӯшон зи хоб!

Нақши хаёлат, ки ҳеч дур мабод аз назар,
Хоб чӣ бошад, ки нест дар назарам ҷойи хоб.

Баски латиф аст он орази нозук, бар ӯ
Чунки назар мекунӣ, мечакад аз дида об.

То ба садорат нишаст ишки ту дар синаам,
Шуд ҳавасободи дил аз ситами ӯ хароб.

Бе ту набошад сабот ҳастии моро, бале,
Зарра нагардад паид, то набувад офтоб.

Дар ҳаки мо, эй рақиб, ҳар чӣ бихоҳӣ, бигӯй,
Нест ба ҳамчун тӯе, бех зи ҳамӯшӣ ҷавоб.

Ҳосили тақвову зуҳд дар сари риндӣ, Камол,
Қардию сар бар накард ҳамчу хубоб аз сароб.

* * *

Рафтам аз даст, мани бесарупоро дарёб,
Подшоҳӣ, зи сари лутф гадоро дарёб.

Бе гули васл дилозурдаам аз дарди фироқ,
Булбули хастаи бебаргунаворо дарёб.

Бар дарат дербадерӣ, ки равам, гӯ ба рақиб,
Ки биё, ошиқи деринаи моро дарёб.

Зери лаб ин ҳама дашному дуо, гӯ, чӣ кунӣ?
Лутф кун, бӯсею мақсуди дуоро дарёб.

Ваъдаи васли туро гарчи вафо мумкин нест,
Ҳам бар он ваъда дили аҳли вафоро дарёб.

Чон ба лаб мерасад аз ташнагиям, пеш биё,
Эй лаби ташна, ба бӯс он кафи поро дарёб.

Дастбӯсе гарат аз дӯст таманност, Камол,
Мархабо гӯ ғами ӯрову балоро дарёб!

* * *

Матлаи анвори ҳусн аст он рухи чун офтоб,
Матлае гуфтам бад-ин хубӣ, кӣ мегӯяд ҷавоб?

Бо ту чун зулфат чӣ хуш бошад шаб овардан ба рӯз,
Кошкӣ ин давлати бедор медидам ба хоб.

Гӯ, дили решаи, бичӯянд он ду чашм аз рӯи лутф,
З-он ки бар мастон басте ҳаққи намак дорад кабоб.

Дар миёни дидаву дидори чонафрӯзи дӯст
Чанд монёи мешавӣ? Ё Раб, барафти, эй никоб!

Чашмам ар хоки дарат чӯяд, фикан дар доманаш,
Мардумон гӯянд: «Некӯи куну афкан дар об».

Эй имом, он абрувон гар дар намоз орей ба чашм,
Баъд аз ин меҳробро чун чашми ӯ бинӣ ба хоб.

Гуфтамаш: Дар ишки рӯят фатвие дорад Камол,
Дур чакон, яъне ҷавобе гӯ, на бар вачҳи итоб.

Қиссаи парвона фардо бозпурсанд аз чароғ,
Гуфт: Не, эй равшанӣ, валлоҳу аълам биссабоб.

* * *

Ман талаб кардам висолаш рӯзу шаб,
Ёфтам, инак, ба ҳукми «ман талаб».

Ҳалқаи қалъакушои «ман қараъ»
Бар дилам бикшод дарҳои тараб.

Аз Мадина шамъ гиранду чароғ,
Чанд меоред кандил аз Ҳалаб?

Қаъбаи дилро зад оташ ишқу сӯхт
Дар таби Таббат тани сад Бӯлаҳаб.

Яъне, аз мо ишқ омӯзед, ишқ,
Чанд хонӣ, беадаб, илми адаб?

Дар китоби иззат аст ин интиҳоб,
Гар суоле дорӣ, инак, мунтахаб.

Дар Ачам фатҳи суҳан кардӣ, Камол,
Фа-фтаҳ абвоб-ал-маонӣ фи-л-Араб.

* * *

Аз он лаб шунидан ҳикоят хуш аст,
Суҳанҳои ширин бағоят хуш аст.

Ба абрӯ руҳаш ояти хусн хонд,
Ки хондан ба меҳроб оят хуш аст.

Наёяд зи ту хуб ҷавру ситам,
Ки аз хуб лутфу иноят хуш аст.

Сари кӯйи ту хуштар аст аз биҳишт,
Зи ҳар рустой вилоят хуш аст.

Ба рӯят нағӯям зи оғӯшу бўс,
Ки инҳо ба вачҳи киноят хуш аст.

Ба даври руҳи хуб хуш бигзарон,
Ки даврони гул бениҳоят хуш аст.

Ривоят аз ӯ кун, на аз гул, Камол,
К-аз он сад варақ ин ривоят хуш аст.

* * *

Аз пеши ман он шӯҳ чӣ таъчилкунон рафт,
Дил наъра баровард, ки ҷон рафту равон рафт.

Парвона, ки мурд аз ғами рӯе, ба сари хок
Шамъаш бифурӯзед, ки бо сӯзи ниҳон рафт.

Гар хома ба сар баргузарад, паҳлуи номаш
Дар нома нависед, ки сар рафту забон рафт.

Аз дида гар аз судани пояш биравад нур,
Суде накунад дида, ки нураш ба зиён рафт.

Ҳар чо хабари хоки кафи пойи ту гуфтанд,
Доман бигирифт ашку ба дандону равон рафт.

Бӯйи ту расонданд зи Юсуф ба Зулайхо,
Он наъразанон омаду он чомадарон рафт.

Қуз меҳри ту нагзид Камол аз ҳама олам,
Он рӯз, ки аз чону чаҳон дастфишон рафт.

* * *

Аз гулистони рухат ҳусни бутон як варақ аст,
Ҳолиё аз варақи ҳусни ту инам сабақ аст.

Ҳусни гул кам шуду муштоқии булбул ҳам кост,
Ишки ман бар ту чу ҳуснат ба ҳамон як насақ аст.

То чаро дар шаби ҳичрони туам зинда ҳанӯз,
Тани ранчури ман аз хичлати он дар арақ аст.

Иттифоқи ту гар ин аст, ки хунам резӣ,
Ҳар чӣ дорӣ ту, дилу дида бар он муттафиқ аст.

Гар зи чонам рамаке монаду бо дӯст зиям,
Гарчи сад сол зиям, ҳосили он як рамақ аст.

Ақл ботил шумарад чашми ту ҳар хун, ки кунад,
Ғолибан беҳабар аз нуктаи «ал-айну ҳақ аст».

Хоҳад аз шавқи ҳадиси ту қалам сӯхт, Камол,
Дар қалам худ сухане нест, сухан дар варақ аст.

* * *

Аз гиря маро хонаи чашм об гирифтаст,
Дар қиссаи мо чашми туро хоб гирифтаст.

Дорад гираҳе чашми ту пайваста бар абрӯ,
Гӯйӣ, дилат аз суҳбати аҳбоб гирифтаст.

Аз бори гуҳар гарчи буногӯши ту озурд,
Сад гӯш ба узраш дури сероб гирифтаст.

Бо талъати ту шамъ чӣ ҳоҷат шаби моро?
Сад равшанӣ аз партави маҳтоб гирифтаст.

Чун обиди пурҳила ба сад макру фан он чашм
Пӯшида сиях, гӯшаи маҳтоб гирифтаст.

Зоҳид, ки ба чуз рӯзаву кунче нагирифтӣ,
Бо ёди лабат қоми майи ноб гирифтаст.

Бифрист, Камол, ин ғазали тар суйи Табрес,
Чун сели сиришкат раҳи Сурхоб гирифтаст.

* * *

Он чашми нимамаст чаҳоне хароб сохт,
Дилҳо бисӯхт нимаю нима кабоб сохт.

Сайёдвор ғамзаи шӯхаш зи зулфу хол
Бинҳод дому донаву худро ба хоб сохт.

Шармандаанд аз рухи зебо-ш навхатон,
Оре, сиёҳрӯ ҳамаро офтоб сохт.

Аз қанд то бисохт шароб он лаби латиф,
Моро насохт шарбату дигар шароб сохт.

Дар кӯйи ёр дидаи гирён барои хеш
Ҳамчун ҳубоб хона ба болои об сохт.

Дар хукка карду бурд даҳони ту аз миён,
Он лаб муфаррихе, ки зи ёкути ноб сохт.

Лаб бо Камол дех, чу зи ҷон нола баркашад,
Соқӣ шароб дор, ки мутриб рубоб сохт.

* * *

Он чӣ сарвест, чӣ хушрафторест?
Он чӣ тӯтӣ, чӣ шакаргуфторест?

Он чӣ шӯхею чӣ шахрошӯбе?
Он чӣ хуш ёрею хуш айёрест?

Дили мо дошта дар зулф нигоҳ,
Бингаредаш, ки чӣ хуш дилдорест!

Пеши чашм он лаби ширин, гӯй,
Шарбате дар назари беморест.

Ишқи шириндаҳанон сахл магир,
Кори Фарҳод на осон корест!

Сари савдои ту танҳо на марост,
Ҳар дилеро ба ғамат бозорест.

Бар рухат он ҳама доғ аз хату хол
Дуди дилсӯхтаи афгорест.

Нақди дарвеш агар бедирамист,
Банда дар бедирамӣ динорест.

Насяву нақд, Камол, аз ту ҳамин
Сими ашкею зари рухсорест.

* * *

Он чӣ рӯй аст, ки ҳусни ҳама олам бо ўст,
Дил дар он кӯй на танҳост, ки ҷон ҳам бо ўст.

Дами Исо, ки ба ранчур шифо мебахшад,
Дами нақд аз лаби ӯ чӯй, ки ин дам бо ӯст.

Хонаи дил ба хаёли лаби ӯ дори шифост,
Чанд нолад дили мачрӯх, ки мархам бо ӯст.

Даҳанат гарчи зи мо хотами дилҳо дуздид,
Чун бихандад, ҳама донанд, ки хотам бо ӯст.

Гӯ, маёред ба мо шодии бигрехтаро,
Чӣ кунам шодии бе дӯст, ки сад ғам бо ӯст?

Соҳиби дард зи тӯфони бало чон набарад,
Нӯҳ хар чо, ки равад, дидаи пурнам бо ӯст.

Рӯйи зебои ту дар дидаи гирёни Камол
Каъбаи ҳусну ҷамол аст, ки Замзам бо ӯст.

* * *

Он рух аз маҳ хучастафолтар аст,
Лаб зи Кавсар басте зулолтар аст.

З-он сари зулфи чун пари товус
Мурғи ҷонам шикастаболтар аст.

Дил аз ӯ кай расад ба донаи хол,
Ки зи мӯе заифҳолтар аст?

Сари савдоиён ба хоки раҳаш
Аз сари зулф поймолтар аст.

Сабр дар дил марову раҳм ӯро
Ҳар ду аз якдигар муҳолтар аст.

Ҳуни мо он писар чунон пиндошт,
Ки зи моли падар ҳалолтар аст.

Нақши Чин гарчи дилкаш аст, Камол,
Нақши килки ту пурхаёлтар аст.

* * *

Он сарв, ки омад бари мо, аз чамани кист?
В-он ғунча, ки дилҳо шуд аз ӯ хун, даҳани кист?

Он мева, ки аз боғи биҳишт аст дарахташ,
Наздики даҳан омада, себи зақани кист?

Чун талъати хуршед, ки пӯшид ғубораш,
Зери хати райҳон рухи чун ёсамани кист?

Дар домани гул чок фитодаст зи ҳар сӯ,
Эй боди сабо, бӯйи ту аз пирахани кист?

Он хирқа, ки аз дасти ту садпора набошад,
Дар савмаъа аз гӯшанишинон ба тани кист?

Ҳар чома, ки бошад ба тан, аз об шавад тар,
Он об, к-аз ӯ чома нашуд тар, бадани кист?

Аҳсант, Камол, ин на ғазал, оби ҳаёт аст,
Имрӯз бад-ин лутфу равонӣ сухани кист?

* * *

Он шӯҳ, ки рафт аз бари мо, боз кучо рафт?
Дур аз назари аҳли вафо боз кучо рафт?

Чон тозақунон бар сари болини заифон
Ноомада, чун боди сабо боз кучо рафт?

Дарди дили ранчури маро з-он лаби ҷонбахш
Нодода башорат ба шифо, боз кучо рафт?

Он шоҳ, к-аз ӯ хонаи дил шоҳнишин буд,
Аз кулбаи аҳзони гадо боз кучо рафт?

Шаҳбозсифат кард баче сайд дилу боз
Бигрифт ба тарки ҳама, то боз кучо рафт?

Дил рафт ба бӯйи ту зи масҷид ба харобот,
Бечора назар кун, зи кучо боз кучо рафт?

Ҳам майкада, ҳам савмаа холӣ зи Камол аст,
Боз аз ту ба зорию дуо боз кучо рафт?

* * *

Он гули нав аз кадомин бӯстон бархостаст,
К-аз насими ӯ зи ҳар сӯ бӯйи ҷон бархостаст?

Андалебон то ҳикоят карда з-он болобаланд,
Аз даруни сарв фарёду фиғон бархостаст.

Гарди мушк аст он нишаста гирди рӯяш хатти сабз,
Зохиран ин гард ҳам з-он бӯстон бархостаст.

Нолаи болонишин аз дард наншинад фурӯ,
Бар сари садре, ки ин биншинад, он бархостаст.

Шавқи холу зулфу рӯяш синаҳо, к-аз ғам бисӯхт,
Дудҳо, инак, зи ҷони ошиқон бархостаст.

Нақши ҳастӣ бар миёни дӯст натвонем баст,
Бо вучудааш номи ҳастӣ аз миён бархостаст.

Ҳар касе гӯяд, зи сар бархост дар ишқаш Камол,
Сар чӣ бошад, аз сари ҳар ду ҷаҳон бархостаст.

* * *

Оҳ, ки аз ҳоли дилам ҳабиб надонист,
Мурдаму дарди дилам табиб надонист.

Гул магар он бевафой аз пайи он қард,
К-аз дили маҷрӯҳи андалеб надонист?

Ақл зи ҳар кас, ки мочарои ту пурсид,
Ҳеч кас ин қиссаи аҷиб надонист.

То дили овора дар каманди ту афтод,
Ҳеч кас аҳволи он ғариб надонист.

Халқ чӣ донад муроди хотири моро?
Коми муҳиббон ба чуз ҳабиб надонист.

Дӯш бар он дар чӣ айшҳо, ки намудам
Бо саги кӯяш, ки он рақиб надонист.

Ҳам ба муроде расад Камол, чу касро
Аз карами дӯст бенасиб надонист.

* * *

Имшаб зи хаёлаш сари мо хоби дигар дошт
В-аз орази ӯ чашми тарам оби дигар дошт.

Рухсораи соқию лаби чому рухи шамъ
Ҳар як зи фурӯғи рухи ӯ тоби дигар дошт.

Маҳтоб шуд аз равзанаву тира нашуд чашм,
К-ин хона аз ӯ партави маҳтоби дигар дошт.

Ҳар чо дили савдозадае ёфт, кашон кард
Зулфаш, ки ба ҳар силсила қуллоби дигар дошт.

Дар ҳасрати унноби лаби ӯ дили ранҷур
Аз хуни чигар шарбати унноби дигар дошт.

То киссаи ин гиря бад-он гӯш расонанд,
Бар ҳар мижа чашмам дури сероби дигар дошт.

Дӯшина Камол аз маю майхона напурсид,
К-аз шавқи лабаш завқи майи ноби дигар дошт.

* * *

Эй ки аз зулфи ту хун дар чигари мушки Хитост,
Рӯйи зебои ту оинаи алтофи Худост.

Мохро равшанӣ аз рӯи ту мебояд чувт,
Сарвро ростӣ аз қадди ту мебояд хост.

Меҳри рухсори ту сӯзест, ки дар ҷони ман аст,
Хатти сабзи ту ғуборест, ки дар хотири мост.

Гар ту, эй сарви хиромон, нанишинӣ аз пой,
Эй басо фитна, ки аз чашми ту бархоҳад хост.

Ҳамчу лола дили ман сӯхта хуни чигар аст,
Ки чаро сунбули гесӯи ту дар дасти сабост?

Ҳамчу субҳ аз асари меҳри рухат ҷон бидихад,
Ҳар киро дар раҳи ишқи ту дам аз сидқу сафост.

Ончунон зору низор аст зи савдо-т Камол,
Ки чу моҳи нав аз абрӯи ту ангуштнамост.

* * *

Ин чӣ хабар чустану пурсидан аст?
Ин талаби кист, чӣ пӯйидан аст?

Бар сари он кӯй чӣ кардем гум,
Ёфт нашуд, ин чӣ хурӯшидан аст?

Доғи кӣ доред, чӣ сӯз асту ох?
Заҳми кӣ хӯрдед, чӣ нолидан аст?

Ишқи ту дар сина, чӣ савдост ин?
Ҳеч на дар дег, чӣ ҷӯшидан аст?

Оина хонанд шуморову моҳ
Нест чунин, ин ҳама рӯ дидан аст.

Васл муяссар нашавад чуз ба қатъ,
Қатъ нахуст аз ҳама бибридан аст.

Раҳбари ин раҳ талабанд аз Камол,
Оҳ аз ин, ин чӣ давонидан аст?

* * *

Инчунин мушк дар ҳама Чин нест
В-ин ҳама атр дар раёҳин нест.

Ин сухан шаммаест з-он сари зулф,
Гарчи фикре дарозтар з-ин нест.

Гар бигӯям ба моҳ мемонӣ,
Мохро хатту холи мушкин нест.

Агарат сарви бўстон хонам,
Бар сари сарв себи симин нест.

Бо хаёли ту хобро шаби ҳаҷр
Қой дар дидаи қаҳонбин нест.

Ройи болин намекунад сари ман,
Сари ошиқ барои болин нест.

Офарин бар иборати ту, Камол,
Худ туро эҳтиёҷи таҳсин нест.

* * *

Инчунин сурати матбӯъ зи чон натвон сохт,
Гар тавон сохт, чу қадди ту равон натвон сохт.

Он ду абрӯйи муқаввас ду камонанд баланд,
Ки ба сад қарн аз ин турфа камон натвон сохт.

Гуфтам: Он ғамзаи шӯх аз чӣ зи абрӯст фуру?
Гуфт: Болотар аз устод дукон натвон сохт.

Бут тавон сохтану сохтан аз санг дилаш,
Сахттар аз дили бераҳми бутон натвон сохт.

Нест ўро даҳан, аммо сухане сохтаанд,
Сухани сохта ширинтар аз он натвон сохт.

Ҳайфам ояд ба қалам номи лабат бурд, дарег,
Ки қаламро зи найи қанд забон натвон сохт.

Дар сухан лутфи илоҳӣ ба ту ёр аст, Камол,
В-арна сад сол ба фикр ин суханон натвон сохт.

* * *

Ин меваи ширин магар аз боғи биҳишт аст?
В-ин ҳури биҳишт аз шакари ноб сириштаст?

Дар боғи биҳишт ин қаду рухсор надиданд,
Ин сарв кӣ биншондаву ин лола кӣ киштаст?

Ин чо сухани сарв нагӯем, ки паст аст
В-ин чо сифати моҳ нахонем, ки зишт аст.

Мо равза нахоҳем, ки ҳар чо чу ту ҳурест,
Савганд ба хоки сари кӯят, ки биҳишт аст!

Хатте, ки лабат дар назар овард чу ёкут,
Инсоф тавон дод, ки Ёкут навиштаст.

Хишти дари худ бар сари ошиқ мазан, эй дӯст,
Моро зи сари хеш чӣ ғам, ҳайф зи хишт аст.

Аз хирқа танат дид, Камол, он буту мегуфт:
Ин риштаи борик дар ин хирқа кӣ риштаст?

* * *

Ин чӣ сарви қад, ин чӣ рафтор аст?
Ин чӣ ширин даҳан, чӣ гуфтор аст?

Ин чӣ хол, ин чӣ орази зебост?
Ин чӣ хат, ин чӣ зулфу рухсор аст?

Ин чӣ рӯй асту ин чӣ зулфи дароз,
Ин чӣ дилбанду ин чӣ дилдор аст?

Ин чӣ ҳамдам, чӣ ҳамнишин, чӣ қарин,
Ин чӣ мӯнис, чӣ қон, чӣ ғамхор аст?

Ин чӣ туррасту ин чӣ шаб, чӣ каманд,
Ин чӣ дилдузду ин чӣ таррор аст?

Ин чӣ чашм асту ин чӣ лаб, чӣ шакар,
Ин чӣ доруву ин чӣ бемор аст?

Ин чӣ ҳусн асту ин чӣ хол, Камол,
Ин чӣ хуш булбул, ин чӣ гуфтор аст?

* * *

Эй ибтидои дардат ҳар дардро ниҳоят,
Ишқи туро на охир, шавқи туро на ғоят.

Завқи азоб то кай бегонаро чашонӣ?
Аз раҳмати ту моро ҳаст ин қадар шикоят.

Дар мочарои ишқат илму амал нагунҷад,
Он ҷо, ки қиссаи туст, чӣ ҷойи ин ҳикоят?

Дар пеши дониши ту чун тифли роҳнодон
Пирони боқаромат, мардони бовилоят.

Кунҳи ту не набиро маълуму не валиро,
Маълум ин қадар шуд аз Ҷабраилу оят.

Гар дафтари ҳадисам пурхунидил набудӣ,
Ин гуфтаҳо накардӣ дар ҳар диле сироят.

Донӣ, Камол чун раст аз тира рӯзгорон?
Сар барзад офтобе аз машриқи иноят.

* * *

Эй ба қон ошиқон харидорат,
Ғамзаҳо тез карда бозорат.

Гар кунӣ қасди куштани ёрон,
Дар чунин корҳо манам ёрат.

То ту, ороми чон, зи мо рафтӣ.
Рафт ороми чон зи рафторат.

Нимкушта шудам ба як дидан,
Кошкӣ дидаме дигар борат.

Чони ширини ту манам, гуфтӣ,
Чони ширин фидои гуфторат!

Чашми бемор бар иёдати туст,
Назаре кун ба чашми беморат.

Барнагирад сар аз дари ту Камол,
Гар бимирад ба пойи деворат.

* * *

Эй рӯйи дардмандон бар хоки остонат,
Аз обу хок з-ин сӯ ғавғои ошиқонат.

Хушошён хумоӣ, мо чумла сояи ту,
Бо ин сифат чӣ донанд ин мушти устухонат?

Зарроти кавн як-як бар мумкиноти олам
Ҷустанду ёфт бартар аз кавну аз маконат.

З-ин пеш ақлу дониш додӣ зи худ нишонам,
Гум кардаам нишонҳо, то ёфтам нишонат.

Дар бар рухам чӣ бандӣ, чун рафтаам ба бомат?
Рӯй аз чӣ бозпӯшӣ, чун дидаам аёнат?

Дурре зи канзи махфӣ дорад Камол бо худ,
Гар гӯш дорӣ, он дур(р) ояд ба гӯши чонат.

Дӣ мешудӣ хиромон чун сарву ақл мегуфт:
Хуш меравӣ ба танҳо, танҳо фидои чонат.*

---

*Мисраъ аз оғози яке аз ғазалҳои Саъдӣ аст.

* * *

Эй зи сад гулбарг нозуктар танат,
Бар ту ларзонтар зи гул пироханат.

Аз сабо чандон бишуд бӯйи ту фош,
Пираҳан кард ин хато бар гарданат.

Хоки поят ҳаққу милки дида аст,
Чанд пӯшад ҳаққи мардум доманат?

Хат чӣ хочат хуччати хусни туро,
Рӯйи чун маҳ бас далели равшанат.

Хирмани мушк аст зулфат гирди мох,
Холи мушкин донае аз хирманат.

Ҷон ба тан меояду дил меравад
Аз хиромон омадан в-аз рафтанат.

Ақлу дин мехост чашмат аз Камол,
Ҳар ду бурдӣ, чист дигар бо манат?!

* * *

Бо чашми ман ин ашки равонро чӣ фитодаст?
Бо ҷони ман ин сӯзи ниҳонро чӣ фитодаст?

Гар хун равад аз дил, ки кабоб аст, ачаб нест,
Ин дидаи хунобачаконро чӣ фитодаст?

Гар тан ба таби ҳаҷр на побаста чу шамъ аст,
Бо сӯхтан ин риштаи ҷонро чӣ фитодаст?

Аз пой гар афтодам дур аз ту, ба роҳам
Ин гесуи дар пой кашонро чӣ фитодаст?

Чашм аз ҳаваси диданат афтода бурун аст,
Бо рӯйи ту чашми нигаронро чӣ фитодаст?

Дй ронд магас аз мани бетокату мегуфт:
Гирди пашае ин магасонро чй фитодаст?

Дар чони Камол омаду афканд сад ошӯб,
Ё Раб, ба ман ин шӯхи чаҳонро чй фитодаст?

* * *

Боз ақлам бурд аз сар кокули мушкини дӯст,
Баст бар дил банди дигар кокули мушкини дӯст.

Дар диловезию дилбандй сари як мӯй нест,
Аз каманди зулф камтар кокули мушкини дӯст.

Гар на шамшод аст, к-аз боди сабо дар тоб рафт,
Аз чй печад дар санавбар кокули мушкини дӯст?

Чун қабои ғунчаву пирохани гул бар танаш
Карда пӯшишҳо муаттар кокули мушкини дӯст.

Ҳамчу хунрезе, ки аз қатли хато гардад хичил,
Шуд зи хуни ошиқон тар кокули мушкини дӯст.

То бувад умри дарозаш, мекунад гум шонаро
Дар миёни мушку анбар кокули мушкини дӯст.

Нест лаълею дуре з-ин гуфта нозуктар, Камол,
Гар бибандй зеваре бар кокули мушкини дӯст.

* * *

Бозам ба ноз куштй, сад чон фидои нозат,
Ман зиндатар аз онам, гар рағбат аст бозат.

Тунд омадй, кй донд бо кист ин итобат?
Пинҳон шудй, кй ёбад, к-аз кист эҳтирозат?

Воқиф на аз ту як тан аз сокинони кӯят,
Оғаҳ на аз ту як дил аз маҳрамони розат.

Он хирқапӯши толиб в-он дурднӯши ғолиб,
Он чуста дар намозат в-ин ҳам ба сад ниёзат.

Равшан чароғи давлат бо моҳи дилфирӯзат,
Сарсабз боғи ишрат бо сарви сарфарозат.

Эй мутриби хушалхон, имшаб бимол бар чанг
Талке, вагарна сӯзам сӯзад ниҳуфт созат.

Пеши ту ҳар кӣ овард бӯяш, Камол, рӯзе,
Бигрехт зуд чун дуд аз сӯзи чонгудозат.

* * *

Ба чини зулфи ту, к-он рашки сурати Чин аст,
Зи вақти шир мазидан лаби ту ширин аст.

Даме зи дидаи пурхун намешавӣ берун,
Бад-он сабаб, ки ту тифлию хона рангин аст.

Дигар фусӯскунонам магӯ, ки з-они туам,
Ки сӯхтам зи дурӯғи ту, ростӣ ин аст.

Зи меҳр карду вафо тавба он дили сангин,
Чӣ гуна тавбаи ӯ бишканам, ки сангин аст.

Ба дарду ғам чӣ ниҳӣ миннатам, зи нав ситаме
Карам намоӣ, ки ин лутфҳои дерин аст.

Бурам сар аз тану бар остонат андозам,
Гараш ба хоб бибинам, ки майли болин аст.

Барои васли ту хонад Камол вирду дуо,
Нахондай, ки дуоҳо барои омин аст?!

* * *

Ба хубон меҳр варзидан чӣ кор аст?
Рухаш бин, варна маҳ дидан чӣ кор аст?

Бо ёди лаъли дилбар хуни дил нӯш,
Шароби лаъл нӯшидан чӣ кор аст?

Ба меҳри Юсуф аз чон қатъ кун, қатъ,
Ба теғе даст бибридан чӣ кор аст?

Гар орад чон ба лаб ошиқ дар ин кор,
Лаби маъшук бӯсидан чӣ кор аст?

Самое осон бувад бар сӯфии гарм,
Чу оташ ҳаст, чӯшидан чӣ кор аст?

Ба доман айби риндон пӯш, зоҳид,
Либоси зухд пӯшидан чӣ кор аст?

Камол, аз ҳар ду олам рӯй дарпеч,
Ба сар дастор печидан чӣ кор аст?

* * *

Бар ду рухи ман ду чӯйи хун, ки равон аст,
Аз ту маро сурхрӯии ду чаҳон аст.

Нест камӣ дар паноҳи ишқи ту моро,
Дарди ту бо чону дил вазифарасон аст.

Рӯзу шабам сӯзу куш чу шамъ, ки ошиқ
Сӯхтаи ин муроду куштаи он аст.

Бар кадамаш зуд сар неҳ, эй дилу мерав,
То накунӣ пай ғалат, ки роҳ ҳамон аст.

Чуз ғами рӯйи ту бар дилам зи заифӣ
Гар хама барги гул аст, бори гарон аст.

Дида бар он пой суданам нагузоранд,
Охир, аз ин суд дӯстро чӣ зиён аст?

Кист, Камол. ин ки бо ту дар сухан ояд?
Чинси суханҳои ту на ҳадди забон аст.

* * *

Бар лаби лаъл хати сабзи ту аз фирӯзист,
Бар занахдони чу бих холи туро бехрӯзист.

Кард равшан ҳама офоқ таҷаллии рухат,
Одати талъати хуршед ҷаҳонафрӯзист.

Ҳама олам ба таманнои ту шоданд, оре,
Ту маҳи идию рӯйи ту гули наврӯзист.

Дили бечора ҳамеша зи ту садпора чарост?
Тири миҷғони туро қоидаи хунрезист.

Бар сари турбатам оию наҷфшонӣ ашк,
Шамъро бар мани хокӣ беҳ аз ин дилеӯзист.

Рӯзии дил зи азал зулфи дутои ту фитод,
Дили бечора, назар кун, чӣ парешонрӯзист!

Сар зи қайдат накашад, бо ту чу омӯхт Камол,
Мурғи маълуф гирифтор зи дастомӯзист.

* * *

Ба кӯят дил ғуломи хоназод аст,
Чу сар бар дар ниҳад, муқбилниҳод аст.

Рақиб озодагонро муътақид нест,
Ки нодарвеш андакэътиқод аст.

Занад лофе ба он рух моҳи шабгард,
Надонад, к-аз пиёда рух зиёд аст.

Гар аз рӯйи замин рӯяд ғаму дард,
Дили ошиқ ба рӯйи дӯст шод аст.

На танҳо дил дар он кӯяст мискин,
Ки ҳар ҷо ҳаст мискин, номурод аст.

Фаромӯшат кунам гуфти ба зудӣ,
Маро аз дер гоҳ ин нукта ёд аст.

Камол аз ваъдаи васлат батар сӯхт,
Ки чонаш оташу аҳди ту бод аст.

* * *

Ба макру ҳила бар ӯ дастрас чӣ имкон аст?
Ки ҳамчу сарви баландаш ҳазор дастон аст.

Даруни парда рухи ӯ ҳазор сина бисӯхт,
Наузубиллаҳ аз он оташе, ки пинҳон аст.

Дар остони ту танҳо на ашк ғалтаду бас,
Ба хуну хок сару дида низ ғалтон аст.

Зи гиря бар сари мардум яқин, ки хонаи чашм
Фуру равад шаби ҳичрон, зи бас ки борон аст.

Агар шикаст зи тират ба дида пайконе,
Ниҳода дидаи дигар барои товон аст.

Чу аз лаби ту ҳадисе ба гӯши чон бирасид,
Дилам зи даст бирафту ҳадис дар чон аст.

Зи шавқи рӯи ту завқест дар ҳадиси Камол,
Чу андалеб, ки бар сарву гул хушалхон аст.

* * *

Бунафша дастае бар арғавон аст,
Гарат бар лола сунбул соябон аст.

Лаб аст он ё ақиқ он дурчи ёқут,
Ки дар вай луълуи лоло ниҳон аст?

Ҳилолат абруву хуршед талъат,
Узорат моҳу қад сарви равон аст.

Дилам зулфи парешонат чу бирбуд,
Маро ошуфтагии кор аз он аст.

Миёну мӯйи ту фарке надорад,
Кӣ медонад, ки он мӯй, ин миён аст?

Буто, ҳар дам макун қасди равонам,
Агарчи ҳукми ту бар ман равон аст.

Маҷӯ аз ман ҷудой, эй дилором,
Ки дидорат маро ороми ҷон аст.

Наям аз ғамзаат эмин замоне,
Чу чашмат фитнаи охирзамон аст.

Камол аз шавқи лаъли шаккаринат
Ба ғоят тӯтии ширинзабон аст.

* * *

Бе ту маро чашми ҷаҳонбин тар аст,
Чехра ба хуни мижа рангинтар аст.

Дар ғами ҳачри ту лабу чашми ман
Як-ду дам он хушку даме ин тар аст.

Ҳеч шабе бар сари бистар маро
Дида нахуспид, ки болин тар аст.

Лашкарии ишқи туро з-оби чашм
Асп тару чома тару зин тар аст.

Тифлию омад зи ту шӯхӣ малех,
З-он ки зи ширин лаби ширин тар аст.

Ҳар кӣ хиҷил шуд, ба арақ тар шавад,
Пеши рухат з-он гули рангин тар аст.

Дар сифати холу хати ӯ, Камол,
Дам ба дам анфоси ту мушкинтар аст.

* * *

Бе хидмати ту кас ба чаҳон иззате наёфт,
Шоҳе, ки чокари ту нашуд, хурмате наёфт.

Дар номаи саодати худ дардманди ишк
Бе доғи меҳнате рақами давлате наёфт.

То ғам нахӯрду дард, наяфзуд қадри мард,
То лаъл хун накард чигар, қимате наёфт.

Дил з-он лабу даҳон натавонист бурд ҷон,
Будаши маҷол танг, магар фурсате наёфт.

Бе хандаи ту кони намак хони заҳмат аст,
Ҷон аз наими ҳар ду чаҳон лаззате наёфт.

Пашминапӯш хирқаи солус то насӯхт,
Аз чомаҳонаи қарамат хилъате наёфт.

Чандон ки бозҷуст дар аъмоли худ Камол,
Мақбултар зи тарки риё тоате наёфт.

* * *

Бе маҳи рӯйи ту оҳам зи Сурайё бигузашт,
Дида дарё шуду ҳар қатра зи дарё бигузашт.

Гарчи дар маҷмаи дил дард бувад садрнишин,
Нола чун бартар аз ӯ буд, ба боло бигузашт.

Гар сабо омаду бӯйи ту зи мо дошт дарёғ,
Шокирем аз ту ба ҳар ҳол, ки аз мо бигузашт.

Чамани ҷони маро ғунҷаи шодӣ бишукуфт,
Чун хаёли даҳанат дар дили шайдо бигузашт.

Сарв меҳост ба побӯси ту ояд чун об,
Лекин аз ҷӯ натавонист ба як по бигузашт.

Баски фармудам аз он лаб дили худро парҳез,
Сӯфии мо натавонист зи ҳалво бигузашт.

Эй ки гуфтӣ: Бибарам қиссаи ту пеши табиб,
Биҳил ин кор, ки ранчам зи мудово бигузашт.

Дӣ дар он хоки дар аз қон рамаке дошт Камол,
Чаъала-л-чанната мисвоҳ ҳам он чо бигузашт.

* * *

То хаёлатро дилам манзилгаҳ аст,
Аз маҳи ту манзили ман пурмаҳ аст.

Гар лабат бўсам, зи бисмил чора нест,
К-эҳтиёҷи милҳ аз бисмиллаҳ аст.

Як шабе бо мо нишин, к-аз рӯзи умр
Як шабе мондасту он ҳам кӯтах аст.

Меҳнати ҳачри ту соат-соат аст,
Давлати васли ту ногаҳ-ногаҳ аст.

То чӣ гӯйӣ, ҳозирему мустамеъ,
Чокаронро гӯш бар ҳукми шаҳ аст.

Ман ба дуздӣ гирам он чоҳи зақан,
К-он ки ақли кул бибурдаст, он чаҳ аст.

Рехтӣ бар ҳар замин хуни Камол,
То нагӯянд, ин чӣ хуни бераҳ аст?

* * *

Туро бо ман сари ёрӣ намондаст,
Сари меҳру вафодорӣ намондаст,

Маро имрӯз бо ту хотире низ,
Ки бемӯҷиб биёзорӣ, намондаст.

Надонам, бо кӣ ҳамрангӣ намудӣ,
Ки бо ту бӯе аз ёрӣ намондаст.

Бурун о, эй шаби ҳичрон, ки дигар
Чу шамъам тоби бедорӣ намондаст.

Ба мо аз андаке андак вафое
Гарат мондаст, пиндорӣ, намондаст.

Бирас фарёди дарди ман, Худоро,
Ки бешам тоқати зорӣ намондаст.

Камол, аз умри бе ӯ рафта чизе,
К-аз он чизе ба даст оӣ, намондаст.

* * *

Туро ба як-ду хати мусталаҳ фузулӣ чист?
Усули илми ладунӣ ба беусулӣ чист?

Калом хондию ҳикмат, к-аз ӯ шавӣ мақбул,
Аз он ду ҳосили ту ғайри беҳусулӣ чист?

Зи ҳирси қадру маҳал насх гаштаиву ханӯз
Таносухе чӣ бувад ғуйву хулуле чист?

Дил аз шунидани Куръон бигирадат ҳама вақт,
Чу ботилон зи Каломи Ҳақат малулӣ чист?

Ба роҳи хайр ба як қатра афтадат сад макс,
Ба шаррат ин ҳама бесабрию ачулӣ чист?

Муқаррабони Худоянд ворисони расул,
Ту аз Худой чунин дурию расулӣ чист?

Чу ноқисон ҳама шуҳратталаб шуданд, Камол,
Ҳамин мақом зи гумномию хамулӣ чист?

* * *

Туро дар кӯйи чонон хонае ҳаст,
Ба ҳар кӯе чу ман девонае ҳаст.

Бизан чӯбаш, ки дузд аст он сари зулф,
Ба даст ар нест чӯбат, шонае ҳаст.

Мунаввар шуд ба рӯят дида, дил низ,
К-аз он маҳ нур дар ҳар хонае ҳаст.

Ба сони он, ки он рух хирманам сӯхт,
Бар он оташ зи холат донае ҳаст.

Самоъи мо ба зоҳид дарнагирад,
Дар ин суҳбат магар бегонае ҳаст?

Мазан, эй хумшикан, бар сӯфиён санг,
Ки зери хирқаам паймонае ҳаст.

Камол, ар нест ҳечат лоики дӯст,
Ғазалҳои тари риндонае ҳаст.

* * *

Туро ду рух ба ду хат фанни дилбарӣ омӯхт,
Ту аз ду чашму ду чашм аз ту соҳирӣ омӯхт.

Ту тифли мактаби ҳуснӣ, муаллими ту ду чашм,
«Муаллимаат ҳама шӯхию дилбарӣ омӯхт».*

Фиребу макр ба ғамза чӣ медиҳӣ таълим?
Ба гӯшагир чӣ ҳочат фурутарӣ омӯхт?

Кучо дуруст кунанд аҳли зуҳд тахтаи ишк,
Ки мушкил аст ба маймун дурӯгарӣ омӯхт.

---

*Мисраъ аз Саъдист.

Ба даври хусни ту он ориф аст ҳарфшинос,
Ки лавҳи зухд сутурду қаландарӣ омӯхт.

Касе, ки қимати хоки дарат ба ошиқ гуфт,
Баҳошиносии чавҳар ба чавҳарӣ омӯхт.

Камол бурд ба нутқ аз шакар сабақ, гӯй,
Лабат ба тӯтии табъаш суханварӣ омӯхт.

* * *

Ҷоно, ба чуз лабони ту оби ҳаёт нест,
Ширинтар аз лаби ту ба олам набот нест.

Рӯзи нахуст, эй шаҳи хубон, ба ошиқон
Рухро чаро намудӣ, агар майли мот нест?

Гуфтам: Давои дарди диламро хате навис,
Гуфто: Даво-т чун бинависам, давот нест.

Доғи ҷафо ба ҷони мани хастадил манех,
Рӯзе, ки дар вафо-т бимирам, вафот нест.

Бар даври оразат хати сабзе, ки шуд падид,
Мазмуни хат ҳамин, ки ба ошиқ наҷот нест.

Гуфтам: Закоти лаъли лабат бўсае бидех.
Гуфто: Бирав, Камол, ки вақти закот нест.

* * *

Чашми шӯҳи ту ҳар киро куштаст,
Аввал аз рашк он маро куштаст.

Ба шакар гуфтаанд душман куш,
Дӯстонро лабат чаро куштаст?

Ғами ту лашкари Сулаймон аст,
Ки чу мӯрам ба зери по куштаст.

Гуфтай: Хунбаҳои кушта манам,
Ҳамаро ишқи хунбаҳо куштаст.

Ҳастаи ғамзаро лаби ту давост,
Ҳастагони туро даво куштаст.

Офтоб аз ту ҳусн медуздад,
Субҳ аз он рӯ чароғҳо куштаст.

Ваъдаи куштани бидеҳ ба Камол,
Қони ман, ваъдае киро куштаст?

* * *

Чашми мусулмонкуши ту кофари маст аст,
Ҳиндуи зулфи ту офтобпараст аст.

Дил, ки зи дастам бирафт, бо ту дарафтод,
Зуд дарафтад зи по, чу рафта зи даст аст.

Зулфи ту дар чашми мо басте фитадаш сайд,
З-он ки ба дарё фиканда ин ҳама шаст аст.

Бод ба гулзор аз он ки бӯйи ту овард,
Шохи гули тозаро ҳамеша шикаст аст.

Пеши ту карданд васф то зи қоди сарв,
Мурғ ба бонги баланд гуфт, ки паст аст.

Зулфи ту гуфто: Ба марҳамат диҳамат даст,
Зулфи ту бо мо ҳамеша аз сари даст аст.

Ғамзааш, инак, Камол, ҳозири дил бош,
Шиша ниғаҳ дор аз он ҳариф, ки маст аст.

* * *

Чашмам зи хаёли ту пур аз нури таҷаллист,
Чашме, ки чунин аст, ба дидори ту авлист.

Суратгар аз он сурату маънӣ чӣ хабар ёфт?
Ангехтани сурати Чинаш ба чӣ маънист?

Бар тарфи чаман сарв ба сад шарм барояд,
Аз сояи қадди ту, ки ҳамсояи Тӯбист.

З-он токи ду абрӯ, ки ба хубӣ шуда тоқанд,
Қасрест дар ин тоқ, ки мансуб ба Қасрист.

Хуне, ки ба чӯ меравад аз дидаи Мачнун,
Селест, ки роҳи гузураш бар дари Лайлист.

З-он зулф ба дардам, шуда ранчур чу Айюб,
Аз лаб шакаре дех, ки шифохонаи Исист.

Ҳар хуб, ки дар чашми Камол ояду маҳбуб
Гӯяд: Беҳ аз онӣ туву фикре беҳ аз ин нест.

* * *

Ҳалқа бар дар мезанад ҳар дам хаёли рӯи дӯст,
Гӯш дор ин ҳалқаро, эй дил, гарат савдои ўст.

Субҳгоҳе мегирифтам иқди гесӯяш ба хоб,
З-он замон дасти хаёлам то ба акнун мушқбӯст.

Дил, ки чун гӯй аст дар майдони ишқ ошuftаҳол,
Гар ба чавгон нисбати зулфаш кунад, беҳудагӯст.

Сарбаландӣ бин, ки боз аз давлати риндӣ маро
Бар сари дӯше, ки дӣ саччода буд, имшаб сабӯст.

Лофи яқрангӣ мазан бо дӯст ҳар соат, Камол,
То чу гул берун наёй хурраму хандон зи пӯст.

* * *

Хоки дарат ба чашми ман аз сад чаман беҳ аст.
Боғи хуш аст оразат, аммо зақан беҳ аст.

Кӯйи ту хоҳад ин дили овора, не биҳишт,
Мурғи ғарибро зи гулистон ватан беҳ аст.

Танҳо на рӯйи туст беҳ аз гулрухони Чин,
Бӯйи ту ҳам зи накҳати мушки Хутан беҳ аст.

Гуфтӣ: Ба дастбӯси ту бӯсе зиён кунам,
Дар дасти кас чӣ суд шакар, дар даҳан беҳ аст.

Чун чашми сӯзан аст даҳони ту дар хаёл,
Моро ҳамеша чашм бад-он дӯхтан беҳ аст.

Эй дил, ҳадиси дӯст беҳ аст аз дури Адан,
Ин нукта гӯш кун, ки зи дурри Адан беҳ аст.

Гӯянд: Гуфтаи ту бувад аз ту беҳ, Камол,
Ман булбулам, бале, сухани ман зи ман беҳ аст.

* * *

Харобаи дили ман пур шуд аз муҳаббати дӯст,
Мабод ҳеч диле холӣ аз маваддати дӯст.

Кадам давлату фурсат наёфт, ҳар кӣ биёфт
Саодати шарафи васли ёру суҳбати дӯст?

Агарчи дархури ӯ хидмате намеояд,
Шавем муътакифи остони хидмати дӯст.

Ниёзи чозибай хотири шикастаи ман
Магар маро бирасонад даме ба ҳазрати дӯст?!

Расам ба ғояти ҳиммат, чунон ки дилхоҳ аст,
Чу ҳаст бо мани шӯридаҳол ҳиммати дӯст.

Заифу очизу қосир шаванду чун нашаванд
Забону дасту дили ман зи шукри неъматӣ дӯст?!

Камоли хастадило номуроду беҳосил
Чӣ бошад, ар ба муроде расад зи давлати дӯст?

* * *

Хатат чу Хизр ба оби ҳаёт наздик аст,
Ба он лабони чу шаккар набот наздик аст.

Зи хоки пойи ту сарсабзиест дилҳоро,
Ба ин сухан сари зулфи дуто-т наздик аст.

Нишони Кавсару Тӯбо, ки медиҳанд аз дур,
Ба чашми мову қади дилрабо-т наздик аст.

Ҳикояти дили пурхуни мо бипурс аз чом,
Ки пеши лаъл лаби ҷонфизо-т наздик аст.

Агарчи гирякунон дур аз он лабему канор,
Ба чашми ташна ҳаёли Фурот наздик аст.

Ба рух чӣ гуна наронам пиёдаҳои сиришк?
Чунон ки шоҳи дил аз ғам ба мот наздик аст.

Камол ҷон ба лаб овард бар умеди вафо-т,
Дилаш бичӯй, ки вақти вафот наздик аст.

* * *

Хатат сабзу лабат мушки гулоб аст,
Даҳонат зарра, рӯят офтоб аст.

Ту ганчи ҳуснию бас хонаи дил,
Ки аз шавқи чунин ганче хароб аст.

Дили ман аз маҳи рӯйи ту сӯзон
Чу каттон аз вучуди моҳтоб аст.

Шабе, к-он остон болини ман нест,
Чӣ чойи бистару чӣ чойи хоб аст?!

Бирав, носех, матарсон аз азобам,
Ки дидори ту худ моро азоб аст!

Бихамдиллах, надорам домане тар,
Агар бар доманам доғи шароб аст.

Камол, он хоки дар аз гирия тар соз,
Ки дар борон умеди фатҳи боб аст.

* * *

Доғи ишқат бар руҳи чонҳо нишони давлат аст,
Ҳар кӣ маҳрум аст аз ин давлат, сазои меҳнат аст.

Гар бало афзун фиристӣ бар ман аз неъмат, ҳанӯз
Шукр мегӯям, ки дар шукрат мазиди неъмат аст.

Аз бузургӣ гар сағи худ хониям гаҳ-гаҳ, равост,
Ҳар кӣ шуд хоки дарат, ўро беҳ аз сад иззат аст.

Гар бибинӣ ошиқе дар гирия, эй зоҳид, чу ашк
Аз назар мағрез, к-он борон зи абри раҳмат аст.

Заҳмати он дар мадеҳ, эй сар, ки хоки дӯстро
Ин гаронӣ бас, ки чон дар остони хидмат аст.

Бо ту дар дӯзах маро нору азоби силсила
Хуштар аз рухсору зулфи хуриёни чаннат аст.

Нест чуз васле аз ў дарюзаи чони Камол,
Офарин бар чони дарвеше, ки соҳибҳиммат аст!

* * *

Даромад аз дари арбоби хирқа ногаҳ дӯст,
Баромад аз дили дарвешии хаста «Аллаҳ дӯст!».

Чу офтоб нишасту чароғҳо афрӯхт
Даруни хилвати дилҳо зи рӯйи чун маҳ дӯст.

Ба раҳгузори дилу дида селҳост зи хун,
Чӣ гуна бигзарад, эй дӯстон, бар ин раҳ дӯст?

Гарат зи завқи дарунӣ ниҳуфта ҳолатҳост,
Гумон мабар, ки зи ҳоли ту нест оғаҳ дӯст.

Бигӯ, нишин ба дилат дарду нола чун барҳост,
Ки дард мекунад он ҷо мақому он гаҳ дӯст.

Маризи ишқ ба умри дубора шуд маҳсус,
Ба пурсише чу қадам ранча кард гаҳ-гаҳ дӯст.

Кунанд пурсиши ман душманон, ки кист Камол
Даруни ҷони ту? Биллаҳ ҳабибу таллаҳ дӯст.

* * *

Дарди ту беҳ аз давост, эй дӯст!
Андӯҳи ту ҷонфизост, эй дӯст!

Дарюзагари дари ту аз ту
Ҷуз дарду бало нахост, эй дӯст!

Ман он, ки зи муфлисӣ надорам
Чизе, ки туро сазост, эй дӯст!

Пеши ту ниҳам ду чашми равшан,
Гӯям, назари сафост, эй дӯст!

Гуфтӣ: Кушамат, вале раво нест,
Гар дӯст кушад, равост, эй дӯст!

Дил ҳар чӣ ба васфи қоматат гуфт,
Овард Худой рост, эй дӯст!

Кардам ба қади ту ин ғазал рост,
Бинвис, Камолрост, эй дӯст!

* * *

Дарди ту замон-замон фузун аст
В-ин сӯзи дарун зи ҳад бурун аст.

Ақл аз ҳаваси ту беқарор аст,
Дил дар талаби ту бесукун аст.

Дар ишки ту хушмандии мо
Осори аломати чунун аст.

Дар дасти ту дил, ки хонияш қалб,
Холест сияҳшуда, на хун аст.

То чон зи ту ёфт бар сухан даст,
Дар дасти сухан забон забун аст.

Қофи қаду нуни абрувонат
Баргар зи «Таборақ»-у зи «Нун» аст.

То аз ту Камол ҳикмат омӯхт,
Дар мактаби ишқ зуфунун аст.

* * *

Дард, к-аз дил хост, дармонеш нест,
Хун, ки дилбар рехт, товонеш нест.

Аз лабат дурам, чу маҳчурам зи ту,
Чон надорад, ҳар кӣ чононеш нест.

Бе рухат шуд чун даҳонат айши ман,
Тангъайш аст, он ки бустонеш нест.

Зоҳид омад пеши риндон тифли роҳ,
Лочарам чуз чашми гирёнеш нест.

Нест мискине, ки бар бўят чу уд
Дуди пайдо, сӯзи пинҳонеш нест.

Пири мо бӯсе аз он лаб барнаканд,
Чун кунад? Бечора дандонеш нест.

Нест бе ӯ лаззате дархур, Камол,
Бенамак хоне, ки меҳмонеш нест.

* * *

Дарди ман гӯед бо ёрон, ки дармон ёфт нест,
Ёр дармон асту дармон чист, чун он ёфт нест?

Дил Сикандарвор хоҳад ташналаб чон барфишонд,
Аз даҳонаш чун нишони оби ҳайвон ёфт нест.

Бар чароҳатҳои пайкон хастаи он ғамзаро
Нӯшдору чуз дар он лабҳои хандон ёфт нест.

Кас намеёбам, ки раҳме бар ғарибон оварад,
Гӯиё дар шаҳри хубон як мусалмон ёфт нест.

Дар чаманҳо гар намеёбанд чун рӯят гуле,
Андалебе низ чун ман дар гулистон ёфт нест.

Пеши болоят ҳадисе рост гӯему равон,
Инчунин сарви равон дар ҳеч бустон ёфт нест.

Гуфтай: Бе хоки поям чанд мегирий, Камол?
Чун нагирад, чун илоҷи чашми гирён ёфт нест.

* * *

Дар сари зулфи ту танҳо на дили шайдо рафт,
Чону дил ҳар ду ба ҳам дар сари ин савдо рафт.

Рафт дил якшаба чун бод дар он ҳалкаи зулф,
Шаби торик, зиҳи дил, ки чунин танҳо рафт!

Аз сари зулфи ту дӯшина ҳикоёти дароз
Ҷама гуфтанд, вале боди сабо хушҳо рафт.

Бар дарат гарчи задам хок ба чашмони рақиб,
Ҳайф аз он сурма, ки дар дидаи нобино рафт.

Донаи хол ба болои лабат чист? Магар
З-он дили сӯхта дудест, ки бар боло рафт?

Рӯй нанмуда ба як зоҳиду майхора ханӯз,
Аз ту дар савмаъаву майкада сад ғавғо рафт.

Дар самоъе, ки ғазалҳои ту хонанд, Камол,
Сӯфиёнро ҳама аз сар ҳаваси ҳалво рафт.

* * *

Дар сари занчири зулфи ӯ дили девона рафт,
Нуктае з-он лаб шуниду ҷониби майхона рафт.

Саргузаште гуфтам аз дил, оташи ҷон шуъла зад,
Гарм шуд хангома, хоҳам бар сари афсона рафт.

Огаҳ аз дарди дили мо дилфурӯзонанду бас,
Шамъ донад, он чи шабҳо бар сари парвона рафт.

Бар хурад як рӯз, донам, ошиқ аз кишти мурод,
Инчунин, к-аз ашки ӯ дар хок чандин дона рафт.

Дар дили решам хаёли он ду зулфи печ-печ
Рост, мори ганҷро монад, ки дар вайрона рафт.

Ҷойи торик аст зулфат бе шуои оина,
Кас намеёрад бар он роҳи чу мӯ чуз шона рафт.

Бурд дастовез ҷону сар, чу рафт он ҷо Камол,
Ошиқи дарвеш ҳар ҷо рафт, дарвешона рафт.

* * *

Дар сина маро ғайри ту ҳамхона касе нест
В-ар ҳаст, бурун аз дили девона касе нест.

Дил аз чӣ ба танг аст зи ағёр, ки имрӯз
Чуз ёр дар ин манзили вайрона касе нест?!

Дар дида туй мардумак, он рух зи кӣ пӯшӣ?
Дар хона чу аз мардumi бегона касе нест.

Ин чурм, ки ошиқ зи ту хурсанд ба сӯзест,
Бар шамъ чӣ гӯем, ки парвона касе нест.

Зулфат ба дари дил чӣ нишастаст, ки дил рафт,
Ин ҳалқа задан чист, чу дар хона касе нест?

То чашми ту бар гӯшанишинон назаре кард,
Дар савмаъа бе наъраи мастона касе нест.

Май нӯш, Камол, аз лаби соқӣ, ки дар ин даҳр
Масте чу ту бе соғару паймона касе нест.

* * *

Дар сафи дилҳо ғами ту садрнишин аст,
Мартабаи нола зи ту бартар аз ин аст.

Бар ту на танҳо манам фишонда дилу дин,
Доия ин аст, ҳар киро дилу дин аст.

Кас нашавад сер, гуфтай, зи висолам,
Хосияти умри ногузир ҳамин аст.

Ҳаст сари фитна дар замин сари зулфат,
Фитна чӣ бошад, балои рӯйи замин аст.

Акси ҷамолат зи чини зулф тавон дид,
Матлаъи хуршед чун зи ҷониби Чин аст.

Марги рақиб омаду ҳанӯз ҷавонрӯст,
«Бахти ҷавон дорад, он ки бо ту қарин аст».*

---

* Мисраъ аз Саъдӣ тазмин шудааст.

Гарчи зи ғам пир шуд Камол бар ин дар,
«Пир набошад, ки дар бихишти барин аст».*

Шеъри манат гар ба хотир аст, ки хонӣ,
Чист тааммул? Бихон, ки сеҳри мубин аст!

* * *

Дар илми муҳаққиқон чадал нест,
Аз илм мурод чуз амал нест.

Кафши Хизиру асои Мӯсо
Шоистаи дасту пойи шал нест.

Гар фикр кунӣ, дар ин чӣ бошад,
3-ин фикр димоғро халал нест.

Аз оби Хучанд бигзару кӯҳ,
Дар шаҳри ту ин ба чуз масал нест.

Ин дур на дар он ҳақир дарёст
В-ин лаъл ба кӯҳи Мевағал нест.

Дар кӯҳ чӣ мекунӣ? Ба ман бош,
К-имрӯз Маъоз дар ҷабал нест.

Инҳо на мақолати Камол аст,
Асрори Худост ин, ғазал нест.

* * *

Дар кӯйи ту хуни мижа хайлест, ки сайлест,
Ҳар қатра аз ӯ қобили сайлест, ки хайлест.

Саҳл аст ба чашми ман, агар дурчи Сурайёст,
Пеши дури гӯши ту, ки тобон чу Сухайлест.

Бар тоқи фалак маҳ қади худ кард хаму гуфт:
Моро ба навӣ бо хами абрӯйи ту майлест.

---

* Мисраъ аз Саъдӣ тазмин шудааст.

Мақсуди ду олам чӣ кунӣ бар дили мо арз?
Мақсуд туй, ҳар чӣ варои ту, туфайлест.

Чуз зулфу рухат дил накашад лайлу нахорам,
Фаррухтар аз инам на нахорею на лайлест.

Ман донаму дил қадри шаби васл, ки Мачнун
Донист шаби қадр шаберо, ки ба Лайлист.

Дар дидаи гирёни Камол абруву зулфат
Барбаста ба занҷир пуле бар сари сайлест.

* * *

Дар гулистонҳо тамошое беҳ аз рӯи ту нест,
Дар биҳишти адн чое хуштар аз кӯи ту нест.

Бод аз он дам аз пушаймонӣ бимонад дар хумор,
Ҳар кӣ имрӯзаш чу наргис маст аз бӯи ту нест.

Ҳамчу ашки зоҳидон хоҳанд зад бар рӯи ӯ,
Тоати ҳар кас, ки меҳробаш зи абрӯи ту нест.

Мо ба сад чон бӯи он зулф аз сабо чун мехарем,
Чун ба дасти мо баҳои як сари мӯи ту нест.

Дил гирфтор аст дар доми бало, мушқилтар он-к
Ҳалли ин мушқил ба чуз дар иқди гесӯи ту нест.

Хуни мо бе фикр резию ба чурми ин хато
Чуз сари зулфат саре ҳаргиз ба зонуи ту нест.

Гуфтай: Хоки раҳи моино з-он камтар, Камол,
Инчунин таъзимҳо ҳадди дуогӯи ту нест.

* * *

Дил аз он ғамза қавӣ шокиру бас хушнуд аст,
Ки ба хун рехтани банда карам фармудааст.

Куштаи ишқи рухи ўст гули рангин низ,
Доманаш бе сабабе нест, ки хунолуд аст.

Гуфтӣ: Аз хоки дари хеш фиристам гарде,
Ҳамчунин чашми рачо бар карами мавъуд аст.

Бахше аз хони малоҳат ба чигарсӯхтае
Бидеҳ имрӯз, ки ҳалвои лабат бедуд аст.

Ба чафо аз ту шудан дур набошад маҳмуд,
Ҳар кучо пойи Аёз аст, сари Маҳмуд аст.

Сафари ишқи ту бе воситаи роҳбаре
Ҳадди мо нест, ки он раҳ раҳи номаҳдуд аст.

Гар ба савдои бутон умр зиён кард Камол,
В-он ки сар дар қадамат суд, саросар суд аст.

* * *

Дил беҳ аз васли рухат дар ҷон таманное наёфт,
Дида аз дидори ту хуштар тамошое наёфт.

Ақл дар даври рухат чандон ки ҳар сӯ гирд гашт,
Чун сари зулфат саре холӣ зи савдое наёфт.

Чун замони васли рӯят буд нозук фурсате,
Ҳеч ошиқ фурсати бўсидани пое наёфт.

Ҳамчу нарғис масти ишқ аз сад қадаҳ сархуш нашуд,
То сари худ зери пойи сарвболое наёфт.

Бо хаёлаш ошно шуд дидаи гирёну гуфт:
Инчунин гавҳар касе дар ҳеч дарёе наёфт.

Дил чӣ донад ин лабон, чун аз даҳонаш пай набурд,
Кай кунад фаҳми дақоик, чун муаммое наёфт?

Ёфт чое хуштар аз чаннат дари ўро Камол,
Лекин аз бисёрии сар хешро чое наёфт.

* * *

Дил ба ёди зулфи ӯ бар хеш печидан гирифт,
Шамъ дидаш дар миёни чамъу хандидан гирифт.

Дӣ яке дар маҷлиси мо қиссаи он моҳ гуфт,
Офтоб аз дар даромад, қисса бишнидан гирифт.

Шаб хаёли рӯйи ӯ ногоҳ дар чашмам гузашт,
Ашкам аз шодӣ равон бар рӯй ғалтидан гирифт.

Солҳо бўсидани пояш муроди дида буд,
Он нашуд бўсида, лекин дида пӯсидан гирифт.

Дидаро гуфтам, мабин дар рӯйи хубон, хун гирифт,
Лочарам ин чумла хунаш аз раҳи дидан гирифт.

Оби ҳайвон нест рӯзӣ ҳамчу Искандар, Камол,
Хизри хатташ чашмаро бо сабза пӯшидан гирифт.

* * *

Дил дар талабат чаҳони чон ёфт,
Чон аз ту бақои ҷовидон ёфт.

Гумкардаи ному нанги ҳастӣ,
То ҷуст зи ту нишон, нишон ёфт.

Дар кунҳи ту хотири яқинчӯй
Худро аҷамитар аз гумон ёфт.

Ақл ин қадар аз ҳарими васлаш
Дарёфт, ки дарнаметавон ёфт.

Толиб ба ду дида нақши ӯ баст,
Матлуб чу айн шуд, аён ёфт.

Дарёфт тавонад он ки худро
Сар бар дару рух бар остон ёфт.

Бар хоки талаб Камол умре
Гавҳар талабид, шукр, кон ёфт.

* * *

Дил з-они тусту дида, бад-инам низоъ нест,
Он аст, к-ин ду пеши ту чандон матоъ нест.

Кай ёбам аз даҳони ту з-он лаб нишон, ки ҳеч
Бар сирри ғайб чони маро иттилоъ нест.

Бо бўйи суҳбати ту маризи фироқро,
Гар накҳати гул аст, аз ӯ чуз судоъ нест.

Ошиқ чу андалеб ба бўйи гул аст маст,
Қўшу хурӯши ӯ зи шаробу самоъ нест.

Некӯ фитодаанд ба ҳам он руху чабин,
Хуршеду моҳро беҳ аз ин иҷтимоъ нест.

Чашми ту ҳар кӣ дид, зи чон боядаш бурид,
Чун гӯшае гузид, беҳ аз инкитоъ нест.

Мулки висол боядат, аз сар гузар, Камол,
Хилъат ба лашкарӣ нарасад, гар шучоъ нест.

* * *

Дил з-они ту шуд, навбати лутф асту иноят,
Шоҳӣ, бинишон фитнаву биншин ба вилоят.

Ту оятӣ аз раҳмату бар рӯйи ту он зулф
Ҳамчун пари товус нишон бар сари оят.

Бо писта мағӯ ин ки лаби ман ба ту монад,
Тарсам ба даҳони ту дарояд ба ҳикоят.

Қаври сари кӯйи ту нагӯям ба рақибон,
Аз дӯст ба душман натавон бурд шикоят.

Гуфтӣ: Биканам, ҳар кӣ маро хост зи бунёд,
Бунёд зи ман неҳ, агар ин аст қиноят.

Кардам бихилат хуни худ эсор ба шарте,
К-он дам, ки кушӣ, афв наёрӣ ба ҳимоят.

Бар оҳи Камол ар дили ту сӯхт, аҷаб нест,
Дар санг кунад нолаи Фарҳод сироят.

* * *

Дил зи дастам ба талабкориӣ ёре рафтаст,
Дер хоҳад ба ман омад, чу ба коре рафтаст.

Ҳар қароре, ки ба дил додам, аз он хоҳад рафт,
Ки ба дилдорам аз ин гуна қароре рафтаст.

Рафт дар қӯйи ту сад чони гирифтор ба бод,
То ба бод аз гираҳи зулфи ту торе рафтаст.

Бо хаёли даҳани тангу хати мушкинат
Кай шавад дида, чу дар дида ғуборе рафтаст?

Ҳар кучо зулфкашон рафт ба роҳе, гуфтанд:
Ганҷ рафтаст бар ин роҳ, ки море рафтаст.

Ҳамаро кушт ба зорию пас аз хок шудан
Нашунидем, ки касро ба мазоре рафтаст.

Агар аз заъф наёрад бари ӯ рафт Камол,
Бар дараш ҳар сахаре нолаи зоре рафтаст.

* * *

Дил зи зулфу холи хубон тираву ошуфта аст,
Хонаро чун ду-ст бону, лочарам норуфта аст.

Парда аз ораз фикандӣ, рози мо шуд ошкор,
Оби равшан ҳаргиз аз кас рози худ нанхуфтааст.

Чуз ба бўят кай кушояд дил дар он банди ду зулф?
Бе насиме дар гулистонҳо гуле нашкуфтааст.

Пеши хусни пойдорат, к-он бурун аст аз шумор,
Даври хусни маҳ ду ҳафта, даври гул як ҳафта аст.

Дар фироқи рӯи Лайли бар сари болини ноз
Кас кучо дидаст Мачнунро, ки лайле хуфтааст?

Нест дар ошиқ бадӣ чуз ишк, медонад ракиб,
Гар бади мо гуфт пеши ёр, некӯ гуфтааст.

Васфи лаъли ёр кардам, дур чигарсӯроҳ шуд,
Зери лаб гуфто: Камол аз ишқи мо дур суфтааст.

* * *

Дил зинда шуд аз бӯи ту, бӯи ту маро сохт,
Хосийяти хоки сари кӯи ту маро сохт.

Фарбеҳтарам аз хӯрдани ғамҳои ту ҳар рӯз,
Бингар, ки чӣ гуна ғами рӯи ту маро сохт.

3-ин пеш намесохт маро ҳеч ҳавое,
Акнун ҳаваси рӯи накӯи ту маро сохт.

Чун шарбати талхе, ки ба ранҷур бисозад,
Ҳангоми ситам тундии хӯи маро сохт.

Бадмастии хубон чу қадим аст, зарурист,
Он чашми хуши арбадачӯи ту маро сохт.

Ҳар як сари мӯи ту чу аз ноз маро сӯхт,
Боист ба ҳар як сари мӯи ту маро сохт.

Бигзашт Камол аз сару чон дар талаби ту,
Сад шукр, ки боре такупӯи ту маро сохт.

* * *

Дили сахтат ба сандон сахт ёр аст,
Миёнатро даҳон бас роздор аст.

Ба он хоки қадам қон ҳамнишин аст,
Ба он чоҳи зақан дил ёри ғор аст.

Зи бори чавру бори ғам натарсам,
Ману он остон, чандон ки бор аст.

Чу бар гул мехиромӣ, по ниғаҳ дор,
Ки гулро бештар заҳмат зи хор аст.

Ба тоқи абрувон дар риштакорист
Сари зулфат, вале рух содакор аст.

Кӣ баст он нақши ораз? Офарин бод,
Ки оби даст дар вай ошкор аст!

Камол, аз гуфтаи худ ҳар чӣ дорӣ,
Тахаллусҳои ту бас номдор аст.

* * *

Дил сифати лаъли ту дар зулф гуфт,
Донаи дур дар шаби торик суфт.

Сарв қадатрост, чаман чашмрост.
Кас сухани рост надорад ниҳуфт.

То наравад гард ба ҳар дида ҳайф,
Дида дарат об зад, он гаҳ бируфт.

Нолаи ман хоби шабат бурда ох,
Чун накунам нола, ки чашмам нахуфт.

Байдақи холи ту наронда ҳанӯз,
Турраи кажбоз ду рух бурд муфт.

Эй дил, агар сарварият орзуст,
Чун сари зулфаш ба қадамҳо биуфт.

Ҳар кӣ шунуд аз суханони Камол,
«Салламаҳу-л-Лоҳу ва-абқоҳу» гуфт.

* * *

Дил қиблаи худ хоки сари қўйи ту донист,
Чон тоати аҳсан ҳаваси рўйи ту донист.

Меҳроб ду шуд зоҳиди саҷҷоданишинро,
З-он рӯз, ки меҳроби ду абрӯи ту донист.

Ошиқ зи дилу дин назари ақл бипӯшид,
То кофариҳои ғамзаи чодуи ту донист.

Ақл аз сипаҳи ишқ инон чуст бипечид,
То силсилаҷунбонии гесӯи ту донист.

Ваҷҳи назару даври тасалсул ба бадехӣ
Ақл аз назари рўйи туву мўйи ту донист.

Ин нуқта, ки касро зи ту на бўю на ранг аст,
Аз ранги ту дарёфт дил, аз бўйи ту донист.

Беш аст Камол аз ҳама з-он рӯз, ки худро
Дар мартаба камтар зи сағи қўйи ту донист.

* * *

Дили мо бурдию рафтӣ, на чунин мебоист,
Нек рафтӣ, қадаре беҳтар аз ин мебоист.

Баҳри сӯзи дили аҳбоб ба чуз доғи фироқ
Буд ҳосил ҳама асбоб, ҳамин мебоист.

Порсо зулфи ту нагрифт, ки тарсид зи дин,
Он ба чанголи мани бедилудин мебоист.

Дархури рўйи накӯи ту зи соҳибназарон
Покбозе ба ҳама рўйи замин мебоист.

То шикаст аз тарафи мушк ба ваҷҳ афтодӣ,
Ҳалқае аз сари зулфи ту ба Чин мебоист.

То чу чашми сияҳат маст биғалтидӣ хур,
Бӯйи гесӯи ту дар хулди барин мебоист.

Аз суханҳои ту ин нукта гузин кард Камол,
Дӯстро чун зи ғазалҳои гузин мебоист.

* * *

Дилам бад-он ки ту мехонияш ғулом, хуш аст,
Ки номи бандагӣ ин ҷо барои ном хуш аст.

Ҳамеша хоҳаму пайваста доғи бандагиат,
Ки подшоҳию давлат аладдавом хуш аст.

Дигар ба зулфи ту хоҳам зи чаври ғамза гурехт,
Ки даври фитна тавачҷух ба сӯйи Шом хуш аст.

Хуш омадаст нишастан ба зулфу чашм туро,
Ҳамеша мардуми сайёдро ба дом хуш аст.

Ба даври ҳусни рухат боядам аз он лаб ком,
Чу дар авони гулу лола нуқлу ҷом хуш аст.

Хуш аст аз ту саломе маро дар охири умр,
Чу нома рафт ба итмом, «вассалом» хуш аст.

Камол ҳоли дилу зулфи ӯ хушу бад гуфт,
Чу лаффу нашри мушавваш дар ин мақом хуш аст.

* * *

Дили ҳар кӣ бемори ӯ шуд, х(в)аш аст,
Зи шодист пур, гарчи ғамгинваш аст.

Равад ҷон чу пайкон ба дунболи тир,
Чу ёбад нишоне, к-аз он таркаш аст.

Бисоти шаҳон зери по афканад,
Зи хоки дарат ҳар киро мафраш аст.

Сазовори оҳам ман аз дарди ту,
Гунаҳкор шоистаи оташ аст.

Ду чашму ду абрӯ, ду зулфат гувост,
Ки нақши ту дар нарди хубӣ шаш аст.

Бувад донакаш, ҳар кучо ҳаст мӯр,
Вале мӯри хатти лабаш дилкаш аст.

Бар он лаб маёзор мӯре, Камол,
Ки ӯ низ ҷон дораду ҷон х(в)аш аст.

* * *

Дур аз Худост хоча, магар беиродат аст?
Хидмат насиби бандаи соҳибсаодат аст.

Аз сидқ дам мазан, чу нагаштӣ шаҳиди ишқ,
Даъвои ин мақом дуруст аз шаҳодат аст.

Бишкан бути ғурур, ки дар дини ошиқон
Як бут, ки бишкананд, беҳ аз сад ибодат аст.

Зоҳид ниҳад миёни қулоҳу амома фарқ
Мискин ҳанӯз дар ҳучуби расму одат аст.

Нози табиб дур зи ҳикмат бувад, кашид,
Моро, ки аз ҳабиб умеди иёдат аст.

Бо ҷавр меҳри дил нашавад мунтаҳӣ, Камол,
Он ҷо, ки мунтаҳои камоли иродат аст.

Гӯ, ҷавр беш кун ба муҳиббони хеш боз,
Чандон ки ҷавр беш, муҳаббат зиёдат аст.

* * *

Дӯстон, гар кушт моро дӯст, мо донему дӯст,
Чун ҳалоки мо ризои ӯст, мо донему дӯст.

Гар навозад, гар гудозад ҷони мо, касро чӣ кор?
Гар ба ҷон душман шавад ё дӯст, мо донему дӯст.

Дидаи гирёни мо дар пойи ҳар сарву гуле
Гар ба гуфтугӯи ӯ чун ҷӯст, мо донему дӯст.

Кас надонад, аз барои кист рӯ бар хоки роҳ,
Он ки доим бар сари он кӯст, мо донему дӯст.

Чанд печидан дар ин, к-аз ғам танат шуд риштае,
Гар аз ин ғам кам зи тори мӯст, мо донему дӯст.

Ин суханҳо то қаят гуфтан, ки бе раҳм асту меҳр,
Гар дилаш дил нест, сангу рӯст, мо донему дӯст.

Бо накӯхоҳону бадгӯён бигӯ аз мо, Камол,
Дӯст бо мо бад в-агар некӯст, мо донему дӯст.

* * *

Дӯстон, ёри ману дилбару дилдори ман ӯст,
Ман дигар дӯст надорам ба ҷуз ин мӯнису дӯст.

Фикри бисёр чӣ ҳоҷат, ду рухаш чун дидам,
Гар бибозам сару гар низ назар, ҳар ду накӯст.

Хондай қиссаи Тӯбӣ, ки баромад зи бихишт,
Тӯбӣ он қомати дилҷӯву бихишт он сари кӯст.

Ҳамчу зулфаш ба салосил натавон дошт нигоҳ,
Ҳар киро силсилаҷунбони дил он силсиламӯст.

Баски дар пой кашон кард сари мискинон,
Зулфи мушкинаш аз ин шарм сар афканда фуруст.

Бори сачҷода кашидӣ ҳама вақте дӯшам,
Дар сар акнун маю бар дӯши ман ин бор сабӯст.

Зохидам гуфт: Нашуд оқилу хушёр Камол,
Ҳар кӣ хушёртар аст, аз ҳама девонатар ӯст.

* * *

Дӯст дар чону нест з-ӯ хабарат,
Ташна мирию об дар назарат.

Номи дарёдилӣ баровардӣ,
Нест ин турфа об дар чигарат.

Баски пеши ту рафт зикри Фурот,
Сифати об кард ташнатарат.

Бираҳад ҷонат аз тааттуши об,
Гар ба сарвакти мо фитад гузарат.

Ба Худову биҳишт, муждадиҳон,
Ба Худо, медиҳанд дарди сарат.

Одам аз худ биҳишт нанги биҳишт,
Мурд бояд ба ҳиммати падарат.

Бар ду олам назар макун чу Камол,
То намоянд олами дигарат.

* * *

Дида дар рӯят ба умре бо хаёле қонеъ аст,
Умр, к-он бигзашт бе рӯйи ту, умре зоеъ аст.

Ҷон, ки рафт аз пеши мо, хоҳад ба он лаб бозгашт,
Ҷун ба асли хеш ҳар чизе, ки бинӣ, роҷеъ аст.

Бандаи холу хатат оёти ҳуснанду ҷамол,
Як-як ин оётро он рӯйи зебо ҷомеъ аст.

Мешавад ҳар рӯз толеъ з-он гиребон офтоб,
Бар бадан пироханат, ё Раб, ҷӣ соҳибтолеъ аст.

Пеши маҳрӯён чу абри беҳаё садпора бод,
Ҳар рақибе, к-аз тамошо ошиқонро монёъ аст!

Ҳар кучо дил меравад дар ҷустуҷӯи дилбаре,
Пешрав ашк аст он чо, оху нола тобеъ аст.

З-оби чашмат гашт тӯфони дигар воқеъ, Камол,
Нест игроке дар ин маънӣ, баёни воқеъ аст.

* * *

Рухсори дилфурӯзат хуршеди безавол аст,
Пайдост маҳ, ки пинҳон аз шарми он чамол аст.

Он рух кашида доме гирди қамар, ки зулф аст
В-он лаб ниҳода доғе бар ҷони мо, ки хол аст.

З-ин сон ки чун миёнат шуд ҷисми мо хаёле,
Акнун умеди васле моро ба он хаёл аст.

Чун зулфу орази ту даври тасалсул омад,
Он ҳар ду гар набинанд аҳли назар, муҳол аст.

Дарду ғамат нашояд бар мо ҳаром кардан,
Инъоми подшоҳон дарвешро ҳалол аст.

Ҳадди ҷавоби султон набвад, Камол, моро,
Дар ҳазрати салотин расми гадо суол аст.

Накше аз он чамол аст дар ҳусни матлаи шох,
Худ мактааш чӣ гӯям, дар ғояти камол аст.

* * *

Рӯзгорест, ки ҳечат назаре бо мо нест
В-ин шаби фурқати моро сахаре пайдо нест.

Бо ту сӯзи дили ушшоқ магар дарнагирифт,
З-он ки ҳечат ба чигарсӯхтагон парво нест.

Муфтии шаръ гар аз рӯи ту манъам фармуд,
Зоҳир он аст, ки дар илми назар доно нест.

Эй ки гӯйӣ: Ҳаваси ишқ бурун кун зи димоғ,
Ба чӣ қор оядам он сар, ки дар ӯ савдо нест?

Бе ту гар ҳаст ҳанӯз аз асари қон боқӣ,
Ин гуноҳ аз қибали бахти бад аст, аз мо нест.

Ақл дид он қаду мегуфт ба овози баланд:
Алҳақ, инсоф, ки болотар аз ин боло нест.

Парда баргир, ки бинад руҳат имрӯз Камол,
Ки чу кӯтаҳназарон мунтазири фардо нест.

* * *

Рӯзе, ки маро нозу итобат баҳисоб аст,
Он рӯз маро рӯзи ҳисоб асту азоб аст.

Гуфтӣ: Паси қарне зи чафоят бикашам даст,
Фарёди ман аз дасти ту, боз ин чӣ шитоб аст?

Хоҳанд шудан сайди ту аз моҳ ба моҳӣ,
К-аз оразу зулфи ту басте шаст дар об аст.

Гирди лабу руҳсори ту қон бар сари оташ
Аз завқи намак рақскунон ҳамчу қабоб аст.

Ман панди ту чун бишнавам, эй шайх, ки чун уд
Гӯшем суйи мутрибу гӯше ба рубоб аст?

Дар маҷлиси ваъзам ба қадаҳ беш кашад дил,
Рӯзе, ки ҳаво сард бувад, рӯзи шароб аст.

Аз ғамза маяндеш Камолу бикаш он зулф,
Гӯ, мурғ, бибар дом, ки сайёд ба хоб аст.

* * *

Рӯйи ту қиблаи муноҷот аст,
Диданат аҳсан-ул-ибодот аст.

Огаҳ аз рози он миёну даҳон
Олим-ус-сирру ва-л-хафийёт аст.

Мухлисонро висоли туст хаёл,
Мухлисӣ боиси хаёлот аст.

Бар бисоти чаман ба сад рух гул
Пеши нақши рухи ту шаҳмот аст.

Ту равонӣ ба қад, ба лаб чонӣ,
Зиндагӣ бе ту аз муҳолот аст.

Гар ба нозам кушӣ, макун таъхир,
Ки зи таъхир бими офот аст.

Зиндатар шуд зи куштани ту Камол,
Ошиқонро басте каромот аст.

* * *

Зоҳидон камтар шиносанд, он чи моро дар сар аст,
Фикри зоҳид дигару савдои ошиқ дигар аст.

Носеҳо, моро макун даъват ба фирдавси барин,
К-остони ҳиммати соҳибдилон з-он бартар аст!

Гар биронд аз хонақоҳам пири хилват, бок нест,
Дигаронро тоату моро иноят раҳбар аст.

Май ба рӯйи гулрухон хӯрдан хуш аст, аммо чӣ суд?
К-ин саодат зоҳидони шаҳри моро камтар аст.

Чун қалам ангушт бар ҳарфам манех, сӯфӣ, ки ман
Хирқа кардам раҳни мастону сухан дар дафтар аст.

Мо ба риндӣ бар мақоми қурб рафтему ханӯз
Ҳамчунон пири маломатгар ба пойи минбар аст.

Дошт он савдо, ки дар поят сар андозад Камол,
Сар ниҳоду ҳамчунонаш ин таманно дар сар аст.

* * *

Зи ишқат бекасу мискинам, эй дӯст!
Агар бедил наям, бединам, эй дӯст!

Маро сад бор гуфтӣ: Хоҳамат кушт!
Бикуш як раҳ, макуш чандинам, эй дӯст!

Ту душмандӯстӣ, ман дӯстдушман,
Ту онӣ дар чафо, ман инам, эй дӯст!

Гузинтар аз ҳама ройи ман ин аст,
Ки бар ту дигаре нагзинам, эй дӯст!

Чу шамъам гуфтаӣ, биншин бар оташ,
Зи чон бархезаму биншинам, эй дӯст!

Ба танҳой ғамат парвонасон сӯхт
Магасро болу пар болинам, эй дӯст!

Камол аз заъф шуд ҳечу ту ҳечаш,
Намебинӣ, чунин мебинам, эй дӯст!

* * *

Зи кӯят ба фирдавси аъло дарест,
Нисори дари туст, ҳар чо сарест.

Ту Ризвони нӯшинлабию шароб
Зи дасти ту ҳар қатрае Кавсарест.

Ту аз раҳматӣ ояту банди зулф
Зи товус бар рӯи оят парест.

Марав ҳамчу биной аз пеши чашм,
Дар он гӯша биншин, ки хуш манзарест.

Кучо мулки хусни ту ёбад шикаст,
Ки ҳар сӯ зи дилҳо туро лашқарест.

Зи дудам бипарҳез, к-аз сӯзи ишк
Ба ҳар узви ман оташи дигарест.

Аҷаб оташ аст оташи дил, Камол,
Ки дӯзах аз ин шуъла хокистарест.

* * *

Зулфи ту аз ғолия мушкинтар аст,
Ашки ман аз лаъли ту рангинтар аст.

Аз шакарангури самарқандиён
Себи занаҳдони ту ширинтар аст.

Дод зи дастат, ки зи туркони дашт
Чашми ҷафокеши ту бединтар аст.

Нисбати хоро чӣ кунам бо дилат,
Чун дили бераҳми ту сангинтар аст.

Гар ба масокин назаре мекунӣ,
Бар дили ман, к-аз ҳама мискинтар аст.

Гар ба сари ғамзадагон меравӣ,
Хотири ман аз ҳама ғамгинтар аст.

Гарчи лабат хушк шуд аз ғам, Камол,
Чехраат аз дидаи хунин тар аст.

* * *

Зулфи камандафканат иқлими чон гирифт,
Бо ин каманд рӯи замин метавон гирифт.

Туркон чӣ сон ба теғ бигиранд мулкҳо,
Чашмат ба ғамза мулки дили мо чунон гирифт.

Хубон ҳама зи шарм гирифтанд рӯи хеш,
Пеши ту аз нахуст маҳи осмон гирифт.

Эй дил, матарс аз он, ки нагардї шикори ёр,
Инак, зи ғамза тиру зи абрӯ камон гирифт.

Сар пеши ӯ ниҳодаму нагрифт ӯ ба ҳеч,
Ҷони азиз чун биниҳодам, равон гирифт.

Аз лоғарї гирифт ба так як шабам рақиб,
Хандид ёру гуфт, ки сағ устухон гирифт.

Дар боби ошиқист ҳадисе ба зар, Камол,
Ҷар нақш, к-аз рухи ту бар он остон гирифт.

* * *

Зулфи маъшук саркаш афтодаст,
Ошиқонро бад-он х(в)аш афтодаст.

Мекашам зулфи ӯ, агарчи балост,
Ошиқи ӯ балокаш афтодаст.

Дил ба фикри рухи дилафрӯзон
Чун кабобе бар оташ афтодаст.

Дидаро аз назора серї нест,
Лавҳи хубї мунаққаш афтодаст.

Нақши зулфи ту рост натвон хонд,
Ки саводе мушавваш афтодаст.

Зулфат аз боду риштаи чонам
Зи ҳаво дар кашокаш афтодаст.

Одамейят мачӯ зи ёр, Камол,
К-ин чафочӯ париваш афтодаст.

* * *

Соқї, лаби ту як карам аз ман дарег дошт,
Майҳо, ки дошт як-ду дам аз ман дарег дошт.

Бинмуд сад карам ба ҳарифон, ҳазор хайф,
Бӯсе ду низ бар қадам аз ман дарег дошт.

Дӣ гуфтамаш: Бигаз лаби худ ё ба ман бидех!
Он нуқл ҳам зи хешу ҳам аз ман дарег дошт.

Ман мӯраму нигини Чам он лаб, ғариб нест,
Гар хотаму нигини Чам аз ман дарег дошт.

Пушти дилам чу тоқи ду абрӯ-ш ҳам гирифт,
З-ин ғам, ки зулфи ҳам ба ҳам аз ман дарег дошт.

Эй номабар, биёр ту боре саломи хушк,
Гар ёр рашҳаи қалам аз ман дарег дошт.

Бар дар нахост, то шунавад оҳи ман, Камол,
Бонги кабӯтари ҳарам аз ман дарег дошт.

* * *

Сари зулфи ту дузди дилҳои мост,
Гар овезӣ ўро ба гардан, равост.

Ба болои лаб нуқтаи холи ту
Хато нест, он нуқта мушки Хитост.

Сафохост бо он ду рух дидаро,
Ғуборе агар ҳаст, аз он хоки пост.

Ба даври ту сӯфӣ қабопӯш шуд,
Ки аз ҷаври ту пираҳанҳо қабост.

Ба ман гуфтаӣ: Сабр кун ним дам,
Аз он рӯй чандин сабури кирост?

Чудо мекунад фурқатат чон зи тан,
Қарорам зи дил нест, ин худ чудост.

Кучо шуд дилат, боз гуфтӣ, Камол,
Ту худ нек донӣ, маро дил кучост.

* * *

Сарв пеши қаду болои ту дидам, паст аст,
Иқди зулфи ту ба ангушт гирифтам, шаст аст.

Андалебе, ки қадат диду сари сарв гузид,
Соҳт дар Рост наво, лек мақомаш паст аст.

Гирди ту саф зада хубони камарбаста чу най,
Гӯй, аз ҳар тарафе гирди шакар най бастаст.

З-остин соиди симин ба муҳиббон бинамой,
То бидонанд, ки нозукбаданӣ з-ин даст аст.

Зулф то кай кашӣ аз дӯшу кашонӣ дар хок,
Молиши чашм диҳӣ беҳ, ки сияҳдил маст аст.

Гуфтамаш: Бӯси ту бояд, на даҳони ту маро.
Гуфт: Бечора туро ҳеч намебоистаст.

Даст бардору висолаш ба дуо хоҳ, Камол,
З-он ки доим ба дуо кори ту болодаст аст.

* * *

Сарви қаддат равон, лабат чон аст,
Ҷони ман ин, равони ман он аст.

Ёдгорам зи тири ғамзаи ту
Бар дили хаста доғи пайкон аст.

Ишқи мо бар хатат, ки нест ҳанӯз,
Сӯзи пайдову дуди пинҳон аст.

Дида дар илми гиря дарёест,
Ин маонӣ на ҳадди борон аст.

Гуфтамаш: Мурғи зирак аст дилам,
Гуфт: Сайёд низ пурдон аст.

Гуфтам: Он миму хост, рӯй битофт,
Бингаредаш, ки чун сухандон аст.

Хатм шуд бар Камол лутфи сухан,
Ҳар чӣ баъд аз камол, нуқсон аст.

* * *

Сарви моро қадду болое хуш аст,
Дидани он гул тамошое хуш аст.

То рухаш бинем, гӯ, боло намоӣ,
З-он ки маҳ дидан зи болое хуш аст.

Аз сари мо пойи ӯ шуд кӯфта,
Кӯфтан, сӯфӣ, чунин пое хуш аст.

Сӯйи лаб чашмаш ишорат мекунад,
К-он чӣ бодомест, ҳалвое хуш аст.

Аз сари савдоиён холӣ мабод
Соҷаи зулфаш, ки савдое хуш аст.

Куштани мо гарчи ӯро орзуст,
Орзуи ӯ таманное хуш аст.

Гар равад сар ҳам, марав аз ҷо, Камол,
Пойбарҷой чунин ҷое хуш аст.

* * *

Саре, ки пеши ту бар остони хидмат нест,
Саре бувад, ки сазовори тоҷи иззат нест.

Ба чидду чаҳд муяссар кучо шавад васлат,
Ки курби подшаҳон ҷуз ба саъйи давлат нест.

Зи қомаи ту ба Тӯбо кашад дили зоҳид,
Касе, ки ишқ надорад, баландҳиммат нест.

Кадом куштаи ишқ аст аз ту рафта ба хок,
Ки чони ғарқа ба хунаш ғариқи раҳмат нест?!

Ба чашми аҳли назар кам бувад зи парвона
Диле, ки сӯхтаи оташи муҳаббат нест.

Зи ашки ношуда рангин маноз бо рухи зард,
Заре, ки сурх набошад, чунин бақимат нест.

Камол, толиби дардӣ, ба ғусса шоқир бош,
Ки чуз ба шукр касеро мазиди неъмат нест.

* * *

Саги кӯяш ба ман дар банди ёрист,
Азизеро ба сар савдои хорист.

Маро ҳаст аз сагаш ҳам чашми ёрӣ,
Гадоро орзуи шаҳрёрест.

Чу ояд дар ҳарими дил хаёлаш,
Бар он дар кори дида пардадорист.

Лабаш хоҳам супурд акнун ба дандон,
Ки роҳу расми ошиқ чонсупорист.

Ба пойи сарву гул аз лутфи сайрат
Ҳанӯз оби равон дар шармсорист.

Агар сад пираҳан дар гул бипӯшанд,
Ба даври рӯйи ту аз ҳусн орист.

Камол, ар сар дарорад бо ту он зулф,
Махур бозӣ, ки он аз шонакорист.

* * *

Суоли бўс, ки кардам, маро ҷавоб фирист,
Агар шакар нафиристӣ зи лаб, итоб фирист.

Паём деҳ ба ман аз лаб, ки сӯхт ташна дилам,
Кабоб хаст маро, ваъдаи шароб фирист.

Ба рӯзи ҳаҷр зи ораз маро салом расон,
Ба ташнагони қиёмат зи равза об фирист.

Чу дурам аз ту, рақибе фирист қосиди ман,
Гуноҳи кори чунинро чунон азоб фирист.

Агар закоти гадоёни ҳусн бифристӣ,
Нахустгар ба ман, он гаҳ ба офтоб фирист.

Равоиҳи хуши сад нофа то ба бод равад,
Насими зулфи муаттар ба мушки ноб фирист.

Судоъ шуд саги ӯро зи нолаи ту, Камол,
Ба дафъи дарди сар аз дидааш гулоб фирист.

* * *

Шӯхчашме хонумони мо ба яғмо бурду рафт,
Дид ақлу дил бари мо, ҳар ду якҷо бурду рафт.

Бар сари мо – хокиён аз ғайб омад ногаҳе
Ҳамчу ҷон танҳову хуш аз ҷумла танҳо бурду рафт.

Хостам зулфаш гирифтан аз сари девонагӣ,
Ӯ зи мо девонатар, занҷир дар по бурду рафт.

Дар дарун омад хаёли рӯйи ӯ, шуд ақлу хуш,
Буд дезде бо чароғ, анвои коло бурду рафт.

Ошике рӯзе ба саффи воизи мо по ниҳод,
Як ба як ангуштҳои по-ш сармо бурду рафт.

Мардуми наззорагиро ашкам аз ҳар сӯ рабуд,
Ҳар ҷӣ медидам ба соҳил, мавҷи дарё бурду рафт.

То фишонад бар қаду боло-ш нақди худ Камол,
Ҷони улвиро зи пастӣ сӯйи боло бурду рафт.

* * *

Шаҳиди теғи ишқат бегуноҳ аст,
Ба чаннат ҷойи мо дар пешгоҳ аст.

Ба ишқ имрӯз ҳар к-ӯ сурхрӯ нест,
Ба маҳшар номааш фардо сиёҳ аст.

Муҳибро рӯзи маҳшар рӯзи ҳаҷр аст,
Ки ҳар узвеш бар дарде гувоҳ аст.

Шаби мо кай шавад равшан ба сад моҳ?
Шаби ошиқ сиёҳ аз дуди оҳ аст.

Ба рӯйи зард ҳар гарде аз ин роҳ,
Ки мебинӣ, нишони марди роҳ аст.

Хаёли хоки пойи ӯ гадоро
Агар дар сар бувад, соҳибкулоҳ аст.

Камол аз подшо дорад фароғат,
Ба вақти хеш ӯ ҳам подшоҳ аст.

* * *

Сӯфӣ, ки зи чашми ту барад чон ба саломат,
Сар бар накунад то ба қиёмат зи ғаромат.

Имрӯз гар он лаб нагазад зоҳиди худком,
Бисёр ба дандон газад ангушти надомат.

Дар дида хаёли қади ту рӯзи ҷудоӣ
Чун сояи Тӯбост ба гармои қиёмат.

Гар зулфи кажат бинад имом аз хами меҳроб,
Ҷуз сураи «Ва-л-лайл» нахонад ба имомат.

Дӣ дид қиёми ту муаззин ба намозе,
«Қад қомат»-и ӯ бурд зи ёд он қаду қомат.

Мо аз паси сад парда тамошои ту кардем,
Соҳибназарӣ ҳаст зи анвои каромат.

Бархез, Камол, аз сари номус, ки риндон
Карданд иқомат ба сари қўйи маломат.

* * *

Табъи латиф донад лутфи лабу даҳонат,
Фикри дақиқ ёбад сарриштаи миёнат.

Дӣ мешудӣ хиромон чун сарву ақл меғуфт:
«Хуш меравӣ ба танҳо, танҳо фидои ҷонат!»*

Лутфи сабо шунидам, бод аст бо насимат,
Оби ҳаёт дидам, ҳеч аст бо даҳонат.

Донӣ, чаро рақибат кард аз дари ту дурам?
Нағзошт, то нишинад гарде бар остонат.

Дил тири ғамзаатро гар ҷон сипар насозад,
З-он беҳ, ки гӯша гирад з-абрӯи чун камонат.

Пироҳани сабури кардем пора-пора,
То дидаем чун гул дар дасти ину онат.

Дар пояи салотин бошад Камол мискин,
Гар бишмаранд ўро аз хайли бандагонат.

* * *

Орифи пинҳон зи пайдо хуштар аст,
Ганҷро ганчина маъво хуштар аст.

Олами озодагӣ хуш оламест,
Эй дил, он ҷо рав, ки он ҷо хуштар аст.

---

* Мисраъ аз Саъдӣ аст.

Андар ин пастӣ дилат нагрифт ҳеч,
Азми боло кун, ки боло хуштар аст.

Хоча инкори қиёмат мекунад,
З-он ки имрӯзаш зи фардо хуштар аст.

Ошиқонро дил ба ваҳдат мекашад,
Мурғи обиро ба дарё хуштар аст.

Як назар қонеъ шав аз олам, Камол,
Нахли мумиро тамошо хуштар аст.

* * *

Ошиқон, дардаш талаб дорам, маро ҳамдарад кист?
Он ки дорад дар ғами ӯ чони ғампарвард, кист?

Эй ки гарму сарди олам ҳар ду некӯ дидаӣ,
Гӯ, яке чун ман ба ашки гарму оҳи сард кист?

Ошиқи яқранг хоҳӣ, чӯй дар мо хокиён,
К-аз миён бо чеҳраи пургарду рӯйи зард кист?

Сели ашқам бурд як шаб бар дараши, хандиду гуфт:
Пеши мо ин шахси обоварди лойовард кист?

Гар биранҷидӣ зи мо он ғамза, мекардем ғамз,
К-он ки бе мӯчиб дили аҳли назар озард, кист?

Бар дарат чуз чашми бедору дили чонсӯзи ман
Ошике, к-ӯ дарнаёрад сар ба хобу х(в)ард, кист?

Дарду ғам бифрифт бо ёрон, нахустин бо Камол,
То шавад маълум, к-аз ушшоқи кӯят мард кист?

* * *

Ошиқи бедардро бар дари ӯ бор нест,
Маҳрами ин боргоҳ чуз дили афғор нест.

Ҳаст мани хастаро пеши ту мурдан хавас,
Чуз хаваси зистан дар сари бемор нест.

Дил ба чуз инкори зуҳд кор надорад дигар,
Кор ту дорӣ, дило, чун беҳ аз ин кор нест.

Ақл наёрад ниҳод бар мани бедил сипос,
Бар сари озодагон миннати дастор нест.

Қимати ман кард ёр, гуфт: Наярзӣ ба ҳеч!
Беҳтар аз ин бандаро ҳеч харидор нест.

Мунтазири рӯи хур маст зи рӯи ту дур,
Дидаи холӣ зи нур дархури дидор нест.

Гарчи хуш ояд ба чашм гулшани чаннат, Камол,
Дар назари мо беҳ аз хоки дари ёр нест.

* * *

Ошиқам бар ту ба ошиқ куштанат,
Дӯст куш, то дӯсттар дорам манат!

Сар талаб аз ман, ки орам дар назар
Бар сари он ҳар ду чашми равшанат.

Гар диҳӣ хуни шикоре ғамзаро,
Ман шикори ғамзаи мардафканат.

Моҳ дуздӣ мекунад хубӣ зи ту,
3-он дарояд ҳар шабе аз равзанат.

Дидае дорем бар рӯи ту пок,
Поктар аз дидаи мо доманат.

Остин гар соидат пӯшад зи мо,
Хуни мо дар гардани пироханат.

Меравад зулфи ту дар хуни Камол,
Хуни ноҳақ мекунад дар гарданат.

* * *

Ошиқам бар дилбаре, бо кас чаро гўям, ки кист.
Ту кий боре, рақибо, то туро гўям, ки кист?!

Он ки ҳушам бурд аз тан накҳати пероҳанаш,
Гар биёяд боз, бо боди сабо гўям, ки кист.

Чун зи рўйи хуб манъам мекунед, эй зоҳидон,
Қиблаву меҳроби ман кай бо шумо гўям, ки кист?

Ошиқи худро чаро ҳар бор гўйӣ «бевафо»?
Гар наранҷад хотири ту, бевафо, гўям, ки кист.

Дар миёни дилрабоёну бутони шўхчашм,
Гар нагирӣ хашм, шўхи пурчафо, гўям, ки кист.

Ошиқи ман кист гўйӣ, то бирезам хуни ӯ?
Ҷониби ман ҳамла кун, шамшер, то гўям, ки кист.

Гўядам ҳар дам рақибат, к-аз гадоёни, Камол,
Гар сагию ҷанг бигзорад гадо, гўям, ки кист.

* * *

Ачаб, он дилбари чоду кучо рафт?
Аз ин сӯ дил рабуд, он сӯ кучо рафт?

Рамид аз мо – сағони кӯ чу оху,
Наёбад кас паяш, ох, ӯ кучо рафт?

Ниҳода дар камон тир аз пайи сайд,
Ба он чашму ба он абрӯ кучо рафт?

Ба раҳ, гўй, ба ганче мор рафтаст,
Чунин дар по кашон гесӯ кучо рафт?

Дилу ақлат бибурдам гўяду чон,
Бале, ҳаст ин яке, он ду кучо рафт?

Рақибо, одамийят ёрпурсист,
Рафику ёри ҳамзону кучо рафт?

Камол аз ғам чу зулфаш сар ба зонуст,
Бипурсед, он парирух ку, кучо рафт?

* * *

Ишқи ту саросар ҳама сӯзу ҳама дард аст,
Ин шева ба андозаи мардест, ки мард аст.

Он кас, ки дар ин сарф накардаст ҳама умр,
Бечора, надонам, ки ҳама умр чӣ кардаст.

Зоҳид, чӣ ачаб, гар кунад аз ишқи ту пархез,
Кас лаззати ин бода чӣ донад, ки нах(в)ардаст.

Ошиқ, ки на гарм аст чу шамъ аз сари сӯзе,
Гар оташи маҳз аст, ба чони ту, ки сард аст!

Ашке, ки бувад сурх, зи рухсори ту дорем,
Моро зи ту ташриф на танҳо руҳи зард аст.

Бас шаб, ки бар он дар мани хокӣ зи заифӣ
Биншастаму пиндошт рақиби ту, ки гард аст.

Гар ҳаст Камол аз ду чаҳон фард, ачаб нест,
Ин низ камолест, ки озодаву фард аст.

* * *

Ишқи туву тавба обгинаву санг аст,
Номи накӯ дар раҳи ту мӯчиби нанг аст.

То ба манат улфат аст, аз ҳама дурам,
То ба туам оштист, бо ҳама ҷанг аст.

Гӯш кучо мекунад фасонаи воиз
Маст, ки чун уд гӯшҳо-ш ба ҷанг аст?!

Аз хату рухсори ёр чехраи мақсуд
Дер тавон дид, чун бар оина занг аст.
Сурхии ашкам бидиду зардии рухсор,
Гуфт, ки дар ишки мо ханӯз ду ранг аст.
Бахту саодат занад ба домани ӯ чанг,
Торе аз он зулф ҳар киро, ки ба чанг аст.
Дар сифати зулфи ӯ, Камол, чӣ печӣ?
Васфи даҳонаш макун, ки қофия танг аст.

* * *

Ишқ дар тинати дилҳо намак аст,
Шӯри ошиқ зи само то самак аст.
Барпар аз ишқ ба боли малакӣ,
Ки «улоачниҳа» васфи малак аст.
Нақди қалбу сарай оламро
Ишқ саррофу муҳаббат маҳак аст.
Сарбаландӣ талабӣ, ишқ гузин,
Исӣ аз ишқ ба боми фалак аст.
Ҳасад, эй зоҳид, аз ин роҳ бирӯб,
Ки ҳасад дар раҳи покон ҳасак аст.
Ишқ дар иду маҳи зухд ханӯз
Рамазон асту дар ӯ низ шак аст.
Ҳафт байти ту дар ин гуфта, Камол,
Ҳар як аз маънии ҳар ҳафт як аст.

* * *

Илму тақво сар ба сар даъвост, маъно дигар аст,
Марди маъно дигару майдони даъво дигар аст.

Ошиқ ар омад ба кӯяш, чаннату дунё нахост,
Ҷониби Тур омадан максуди Мӯсо дигар аст.

Хусни махрӯён чӣ мемонад ба рӯйи ёри мо?
Партави маҳ дигару нури тачалло дигар аст.

Аз дараш то равза фарқ аст аз замин то осмон,
Хоки ин дар дигару фирдавси аъло дигар аст.

Гарчи парҳез аз бихишту хур ҳаст аз шаръ дур,
Дар ривоят дидам, ин фатвост, такво дигар аст.

Чашм бар фардо манеҳ чун зоҳидон дидорро,
Баркушо имрӯз чашме, кори аъмо дигар аст.

Гар дилат бишкаст дилбар, мастӣ афзун кун, Камол,
К-аз шикасти чоми Мачнун қасди Лайло дигар аст.

* * *

Умрест, ки бо ӯ дили мискин нигарон аст,
Умрест зи мо рафта, вале бо дигарон аст.

Эй бод, мабар хоки кафи по-ш ба ҳар сӯ,
К-он равшании дидаи соҳибназарон аст.

То булбулу гул ёфта бӯят ба гулистон,
Ин наъразанон аз ғаму он чомадарон аст.

Гар бар дили маҷрӯҳ расад тири ту, сахл аст,
Он ҳам гузарад, чун ҳама чизе гузарон аст.

Доғат натавон гуфт, ки бар сина азоб аст,
Борат натавон дид, ки бар дида гарон аст.

Гар рехтани хуни Камол аст муродат,
Мо низ бар онем, ки теғи ту бар он аст.

Ҳам умр ба охир шуду ҳам қисса ба поён,
Ин роҳи талабро на канору на карон аст.

* * *

Аҳди ту сусту ваъдаҳо хом аст,
Чашми шӯхат миёнабодом аст.

Ғамзаат захма, зулфу холат уд,
Хуни ошиқ маю лабат қом аст.

Зулфи ту баҳри сайд аз чапу рост
Чашмҳо баркушода чун дом аст.

Қойи дилҳои нозук аст он зулф,
Беҳтарин обгина дар Шом аст.

Он ки гӯянд, гармрӯст парӣ,
Пеши рӯи ту нақши ҳаммом аст.

Он чи зоеъ шавад ба мо зи лабат,
Бар рух оби даҳону дашном аст.

Омадӣ, хезу рез хуни Камол,
Баъди ташриф расми инъом аст.

* * *

Ид шуд, хоҳем дидан моҳ, яъне рӯи дӯст,
Рӯзадорон моҳи нав бинанду мо абрӯи дӯст.

Дидаҳо аз бому дар дар чустучӯи моҳи ид,
Ошиқон аз пастию боло ба чустучӯи дӯст.

Лайлатулқадре, ки дар вай буд ҳалқа-ҳалқа рӯҳ,
Ёфтам онҳо ҳама дар ҳалқаҳои мӯи дӯст.

Пеши рӯяш хост ҳалқа сӯхт ид аз офтоб,
Қард дафъи партави он сояи гесӯи дӯст.

Бод паймояд алам пеши қасон дар идҳо,
Он ки худро барқашад бо қомати дилҷӯи дӯст.

Ид агар бозй кунад, чавгону гӯҳо бишканад,
Боз битрошам мани сарбоз аз сар гӯи дӯст.

То намози ид дарёбӣ, марав з-ин дар, Камол,
Идгоҳи ошиқон чун нест илло кӯи дӯст.

* * *

Ғорати чашми ту моро муфлису бечора сохт,
Муъминонро кофаре аз хонумон овора сохт.

Аз лаби Ширин тароши бӯс кардӣ Кӯҳкан,
Гар тавонистӣ дили бераҳми ўро чора сохт.

Ҳар чӣ хӯрд он нӯшлаб, хуни дили Фарҳод буд,
Ҳавзи Ширин чун зи чашми хунфишон фаввора сохт.

Воизи гирён, чӣ месозанд мардум минбарат?
Тифлию дар гирия мебояд туро гаҳвора сохт!

Сӯфиёро зад ба мехроб оташу пашмина сӯхт,
Он ки он токи ду абрӯ басту он рухсора сохт.

Аз тамошои ту бемаънист манъи ошиқон,
Чун мусаввир сурати хуб аз пайи наззора сохт.

Шуд ҳамоил як шабе дар гарданаш дасти Камол,
Он ҳамоилро зи ғайрат хостам сӣ пора сохт.

* * *

Ғамат дорам, маро шодӣ ҳамин аст,
Зи бахтам ҷойи озодӣ ҳамин аст.

Зи бедодат харобобод шуд дил,
Дар ин вайрона ободӣ ҳамин аст.

Дигар бедод накнам бар ту, – гуфтӣ,
Маро дод аз ту, бедодӣ ҳамин аст.

Туро дар дил зи мо, гуфтӣ, чӣ шодист?
Ғуломи туст дил, шодӣ ҳамин аст.

Накӯ омӯхт чашмат шева аз ту,
Дар ин шогирдӣ устодӣ ҳамин аст.

Маро гӯй: Дилат чун сайд кардам?
Чӣ гӯям, ҳадди сайёдӣ ҳамин аст.

Камол, аз худ бибур, он гаҳ рав ин роҳ,
Ки қатъи инчунин водӣ ҳамин аст.

* * *

Ғамат рехт хунам, шаҳодат ҳамин аст,
Шаҳодат чӣ бошад, саодат ҳамин аст.

На имрӯз расми чафо кардай ту,
Туро солҳо шуд, ки одат ҳамин аст.

Нахоҳӣ даме бе чафо ошиқонро,
Аз ин бевафой муродат ҳамин аст.

Чу мирам зи дардат, гузар бар мазорам,
Маро аз ту чашми иёдат ҳамин аст.

Агар бар дарат бор ёбам ба хидмат,
Нишони қабули ибодат ҳамин аст.

Ҳалоки ман аз ишқ бошад иродат,
Муриди талабро иродат ҳамин аст.

Камол, аз саги кӯяш омӯз афғон,
Ки дар ошиқӣ истиодат ҳамин аст.

* * *

«Коф»-и қуфри мо зи «то-ҳо» бартар аст,
«Қоф»-и ишқ аз «коф»-у «ё»-ҳо бартар аст.

Бар забони ошиқон куфре, ки рафт,
Аз маҳомид в-аз саноҳо бартар аст.

Ишқ агар з-он лаб диҳад дашноми зухд,
Иззати ин аз дуоҳо бартар аст.

Иқтидо бо он қаду қомат бикун,
К-аз намоз ин иқтидоҳо бартар аст.

Дард, к-аз дил нола бар гардун кашад,
Инчунин дард аз давоҳо бартар аст.

Гуфтугӯи ӯ ба мо аз кина нест,
З-ошти ин мочароҳо бартар аст.

Ҳар замон чангест ўро бо Камол,
Турфа чанге, к-аз сафоҳо бартар аст.

* * *

Кас чораи дарди мани бечора надонист,
Дил хун шуд аз ин дарду касам чора надонист.

Дардам ба табиб арчи бад-ин гуна нагуфтанд,
Чун буд, ки аз гунаи рухсора надонист?

Дар таҷрибаи сангдилон сахт хато кард,
Он кас, ки дилат сахттар аз хора надонист.

Дар матбахи ишқи ту каботи дили моро
Лаззат беҳ аз ин ғамзаи хунхора надонист.

Донист дили ғамзада дафъи ҳама андӯх,
Дафъи ғами маъшуқи ситамкора надонист.

Шуд умри талабгор ба роҳи талаб охир,
Охир хабаре аз дили овора надонист.

Мижғони Камол ин ҳама сӯзан чӣ диҳад об,
Чун дӯхтани хиркаи садпора надонист?

* * *

Гар чониби муҳиб назаре аз ҳабиб ҳаст,
Ғам нест, гар ҳазор ҳазораш рақиб ҳаст.

Бо кас мағӯ, ки чора кунад дарди ишқро,
Эй хоча, гар табиб набошад, ҳабиб ҳаст.

Сар дармакаш зи нолаи мо, эй дарахти ноз,
Ҳар ҷо, ки ҳаст шохи гуле, андалеб ҳаст.

Гӯше, ки шуд ба ҳалқаи зулфи бутон гарон,
Нашнидаам, ки қобили панди адиб ҳаст.

Гар шаҳна мебурад сари воиз ба теғи кунд,
Шамшери зангхӯрда ба дасти хатиб ҳаст.

Дархурди гӯши ёр ба дасти мани ғариб,
Гар нест гавҳаре, суханони ғариб ҳаст.

Аз чоми васл ҳам расадат қатрае, Камол,
К-аз ҷуръа хокро ҳама вақте насиб ҳаст.

* * *

Гарчи аз борони дида хоки он кӯ пургил аст,
Пойи ошиқ дар гил аз дасти дил, аз дасти дил аст.

Бандаро дар пеши хеш аз муқбилон хонӣ, равост,
Ҳар кӣ рӯ дар қиблаи рӯйи ту орад, муқбил аст.

Дил ҳама тан ашки хунин гашту омад сӯйи чашм,
То фуруд ояд равон, ҳар ҷо, ки ўро манзил аст.

Дурри ашкам дид бар хоки дару гуфт: Ин ятим
Рӯзгоре рафту ҳам 3-ин сон бар ин дар соил аст.

Майлҳо дорад ба ашку оҳи мо он сарви ноз,
Сарв бо обу ҳаво ҳар ҷо, ки бошад, моил аст.

Менагунчад дар даҳони ӯ зи тангӣ чуз суҳан,
Гар ман ин маънӣ нагӯям, он даҳон худ қоил аст.

Нест мушқил дил зи ҷон бардоштан бар ошиқон,
«Дида аз дидори хубон баргирифтан мушқил аст».*

Медиҳӣ пандам зи рӯи хубу мегӯяд Камол:
«Ҷар кӣ моро ин насиҳат мекунад, беҳосил аст».*

* * *

Гар ҳоли ман ба дӯст на имкони гуфтан аст,
Бар шамъ сӯзи синаи парвона равшан аст.

Аз ман бигӯ ба муддаӣ, эй ёри ошно,
Ман фориғам зи қасди ту, чун ёр бо ман аст.

Онро, ки дил суйи лаби ӯ мекашад чу ҷом,
Бар сар навиштаанд, ки хунаш ба гардан аст.

Ҷон бигзарад ба кӯи ту, к-ин андалеби ғайб
Мурғест, к-аш ҳазираи қудсӣ нишеман аст.

Ошиқ шикастапой на дар пеши тусту бас,
Ҷар чо фитад, чу зулфи ту, мискин фурутан аст.

Эй дил, чу бишнавай сухани васл аз он даҳон,
Бовар макун, ки он сухани номуайян аст.

Номи Камол рафт ба покизадоманӣ,
То дар ғамат ба хуни дил олудадоман аст.

* * *

Гар зоҳиди камхора муҳаббат начашидаст,
Хуноба нахӯрдасту риёзат накашидаст.

---

*Ҷар ду мисраъ матлаъи як ғазали Саъдӣ аст.

Беш аз турушӣ бахше аз ин хон нарасидаш,
З-он рӯй, ки ғӯр асту ба ҳалво нарасидаст.

Бар сина надорад асари захме аз он теғ,
Ин низ далелест, ки аз худ набуридаст.

Гӯяд: Ба Худо, дидаам он рӯй, бипурсед,
Гар гуфт, бидидам, ба Худо, ҳеч надидаст!

Бисёр газидаст ба дандон сари ангушт,
Як рӯз ба ишрат лаби соғар нагазидаст.

Кардаст зи масчид ба савомеъ талаби дӯст,
Ў бо ману бингар, ба кучоҳо талабидаст!

Пиндошт, ки овози Камол аст зи хирқа,
Овозаи фӣ ҷуббатӣ, оре, нашунидаст.

* * *

Гар сурати Чин бо рухи хуби ту ба даъвост,
Он чо ҳамагӣ сурату ин чо ҳама маъност.

Эй бод, бар он рӯйи накӯ, ин ҳама бурқаъ
Расмест, ки он расм барандохтан авлост.

Аз партави он рӯю ҷаноби сари он кӯй
Турест, ки он чо ҳама анвори таҷаллост.

Зери хама абрӯи ту он турраи максур,
Гӯй, ба тамошогаҳи тоқ омада Кисрост.

Бар Кавсар агар акс фитад з-он қаду рухсор,
Гӯянд, ки дар равза ду Ризвону ду Тубост.

Гуфтӣ: Чӣ диҳӣ дил ба сари зулфи сиёхе?
Маҷнун чӣ кунад, ин кашиш аз ҷониби Лайлост.

Дар мактаби ишқ аст, Камол, омада чашмат,
Тифле, ки равон карда ба гиря алифу бо-ст.

* * *

Гар ишқи ту доғи чонгудоз аст,
Сад шукр, ки доғи дилнавоз аст.

Гар дарди ту ёри суҳбати мост,
Ғам низ зи маҳрамони роз аст.

Дил кам накунад ниёзмандӣ,
Сармояи ошиқӣ ниёз аст.

Маҳмуд, мағӯ, ба марги худ мурд,
Ў куштаи ғамзаи Аёз аст.

Покизарухию покдоман,
Шоистаи он, ки покбоз аст.

Бо зулфи ту қиссаҳо, ки дорам,
Кӯтаҳ накунам, ки шаб дароз аст.

Ҳалқа чӣ занад Камол бар дар?
Доим дари раҳмати ту боз аст.

* * *

Гар қасди хуни мост, пас аз дил рабуданат,
Мебойд он рух аз паси бурқаъ намуданат.

Берун машав зи дида, ки бо он чамолу зеб
Зебад даруни хона паси парда буданат.

Ҳарчанд хубтар шавад аз бастан ангубин,
Ширинтар аст аз он ба сухан лаб кушуданат.

Гар дил шаби фироқ чунин нолаҳо кашад,
Эй дида, кас ба хоб набинад ғунуданат!

Фарёди мо шунав, зи ту гӯему нашнавь,
Фарёду оҳи мо зи сухан ношунуданат.

Эй барги гул, туро ба кафи по-ш нисбат аст,
Мурғи чаман чунин натавонад ситуданат.

Озурдан аз газоф бувад нури дидаро,
То кай, Камол, дида бар он пой суданат?

* * *

Гар кушандам ба ғамза чашмонат,
Нест дар дини ишқ товонат.

Бар дилам омадаст тири ту ҳайф,
Ки чароҳат кашид пайконат.

Лаб ба оби ҳаёт тар накунамд
Ташнағони чаҳи занахдонат.

Сарв агар дар чаман кашад майдон,
Нест дар хусн марди майдонат.

Таъна бар гул задӣ ба сад гулбонг,
Гар бидидӣ ҳазордастонат.

Лаби ту офаридаанд аз чон,
«Офарини Худой бар чонат!»*

Зоҳид ангушт мегазад чу Камол,
«Ки чӣ ширин лаб асту дандонат».*

* * *

Гар маро аз назар андохтӣ, он ҳам назарест,
Ҳар чафое, ки расад аз ту, вафои дигарест.

Дили маҷрӯҳи маро ҳаст бар он тир гирифт,
Ки чаро аз ҳарами хоси ту ўро гузарест?

---

*Ҳар ду мисраъ матлаъи як ғазали Саъдӣ аст.

Бош, то ҳусни ту рӯзе ба зухур анчомад,
Ки аз он рӯз ҳанӯз ин рухи зебо асарест.

Эй ҳасуд, аз сари кин айби муҳиббон то кай?
Айби худ бин, ки ту пиндоштай, к-он ҳунарест.

Бирасонед зи ман бар саги кӯяш, к-имшаб
Афв фармо, гарат аз нолаи мо дарди сарест.

Дӣ рақиб аз лаби ӯ дод ба ман муждаи қатл,
Даҳанаш пур зи шакар бод, ки ин хуш хабарест!

Васли ӯ металабӣ, мухтасар ин аст, Камол,
К-ин таманно на ба андозаи ҳар мухтасарест.

* * *

Гар ёр табиби дарди ман нест,
Дардо, ки умеди зистан нест.

Бемори туро ба тандурустӣ
Ҷуз нола даруни пираҳан нест.

Ҳар сар, ки бурид аз дари ёр,
Монад ба саре, ки бар бадан нест.

Тавба зи ту буд, бут шикастам,
Муъмин набувад, ки бутшикан нест.

Рӯят ҳама бо чароғ ҷустам,
Ин шамъ ба ҳеч анҷуман нест.

Монад бу ту ғунча, ин қадар ҳаст,
К-ӯро сухану туро даҳан нест.

Олам сухани Камол бигрифт,
Имрӯз ҷуз ин сухан сухан нест.

* * *

Гар ёри маро бо мани мискин назаре нест,
Моро гила аз бахти худ аст, аз дигаре нест,

Андеша зи сар нест, ки шуд дар сари кораш,
Андеша аз ин аст, ки бо мо-ш саре нест.

Дӣ аз асари ӯ рамаке доштам аз чон,
Имрӯз чунонам, ки аз он ҳам асаре нест.

Ҳар шарбати роҳат, ки расид аз кафи хубон,
Бе чошни ғуссаву хуни чигаре нест.

Гуфтӣ: Пайи ҳар тирагие равшание ҳаст,
Чун аст, ки ҳаргиз шаби моро сахаре нест?!

Модом ки чон сокини манзилгаҳи хок аст,
Дилро зи сари кӯйи ту раъйи сафаре нест.

Зинҳор, Камол, ар гузарӣ бар сари кӯяш,
Аз сар гузар аввал, ки аз инат гузаре нест.

* * *

Гуфтӣ: Аз они мост дилат. Чон аз они кист?
Ин чо нигар, ки доғи кӣ, он чо нишони кист?

Боре, маро зи ҳасрати дарди ту сӯхт чон,
То дарди бедавои ту дармони чони кист?

Тан хок шуд бар он дару ҳаргиз ба кӯи ту
Як шаб саге нагуфт, ки ин устухони кист?

Тарсам, ба вақти бўс зи шодӣ шавам ҳалок,
Эй чон, зи лаб бипурс, ки ин остони кист?

Гуфтам: Ба чон ғами ту бихоҳам харид. Гуфт:
Эй муфлиси зиёнзада, бингар, зиёни кист?

Дашном медиҳию намедонӣ ин қадар,
К-ин роҳатам ба гӯш расад, аз забони кист?

Ҳар лаҳза пурсиям, ки ту з-они кий, Камол?
Оре, ту ин қадар нашиносӣ, к-аз они кист.

* * *

Гуфтӣ, аз пешам бирав, бигзар зи чон, – гуфтию рафт.
Қисса кӯтахтар, бимир, эй нотавон, – гуфтию рафт.

Сӯйи мо то чанд ишоратҳои пинҳон бо рақиб?
Ин парешонро зи чамъи мо бирон, – гуфтию рафт.

Дӣ шунидам, к-аз гадоёни дарат хондӣ маро,
Ин чӣ таъзим аст, хоки остон, – гуфтию рафт.

Гӯиям ҳар дам: Саги кӯ гӯямат ё хоки роҳ?
Инчунин гар ҳайф ояд, ончунон, – гуфтию рафт.

Эй сабо, вақте ки пайғоме ба мо орои зи дӯст,
Гар надонӣ номи ӯ, номехрубон, – гуфтию рафт.

Мочароеро чу хоҳӣ бозгуфт, эй оби чашм,
Пас, чаро меистӣ чандин равон, – гуфтию рафт.

Гар ба чон гӯянд битвон шуд суйи чонон, Камол,
Саҳл бошад ин ҳикоят, тарки чон, – гуфтию рафт.

* * *

Гул аз пироханат бӯе шунидаст,
Гиребон аз барои он даридаст.

Чу дида дар чаман доманкашонат,
Зи ҳусну лутфи худ доман кашидаст.

Надидаст он даҳон ҳеч офарида,
Ба ҳукми он ки аз ҳеч офаридаст.

Маҳи нав бар фалак кам менамояд,
Магар аз дур абрӯи ту дидаст?

Ҳадисе аз лабат ҳар кас, ки бинвишт,
Зи килкаш бар варақ сурхӣ чакидаст.

Зи чандон тир, к-андар таркаши туст,
Мани маҳрумро тире расидаст.

Камол аз ғусса худро кушт, гӯй,
Умеди куштан аз теғат буридаст.

* * *

Гул ба сад лутф бидид он бару пиндошт тан аст,
Шакли худ дид ҳамоно, ки зи обат бадан аст.

Нозукандом, ки з-осеби сабо тоб надошт,
Зулм бошад, агар аз барги гулаш пираҳан аст.

Эй гул, аз сими буногӯши бутам гир ба вом
Мояи хусну маяндеш, ки қарзи ҳасан аст.

Накунам чуз ба хаёли қади ту қисса дароз,
Булбулонро сухан ар ҳаст, ба сарви чаман аст.

Нест илло асари оҳи дилу сӯзи дарун
Бар лаб аз холи ту ин дуд, ки дар ҷони ман аст.

Мушк бар гардани он турки Хито нест зи зулф,
Бути Чинат магар оварда хироч аз Хутан аст?

Мечакад оби ҳаёт аз суханони ту, Камол,
Сухан ин аст ту гӯию дигарҳо сухан аст.

* * *

Гул шукуфту боз нав шуд ишки мо бар рӯи дӯст,
Шохи гул, ё Раб, чӣ мемонад ба рангу бӯи дӯст?

Сунбул аз ташвиши бод овард сар дар пойи сарв,
Гӯиё зулф аст сар бинҳода бар зонуи дӯст.

Чашми наргис дар карашма сеҳрҳо хоҳад намуд,
К-ӯ назарҳо ёфтаст аз ғамзаи ҷодуи дӯст.

Чун намеёбад назири рӯи ӯ гул ҷуз дар об,
Бар лаби ҷӯ мекунад з-он рӯй ҷустуҷӯи дӯст.

З-интизори пойбӯси сарв об истода буд,
Чун бидид он қомату боло, равон шуд сӯи дӯст.

То абад райҳони раҳмат сар барорад аз гилам,
Гар барам дар хок атре аз насими мӯи дӯст.

Бар сари он кӯ кунад афғон ба даври гул Камол,
Булбулон дар бӯстон ноланду ӯ дар кӯи дӯст.

* * *

Гул лофи ҳусн бо руҳи он сарвқад задаст,
Боди сабо-ш нек бизан, гӯ, ки бад задаст.

Зад пой бар сарам, шудам аз худ, чу он бидид,
Дар ханда рафту гуфт, ки бахташ лагад задаст!

Ин дил ба ошиқӣ на аз имрӯз шуд алам,
Кӯси муҳаббатат зи азал то абад задаст.

Бояд ҳакимро суйи беморхона бурд,
К-ӯ дар замони ҳусни ту лоф аз хирад задаст.

Зоҳид чу оҳи ҳасрату мо бода мекашем,
Санге, ки зад ба шишаи мо, аз ҳасад задаст.

Бошад ба даври ҳусни ту аз ҳад бурун хато,
Ҳар мастро, ки муҳтасиби шаҳр ҳад задаст.

Он шаб, ки рафту пойи сагаш бӯса зад Камол.
То рӯз бӯсаҳо ба кафи пойи х(в)ад задаст.

* * *

Гуле чун сарви мо дар ҳар чаман нест,
Агар бошад, чунин нозукбадан нест.

Ба борикии лабҳо-ш ар сухан ҳаст,
Дар он мӯйи миён боре сухан нест.

Аз он ҳалвои лабҳо сӯфиёро
Ба чуз ангушти ҳасрат дар даҳан нест.

Маро беморпурсӣ омаду гуфт:
Бихамдиллах, ки хавфи зистан нест!

Наёсояд шаҳиди ишқ дар хок,
Гараш гарде зи кӯят бар кафан нест.

Бишуд дил чун миёни ёри ман гум,
Ба ӯ бошад яқин боре, ба ман нест.

Камол, он мушкбӯро нек дарёфт,
К-аз ин оҳу ба саҳрои Хутан нест.

* * *

Ганчию туро бе талабидан натавон ёфт,
Роҳат зи ту бе ранҷ кашидан натавон ёфт.

Он шарбати хосе, ки шифои ҳама ҷонҳост,
Бе чошнии дард чашидан натавон ёфт.

Ин бахт, ки дар домани васли ту расад даст,
Бе пирахани сабр даридан натавон ёфт.

Дорӣ сари Юсуф, бибур аз ҳар чӣ азиз аст,
К-он васл ба як даст буридан натавон ёфт.

Гар бар фалакам даст расад, бар ту муҳол аст,
К-он поя ба чуз арш буридан натавон ёфт.

Бо гармравон воқифи ин роҳ чунин гуфт:
Оҳиста, ки ин раҳ ба давидан натавон ёфт.

Гӯ, халқ, шунав, он чи Камол аз даҳанаш гуфт,
З-ин ҷинси муаммо ба шунидан натавон ёфт.

* * *

Гӯ, халқ, бидонед, ки дилдори ман ин аст,
Дилдори ҷафочӯйи ситамкори ман ин аст.

Махбуби ману ҷони ману ҳамнафаси ман,
Хеши ману пайванди ману ёри ман ин аст.

Бӯйи сари зулфаш ба ман орад ҳама шаб бод,
Аз ҳамнафасон ёри вафодори ман ин аст.

Ман хоки раҳам, балки бисе камтар аз он низ,
Дар ҳазрати ӯ қимату миқдори ман ин аст.

Нанвохт ба тири дигаре хастаи худро
Бо ғамзаи сайдафканаш, озори ман ин аст.

Бо он ки табиб аст, шавад шод ба дардам,
Донад, ки давои дили бемори ман ин аст.

Гӯянд: Камол, аз пайи ӯ чанд канӣ ҷон?
То ҳаст зи ҷонам рамаке, кори ман ин аст.

* * *

Лаби ту нуқли ҳаётам ба коми ҷон андохт,
Ба хандаи намакин шӯр дар ҷаҳон андохт.

Гирифт рӯйи замин ғамзааш ба теғ, он гоҳ
Каманди зулф суйи моҳи осмон андохт.

Чу дил бирафт дар он зулф, ғамза зад тираш,
Зи соҳирист, ба шаб тир бар нишон андохт.

Ба пистаи даҳанат чуз сухан намегунчад,
Шакар ба мағлата худро дар он миён андохт.

Чаро зи хони ҷамолат насиби ман нарасад
Хати ту, к-ин ҳама сабзӣ ба рӯйи хон андохт.

Ба вақти бўс барад хичлат аз гаронии хеш
Саре, ки соя бар он хоки остон андохт.

Камол дар қадамат сар чӣ гуна андозад,
Зи дур ҳам назаре чун наметавон андохт?!

* * *

Мо ба куфри зулфи ӯ дорем имоне дуруст,
Бо бути паймоншикан аҳдею паймоне дуруст.

Гарчи чашмаш гӯядам чӯям дилат, лекин кӣ ёфт
Қавли масте рост, аҳди номусалмоне дуруст?

Ваъдаи сихҳат диҳад бемори ҳичронро ба васл,
Рост гӯям, ин сухан ҳам нест чандоне дуруст.

Бар забонҳо то гузашт он лаб, ракиби чангчӯй
Дар даҳони ошикон нагзошт дандоне дуруст.

Гӯйи дилҳо, баски аз ҳар сӯй бурданду шикаст,
Нест бар дӯши бутон аз зулф чавгоне дуруст.

Ёри мо гар остинафшон дарояд дар самоъ,
Кас набинад хирқапӯшero гиребоне дуруст.

Пора созанд аҳли маънӣ чомаҳо бар тан, Камол,
Гар бихонад ҳафтбайти ту ғазалхоне дуруст.

* * *

Мо дар ин дайр фитодем ҳам аз рӯзи аласт
Ринду девонаву қаллошу хароботию маст.

Меҳнати мо – ҳама давлат, ғами мо – ҷумла нишот,
Ҳастии мо – ҳама не, нестии мо – ҳама ҳаст.

Як даме дар ҳама олам нанишинем зи пой,
То наёрем сари зулфи дилором ба даст.

Обрӯе нашуд аз зухди риёӣ моро,
Соқии ишқ чу паймонаи номус шикаст.

Ишкро дар ҳарами Каъбаи мақсуд якест
Ринду сачҷоданишин, зоҳиду хуршедпараст.

Нест моро ғами Тӯбову таманнои биҳишт,
Шеваи мардуми ноаҳл бувад ҳиммати паст.

Гарчи зад сурати хубон раҳи ақли ту, Камол,
Нек буд он ҳама сурат, чу ба маънӣ пайваст.

* * *

Мо диле дорему он бар дилбаре хоҳем баст,
Нақши рӯйи зард бар хоки даре хоҳем баст.

Ҳар касе банданд баҳри симу зар бар худ камар,
Мо камар дар хидмати симинбаре хоҳем баст.

Гарчи дил бар ёри худ бастему бас чун зулфи ёр,
То надонад дигаре, бар дигаре хоҳем баст.

Ранг аз рӯйи гулу аз гул varaқ хоҳем сохт,
Сурати ӯ гар ба рӯйи дафтаре хоҳем баст.

Подшоҳон сайдҳо банданд бар фитроқҳо,
Мо бар он фитроқ чонею саре хоҳем баст.

Бор агар бандем, аз кӯйи ту, боре бар рақиб,
Чун ба азми роҳ боре бар харе хоҳем баст.

Дар миёни гиря чун бўсем пойи ӯ, Камол,
Аз дуру ёкут бар вай зеваре хоҳем баст.

* * *

Моро на ғами нангу на андешаи ном аст.
Дар мазҳаби мо мазҳаби номус ҳаром аст.

Гӯ, халк, бидонед, ки пайваста фалонро
Рух бар рухи чононаву лаб бар лаби чом аст.

Сачҷоданишин орифи доно на, ки омист,
Модом ки дар банди қабулийяти ом аст.

Дар орзуи маҷлиси мо зоҳиди мағрур
Чун уд ҳамесӯзаду ин турфа, ки хом аст.

Соқӣ, майи дӯшина агар рафт ба итмом,
Моро зи лаби лаъли ту як бўса тамом аст.

Савдозадаро гӯшаи сачҷода насозад,
Эй мутриби раҳзан, раҳи майхона кадом аст?

Бархост Камол аз вараъу гӯшанишинӣ,
То дид, ки майхона беҳ аз ҳар ду мақом аст.

* * *

Моҳ дар ҳусн ба рухсори ту хешованд аст,
Офарин бар падаре, к-аш чу туаш фарзанд аст!

Нашмарандам дигар аз аҳли назар одамиён,
Гар бигӯям ба чамоли ту парӣ монанд аст.

Ошики сарви қадатро натавон кард шумор,
Бар дарахтон адади барг кӣ донад чанд аст?

Ҳуриинро чу сари зулфи сияхчашме бин,
Ки зи кӯйи ту ба фирдавси барин хурсанд аст.

Бар дари ёр агар афзун накунад нолаи зор,
Чӣ кунад толиби дидор, ки ҳоҷатманд аст.

Хуш бувад мавъизату ҳикмати соҳибнафасон,
Нағмаи най шунав, ар гӯши дилат бар панд аст.

Акси лаълаш агар афтад ба лаби чом, Камол,
Нӯш кун чун шакар, он бода, ки дар вай қанд аст.

* * *

Маҷлис муаттар асту ба он вақти мо х(в)аш аст,
К-аз холи рӯйи ёр абире бар оташ аст.

Бо дарди ишқ нола балоест синасӯз,
Мискин дили заиф, ки доим балокаш аст.

Дорӣ сари назора, нишин дар сарои чашм,
К-аз ашки сурх бому дари ӯ мунаққаш аст.

Гуфтӣ, ки мо зи ёркушӣ бас намекунем,
Ин нукта бозгӯй ба ёрон, ки бас х(в)аш аст.

Дорад ба хастагӣ сари пайкони ӯ ханӯз
Сайде, ки захмхӯрдаи он тири таркаш аст.

Бояд гуноҳи хеш навиштан фариштаро,
Дар хусн агар муориза бо он париваш аст.

Тӯмори зулфи ёр, ки шаб хонияш, Камол,
Пеши чароғ хон, ки саводе мушавваш аст.

* * *

Маро аз чашми ту нозе ниёз аст,
Ба нозе куш маро, чандин чӣ ноз аст?!

Дилам бинвоз, яъне сӯзу бигдоз,
Ки дил мискин, ғамат мискиннавоз аст.

Рухат доранду хат бечорагон дӯст,
Ки ин бечорасӯз, он чорасоз аст.

Мадех гӯ лаб, чу зулф омад ба дастам,
Агар рӯзаш набӯсам, шаб дароз аст.

Лабаш, тарсам, гудозад аз дами ман,
Ки охи синасӯзам чонгудоз аст.

Ба рӯяш, воизо, шуд сачда вочиб,
Сухан кӯтоҳ кун, вақти намоз аст.

Камол, аз зулфи ӯ бӯе наёбӣ,
Гарат аз сад сару чон эҳтироз аст.

* * *

Маро бо ту нуқлу шароб орзуст,
Ба он лаб суолу ҷавоб орзуст.

Миёни сафои маю шиша боз
Маро аз ту чангу итоб орзуст.

Ба хун гар най қонё, инак, ҷигар,
Гарат хӯрдани ин кабоб орзуст.

Шабе остони дарат зери сар
Маро бо хаёли ту хоб орзуст.

Ҳичоби ман аз пеши рӯ дур соз,
Ки рӯйи туам бе ниқоб орзуст.

Агар дида дидор чӯяд, равост,
Ки намдидаро офтоб орзуст.

Паёме бидех гаҳ-гаҳе бо Камол.
К-аз он лаб ба гӯшам хитоб орзуст.

* * *

Маро бар рух аз дида хун омадаст,
Ки ашк аз чӣ бар ман бурун омадааст.

Кучо истад аз чакидан сиришк,
Ки ин шишаҳо сарнигун омадаст?

Дил омад ба худ дар чаҳи он зақан,
Ки зиндон илочи чунун омадаст.

Гирифтам ҳисоби чамолаш ба мох,
Руҳи ӯ зи сад маҳ фузун омадаст.

Касе бурд аз ӯ бӯй чун удсӯз,
Ки он чо ба сӯзи дарун омадаст.

Даҳонаш ба абрӯ ба нақши “ман” аст,
Чу “миме”, ки дар пеши “нун” омадаст.

Зи қанди сухан сохт ҳалво Камол,
Бибинед, ёрон, ки чун омадаст.

* * *

Маро бе меҳнати ӯ роҳате нест,
Ки то айше набошад, ишрате нест.

Басе дидам наиму нози олам,
Зи нози дӯст хуштар неъмате нест.

Бигӯ, хунам бирез, аз кас маяндеш,
Ки хуни бекасонро ҳурмате нест.

Гуноҳаш менависӣ, эй фаришта,
Туро худ ҳеч инсонийате нест.

Ба чашмаш гар кам аз хас менамоям,
Ки хасро назди мардум иззате нест.

Ману меҳраш, ки дар хайли гадоён
Чу ман дарвешӣ соҳибҳиммате нест.

Камол, ин чо чӣ дарвешӣ фурушӣ,
Ки шохонро бад-ин дар қимате нест!

* * *

Марди бедард марди ин раҳ нест,
Ғофил аз завқи дард оғаҳ нест.

Бе рухи зарду ашки сурх ба рӯ
Даъвии ошиқӣ муваҷҷаҳ нест.

Равшану хуш сабоҳи зиндадилон
Ҷуз ба бедории саҳарғаҳ нест.

Солики покрав нахонандаш,
Он ки аз мосиво муназзаҳ нест.

Остинкӯтаҳ аст шайх, чӣ суд,
Чун зи дунё-ш даст кӯтаҳ нест?

Хоча то кай занад зи ҳастӣ дам,
Ки шавад зери хок, ноғаҳ нест.

Ҷон бар ин хоки раҳ фишонд Камол,
Ғар занад лофи ишқ, бераҳ нест.

* * *

Марди ишқи ту ба ғам ҳамдард аст,
Дардманди ту балопарвард аст.

Беҳабар мефитад, онаш хоб аст,
Дарду ғам мехурад, инаш х(в)ард аст.

Ҳаст бо дарди ту ҳар фардеро
Оламе, к-аз ҳама олам фард аст.

Ҳар кӣ аз дарди ту ранге дорад,
Ашки ӯ сурху рухи ӯ зард аст.

Дардмандон ба ду рух пок кунанд
Кафи пойи ту, агар пургард аст.

Ишқ бе дард саре гарм накард,
Шамъ то сӯз надорад, сард аст.

Чун биронад сухан аз дард, Камол,
Ҳар кӣ мард аст, бигӯяд, мард аст!

* * *

Масти он чашмему боз он чашм мечӯем маст,
Пеши болояш ҳадиси сарв мегӯем паст.

Ҳаст гуфтанд он миёнро, ҳар чӣ мегӯянд, нест,
Нест гуфтанд он даҳонро, ҳар чӣ мегӯянд, ҳаст.

Дил шикаст аз ғусса, к-он абрӯ зи чашм андохташ,
Буд пурхун шишае, аз тоқ афтоду шикаст.

Марҳабое дошт дил мақсуд аз он мақсуди дил,
Марҳабо, эй дил, гарат мақсуд хоҳад дод даст.

Хуни дил бо ҳар раг аз шодӣ бичаст аз ҷойи хеш,
Чун ба қасди ҷони ман тире зи шасти ӯ бичаст.

Гуфта буд: Аз ғамза пайконҳо нишонам бар дилат,
Ҳар чӣ гуфт он сангдил, як-як маро дар дил нишаст.

Нимкушта монда буд аз ними нози ӯ Камол,
Як карашма гар намекард он ду чашми ниммаст.

* * *

Машнав, ки маро беҳ зи ту ёри дигаре ҳаст,
Масмӯъ набошад, ки зи ҷон дӯсттаре ҳаст.

Рози даҳанат боз намуд он лаби хомӯш,
К-ин ҷо сухане нест, ки он ҷо шакаре ҳаст.

Гуфтӣ: Бизанам бар чигарат тире ҷафое,
Аз тир натарсам, ки маро ҳам чигаре ҳаст.

Ҳоли дилам аз новаки он ғамза бипурсед,
К-ӯро ҳама вақте чу аз ин чо гузаре ҳаст.

Чун з-они ту шуд сар, талаби он макун аз мо,
То халқ бидонанд, ки бо мо-т саре ҳаст.

Манъи назар аз зулфу рухат нест ба тавҷеҳ,
Ҳар чо, ки бувад даври тасалсул, назаре ҳаст.

То чанд, Камол, ин ҳама ташвиши ту з-он зулф,
Шаб гарчи дароз аст, умеди саҳаре ҳаст.

* * *

Матлаъи хусну чамол аст офтоби рӯйи дӯст,
Ҳусни матлаъ бин, ки дар матлаъ ҳадиси рӯйи ӯст.

Он рух аз раҳмат ба хатти сабз омад ояте,
Аз забони бедилон тафсири он оят накӯст.

Вирди субҳу зикри шомам васфи он рӯй асту мӯй,
Ин чӣ маймун субҳу шом аст, ин чӣ зебо рӯю мӯст!

Дил, ки чун гӯест дар майдони ишқ ошуфтаҳол,
Гар ба чавгон нисбати зулфат кунад, беҳудагӯст.

Бе лабат гар шуд лаболаб соғар аз ашкам, равост,
Аввалин чизе, ки рафт андар сари май, оби рӯст.

Сарбаландӣ бин, ки боз аз давлати риндӣ маро
Бар сари дӯше, ки дӣ саччода буд, имшаб сабӯст.

Ҳар ҳарифе беҳуд аз май в-аз лаби соқӣ, Камол,
Аҳли маҷлис сар ба сар масти маю ӯ масти дӯст.

* * *

Ман нахоҳам зи каманди ту начот,
Ман начо мин кабади-л-ишқи фа мот.

Он Хизир, бин, ки чӣ бозӣ хӯрдаст,
Лаби ӯ дидаву хӯрд оби ҳаёт.

Гар алифро ҳаракат нест, чарост
Алифи қадди ту ширинҳаракот?

То дигар аз ту барад ширинӣ,
Кӯза овард ба дарюза набот.

Хуш наёяд бари мо омаданат,
Ту шахӣ, хуш набувад хонаи мот.

Ба чаноби шаҳи мо гар бирасӣ,
Ф-ақрау фиҳи рафиу-д-дарачот.

Чун расӣ каъбаи он кӯй, Камол,
Қарриба-н-нафса ва қиф би-л-Арафот.

* * *

Ман ба шатранчи ғамат қону қаҳон хоҳам бохт,
Он ду рух дидаам, ин бор равон хоҳам бохт.

Бохтаи ишқ бар он рӯю дилам рафт зи даст,
То барад дасти дигар, боз ҳамон хоҳам бохт.

Шаб чу бозам ба рафиқони худ ангуштарие,
Ба хаёли лаби он тангдаҳон хоҳам бохт.

Чун расанбоз, ки қон бозаду сар ҳам ба расан,
Ман ба зулфат сару қон низ қунон хоҳам бохт.

Ба миёну даҳани танги ту аз бими рақиб
Баъд аз имрӯз назарҳои ниҳон хоҳам бохт.

Зулфаш омад, ки ба савдозадагон каж бозад,
Абруяш гуфт, ки ман кажтар аз он хоҳам бохт.

Гарчи бисёр сару қон ба ту дарбохт Камол,
Ман зи хиҷлат, ки кам аст, ин ду қаҳон хоҳам бохт.

* * *

Маҳ лофи ҳусн зад, натавон раҳ бар ӯ гирифт,
Хат чониби рухи ту гирифтӯ накӯ гирифт.

Бӯйи ту чун шунид зи гул андалеби маст,
Чандон кашид нола, ки овози ӯ гирифт.

Аз бӯси пойи сарв лабам пӯст боз кард
Ҳар гаҳ, ки пойбӯси туам орзу гирифт.

Зоҳид ба суҳбати ту чу риндони боданӯш
Он рӯз бор ёфт, ки бар сар сабӯ гирифт.

Шавқи лабат ба майкада овард мӯкашон
Пире, ки аз мурид ҳамасола мӯ гирифт.

Гулгунсавор дар раҳи ишқи ту хайли ашк
Дур(р) рехтанду рӯйи заминро фурӯ гирифт.

Зоеъ макун, ки ҳайф бувад дар басар, Камол,
Чашми ту сурмае, ки аз он хоки кӯ гирифт.

* * *

Махро зи тоби ҳусни ту ҳар шаб қиёмат аст,
К-он сарвро чӣ шеваи рафтору қомат аст?!

Гар халқро зи ишқи ту бошад қиёмате,
Боре, қиёмати дили мо з-он қиёмат аст.

Аз хоки кӯйи дӯст барангехтӣ маро,
Ё айюҳа-р-рақиб, чӣ чойи маломат аст?!

Бар бод медиҳам ба ҳавои ту умри хеш,
То заррае зи хоки вучудам саломат аст.

Чашме, ки чуз ба рӯйи ту рӯзе назар фиканд,
Имрӯз аз хичолати он дар надомат аст.

Моро ба рӯзи васли ту бирён ҳазор чон,
Бар ошиқони кӯйи ту яқсар ғаромат аст.

Бишкан, Камол, бар сари саччода тавбаро,
К-он чо чӣ чои таквию зухду каромат аст?!

* * *

Нест ғайр аз ту дастгир, эй дӯст!
Дасти афтодагон бигир, эй дӯст!

Офтобӣ ту, мо чу зарра ҳама,
Ту бузургию мо ҳақир, эй дӯст!

Аз каримон шавад фақир ғанӣ,
Ту каримию мо фақир, эй дӯст!

Ҳар дилеро хабар кучо з-ин роз,
Ки туй воқифи замир, эй дӯст!

Гарчи қалб аст нақди дил, бипазир,
Ки туй ёри дилпазир, эй дӯст!

Бо кӣ гӯям туро, ки монандӣ,
Чун намебинамат назир, эй дӯст!

Дар ҳама мулк подшост Камол,
То ки дар дасти туст асир, эй дӯст!

* * *

Нест моро ба чуз он чону чаҳон дарбоист,
З-он ки бе ӯ на чаҳон асту на чон дарбоист.

Хоки он дар талабам, то бинихам рух он чо,
Ки рухи зарди маро нест хазон дарбоист.

Дарнамебоядаш аз хубию зебой ҳеч,
Ин ҳама ҳаст миён асту даҳон дарбоист.

Чун надидем рухат, ғамзаву абрӯ пеш ор,
Вақти сайд аст, бувад тиру камон дарбоист.

Пеши он ғамза кабоби чигари ман бинихед,
Ки зи бемор ғизо нест чуз он дарбоист.

Хушам омад, ки зи ғам доғ ниҳодӣ ба дилам,
То дигар гум нашавад буд, нишон дарбоист.

Бош, гӯ, бар хати ту дидаи гирёни Камол,
Бар сари сабза бувад оби равон дарбоист.

* * *

Нест маро дӯсттар аз дӯст дӯст,
Ўст маро дӯст, маро дӯст ўст.

Сарви лаби чӯст қадаш, 3-ин маро
Дида лаби чӯю лаби чӯст дӯст.

Дам зи рухи дӯст занад оина,
Дар назари мардум аз он дӯстрӯст.

Гӯй, чӣ монад ба занахдони ёр?
Он занахи мардуми беҳудагӯст.

Дил хамаи абрӯи ту дорад ҳавас,
Садрнишин, бин, ки чӣ меҳробчӯст.

Он ки зи ҳар ранг май аз хум маро
Бодаи якранг биёрад, сабӯст.

Чист зи ғам ҳоли ту, гуфтӣ, Камол,
То рухи зебои ту дидам, накӯст.

* * *

Нест масмӯъ, он ки гуфтӣ, бо ту моро чанг нест,
Дар барат дил ҳаст, агар дар остинат санг нест.

Сабр бояд карданам бар ашки сурху рӯйи зард,
Чун зи боғи васли гулрӯён чуз инам ранг нест.

Бо ғами рӯят хушам дар меҳнатободи ҷаҳон,
К-аз ҳавои гул қафас бар андалебон танг нест.

Саҳл бошад пеши он ораз хати зангорияш,
Об чун бе тирағӣ, оина ҳам бе занг нест.

Мекунад бар нуҳ фалак оҳанги рафтани нолаам,
Дар миёни пардаҳо з-ин тезтар оҳанг нест.

Эй ки тарки маҷлиси мастон кунӣ, ойӣ ба ваъз,
Гар насиҳат бишнавь, хуштар зи бонги чанг нест.

Он даҳони танг бингар, пур зи гуфтори Камол,
Он ки бошад қанди Мисраш, з-ин шакар дар нанг нест.

* * *

Васли бутони хонабарандозам орзуст,
Соқӣ, биё, ки бодаи дамсозам орзуст.

Чанги хамидақомати бисёрғӯ кучост?
К-он пири хушкмағзи таровозам орзуст.

Май хуш ҳарифи мастнавоз асту чанг низ,
Инҳо ба як-ду маҳрами ҳамрозам орзуст.

Дӯшам ба як-ду нағма чӣ хушвақт сохт чанг,
Эй мутриб, он ду нағмаи хуш бозам орзуст.

Дар қалби найзабозии миҷғони он ҳариф
Хунрезии ду чашми назарбозам орзуст.

Бар мурғи ҷон фазои ҷаҳон аст чун қафас,
То дар ҳавои кӯйи ту парвозам орзуст.

Аз баҳри поси хотири табрезиён, Камол,
Бо сорбон мағӯй, ки Шерозам орзуст.

* * *

Ҳар тир, ки бар синаам он фитнагар андохт,
Ҷон сахл гирифт, он ҳама чун бар сипар андохт.

Дилхаста нашуд ошиқ аз он тиру наёзурд,
Дилхаста аз он шуд, ки ба рӯзи дигар андохт.

З-он тир, ки андохт касе дур ба даъво,
Моро зи худ он шӯх аз он дуртар андохт.

Боз омаду бар тири дигар чашми тамаъ дӯхт,
Ҳар сайд, ки он ғамза ба тири дигар андохт.

То мурғ чаро баст пари хеш бар он тир,
Мурғи дилам аз ҳасрати он болу пар андохт.

Ошиқ ба дусад захм чу қонеъ нашуд аз ёр,
Як тир чӣ бошад, суйи ёрон агар андохт?!

Тират ба дили реши Камол омаду шуд гум,
Хоҳӣ, ки шавад ёфта, бояд дигар андохт.

* * *

Ҳар киро нақши хату холи ту дар хотир нест,
Гар дам аз мушк занад, хотири ӯ отир нест.

Суратат мазҳари хусн аст, вале ин маънӣ
Ҳамчу хусни дигарон бар ҳама кас зоҳир нест.

Сокини кӯйи ту, к-аз дур рухат бинаду бас,
Боғбонест, ки бар барги гуле қодир нест.

Дил, ки шуд реш, магар ҳаққи намак нашносад,
З-он лаби ҳамчу шакар гар ба назар шоқир нест.

Ҳаст дилдор ба мо нозиру ҳозир ҳама чой,
Лекин аз тафриқа як чо дили мо ҳозир нест.

Зикри ринде, ки дари дайр занад, бод ба хайр,
Гар ба хар чо, ки фитад, ғайри туро зокир нест.

Кард бо васли қадат ҳиммати худ сарф Камол,
Ҳиммате, к-он ба ту масруф бувад, қосир нест.

* * *

Ҳар кӣ аз дарди ту маҳрум бувад, бемор аст.
В-он ки доғи ту на бар синаи ӯ, афғор аст.

Дилам аз новаки он ғамза шикоят накунад,
Ки бад-ин хаста ҳақи неъмате ӯ бисёр аст.

Гила аз бори ғаму бори ситам нест маро,
Гар бувад бори чудой, гилаҳо ин бор аст.

Бар сари кӯйи ту камтар равам аз бими рақиб,
Ки сағи хона забунгиру гадоозор аст.

Пеши он сурати матбӯъ, ки дорад чоне,
Чӣ кунам сурати хуршед, ки бар девор аст?

Сабр аз он лаб натавон кард ба даври рухи дӯст?
З-он ки дар мавсими гул тавба зи май душвор аст.

Кори май дораду маъшук, Камол аз ҳама дур,
Сӯфии мо, чӣ тавон гуфт, ки дур аз кор аст.

* * *

Ҳар кӣ туро ёфт, давлати ду чаҳон ёфт,
Давлат аз он беҳ наёфт кушта, ки чон ёфт.

То зи ту пай бурд дил, аз ӯ асаре нест,
Кас хабари он наёфт, к-аз ту нишон ёфт.

Гоҳ ниҳон шуд, гаҳ ошкор талабкор,
К-аз ту нишоне ба ошкору ниҳон ёфт.

Ёфт дар ин раҳ яке гуҳар, дигаре хок,
Ҳиммати чӯянда ҳар чӣ буд, ҳамон ёфт.

Ҳам назари ҳиммате, ки ёбӣ, аз он чӯ,
3-он ки касе ҳар чӣ ёфт, ҷумла аз он ёфт.

Ёфт нашуд он ба чидду ҷаҳд, чӣ тадбир?
Давлати вақти касе, ки давлати он ёфт.

Лофи «Ана-л-Ҳақ» бизан, Камол, ки вақт аст,
Ҳар сари мӯйи ту чун зи дӯст нишон ёфт!

* * *

Ҳар кӣ дар олам кам аз як лаҳза дур аз ёр зист,
Кард нақди зиндагонӣ зоеъу бисёр зист.

Ошиқи нолон даме нагрифт бе рӯяш қарор,
Андалеби зор натвонист бе гулзор зист.

Гар шунидӣ бӯйи ту, аз худ бирафтӣ беҳабар
Зоҳиди худбин, ки умре окилу хушёр зист.

Бо ҳаёли ёр ошиқ шаб ба умри худ нахуфт,
Шамъ чандоне ки будаш зиндагӣ, бедор зист.

Шарбати дардат маризи ишқро бошад ҳалол,
Гар касе дармон начуст, ӯ солҳо бемор зист.

Бо рақибонат ба бӯйи васл хушдил мезиям,
Бар умеди гул чу булбул метавон бо хор зист.

Гар барояд сарв, шояд, бар сари хоки Камол,
Солҳо чун бо ҳаёли он қаду рухсор зист.

* * *

Ҳазор шукр, ки он чашми пурҳуморам кушт,
В-агарна ҳасрати ӯ хост зор-зорам кушт.

Чу вочиб аст ба ҳар куштани туам шукре,
Ҳазор шукр, ки чашмат ҳазор борам кушт!

Дуои зиндагиям, гӯ, макун кас аз ёрон,
Бас аст зиндагии ман ҳамин, ки ёрам кушт.

Шаби фиروق башорат ба куштанам додӣ,
Чӣ миннат аст зи ту, к-он шаб интизорам кушт.

Гарам ту дил надихӣ, кай раҳам зи бими рақиб?
Ки чуз ба санг ман он морро наёрам кушт.

Зи печутоб чу доме, ки сайдро бикушад,
Даруни ҳар гираҳ он зулфи тобдорам кушт.

Нарафт оби хуше бе лабаш ба ҳалқи Камол,
Магар даме, ки шамшери обдорам кушт.

* * *

Ҳаваси ёр гар озори дили афгор аст,
Нахурад ғам дили афгор, ки бо он ёр аст.

Шаби васлат сухан аз сабр нагӯям, ки кам аст,
Қиссаи шавқ чӣ гӯям ба ту, чун бисёр аст.

Накунад ошиқи нолон зи ғами рӯи ту хоб,
Андалеб аз ҳаваси гул ҳама шаб бедор аст.

Рӯзи васли туам аз баҳри нисори ду қадам,
Кош сар низ ду мебуд, чу чашмам чор аст.

Гарчи дидори ту сад бор шавад дида маро,
Дидаро бори дигар орзуи дидор аст.

Аз туам ҳар шарафу кадр, ки мебояд, ҳаст,
Қимате нест маро пеши ту, ин миқдор аст.

Сӯфиён маст шуданд аз суханони ту, Камол,
Ки дар анфоси ту бӯи сухани Аттор аст.

* * *

Ҳеч ақли хурдабин нақши даҳонат дарнаёфт,
Дар миёни мо касе рамзи миёнат дарнаёфт.

Чодуи устод чандоне ки дар худ бозчуст,
Чашмбандиҳои чашми нотавонат дарнаёфт.

Ринди соҳибзавқ бе майҳои рангинтар зи лаъл
Лаззати лабҳои ширинтар зи қонат дарнаёфт.

Дар илоҷи дарди мо заҳмат чӣ мебинад табиб?
Чун мизочи ошиқони қонфишонат дарнаёфт.

Аз ту рӯи давлате ҳаргиз ба бедорӣ надид,
Дидаи баҳте, ки хоки остонат дарнаёфт.

Кас ҳарими ҳурмататро ёфт натвонист дар,
То дили дарвешӣ дур аз хонумонат дарнаёфт.

Ташналаб қон дод бар хоки сари кӯят Камол,
Давлати бӯсидани пойи сагонат дарнаёфт.

* * *

Ёди бӯси чун мане ҳайф аст, гуфтӣ, бар забон-т,
Нек гуфтӣ, нек, пеш о, то бибӯсам он даҳон-т.

Зоҳиди камхора мешуд дам ба дам бориктар,
Гар дили ӯ гаҳ-гаҳе мерафт дар фикри миён-т.

З-он миёну з-он даҳон пурсад дилам васли туро
Бенишон аз бенишонон зудтар ёбад нишон-т.

Чун ба сайри лайлат-ул-меъроҷи зулфат баргузашт,
Дар мақоми қоба қавсайнам расонад абрувон-т.

Сар бар он дар мезанам, бошад барорам сар ба дар,
Ин ҳама тасдеъ аз он овардаам бар остон-т.

Гуфтамаш: Як шаб маҷолам дех, чу шамъ он лаб газам,
Гуфт: Агар ту мехӯрӣ ин ангубин, дорад зиён-т.

Бо хаёлаш то саҳар рондӣ, Камол, аз шавқ ашк,
Мечакад дурҳои гуногун зи лафзи дурчакон-т.

* * *

Ёр аз ситеза кинаи ёрон ба чид гирифт,
Озори реши синафигорон ба чид гирифт.

Диданд ошиқонашу оғози гирия кард,
Гуфтам: Даро ба хона, ки борон ба чид гирифт.

Дил бо хаёли он, ки сиёҳон мубораканд,
Савдои зулфу холи нигорон ба чид гирифт.

Афтодари чу чора набошад зи дастгир,
Бечора зулфи симъузoron ба чид гирифт.

Пири муридгир чу лӯлисифат фитод,
Мӯйи касон чу оинадорон ба чид гирифт.

Карданд хосу ом ҳама нисбаташ ба ҳазл,
Зоҳид, ки таъни бодагусорон ба чид гирифт.

Бе рӯйи ёр чашми тарат гирияро, Камол,
Ин бор ҳамчу абри баҳорон ба чид гирифт.

* * *

Ёр бар хони малоҳат намаки хубон аст,
Шӯри ӯ дар сару сӯзи ғами ӯ дар чон аст.

Гар барояд ба фалак моҳи кулаҳдор, ин аст
В-ар хиромад ба чаман сарви қабопӯш, он аст.

Нест пӯшида, ки чун мардumi чашм аст азиз,
Он ки чун мардumi чашм аз назарам пинҳон аст.

Гуфтам: Аз лаъл закоти мани дарвеш бидех,
Зери лаб гуфт, ки дарвешии дарвешон аст.

Ишқи булбул ба чӣ андоза, ки бар гул бошад,
Шавқи ман бар гули рухсори ту сад чандон аст.

Аз ту бўсею зи ман дар ивази он чоне,
Ҷам ба чони ту, ки аз он даҳанат арзон аст.

Шод гардон ба висолат дили ғамгини Камол,
Ки зи ҳичрони ту ҳам хаставу ҳам бирён аст.

* * *

Ёр наздик омаду аз хеш моро дур сохт,
Партави нури таҷаллӣ сояҳоро нур сохт.

Зарраро гуфтам: Ту хокӣ, ин чӣ ному шуҳрат аст?
Гуфт: Ишқи офтобам инчунин машҳур сохт.

Зохиру пинҳон ба онам, к-аз даҳону чашми хеш
Гаҳ чу нарғис масту гаҳ чун ғунчаам мастур сохт.

Ақл гуфто: Хонумонат боз вайрон кард ишқ?
Гуфтам: Эӣ нодон, чӣ вайрон, ин замон маъмур сохт!

То зи дил чӯяд кабоб, аз дидаи гирён шароб,
Чашмро сармаст карду ғамзаро маҳмур сохт.

Сохт он лаб шарбате баҳри шифои ошиқон,
Турфа шарбат, к-орзуяш хастаро ранҷур сохт.

Шамъи маҷлис буд дур аз рӯи ӯ, гӯйӣ, Камол,
К-аз нахусташ сӯхт аз наздику охир дур сохт.

* * *

Дил, ки шуд з-он зулф савдоимизоч,
Несташ ғайр аз ту маъчуне илоҷ.

Заҳри ноб аз дасти ту азби Фурот,
Бе ту оби зиндагӣ милҳи учоч.

Зулфат аз доман фишонд он хоки пой,
Нест, оре, мушкро дар Чин ривоч.

Рози хуснат чун бипӯшонад дилам,
Кай шавад мисбоҳ пинҳон дар зучоч?

Он рух аз хубон барад шатранчи хусн,
Гарчи бошад ҳар якеро рух зи оч.

Хоки поят бар сарам точи Кай аст,
Инчунин сар кай бувад мухточи тоҷ?

Дасти султонон намебӯсад Камол,
Нест султонро ба дарвеш эҳтиёҷ!

* * *

Гар он ғамза хоҳад зи туркон хироч,
Чу зулфат ба гардан биёранд боч.

Маёред, гӯ, ноз ин чову хусн,
Ки зира ба Кирмон надорад ривоч.

Муфарриҳ лаби тусту бас, гар маро
Зи савдои хат хушк гардад мизоч.

Мудовои зоҳид чӣ суд, эй ҳаким,
Ки шахсест бас нохушу беилоҷ.

Нашуд меҳри он лаб аз ин дил бурун,
Тарашшуҳ нафармуд май аз зучоч.

Чӣ бўсам шаби васл дасти рақиб,
Надорад ғанӣ бо гадо эҳтиёҷ.

Ба чашми ҳақорат мабин дар Камол,
Ки озода шоҳест бе тахту тоҷ.

* * *

Чу шамъи рӯз барафрӯхт аз насими сабох,
Бирез бодаи гулгун дар обгун акдох.

Зи сокиёни парирух бихоҳ вақти сабӯх
Ҳаёти чон зи лаби ҷому қути рӯх аз роҳ.

Мучаррадони харобот бин, ки аз сари завқ
Ба васли духтари раз тоза кардаанд никоҳ.

Ту бода нӯшу маяндеш аз ҳалолу ҳаром,
Ки ҳаст хуни суроҳӣ бар аҳли ишқ мубоҳ.

Руҳи ту ояти «Кашшоф»-и ҳуснро тафсир,
Ғами ту «Махзани асрор»-и ишқро мифтоҳ.

Ҳадиси қомати ту гар муаззинон шунаванд,
Ба умри хеш наёянд баъд аз ин ба фалоҳ.

Ба бӯйи субҳи висолат Камоли дилшударо
Ҳадиси зулфу руҳи туст вирди шому сабоҳ.

* * *

Хатат, ки бар хати Ёқут мениҳам тарҷеҳ,
Навиштаанд бар он лаъли лаб, ки «анта малеҳ».

Ба лавҳи орази ту он хати дигар, гӯй,
Навишта хомаи қудрат, ки «ал-баёзу саҳеҳ».

Намекунем шикоят зи холу хатти бутон,
Агарчи ғорати чон мекунанду зулми сареҳ.

Ҳазор дард кашем аз ту беҳ, ки нози табиб,
Ки дарди дӯст беҳ аз шарбати ҳазор Масеҳ.

Чӣ гуна васфи ту гӯям, ки ғамзаи ту ба сеҳр
Задаст сад гираҳ аз зулф бар забони фасеҳ.

Гирифтаанд ба гардан тааллуке ҳама кас,
Ман он каманди диловезу порсо тасбех.

Камол, кӯш, ки илми назар зиёда кунӣ,
Чаро ки илм ҳасан гуфтаанду чаҳл кабех.

* * *

Зи ман, ки ошику риндам, маҷӯй зухду салоҳ,
Ки рӯз мастаму шаб ҳам, зихӣ сабоҳу равоҳ!

Ҷақеҳу воизи мо гарчи баҳри илм ниҳанд,
Ҷамин ҳикояти ка-л-баҳр дону ка-л-маллоҳ.

Туро, ки нест салоҳийяти назарбозӣ,
Дар он назар бувад, ар хонамат зи аҳли салоҳ.

Ба партави рухи ӯ офтобро чӣ фуруғ,
Алалхусус чароғе, ки бар кунӣ ба сабоҳ.

Мапӯш рух зи назарҳо, ки дар шариати ишқ
Гирифтаанд тамошои рӯйи хуб мубоҳ.

Замони ҳодиса, соқӣ, бирез май дар чом,
Чу боди фитна вазад, дар зучоч неҳ мисбоҳ.

Камол, муҳтасиб омад ба чанг, хез ту низ,
Ба бода ғусл баровар, ки ал-вузӯу салоҳ.

* * *

Эй сабо, чанд равӣ бар дари чонон густох?!
Дар шаби тор бар он зулфи парешон густох?!

Бошад инҳо ҳаракоти хунуку бодсарӣ,
Ки дар он равза кунӣ гашти шабистон густох.

Зулф мағзор, ки бо чашми ту паҳлу бизанад,
Ҷиндувонро натавон кард ба туркон густох.

Гар барам номи лабат гирякунон, хурда магир,
Ки туам сохтай бар лаби хандон густох.

Лавҳи рухсори ту пешаш ҳама вақт, ин ачаб аст,
Ки барояд хати мушкини ту 3-он сон густох.

Порсоён адаби ринд надоранд нигоҳ,
Дидаам бештари мардуми нодон густох.

Боғи рухсори бутон баҳри тамошост, Камол,
Набарӣ даст бар он себи занахдон густох.

* * *

Он чигаргӯша зи хуни дили мо бас накунад,
Маст шуд чашмаш аз ин бода, чаро бас накунад?

Ғамзаро гар бизанад зулфу бибандад ба ду чашм,
Ҳаргиз ин аз ситаму он зи ҷафо бас накунад.

Нашикебад дили пурхуни ман аз суҳбати ёр,
Ғунча аз ҳамдамии боди сабо бас накунад.

Гарчи бас новак аз он ғамза маро бар ҷон аст,
Ин қадар захм зи ту ҷони маро бас накунад.

Ба ғуломии дили ман чу гувоҳ орий хол,
Хат бурун оварад аз рух, ба гуво бас накунад.

Дил дар абруи ту холӣ зи дуогӯйӣ нест,
Ҳар кӣ меҳробнишин шуд, зи дуо бас накунад.

Аз сари кӯйи ту ҳаргиз нашавад дур Камол,
То дари марг зи дарюза гадо бас накунад.

* * *

Он чи ту дорӣ ба ҳусн, моҳ надорад,
Ҷоҳу ҷалоли ту подшоҳ надорад.

Ҷониби дилҳо нигоҳ дор, ки султон
Мулк нагирад, агар сипоҳ надорад.

Ошиқи худ гар кушӣ ба чурми муҳаббат,
Бештар аз ман кас ин гуноҳ надорад.

Риққати қалб ошкор кард муҳибро,
Ҷоми тунук рози дил нигоҳ надорад.

Сӯфии мо завқи рақс дораду ҳолат,
Оҳ, ки сӯзи даруну оҳ надорад.

Солики бедардро зи қатъи манозил
Тарки сафар беҳ чу зоди роҳ надорад.

Заҳмати сар чун барад Камол аз ин дар,
З-он ки чуз ин остон паноҳ надорад.

* * *

Онро, ки бар забон сифати рӯйи ӯ равад,
Дар ҳар сухан зи худ равад, аммо накӯ равад.

То уди қон насӯхт, ба чашмам ватан насохт,
Оре, парӣ ба хонаи мардум ба бӯ равад.

Ҳар гаҳ хаёли орази ӯ бигзарад ба чашм,
Он лаҳза оби давлати ошиқ ба чӯ равад.

Умри бабоддода ҳамон беҳ, ки бе лабаш
Ҳамчун ҳубоб бар сари чому сабӯ равад.

Маншин чу ҳол бар лаби ширинаш, эй мағас,
Тарсам зи лутф пойи ту он чо фуру равад.

Кухлулчавоҳир аз назар афтад маро чу ашк,
Дар чашми дурфишон агар он хоки кӯ равад.

Сели сиришк бурд ба кӯят Камолро,
Ҳар чо равад гадои ту, бо оби рӯ равад.

* * *

Он сарви ноз рафт ба гулшан, назар кунед,
Дар боғ гул баромаду савсан, назар кунед!

Гулро зи шавқи накҳати он пираҳан чу ман
Сад доғи хун ба гӯшаи доман, назар кунед!

Оташкада-ст чони ман, аз сӯзи сина оҳ
Дуде, ки баргузашт зи равзан, назар кунед!

Бо чашми тезбин назаре бар даҳони ӯ
Гар мумкин аст, як сари сӯзан назар кунед!

Ӯ дидаест равшан, агар бурқаъ афканад,
Эй ошиқон, ба дидаи равшан назар кунед!

Гар бар шумо ҳақиқати чон аст мултамас,
Аз пираҳан латофати он тан назар кунед!

Онҳо, ки мекунанд лабаш орзу, Камол,
Гӯ, дар малоҳати сухани ман назар кунед!

* * *

Он шӯҳ ба мо чуз сари бедод надорад,
Бо ваъда дили ғамзадае шод надорад.

Қард аз мани дилшефта он аҳдшикан боз
3-ин гуна фаромӯш, ки кас ёд надорад.

Булбул чӣ фириштад суйи гул тухфа, ки дар даст
Бечора, ба чуз нолаву фарёд надорад.

Бар аҳди ту такя натавон карду вафо низ,
К-ин ҳар ду биноест, ки бунёд надорад.

Ҳар дил, ки напӯшад назар аз фитнаи он чашм,
Мурғест, ки андешаи сайёд надорад.

Ту чанг маёмӯз ба он ғамза, ки он шӯх
Дар фитнагарӣ ҳочати устод надорад.

Бар чони Камол ар накуни раҳм, аҷаб нест,
Ширин зи тачаммул сари Фарҳод надорад.

* * *

Он мах, зи бутон гӯи латофат ба зақан бурд,
Лабҳо-ш дили пистаи хандон ба даҳан бурд.

Он рӯз, ки шатранчи чафогустарӣ омӯхт,
Дар аввали бозӣ рухи хубаш дили ман бурд.

Мекард ҳикоят дур(р) аз он лутфи буногӯш,
Ҳар ҷо санаме гӯш суйи дурри Адан бурд.

Дар ҳасрати қадди ту зи бас гирия маро об
Бардошт чу хошок, суйи сарви чаман бурд.

Дил буд ба чон омада дар тан зи ғарибӣ,
Дар зулфи ту бозаш кашиши ҳубби ватан бурд.

Бистонд рақибам сари зулфат зи кафу рафт,
Нав шуд масали кухна, ки хар рафту расан бурд.

Он дил, ки набурданд, Камол, аз ту ба сад сол,
Афсӯс, ки он ғамза ба як чашм задан бурд.

* * *

Онҳо, ки лаби чун шакарестони ту ёбанд,
Он нуқл ҳама дархури дандони ту ёбанд.

Аз чашмаи ҳайвон натавон ёфт ҳама умр
Он лутф, ки дар чоҳи занаҳдони ту ёбанд.

Он ҷо, ки ба хат сабз кунӣ хони малоҳат,
Товуси малоик магаси хони ту ёбанд.

Чаннатталабон ҳар чӣ бичӯянд зи Тӯбо,
Дар қомати чун сарви хиромони ту ёбанд.

З-ин гуна, ки ман ёфтам он лаъли равонбахш,
Гар чӯйи биҳишт аст, ки чӯёнӣ ту ёбанд.

Зери қадамат хокшуда чони азиз аст,
Ҳар гард, ки бар гӯшаи домони ту ёбанд.

Бар хоки шаҳидон гули раҳмат шукуфонад
Ҳар ғунча, ки дар сина зи пайкони ту ёбанд.

Гар Хизр бақо чун хатат аз оби бақо ёфт,
Ушшоқ ҳаёт аз лаби хандони ту ёбанд.

Бурдӣ дили ушшоқ, Камол, аз сухани хуб,
Хубон амали фитна зи девони ту ёбанд.

* * *

Оҳанин чони маро, к-аз ғусса тобе медиҳад,
Оҳан аз оташ чу берун кард, обе медиҳад.

Ҳамчунин чонҳои ташна чун зи оташ мераҳанд,
Ҳар якеро ҳур аз Кавсар шаробе медиҳад.

Гарчи мебандад дари дорушшифо бар ман табиб,
Ҳалқае чун мезанам бар дар, ҷавобе медиҳад.

Он ки доғаш мениҳам бар синаи худ низ ҳайф,
Раҳмате бошад, гарам бими азобе медиҳад.

Даст агар надҳад, ки гирад кас инони он савор,
Бӯсае афтону хезон бар рикобе медиҳад.

Шаб, ки гиряд чашми мо, фардо тамаъ дорад висол,
Ҳар кӣ обе медиҳад, баҳри савобе медиҳад.

Дигар аз шодӣ чӣ чойи хоб дар чашми Камол,
Гар шабе бахташ бар он дар чойи хобе медиҳад.

* * *

Аз бод сари зулфат як рӯз парешон шуд,
Чону сари мискинон дар пойи ту резон шуд.

Ҳоли дили худ гуфтам бо чорагари дарде,
Бечора ба дарди дил оҳе заду гирён шуд.

Чашми кӣ расид оё боз ин дили хуррамро,
К-аз новаки мижгоне озурдаи пайкон шуд?

Дил хост шудан сӯе, чон низ равон бо ӯ,
То ту зи назар рафтӣ, ҳам ин шуду ҳам он шуд.

Бошад ҳамагӣ товон бар чашми мани гирён
Ҳар хона, ки аз борон дар кӯйи ту вайрон шуд.

Он маҳ, ки шабе дидӣ дар хусн тамои ӯро,
Аз шарми чамоли ту моҳест, ки пинҳон шуд.

Меғуфт Камол: Аз май дорам ҳаваси тавба,
Чун дид рухи соқӣ, аз гуфта пушаймон шуд.

* * *

Аз парда ҳар кӣ рӯят як рӯз дида бошад,
Кас дар назар наёрад, гар нури дида бошад.

Суратнигор донад, к-аз моҳ чарбад он рух,
Бо сурати ту маҳро гар баркашида бошад.

Аз ҳолати Зулайхо бӯ бурд ҳар кӣ, чун гул
Пироҳани сабурӣ сад ҷо дарида бошад.

Дуздида хусни Юсуф диданду каф буридан,
З-ин шева дасти дуздон доим бурида бошад.

Дорад маҳи нав, инак, хунҳо ба гирди нохун,
Ангушти ҳасрат аз ту шояд газида бошад.

Он қатраҳои ашк аст аз чашми андалебон
Ҳар шабнаме, ки бар гул як-як чакида бошад.

Оҳи Камол, донам, шабҳо шунида бошӣ,
Кайвон шунида сад раҳ, маҳ ҳам шунида бошад?

* * *

Аз ту чашмам чу хатат кай тарафи маҳ бошад,
Бо хаёли ту киро дар дили ман раҳ бошад?

Пеши рухсори ту афзунтар аз ин оҳ кашам,
Бештар нолаи мурғон ба саҳаргаҳ бошад.

Турра аз ноз мадеҳ тоб, ки он зулфи дароз
Шаби умр аст, нахоҳем, ки кӯтаҳ бошад.

Кас надонист, ки он нуқли даҳон рӯзии кист,
Ризқ дар пардаи ғайб аст, кӣ огаҳ бошад?

Қадду рафтор гар ин аст, зихӣ густохӣ,
Ки ба чуз сояи ту кас ба ту ҳамраҳ бошад.

Устухонам зи пайи воқиа шатранҷ кунед,
То ниҳам руҳ ба бисоте, ки чунин шаҳ бошад.

Гар бибинӣ даҳани тангу қади ёр, Камол,
Бӯса даҳ хоҳу бигӯ, сифру алиф даҳ бошад.

* * *

Аз лабаш ҳар гаҳ, ки хоҳам ком, дашноме диҳад,
Гар на тифл аст ӯ, чаро ҳар дам зи лаб комам диҳад?

Соҳирӣ бингар, ки чун нуқле бихоҳам з-он даҳон,
Писта бинмояд зи лаб в-аз чашм бодомам диҳад.

Гӯядам: Як рӯз симин соидам бинӣ ба даст,
З-интизорам сӯхт, то кай ваъдаи хомам диҳад?!

Мастие хоҳам, ки ҳушёрӣ набошад ҳаргизам,
Сокиям гӯ, то ба ёди рӯйи ӯ чомам диҳад.

Дар баҳои хоки пояш нестам нақде, дарег,
Ку Фаридун, то дусад ганчи гуҳар вомам диҳад?

Қосиде ку, то ки чон афсонамаш аз ҳар тараф?
Қосиде гар з-он тараф ояд, ки пайғомам диҳад.

Халқ гӯянд: Аз суҳан машҳури олам шуд Камол,
Маънии хос асту бас, к-ӯ шуҳрати омам диҳад.

* * *

Аз лаби ӯ суҳане чун ба забон меояд,
Гӯиё оби ҳаёте ба даҳон меояд.

Хоҳад омад зи манат тири бало бар чон, гуфт,
Дар дили хаста маро низ чунон меояд.

Бар дари ӯ на манам омада чон бар қафи даст,
Ҳар кӣ дур аст аз он рӯй, ба чон меояд.

Чун наёяд ба чаман наъразанон булбули маст?!
Аз гул афтода чудо, з-он ба фиғон меояд.

Қиссаи бори чудоист дар ин нома, равост,
Бар кабӯтар агар ин бор гарон меояд.

З-оташи шавқ ҳама сӯхтагиҳои дил аст,
Ҳар чӣ дар нома қаламро ба забон меояд.

Дар қалам ҳам суҳане нест, гар ин ғусса, Камол,
Оташе ҳаст, ки дуд аз сари он меояд.

* * *

Афтод дил аз пою надонам зи чӣ афтод,
Фарёд зи шӯхе, ки малул аст зи фарёд.

Ҳар хона, ки дар кӯйи тараб сохта будем,
Селоби ғаме омаду барканд зи бунёд.

Гӯяд ба рақибон, ки фаромӯш кунедаш,
Бингар, ба чӣ фан мекунад аз ошиқи худ ёд.

Мачнун чӣ кунад, к-ин кашиш аз чониби Лайлист,
Гар майл намедид, дил аз даст намедод.

Манъам макунед аз лаби Ширин, ки дар охир
Гаштанд пушаймон ҳама аз куштани Фарҳод.

Фарҳод ба чуз санг намесуфту ман имрӯз
Дур суфтаам аз ишқ, бибин санъати устод!

Бифрифт ба Хоразм, Камол, ин ҳама дурро,
К-аз шавқ биғалтанд ба овози гуҳарзод.

* * *

Агар вазифаи дардат замон-замон нарасад,
Ҳаловате ба дилу лаззате ба чон нарасад.

Ту ҳар тараф, ки кашӣ теғ, ман зи рашк он чо
Сипар шавам, ки ба ҳар сина захми он нарасад.

Макуш маро, ки зи бас лоғарӣ, ҳаметарсам,
Ки рӯйи теғи ту ногаҳ ба устухон нарасад.

Кучо ба мо расад он зулф, к-аз занаҳдонат
Фитодаем ба чоҳе, ки ресмон нарасад.

Чунин ки нисбати рӯйи ту мекунанад ба мох,
Чӣ гуна аз ту сари ӯ бар осмон нарасад?

Маро сарест, ки бар хоки по-ш хоҳам суд,
Зи муфлисони худ ўро чуз ин зиён нарасад.

Камол, то нашавӣ ҳеч, магзар аз дари ёр,
Ки захмати ту бар он хоки остон нарасад.

* * *

Имшаб он маҳ ба високи кӣ фуру меояд?
Гар ба меҳмони ман ояд, чӣ накӯ меояд!

Биниҳам уди дили сӯхта бар оташи шавк,
Гар бидонам, ки паривор ба бӯ меояд.

Дида аз дасти назар хуни ту резад, гӯянд,
Зоҳиран ҳар чӣ бигӯянд, аз ӯ меояд.

Ҳалқаҳои дили аҳбоб ба ҳам барзада чист?
Магар ин аст, ки он силсиламӯ меояд?

Он ки аз савмаа мерафт ба ибриқи вузӯ,
Аз дари майкада инак ба сабӯ меояд.

Зери лаб ҳар чӣ суроҳӣ ба қадаҳ мегӯяд,
Дар дили нозуки ӯ ҷумла фуру меояд.

То чиҳо дар сари он ғамзаи маст аст, Камол,
Ки суйи ғамзадагон арбадачӯ меояд?

* * *

Имшаб он моҳи дилафрӯз ба меҳмони кӣ буд?
Хатти он сабзии лабҳо намаки хони кӣ буд?

Чун Хизир шуд зи назар ғоибу маълум нашуд,
Ки ба торикии шаб чашмаи хайвони кӣ буд?

Он лаби лаъл, к-аз ӯ монд даҳони ҳама боз,
Бозпурсед, Худоро, ки ба дандони кӣ буд?

Сари мо буду дари ӯ ҳама шаб то дами субҳ,
То худ ӯ шамъи сарои киву айвони кӣ буд?

Сӯхтам аз ғаму равшан нашуд ин нукта ҳанӯз,
Ки шаб он шамъи шакарлаб ба шабистони кӣ буд?

Аз дили хаста чӣ пурсӣ, ки кӣ озурд туро?
Ғамзаро пурс, ки он захм зи пайкони кӣ буд?

Гуфтаӣ, дар ғами ҳаҷрам накунад нола Камол,
Бар сари кӯи ту дӯш ин хама афғони кӣ буд?

* * *

Аҳли дил зулфи дарозат риштаи чон гуфтаанд,
З-ин ҳадисам бӯи чон омад, ки эшон гуфтаанд.

То даҳонат ҳаст пайдо, к-аз назархо шуд ниҳон,
Хурдабинон васфи он пайдову пинҳон гуфтаанд.

З-он даҳони пуршакар ҳар гаҳ ҳадис омад ба лаб,
Аз латофат ин суҳан ширину хандон гуфтаанд.

Қомате ҳамчун алиф дорию абрӯе чу нун,
Дар ту ҳар оне, ки гуфтанд, аз пайи он гуфтаанд.

Васфи он зулфу даҳон савдоиёни тангдил
Нек номафҳуму беш аз ҳад парешон гуфтаанд.

Дар чаман бархостаст аз сарв фарёду фиғон,
То аз он боло ҳадисе андалебон гуфтаанд.

Гуфтаҳои туст аз шавқи чамоли ӯ, Камол,
Ҳар чӣ мурғони хушалхон дар гулистон гуфтаанд.

* * *

Эй хуш он дам, к-аз ту бӯе бо дилафгорон расад,
Накҳати васли Масеҳо сӯи беморон расад.

Аз зиёфатхонаи дарди ту дил навмед нест,
Ҳам насибе з-он сари хон бо чигархорон расад.

Кори давлат бошад ин, не саъйи мо, гар гоҳ-гоҳ
Чун ту матлубе ба сарвакти талабкорон расад.

Пеши рӯят дидаро аз гиря медорам нигоҳ,
Заҳмате бар гул намехоҳам, ки аз борон расад.

Рӯйи гул нодида булбул, ёфт нарчис сад висол,
Хуфта нобино бувад, давлат ба бедорон расад.

Мову ҷаври душманон бурдан, ки дорад лаззате,
Ҳар чӣ баҳри дӯст бар ҷон аз дили ёрон расад.

Дил ба озори саги кӯят нараҷонад Камол,
Ёр миннатдор бошад, ҳар чӣ аз ёрон расад.

* * *

Эй гули нав, зи туам бӯи касе меояд,
Дар дилам тоза ғами рӯи касе меояд.

Бар ту, эй сарви лаби ҷӯй, чу меафтад чашм,
Ёдам аз қомати дилҷӯи касе меояд.

Вақти тоат чу назар мефиканам дар меҳроб,
Пеши чашмам хама абрӯи касе меояд.

Бибар, эй нофаи Чин, дарди сари худ, ки маро
Накҳати ғолия аз мӯи касе меояд.

Мебарад бод дили мову Худо ёраш бод,
Агар аз хоки сари кӯи касе меояд.

Гӯ, биё, тири бало, бар дилу дар дида нишин,
Агар аз ғамзаи ҷодуи касе меояд.

Пойи дил рафт ба занҷир, магар пеши Камол
Хабар аз ҳалқаи гесӯи касе меояд.

* * *

Эй маро дар ҳачри рӯят чашми тар чун сар сапед,
Шуд зи шустушӯи ашкам ҷомаҳо дар бар сапед.

Аз ғами нодиданат в-аз дидани рӯйи рақиб
Як-ду дам чашмам сиёҳ асту даме дигар сапед.

Дида мегардад сапед аз интизори рӯйи хуб,
З-интизори субҳ, инак, дидаи ахтар сапед.

Пеши рӯят ҳиндувонанд он ҳама холи сиёҳ,
Ҳиндувон, бингар, буноғушу узору бар сапед.

Гӯиё рӯйи рақибат номаи аъмоли ўст,
К-он ба сад шустан нагардад то дами маҳшар сапед.

Гӯ, сияҳ боду сапед он растаи дандону хол,
Мушк некӯтар сиёҳу дур(р) бувад хуштар сапед.

Рӯйи чун динорат аз ашки ту сурх авло, Камол,
З-он ки бошад камбаҳо, ҳар гаҳ ки бошад зар сапед.

* * *

Бод гулбез шуду бар сари гул жола чакид,
Об дар чӯю зи пиромани чӯ сабза дамид.

Дил зи рух пардаву наргис ба чаман чашм кушод,
Сарви шамшод қаду мурғи чаман нола кашид.

Хуррам он дил, ки баҳорон пайи тартиби димоғ
Бонги мурғи чаману бўйи гули тоза шунид.

Бод сӯйи чаман омад, ки диҳад мужда, ки боз
Гул ба бустону ба гул меваи мақсуд расид.

Ҳар кӣ дид он қаду ораз зи чаман оҳзанон,
Аввал аз қону сар, он гаҳ зи гулу сарв бурид.

Бо ту гул дафтари худ хост, ки гирад ба ҳисоб,
Боғбон он варақу бод ба гул дарпечид.

Умр чун даври гул аз боди ҳаво рафту Камол
Доман аз ёру ба доман гули мақсуд начид.

* * *

Бодe, ки нест аз сари кӯйи ту, нест бод
В-ар ҳасту нест ҳамраҳи бӯйи ту, нест бод!

То ҳаст дар сабо асар аз ҳасту несте,
Ошuftаи салосили мӯйи ту нест бод.

Ҳар кас, ки ёфт бӯйи ту, он гаҳ зи шавқи он
Чун бод нест дар тақупӯйи ту, нест бод!

Гӯ, шав хароб хонаи чашмам зи сели ашк,
Чашме, ки дур монд зи рӯйи ту, нест бод!

Ту дер зӣ ба майкада, эй ринди дурднӯш,
Зоҳид, ки санг зад ба сабӯйи ту, нест бод!

Рафтам ба боғ бо туву гуфтам ба боғбон:
Ҳар гул, ки ҳаст бар лаби чӯйи ту, нест бод!

Гар гӯиям, Камол, зи ман ҳоҷате бихоҳ,
Гӯям: Рақиб аз сари кӯйи ту нест бод!

* * *

Боз ин дили ғамдида ба доми ту дарафтод,
Бас мурғи ҳумоюн, ки ба тири назар афтод.

Ин турфа, ки рози ту ба худ низ нагуфтем,
То шуд хабарам, дар ҳама шаҳр ин хабар афтод.

Лутфе куну тири дигарам сӯйи дил андоз,
К-он тири нахустин, ки задӣ, бар чигар афтод.

Пурсидани ёрони куҳан расми қадим аст,
Чун аст, ки ин расм ба аҳди ту барафтод?

Маъзур бувад ёрам, агар дер бипурсид,
К-аз кӯйи вафо хонаи ӯ дуртар афтод.

Шояд ки бирӯяд ҳама раҳ сарви хиромон
З-он соя, ки аз қадди ту бар раҳгузар афтод.

Гуфтем ҷавобе на кам аз гуфтаи Саъдӣ,
Балк ин ду ғазал хубтар аз якдигар афтод.

Ин лоф на дархурди Камол аст, валекин
«Бо Рустами Дастон бизанад, ҳар кӣ дарафтод».*

* * *

Боз тири ғамзаи ӯ бар дили мо кай расад?
Ин назар то бар кӣ афтад, ин ато то кай расад?

Доруи чонҳо ниҳод он абрувон бар тоқҳо,
Дасти кӯтоҳи мани маҳрум он ҷо кай расад?

Кардаанд он лаб тамаъ шоҳон, на танҳо чокарон,
Чун гадо бисёр шуд, моро зи ҳалво кай расад?

Зарраро садпора бояд кард вақти пойбӯс,
В-арна бо мо зарра-зарра хоки он по кай расад?

Кай расад, гуфтам, ба болои ту чашм аз зери пой?
Гуфт: Он обест, аз пастӣ ба боло кай расад?

Аз лабаш дашном мехоҳӣ, талаб дар ҳар дуо,
Бо гадо марсуми султон бе тақозо кай расад?

Он зақан бе сӯзи сина кай ба даст ояд, Камол?
Себ ширин аст, бе осеби гармо кай расад?

* * *

Боз ид омаду лабҳо зи тараб хандон шуд,
Шодии ид ба дидори ту садчандон шуд.

---

*Мисраъ аз як ғазали Саъдӣ аст.

Абруят дод ба мардум зи маҳи ид нишон,
Ҷамаро чашм ба наззораи ӯ ҳайрон шуд.

Моҳи ид арчи напӯшад руху бошад пайдо,
Парда баргир, ки дигар натавон пинхон шуд.

Ҷар кӣ дидат чу маҳи ид шаб аз гӯшаи бом,
Маст чун чашми ту дар хонаи худ ғалтон шуд.

Писта ҳар ид гарон будию бодом бақадр,
Аз лабу чашми ту ин ид ҳама арзон шуд.

Одат ин аст, ки дар иди нахустин бикӯшанд,
Ғамзаро аз чӣ ба нокуштани мо фармон шуд?

Сабр то иди дигар чун натавонист Камол,
Кард иди дигару бар дари ӯ курбон шуд.

* * *

Боз гул доман ба дасти ошиқони худ ниҳод,
Ғунча лаб бикшуду булбулро ба боғ овоз дод.

Абр дурҳои Адан пеши гулу савсан кашид,
Бод дарҳои чаман бар рӯи гулбӯён кушод.

Сарви мо бар кард ногаҳ сар зи сахни бӯстон,
Пеши ӯ ҳар ҷо дарахте буд, бар по истод.

Гул ҳикоят карду сарв аз нозукии лутфи ёр,
Об гирён омаду дар пойи ину он фитод.

Дар биҳишту боғ хуш бошад майи чун Салсабил,
Хоса аз дасти бутони гулрухи хуринажод.

Ҷар баҳореро, ки ҳаст, эй дил, хазоне дар пай аст,
Хуш баро, рӯзе ду чун гул бо лаби хандону шод!

Бар варақ дорад гули рангин, бихон ин хат, Камол,
Шод зӣ, чун умр бод аст, эй бародар, умрбод!

* * *

Бо суруду оху нола меравад ашкам чу рӯд,
Пеши мастони муҳаббат ин бувад руд, он суруд.

Ошиқонро дар маҷолис нола созад сарбаланд,
Мутрибонро дар маҳофил обрӯ бошад зи руд.

Бо сиришкам Дачлаву Чайхун ду ёри ошност,
Аз ду рӯди дидаи мо бод бар ёрон дуруд!

То чаро теғи туро хӯду зирех гардад сипар,
Чангҳо шуд гоҳ моро бо зирех, гоҳе ба хӯд.

Шавқи болои ту хун аз чашми мо бар хок рехт,
Ҳар кучо сел омад, омад об аз боло фуруд.

Гуфтам: Аз себи самарқандӣ беҳу нори Хучанд
Бо занахдону лаби чун қанд. Гуфто: Беҳ набуд.

Гар нагирӣ чусту чобук себи симинаш, Камол,
Пеши аҳли ишқ бошӣ кохилу зеру фуруд.

* * *

Бо орази ту зулф дам аз нақши Чин занад,
Бар об ҳадди кист, ки нақше чунин занад?!

Бояд чу соиди ту зи симаш бар остин,
Ҳар кас, ки даст дар ту чу он остин занад.

Ризвон зи шавқи он ки чу Тӯбо кунӣ хиром,
Қорӯби роҳат аз мижаи ҳуриин занад.

Қону дилам фидо-г, бигӯ ғамзаро, ки боз
Теғе бар ӯ гумораду тире бар ин занад.

Зулфат, ки дод молиши сад паҳлавон ба банд,
Боди сабо-ш гираду хуш бар замин занад.

Дуздест турраи ту, ки сарҳо барод ба рӯз,
Туркест чашми ту, ки раҳи ақлу дин занад.

Чон офарин занад, чу ду чашми ту бар Камол
Тир аз кушоди ғамзаи сеҳрофарин занад.

* * *

Бо манат лутф чуз ситам набувад,
Тангчашмӣ, туро карам набувад!

Чашмат аз хуни мо пушаймон нест,
Марҳамат мӯчиби надам набувад.

Чӣ фиристам бари ту чони хароб?
Пеши ту ин матоъ кам набувад.

Бо лабат гарчи шахд ширин аст,
Ончунон ҳалқсӯз ҳам набувад.

Гуфтай, сӯзамат бар оташи ғам,
Гар ғами рӯйи туст, ғам набувад.

Дар вафо пойи мо надошт рақиб,
Ночавонмардро қадам набувад.

Нанависад фаришта чурми Камол,
Бар сари бедилон қалам набувад.

* * *

Бо мани дурдкаш сабӯ бидихед,
Миннате бар сарам аз ӯ бинихед.

Ёр соқист, айюҳа-л-ушшоқ,
Тавба гар бишканед, бегунаҳед.

Ба раҳи ишқ агар диҳанд инсоф,
Зоҳидон бераҳу шумо бараҳед.

Баски шах рух намояд аз чапу рост,
Ки чу фарзин нишаста пеши шахед.

Эй табибон, ба дарди ишқи хабиб
Шарбати номухолифам мадихед.

Марҳами ҷонситон дихед маро,
То зи дарди сарам чу ман бирахед.

Дар самоъе, ки нест шеъри Камол,
Сӯфиён, ҳар як аз сӯе бичахед.

* * *

Ба ҳалқае, ки зи зулфат сабо хабар бибарад,
Хабар зи ҷону дилу ақлҳо зи сар бибарад.

Барам зи зулфи ту бӯе, чу рух намоӣ боз,
Машом бӯӣи хуш аз нофа дар сахар бибарад.

Агар зи тир фиристӣ таҳийяте сӯӣи дил,
Бибанд нома ба пайкон, ки тезтар бибарад.

Ба фикри он лаби ширин ҷунон заиф шудам,
Ки гирадам магасу пеши ӯ ба пар бибарад.

Чӣ миннат аст, ки ман дил ба хидматат бибарам,
Ки чашми ту сад аз инро ба як назар бибарад.

Ба дарду ҳасрати он ғамза наргиси бемор
Бар он сар аст, ки бо хок чашми тар бибарад.

Камол, бар дари ҷонон ба сар бибар ҷонро,
Ки ҳар кӣ рафт бар он дар, ҷунин ба сар бибарад.

* * *

Ба холи лаб хати сабзат қаробате дорад,
Лаби ту аз дами Исо ниёбате дорад.

Магар муҳаррири ашкам, ки сохт сурхиҳо,
Ба лавҳи чехра хаёли китобате дорад?!

Шаби фироқи ту тира-сту ман аз он ба ҳарос,
Шабе, ки моҳ надорад, маҳобате дорад.

Чу пахлуи рухат афтам, ниёзи бўса кунам,
Дуои субҳ умеди иҷобате дорад.

Касе, ки дид лаби лаълат аз майи рангин,
Надидаем, ки майли инобате дорад.

Нишаста хуш ману соқию мутрибе талабем,
Агарчи мухтасиби мо салобате дорад.

Камол, гуфтаи ту дилпазир аз он маънист,
Ки маънии суханонат ғаробате дорад.

* * *

Ба хонае, ки чунин меҳмон фуруд ояд,
Ҳумои Сидра дар он ошён фуруд ояд.

Ку он саодату толеъ, ки ӯ шабе чун моҳ
Ба кулбаи мани бехонумон фуруд ояд?

Зи ташнагӣ дилу ҷон бар чаҳи занахдонаш
Гаҳ ин зи чоҳ барояд, гаҳ он фуруд ояд.

Ба чашми наргис агар сарв бинад он рухсор,
Кучо сараш ба гули бўстон фуруд ояд?

Чу мавчи жола, ки ояд ба авчи ғунча фуру,
Ғами ту дар дили танг ончунон фуруд ояд.

Чу ашкро зи давидан ба по зад обилаҳо,
Раҳо кунам, ки бар он остон фуруд ояд.

Камол, ашки туро нек ном шуд «борон»,
Ки гуфтаанд, лақаб з-осмон фуруд ояд.

* * *

Бар дил аз ғамза хаданге задӣ, он ҳам гузарад,
Чун гузашт аз сипари сина, зи чон ҳам гузарад.

Ман агар сина зи пӯлод бисозам чу дилат,
Гар хаданги назар ин аст, аз он ҳам гузарад.

Ту агар бигзарӣ, эй сарв, ба хушрафторӣ,
Ашки гулгуни ман аз оби равон ҳам гузарад.

Гар диҳанд аҳли назар пеши ту дашноми рақиб,
Мо нахоҳем, ки номаш ба забон ҳам гузарад.

Нагзарад гиряам аз абри баҳорон танҳо,
К-аз фалак бе ту маро оху фиғон ҳам гузарад.

Бар сари ошиқ агар сели бало ояд боз,
Аз дилу дидаи хунобачакон ҳам гузарад.

Гуфтӣ: Аз сар гузарад дар талаби дӯст Камол,
Сар чӣ бошад, зи сари ҳар ду ҷаҳон ҳам гузарад.

* * *

Бар азизон ғамзаи шӯхи ту хорӣ мекунад,
Ғамзаи ту хорию зулфи ту ёрӣ мекунад.

Дар ҳалоки ошиқи бечора чашму зулфи ту
Ин яке бесабрию он беқарорӣ мекунад.

Гар намояд хубрӯ чавру кунад сад душманӣ,
Меҳрубонӣ менамояд, дӯстдорӣ мекунад.

Ошиқи бедорро дидор орад дар хурӯш,
Андалеб аз шавқи гул фарёду зорӣ мекунад.

Хоки роҳам ман, ба ман гар бигзарӣ, он лутфи туст,
Обро бар хок лутфи хеш ҷорӣ мекунад.

Чун зи пешам меравӣ, ҷон месупорам ман ба ғам,
Ҳар киро шуд умр, лобуд ҷонсупорӣ мекунад.

Гарчи буд аввал гадои шаҳри ёр, акнун Камол
То ба он маҳ кард ёрӣ, шаҳрёрӣ мекунад.

* * *

Ба рӯйи дӯст, ки рӯяш ба ҷашми ман нигаред,
Ба хоки по-ш, ки ин раҳ ба рӯйи ман сипаред.

Ба по гузаштан аз он сӯ нишони бечашмист,
Чу ҷашм нест шуморо, ба ҷашми ман гузаред.

Ҳаром бод шуморо, чу меҳуред ғамаш,
Ғами ман аст ғами ӯ, ғами маро бих(в)аред!

Ҳамин ки номи гадоёни ӯ кунед шумор,
Маро нахуст гадои камини ӯ шумаред.

Бигӯй бо мағасон, эй лаби шакаргуфтор,
Ки нозук аст руҳи ёр, аз он тараф мапаред!

Бар аҳли зуҳд табассумкунон гузашту бигуфт:
Аҷаб, ки умр гузашту ҳанӯз беҳабаред.

Зи баъди он ки дари дӯст бозёфт Камол,
Агар бихишт бичӯяд, ба дӯзахаш бибаред.

* * *

Бас шуд зи тавба моро, бо пири мо кӣ гӯяд?
Яъне, ба майфурушон ин мочаро кӣ гӯяд?

Пири муғон диҳад май бо мову шайх тавба,
Толиб, бигӯ, иродат 3-ин ҳар ду бо кӣ гӯяд?

Худбин ҳунар шиносад айби худошиносон,
Имрӯз айби риндон ҷуз порсо кӣ гӯяд?

Гар чанг пеш бинҳад пое ба дилнавозӣ,
Сӯйи шаробхона моро сало кӣ гӯяд?

Дилбар магар ба ошиқ дашном дод в-ар не,
Бе марҳамат касеро чандин дуо кӣ гӯяд?

Гӯй маро, рақибо: Ҳастам саги дари ӯ!
Ин ном одамиро зебад, туро кӣ гӯяд?!

Аз зоҳидӣ ба риндӣ кардӣ, Камол, тавба,
Чуз покбози қодир тарки дағо кӣ гӯяд?

Баъд аз ту аз қаринон дар қарнҳо аз ин сон
Шеъри тари мухайял сар то ба по кӣ гӯяд?!

* * *

Ба маҷлисе, ки зи рӯйи ту парда баргиранд,
Чароғу шамъ барафрӯхтан зи сар гиранд.

Чу дар муҳовара оӣ ба мантиқи ширин,
Лабу даҳони ту сад нукта бар шакар гиранд.

Зи хоки роҳи ту, гӯ, рӯйи мо ғубор бигир,
Ки аҳли ишқ чунин хокро ба зар гиранд.

Ба дӯстӣ, ки агар пой бар ду дида ниҳӣ,
Ҳанӯзат аҳли дил аз дида дӯсттар гиранд.

Дил аз муқобили он абрувон ниҳад маҳи нав,
Гуноҳи ӯ ҳама бар чашми кажназар гиранд.

Зи бода дар сари риндон чунун шавад мастӣ,
Ба ёди рӯйи ту гар соғаре дигар гиранд.

Бар остони ту чонҳо зи сӯзу оҳи Камол,
Агар на об занад гиря, ҷумла даргиранд.

* * *

Бўйи хушат чу ҳамдами боди саҳар шавад,
Ҳоли дилам зи зулфи ту ошуфтатар шавад.

То ақли хурдадон набарад раҳ ба нестӣ,
Мушкил, ки аз даҳони ту ҳечаш хабар шавад.

Ширинии лаби ту чӣ гўям, ки васфи он
Гар бар забони хома равад, найшакар шавад.

Акси чамол дар қадаҳи май фикан, ки гул
Хуб асту чун дар об фитад, хубтар шавад.

Бар остон-т сачдаи шукр орам, ар маро
Рӯзе аз он мақом маҷоли гузар шавад.

Табъам чунон зи накҳати зулфи ту шуд латиф,
К-аз боди мушкбўй маро дарди сар шавад.

Аз зулфи ӯ суҳан ба дарозӣ кашад, Камол,
Васфи даҳон-ш кун, ки суҳан мухтасар шавад.

* * *

Бе ту маро зиндагӣ ба қор наёяд,
Неъматӣ бе дўст хушгӯвор наёяд.

То ту наёӣ чу орзу ба қанорам,
Ҳеч муродем дар қанор наёяд.

То наниҳӣ зулфи беқарор ба дастам,
Хотири ман бар сари қарор наёяд.

Гар сағи худ хониям, ихонати туст он,
В-арна маро з-ин ҳадис ор наёяд.

Чашми иёдат аз ӯ кирост, ки гар низ
Хок шавам, бар сари мазор наёяд.

Кас натавонад гирифт он расани зулф,
То ба сари худ ба пойи дор наёяд.

Накди ду олам бинех, Камол, ки он чо
Ҷони гаронмоя дар шумор наёяд.

* * *

Бе лабат дар чигари ташналабон об намонд,
Бе сари зулфи ту дар риштаи ҷон тоб намонд.

То хаёли рухат уфтод ба хотир моро,
Ба ду чашми ту, ки дар дидаи мо хоб намонд.

Бар сари зулфи ту бигзашт шабе бод вазон,
Гираҳе боз шуду равнақи маҳтоб намонд.

Дар чаман боди сабо бӯйи ту овард, зи шарм
Ранг дар рӯйи гулу лолаи сероб намонд.

Давлати васли ту рафт аз сару шуд айш ҳаром,
Комронӣ натавон кард, чу асбоб намонд.

Мухтасиб, гӯ, дари масҷид ба гил имрӯз барор,
Ки зи абрӯи ту моро сари меҳроб намонд.

Гӯ: Бибандед дари майкада бар рӯйи Камол,
К-аш зи савдои лабат завқи майи ноб намонд.

* * *

Бемори туро кас натавонист даво кард,
Ҷам дарди ту хуштар, ки илочи дили мо кард.

Ушшоқи қаландарсифат аз ишқ намиранд,
Он кас, ки бимирад, ҳама гӯянд, хато кард.

Бо пири ман аз ишқ, яке гуфт, бипарҳез!
Зад кафш бар ӯ аз ғазабу рӯ ба асо кард.

Дод аз сари кин зулфи ту сархо ҳама бар бод,
Бозаш ба сари хеш, надонам, кӣ раҳо кард?

Хушнудам аз он ғамзаи дилчӯ, ки ба шӯҳи
Ҳар ваъда, ки кард ӯ ба чафо, чумла вафо кард.

Гар дошт ғуборе зи хат оинаи рӯят,
Гирад ба канораш, чу тавачҷух ба сафо кард.

Чун дид Камол он хату рух, фотиҳа бархонд,
Шаб буд қариби сахарӣ, бар ту дуо кард.

* * *

Бемори ишқ чуз лаби ӯ орзу накард,
Ин нӯшдору аз дигаре чувстучӯ накард.

Реши дили ту, гуфт, ба марҳам накӯ кунам,
Дардо, ки кард ваъда хилофу накӯ накард.

Шакли қадам надиду сарам низ бар қадам,
Тифл аст, чун назораи чавгону гӯ накард.

Дастат надид ошиқи мискин ба гардане,
То рӯзгор хоки вучудаш сабӯ накард.

Ҳаргиз нарехт чашми ман обе ба ҷойи хун,
Дар пеши мардум ин қадарам обрӯ накард.

Як рӯз номи хеш навиштам ба рӯи нон,
Онро зи нанги ман саги кӯи ту бӯ накард.

Дар дини ишқ рост нашуд қиблаи Камол,
То рӯи дил ба қомати чун сарви ӯ накард.

* * *

Бе ёди ту ушшоқ диле шод наёбанд,
Бе бандагӣ аз банди ғам озод наёбанд.

Девонадилонро кӣ кашад пой ба занчир,
Гар бӯйи сари зулфи ту аз бод наёбанд?

Аҳли назар аз ҳусн зи шӯҳони ситамкор
Ёбанд ҳама чиз, вале дод наёбанд.

Ҳар тир, ки гум гашт ба нахчир зи Ширин,
Ќуз дар чигари хастаи Фарҳод наёбанд.

Ангуштари дил, ки зи ҳар даст шудӣ ёфт,
Акнун, ки ба дасти ту бияфтод, наёбанд.

Зулфи ту ба қарне нашавад ёфт, ки он шаст
Гар умр расад низ ба ҳафтод, наёбанд.

Сеҳр аст, Камол, ин суҳанон, бод ҳалолат!
Санъатталабон беҳ зи ту устод наёбанд.

* * *

Париро дилбарӣ чандин набошад,
Малакро бадхуй оин набошад.

Дар эшон ҳусн агар бошад, вафо низ,
Туро он бошад, аммо ин набошад.

Мабодо бе лабат қон, з-он ки хуш нест,
Ки Хусрав бошаду Ширин набошад.

Ба он чашмон туро оху тавон гуфт,
Вале оху чунон мушкин набошад.

Наёяд хоби хуш дар дида моро
Шабе, к-он остон болин набошад.

Маро гӯй: Ҳамин дам хоҳамат кушт!
Маро худ давлате беҳ з-ин набошад.

Ғамат то мӯниси қони Камол аст,
Дили ӯ соате ғамгин набошад.

* * *

Пеши рухи ту дида париро накӯ надид,
Шуд нозири фариштаву ин лутфу хӯ надид.

Рӯят надид ошику маҳ ғоибона гуфт:
Бечора бе риё сухане гуфту рӯ надид.

Сӯфӣ наёфт баҳра зи авқоти субҳу шом,
То бе ҳичоб тобиши он рӯю мӯ надид.

Наргис мисоли чашми ту дар хобу ҳам дар об
Чандон ки кард бар лаби чӯ сар фурӯ, надид.

Чашми рамадгирифтаи чавҳарфишони мо
Кухлулчавоҳире беҳ аз он хоки кӯ надид.

Рӯзи нахуст рӯйи ту, шукри Худо, ки ҳеч
Зоҳид ба рӯзгори ту рӯзи накӯ надид.

Буд орзуи чони Камол он даҳон, дарег,
К-ин чон расид бар лабу он орзу надид.

* * *

Пеши рӯйи ту моҳро чӣ вучуд,
Ки рухи туст мо ҳува-л-мақсуд

Дар шаби қадр абрувони туро
Ҳама меҳробҳо баранд сучуд.

Ояд аз зулфи ту фиғони дилам
Ҳамчу оҳанги сӯзнок зи уд.

Он даҳонро кучо вучуд ниҳанд,
Ки ба бӯсе наменаояд чуд?

Хоки ин раҳ шудам, ҳамин бошад
Ҳадди рафтан ба роҳи номаҳдуд.

Икди зулфат гирифтам аз сари даст,
Чанд гирам ҳисоби номаъдуд?

Гуфтаҳои тари чу оби Камол
Ғӯта доданд луълуи мақсуд.

* * *

То дилам наззораи он қомати зебо накард,
Чони улвӣ орзуи олами боло накард.

Гарчи з-он хат дудҳо бархост аз ҳар синае,
Дил ба рӯйи ӯ чу холаш нуқтае пайдо накард.

Дидаи мо гар зи баҳри ӯст хунафшон, чӣ бок?
Толиби дур эҳтироз аз чӯшиши дарё накард.

Дар фироқи ӯ гузашт об аз сарам в-ин саргузашт,
То шунид он бевафо, дигар гузар бар мо накард.

Ваъдаи меҳру вафо кард он чафогустар ба ман,
Чун набуд асл ин суханро, ҳар чӣ гуфт, асло накард.

Гарде аз наълайни он маҳ ногаҳон рафтам ба чашм,
Дигар аз нанги ман он наълайнро дар по накард.

Аз саодат кас даре накшуд бар рӯйи Камол,
То хаёли рӯйи ӯ дар хонаи дил чо накард.

* * *

То рухат равшании дида нашуд,
Дидаро равшание дида нашуд.

Дар лабат зулф напечид, ачаб,
Чӣ шакар буд, ки печида нашуд?

Гарчи шуд дил зи ғамат як сари мӯ,
Як сари мӯ зи ту ранчида нашуд.

Ҳама дар хоки раҳат пӯсидем,
Ҳам кафи пойи ту бӯсида нашуд.

Розам аз чоки гиребон шуд фош,
Ки чунин буд, ки пӯшида нашуд.

То кай аст ин ситам, эй сангиндил?!
Ошиқ аз санг тарошида нашуд!

Хост ҳар хуб, ки дуздад дили ман,
Буд бо доғи ту, дуздида нашуд.

Кай хурад бар зи ту нодида Камол?
Нахл то дида нашуд, чида нашуд.

* * *

Туру раҳме ба он чашмон агар бошад, ачаб бошад,
Мусулмонӣ ба Туркистон агар бошад, ачаб бошад.

Ҷақеҳам тавба фармояд ба шаръи Мустафо аз ту,
Абӯчаҳл инчунин нодон агар бошад, ачаб бошад.

Ба рӯзи ҳаҷр мечӯям туру гирёну мегӯям:
Шаби борон маҳи тобон агар бошад, ачаб бошад.

Руҳи рангин зи муште хас бипӯшидӣ, вале хасро
Наҷот аз оташи пинҳон агар бошад, ачаб бошад.

Гуле, к-аз хоки мо рӯяд, ба чойи ғунчаҳои ӯ,
Аз он новак ба чуз пайкон агар бошад, ачаб бошад.

Шифои ҷони ошиқ нест илло шарбати дардат,
Табибонро аз ин дармон агар бошад, ачаб бошад.

Камол, аҳсант, гӯ бурдӣ ба ширингӯйӣ аз Хусрав!
Чунин тӯтӣ ба Ҳиндустон агар бошад, ачаб бошад.

* * *

Чону лабаш аз субҳи азал ҳамнафасонанд,
Ғофил зи нафасҳои чунин ҳечкасонанд.

Гирди лаби ӯ бе сабабе нест басте хол,
Он ҷо шакаре ҳаст, ки чандин магасонанд.

Парвози сари кӯйи ту доранд таманно,
З-он рӯз, ки мурғи дилу ҷон ҳамқафасонанд.

Ҳар зоҳиди хушке чӣ сазовори биҳишт аст?
Шоистаи оташ шумар онҳо, ки хасонанд!

Магзор, ки рӯбанд раҳат халқ ба мижгон,
Тарсам, ки кафи пойи туро чашм расонанд.

Аз бандагии сарви қадат ғунчадаҳонон
Чун савсани озода ҳама ратблисонанд.

Бигзашт ба сад ваҳм Камол аз сари он кӯй,
К-он зулфу ду чашми ту шаб асту асасонанд.

* * *

Чароғи рӯйи ту бар офтоб мечарбад,
Лабат чу қанд зи ҳалвои ноб мечарбад.

Кашидам он сари зулфи дароз бо ҳама атр,
Зи мушку ғолия дар печутоб мечарбад.

Ба шева пиставу бодоми ту яке зи шакар,
Дигар зи наргиси бисёрхоб мечарбад.

Дигар ба оби муаллақ чӣ санҷам он ғабаб,
Чу равшан аст, ки равшан зи об мечарбад.

Бимир ташна, ки парвона аз тааттуши шамъ
Чу сӯхт, бар магасони шароб мечарбад.

Ғамат ба оташи сӯзон дилам мувозана кард,
Ба сӯзу гирия зи оташ кабоб мечарбад.

Маҳи фалак чу ба мизон расид, гуфт Камол,
Ки аз маҳ он рухи чун офтоб мечарбад.

* * *

Чаро насими сабо хоки по-ш месипарад?
Чӣ дидахост бар ӯ, зери по наменигарад?!

Зи сояи мағас он рух чу мебарад озор,
Бипӯш, гӯ, лаби ширин, к-аз он тараф напарад.

Зи заъф гашт хаёли бад-он ҳавас тани ман,
Ки бод як саҳар он ҷо хаёли ман бибарад.

Ба зери по чу шикастӣ дилам, бурид зи чон,
Ҳар обгина, ки дар пой бишканӣ, бибурад.

Зи ҳуснат ар варақе мешумурд гул худро,
Тамом шуд варақи ӯ, дигар чӣ мешумарад?

Бигуфтӣ: Аз сари зулфам дилат чаро нагузашт?
Шаб аст тираву роҳе чу мӯй, чун гузарад?

Агар ба лаб нафиристӣ зи ғам насиби Камол,
Ҳазор луқма касе бе намак чӣ гуна х(в)арад?

* * *

Чашмат ба саъйи ғамза дари фитна боз кард,
Зулфат ба зулм дасти татовул дароз кард.

Маҳмудро чӣ чурм, ки шуд пойбанди ишқ?
Он фитнаҳо ҳама сари зулфи Аёз кард.

Гӯянд ноз сард кунад меҳру ишқи ман
Шуд бештар ба чашми ту, чандон ки ноз кард.

Ман дар замона появу қадре надоштам,
Савдои қомати ту маро сарфароз кард.

Рӯйи ту бурд аз дилам андешаи бихишт,
Нози ту аз наим маро бениёз кард.

Рафтаи бари табиб, ки пурсам илочи дард,
Чун нолаам шунид, равон дар фароз кард.

Наншаст бар вучуди заифат мағас, Камол,
Аз тори анкабут мағар эҳтироз кард?

* * *

Чашми ту илтифот ба мардум намекунад,
Бар хастағони ғамза тараҳҳум намекунад.

Зулфат кашид шонаву гуфто: Фурӯ нишин,
Бар офтоб соя тақаддум намекунад!

Ашқам зи акси рӯйи ту шабҳо дари ту ёфт,
Дар моҳтоб қофила раҳ гум намекунад.

Қони муҳиб ба ханда намешояд аз нишот,
То зери лаб ҳабиб табассум намекунад.

Чандон ки метавон сухани дил ба рамз гуфт,
Ошиқ ба савту ҳарф тақаллум намекунад.

Сӯфӣ ба даври лаъли лабат сангсор бод,
Гар сар фидои хишти сари хум намекунад!

Бе ишқи гулруҳе насарояд ғазал Камол.
Булбул, ки маст нест, тараннум намекунад.

* * *

Чашми туам ба ғамзаи хунҳор мекушад,
Ин хунбаҳо бувад, ки дигар бор мекушад.

Тарсам, кушанд аз ҳасадам ёру ҳамнишин,
Гар гӯям ин ба кас, ки маро ёр мекушад.

Он қомати чу тире ду абрӯи чун камон
Пайваста мекашад дилу ҳамвор мекушад.

Дар интизори куштани худ то ба кай чу шамъ
Месӯзадам, чу оқибати кор мекушад.

Фикри миёни ӯ макун, эй дил, ки ин хаёл
Танро низор мекунаду зор мекушад.

Эй он ки сиҳҳатам талабӣ, зудтар маро
Бинмо ба ин табиб, ки бемор мекушад.

Бисёр зинда кард лабаш гуфтай, Камол,
Бисёр ҳам мағӯй, ки бисёр мекушад.

* * *

Чашмаш раҳи ақлу сабру чон зад,
Ин дузд ҳазор корвон зад.

Ҳар тири бало, ки сӯйи дилҳо
Аз ғамза кашид, бар нишон зад.

Хоки дари ӯ чу дида дарёфт,
Ашк омаду сар бар остон зад.

Маҳ кард шабе тавофи он кӯй,
Сад чархи дигар ба завқи он зад.

Дарюзаи дастбӯс кардам,
Дастам бигирифтӯ бар даҳон зад.

Шуд хаста зи лутф он буноғӯш,
Ҳар гаҳ дури гӯши ӯ бар он зад.

Дур(р) шуд сухани Камолу зад лоф,
«Лоф аз сухани чу дур(р) тавон зад».*

---

*Мисраъ аз Низомист.

* * *

Чашми шӯхат дили ошиқ ба ҳавас мегирад,
Ҳамчу сайёд, ки булбул ба қафас мегирад.

Дил аз он ғамза нанолад, ки ҳаромӣ ҳама вақт
Роҳ бар қофила аз бонги ҷарас мегирад.

Рӯйи ту аз тарафи мост ба чанги сари зулф,
Чӣ ачаб, оташ агар ҷониби хас мегирад.

Партави рӯйи ту танҳо на маро хирман сӯхт,
Оташи ишқи бутон дар ҳама кас мегирад.

Нест дар даври лабат нуқлу шакар косиду бас,
Ҷоми май ҳам ба лаб имрӯз мағас мегирад.

Субҳдам мезадам оҳе зи ту, равшантар аз ин
Чӣ кунам, дуди дилам роҳи нафас мегирад.

Пеши маъшук каш ин ҷон, ки баранд аз ту, Камол,
Гар ба мутриб надихӣ ҷома, асас мегирад.

* * *

Чу ёр зистан аз аҳли дард напсандид,
Чаро ба қатли мани хаста теғ дер кашид?

Ҳикояти дили бемор бовараш нафитод,
Ки то муоина ўро ба чашми хеш надид.

Ҳадиси сӯхтагон зуд-зуд оташро
Фурӯ наёмад, то аз кабоб хун начакид.

Зи рақс гӯшанишин тавба карда буду самоъ,
Руҳи ту диду аз он аҳд боз баргардид.

Ба хоки роҳ расид он каманди зулфи дароз,
Чу ман фурӯтарам аз хоки раҳ, ба ман нарасид.

Миёни ҳар мижа чашмам ба ҳайрат аст, ки ашк
Ба пойи обила дар хорҳо чӣ гуна давид?

Камол, дар сухан аксар маонии ту нав аст,
Накӯ шинохтай «лаззатун ли кулли чадид».

* * *

Чӣ кам шавад зи ту, эй маҳ, ки бар манат гузар афтад,
Ки то ба равзанам аз рӯят офтоб дарафтад?

Шабе, ки бар сари кӯят кунем ашкфишонӣ,
Назора кун, ки Сурайё ба манзили Қамар афтад.

Дилам ҳадиси миёнат басе шуниду ҳанӯзам
На мумкин аст, ки ин нуктаи дақиқ дарафтад.

Ба дил бигӯй, ки раҳме бикун ба ҳоли заифон,
Вагарна санг ба дуккони обгинагар афтад.

Ту теғ баркашу новак ба дасти ғамза раҳо кун,
Ки ин хаданг аз ӯ бар нишона коргар афтад.

Ман аз лабат натавонам, ки ҷон барам ба саломат,
Бимирад охири кор он магас, ки дар шакар афтад.

Ҳама хаёли ту бандад Камоли хаста ба маҳмил,
Чу сӯйи манзили хокаш азимати сафар афтад.

* * *

Ҳадиси ҳусни ӯ чун гул ба дафтар дарнамегунчад,
Аз он ораз ба ҷуз хатте дар ин дафтар намегунчад.

Нагӯянд он даҳону лаб зи лутфи он миён рамзе,
Чу он ҷо суҳбати танг аст, мӯе дарнамегунчад.

Ба он лаб, соқиё, гӯй, баробар доштӣ майро,
Ки майҳои сабӯ аз завқ дар соғар намегунчад.

Сиришки оҳ чун дорам миёни чашму дил пинҳон,
Ки дуди ину сели он ба баҳру бар намегунчад.

Чунон пур кардам аз хуни чигар домони мижгонро,
Ки чуз хоки кафи пояш ба чашми тар намегунчад.

Таманнои ту мегунчад даруни синаву дил бас,
Дар ин ғамхонаҳо дигар ғами дигар намегунчад.

Камол, аз сар гузар в-он гаҳ қадам неҳ дар ҳарими ӯ,
Ки аз бисёрии ҷонҳо дар он дар сар намегунчад.

* * *

Ҳалқае пеши рух аз турраи он маҳ во шуд,
Офтобе дигар аз ҷониби Чин пайдо шуд.

Гар бутон сеҳр надонанд, чаро он лаби лаъл
Гаҳ ба ханда намаку гаҳ ба сухан ҳалво шуд?

Ҳар кӣ меҳри лаби ӯ бурд ба хеш, аз хокаш
Хорхое, ки баромад, ҳамагӣ хурмо шуд.

Кӯр шуд, чун ба рухам хоки дарат дид рақиб,
Тӯтиё рафт ба чашмаш, зи чӣ нобино шуд?

Гашт шайдои қадат зоҳиду ин нест аҷаб,
З-он ки бо шайд чу пайваст алиф, шайдо шуд.

Ҷон набурданд зи гирдоби сиришк аҳли назар,
Бештар мардumi мо ғарқai ин дарё шуд.

Ёфт аз сирри Худо агаҳии ғайб Камол,
То миёну даҳани танги туро чӯё шуд.

* * *

Хонаи дида зи дидори ту равшан бошад,
Байти аҳзони ман аз рӯйи ту гулшан бошад.

Сарв ҳарчанд сарафроз бувад дар бустон,
Пеши болои баланди ту фурутан бошад.

Набарам то ба қиёмат ба забон номи бихишт,
Агарам хоки сари кӯйи ту маскан бошад.

Тарафи ошиқи худ гир, ки то муддаиён
Ҳама донанд, ки ҳақ бар тарафи ман бошад.

Гар ту з-ин ор надорӣ, ки манат дорам дӯст,
Баъд аз инам чӣ ғам аз таънаи душман бошад!

Он ҳама дуд, к-аз оинаи рӯят бархост,
Асари оҳи мани сӯхтахирман бошад.

Турфа мурғест дили хонабарандози Камол,
Ки мудомаш сари кӯйи ту нишеман бошад.

* * *

Хабаре зи ҳеч қосид зи диёри ман наёмад,
Чӣ сиёхнома пайке, ки зи ёри ман наёмад.

Зи азал, ки рафт қисмат, ғаму шодие ба ҳар кас,
Ғами ёр чуз насиби дили зори ман наёмад.

Ҳама рӯз бар рух аз гиря чӣ суд дурри ғалтон,
Ки шаб он дуре, ки ғалтад, ба канори ман наёмад.

Ба шумори зулф, гуфтам, зи лаби ту бўса гирам,
Чӣ кунам, ки иқди зулфат ба шумори ман наёмад.

Қалами мусаввири Чин, чу кашид нақшҳо, бин,
Ки чиҳо кашиду нақше ба нигори ман наёмад.

Ба фариштағони раҳмат барам аз ғамат шикоят,
Ки маро ҳабиб кушту ба мазори ман наёмад.

Чӣ ачаб, Камол, агар чон ба лаб орад аз фироқат
Чу лаби ту марҳами чони фигурори ман наёмад.

* * *

Хати ту гирди лаб амдо набошад,
Чу дуде ҳаст, бе ҳалво набошад.

Касе нисбат кунад чашмат ба наргис,
Ки ҳечаш дидаи бино набошад.

Ба хубӣ гарчи маҳ болонишин аст,
Ба болои туаш боло набошад.

Ба теғам, гӯ, бизан душман, ки аз дӯст
Сари бибриданам қатъо набошад.

Хаёлаш чуз ба чашми мо маҷӯед,
Ки ин дур(р) дар ҳама дарё набошад.

Агар аз дида нопайдо бувад низ,
Аз он бошад, ки ҷон пайдо набошад.

Камоли хастаро имрӯз дарёб,
Ки сабраш аз ту то фардо набошад.

* * *

Хушо ғаме, ки ба рӯям зи рӯйи ӯ ояд,
Ки ҳар чӣ ояд аз он рӯ, маро накӯ ояд.

Ба шӯхӣ омадану ношикастан ин дилро
Гаронтар аст зи санге, ки бар сабӯ ояд.

Савори ашк, ки ронад ба ҳар тараф гулгун,
Чу хоки пойи ту бинад, равон фуру ояд.

Сабо гирифта каманди бунафша дастовез,
Ки шаб ба ҳалқаи он зулфи мушкбӯ ояд.

Бад-он хаёл, ки бинад рухи ту гул дар об,
Равонтар аз дигарон бар канори ҷӯ ояд.

Чӣ ҷойи чашмаи ҳайвон, ки ҷӯйбори биҳишт
Агар даҳони ту бинад, ба ҷустуҷӯ ояд.

Камол васфи даҳонат чӣ гуна бинвисад,
Ки он сухан ба забони қалам чу мӯ ояд?

* * *

Дар суҳбати дӯст қон нагунҷад,
Шодию ғами қаҳон нагунҷад,

Дар хилвати қурбу ҳучраи унс
Ин роҳ наёбад, он нагунҷад.

Мо хонахаробкардагонро
Дар дил ғами хонумон нагунҷад.

Эй хоҷа, ту марди худфурӯшӣ,
Раҳти ту дар ин дукон нагунҷад.

Пур шуд дару боми ёр аз ёр,
Ағёр дар он миён нагунҷад.

Танро чӣ маҳал, ки дар ҳаримаш
Сар низ бар остон нагунҷад.

Ё дӯст гузин, Камол, ё қон,
Як хона ду меҳмон нагунҷад.

* * *

Дар ишки ту тарки сар чӣ бошад,
Аз дӯст азизтар чӣ бошад?!

Қон низ агар фиристам он ҷо,
Ин тухфаи мухтасар чӣ бошад?

Эй мардуми чашми равшани ман,
Бар ман фиканӣ назар, чӣ бошад?

Гуфтӣ, чӣ кунӣ агар кашам теғ?
Бисмиллаҳ гӯ, дигар чӣ бошад?

Чун куштани банда бар ту сахл аст,
Лутфе кунӣ ин қадар, чӣ бошад.

Ҳарчанд кам аст давлати васл,
Хуш зиндагияст, ҳар чӣ бошад.

Гӯянд, Камол, дар дилат чист?
Андешаи ӯ, дигар чӣ бошад?!

* * *

Дар ғами дилдор касро ин дилафгорӣ мабод!
Ҳеч ошиқро зи ёре дарди беёри мабод!

Хуни дил омад шаробам, нуқл дашноми рақиб,
Ҳеч касро инчунин хорию хунхорӣ мабод!

Чашми бедори маро гар хоб мепӯшад назар,
Ҷуз хаёлаш мӯнисе дар хобу бедорӣ мабод!

Гар дили ёрони худ дорад бар оташ инчунин,
Инчунин ҷуз бо манаш ёрию дилдорӣ мабод!

То зи ҳою хуӣи мастон зоҳидон дар заҳматанд,
Ошиқонро аз майи ишқи ту хушёрӣ мабод!

Бонги мурғ аз дом чун бахшад фараҳ сайёдро,
Кори дил дар зулфи ӯ ҷуз нолаву зорӣ мабод!

Аз талаб гар мефазояд доғу дарди ӯ, Камол,
Дар дили реши ту ҷуз дарди талаборӣ мабод!

* * *

Дузди дилҳост сари зулфи ту, з-онаш бастанд,
Мебурад банди худ, оре, на чунонаш бастанд.

Расани зулфи ту пайванди дилу ҷон бигсаст,
Чӣ сабаб буд, ки бар риштаи ҷонаш бастанд?

Дар чаман пеши гул аз лутфи ту рамзе мерафт,
Об шӯридагӣ карду равонаш бастанд.

Хост аз накҳати ту дам занад аз шиша гулоб,
Бизадандаш ҳама бар рӯву даҳонаш бастанд.

Ҳаҷр куштаст, на он ғамзаву абрӯ моро,
Ин ҳама ҷурм чу бар тирӯ камонаш бастанд.

Бар сари оташи ғам сӯхт кабоби ҷигарам,
Гӯиё бар дили хунобачаконаш бастанд.

Заҳми ҳар тир, ки омад зи ту бар ҷони Камол,
Марҳаме буд, ки бар реши ниҳонаш бастанд.

* * *

Дигар накнем, гуфтӣ, бар ту бедод,
Муборак мурду в-он гаҳ кардӣ озод.

Чӣ миннат бошад аз сайёди бераҳм,
Ки бисмил кард мурғу пой бикшод?

Чӣ ҳосил з-он, ки Ширин аз лаби хеш
Пас аз куштан диҳад ҳалвои Фарҳод?

Фаромӯшам нахоҳӣ шуд чу «Алҳамд»,
Дар он дам к-ам ба такбир оварӣ ёд.

Ба бодат мефиристам хидмату боз
Намехоҳам, ки бар ту бигзарад бод.

Шудам хоку ба ҳар сӯ бурд бодам,
Касе, к-аз дӯст дур афтад, чунин бод!

Камол, аз хуни дил тар соз нома,
Саломи хушк чун натвон фиристод.

* * *

Дилбар чӣ зуд хат ба рухи дилситон кашид,
Хатте чунон латиф ба моҳе тавон кашид.

Наққоши сунъ сурати хуби ту менигошт,
Чун нақш баст қадди ту чусту равон кашид.

Мӯе, ки дар сари қалами нақшбанд буд,
Нақши даҳони танги ту, гӯй, ба он кашид.

Чашмат чӣ хуш кашид ба абрӯ камони ҳусн,
Бемор буд, турфа, чӣ гуна камон кашид?

Бар пойи нозукат зи сарам сояе фитод,
Мачрӯҳ шуд, ки бори гароне чунон кашид.

Хоҳам нахуст бар сари зулфат фишонд чон
В-он гаҳ чу бод зулфи туро ройгон кашид.

Шабҳо кашид оҳу фиғон бар дарат Камол,
Дарвеш ҳар чӣ дошт, бар он остон кашид.

* * *

Дил чароғест, ки нур аз рухи дилбар гирад,
Чун бимирад зи ғамаш, зиндагӣ аз сар гирад.

Сифати шамъ ба парвонадиле бояд гуфт,
К-ин ҳадисест, ки бо сӯхтагон даргирад.

Муфтӣ ар фаҳм кунад он варақи рухсораш,
Бишканад хомаву тарки хату дафтар гирад.

Соқиё, бода бигардон, ки малулем зи хеш,
То замоне зи миён ҳастии мо баргирад.

Бо адаб зан дари майхона, ки фарроши ҳарам
Остон бўсазанон ҳалқаи ин дар гирад.

Гар аз он лаб бичашад чошние зоҳиди шаҳр,
Ба хароботи муғон ояду соғар гирад.

Бикаш аз ҳар тарафе теғ ба озори Камол,
Ки ба ҳар захми ту ӯ лаззати дигар гирад.

* * *

Дил дар талабат рӯй ба саҳрои ғам овард,
Чон бе даҳанат рахт ба кӯйи адам овард.

Моро ҳаваси зулфи ту дар кӯйи ту андохт,
Ҳочӣ зи пайи ҳалқа қадам дар ҳарам овард.

Маҳрум марон аз дари хешам, ки гадоро
Уммеди ато бар дари аҳли карам овард.

Рӯзе, ки ба сарвақти ман ой, ҳама гӯянд,
Шоҳест, ки дар кӯйи гадое қадам овард.

Фарёди ман аз ғамзаи шӯҳи ту, ки дар даҳр
Оини чафокорию расми ситам овард.

Бод ин сари савдозада хоки раҳи он бод,
К-аз кӯйи ту чон дар тани мо дам ба дам овард.

Нақши дилу дин шуст Камол аз варақи чон,
То васфи хату холи бутон дар қалам овард.

* * *

Дил зи дорухонаи дардат даво дорад умед,
Шарбати хосе аз он дорушшифо дорад умед.

Ҳар касе дорад аз он ҳазрат таманнои ато,
Муфлиси ишки ту ташрифи бало дорад умед.

Чону дил то завқи он чавру ситам дарёфтанд,
Ин ситам дорад таваққуъ, он чафо дорад умед.

Куштаи шамшери ғам, яъне шаҳиди ишқро
Зиндагӣ ин бас, ки аз ту хунбаҳо дорад умед.

Дорам уммеде, ки ёбам бар бисоти курб роҳ,
Ин гадо бингар, ки васли подшо дорад умед.

Бар сари роҳи талаб шуд хок чашми интизор,
Ҳамчунин аз хоки поят тӯтиё дорад умед.

Давлати бўсидани поят намеёбад Камол,
Бо чунин кӯтоҳдастӣ марҳабо дорад умед.

* * *

Дили ғамдида шикоят зи ғами ӯ накунад,
Толиби дард фиғон аз алами ӯ накунад.

Кист дархур, ки расад дӯст ба фарёди дилаш?
Он ки фарёд зи чавру ситами ӯ накунад.

Ҳар кӣ хурсанд набошад ба чафоҳои ҳабиб,
Носипосест, ки шукри ниами ӯ накунад.

Чашми зоҳид нашавад пок зи худбинии хеш,
То чу мо сурма зи хоки қадами ӯ накунад.

Порсо пушти фароғат чӣ ниҳад бар мехроб,
Гар кунад таҷя, чаро бар карами ӯ накунад?

Шарбати дарди ту ҳар ташна, ки нӯшид даме,
Илтифоте ба Масеҳову дами ӯ накунад.

То ба гирди дари ту тавфқунон аст Камол,
Ҳаваси Каъбаву ёди ҳарами ӯ накунад.

* * *

Дил кучо шуд, хабараш ғамзаи ӯ медонад,
Маст ҳар чо, ки кабоб аст, ба бӯ медонад.

Ҳар парешонию ошӯб, ки ҷонро зи қафост,
Дили девона аз он силсиламӯ медонад.

Носехо, маслиҳати ман ҳаваси рӯйи накӯст,
Ҳар касе маслиҳати хеш накӯ медонад.

Ман аз он сарв, ки бар дида нишондам, набурам,
Боғбон қимати сарви лаби ҷӯ медонад!

Ёр, гӯянд, чӣ хоҳад ба ту дод аз лаби хеш?
Ман чӣ донам? Карами уст, ҳам ӯ медонад!

Бар дарат тоқати бедории ман касро нест,
Нест ҳоҷат ба гувоҳам, саги кӯ медонад.

Кард чун зулфи ту бо ғамза фурӯ, дошт Камол,
З-он ки бадмастии он арбадаҷӯ медонад.

* * *

Дил, ки аз дарди ту пур шуд, ноларо чун кам кунад?
Марҳаму дармон кучо ин дарди афзун кам кунад?

Аз хурӯши куштагон гар заҳмате бошад туро,
Ғамзаи беморро фармо, ки то хун кам кунад.

Оби чашмам кам нашуд, чандон ки мижгон баргирифт,
Кас ба парвезан чӣ гуна оби Ҷайхун кам кунад?

Бо дусад ганчи гуҳар гар кардамат қимат, маранҷ,
Муштарӣ низ аз баҳои дурри макнун кам кунад.

Гар ба ман бӯсе бибахшӣ, кам нагардад з-он ҷамол,
Бо закоте кай гадо аз ганчи Қорун кам кунад?

Рашкам аз зоҳид намеояд, ки бинад гаҳ-гаҳат,
Таъби номавзун чу майли шакли мавзун кам кунад.

Гар чу шамъи хилватат сӯзад, забон макшо, Камол,
Қиссаи сӯзи дарун ошиқ ба берун кам кунад.

* * *

Дили гармам зи ту бар оташи ғам сӯхта бод!
Оташи ишқи ту дар чони ман афрӯхта бод!

Чон, ки хӯкарда ба ташрифи чафоҳои ту буд,
Чун ту рафтӣ, ба балоҳои ту омӯхта бод!

Цигари хаста зи пайкони ту гар пора шавад,
Ҳам аз он кеш ба як тири дигар дӯхта бод!

Чун назар дӯхт ба ҳар тири ту чашм, он ҳама тир
Як ба як дар назари дӯхта андӯхта бод!

Қимати банда чӣ донад, ки ба сад чони азиз
Ҳам ба сими сари як мӯйи ту бифрӯхта бод!

Ту ба рух шамъию парвонаи ҷонсӯз – Камол,
Шамъ афрӯхта, парвонаи ӯ сӯхта бод!

* * *

Дили ман бори чафои ту на танҳо бикашад,
Доғи ҷавру ситамат ҳар ду ба як чо бикашад.

Чон ба як сар накунад бо сари шамшери ту қатъ,
Ки чу зулфат ба қадамҳои ту сарҳо бикашад.

Хуш бувад тири ту бар сина, вале он хуш нест,
Ки камондори ту боз ояду аз мо бикашад.

Нарасад бар ту маҳи чордах аз гӯшаи бом,
Ки ба хуршедрухӣ сар ба Сурайё бикашад.

Ин ҳама нозу чафо ошиқ аз он кард қабул,
Ки дар ин воқеа худро бикӯшад ё бикашад?

Қалами сунъ кунад рақсу сарандозиҳо,
Дастӣ қудрат гар аз ин сурати зебо бикашад.

Мекашад нолаву оҳ аз дили ғамдида Камол,
Ҳар кӣ шуд ошиқи рӯйи ту, аз инҳо бикашад.

* * *

Дили ман бе ту дигар дидаи бино чӣ кунад?
Дида бе манзари хуби ту тамошо чӣ кунад?

З-он лабам менадихад дил, ки назар баргирам,
Чашми сӯфӣ нашавад сер зи ҳалво, чӣ кунад?

Доғу дарде, ки расад аз ту маро, ҳаққи дил аст,
Дил ҳақи худ накунад аз ту тақозо, чӣ кунад?

Ошиқ аз шавқи ҷамоли ту чу гул ҷомаи ҷон
Ҳолиё кард ба сад пора, дигар то чӣ кунад?

Порсо аз вараъу зуҳд қабули ту наёфт,
То иноят накунад фоида, инҳо чӣ кунад?

Ёр бечурм, гирифтам, ҳамаро кушт имрӯз,
Ҳеч бо худ накунад фикр, ки фардо чӣ кунад?

Карда аз ҳар тарафе дарду бало қасди Камол,
Дар миёни ҳама мискин, тани танҳо чӣ кунад?

* * *

Дили ман суҳбати дилдори дигар металабад,
Хотирам бори дигар, ёри дигар металабад.

Ёри бадмеҳр ғами ошиқи мискин чу нахӯрд,
Лочарам мӯнису ғамхори дигар металабад.

Чӣ равам пеши табибе, ки чу дардам донист,
Дам ба дам бар дилам озори дигар металабад.

Гар ниҳад бори ҷафо ёри мувофиқ бар ёр,
Гарчи борест гарон, бори дигар металабад.

Шуд малул аз лабу гуфтори муқаррар дили ман,
Даҳани танги шақарбори дигар металабад.

Дидаи ростназар бар гузари сарвқадон
Қомати дигару рафтори дигар металабад.

Булбул аст аз гули боҳор баозор, Камол,
Ки гули дигару гулзори дигар металабад.

* * *

Дӯстонам саги ту мехонанд,
Дӯстон қадри дӯстон донанд.

Тезтар бошадам ба теғи ту меҳр,
Ки ба теғ аз дари туам ронанд.

Бо рақибони тундхӯй бигӯй,
Ки зи куштан маро натарсонанд.

Кай гузоранд ҳосидон ба туам,
Ки маро ҳам ба ман намомонанд?

Аз рухат ҳам ҳақи назар бирасад,
Гар ду зулфи ту ҳақ напӯшонанд.

Чӣ дарахти гулӣ ту, к-аз сари шох
Ҳар гуле бар тани ту ларзонанд.

Ба ғуломӣ барор ном, Камол,
То ҳама халқ муқбилат хонанд.

* * *

Дӯш боди сахарӣ зулфи ту меафшонид,
Чон бадар мешуд аз он ҳалқа, ки мечунбонид.

Ёфт бӯйи туву чун зулфи ту гардид ба сар,
Он ки дар маҷлиси мо мичмара мегардонид.

Ваъз дар маҷлисиён ҳеч намекард асар,
Дардманди ту зад оҳе, ҳамаро гирёнид.

Он лаб афсӯскунон пурсиши дилҳо фармуд,
Боз бар сӯхтагиҳо намаке афшонид.

Дудҳо аз хату холи ту ба ҳар сӯ бархост,
Партави рӯи ту то боз киро сӯзонид?

Бӯи хун медамад аз хоки шаҳидони ғамат,
Ин на хунест, ки бо хок тавон пӯшонид.

Ғамза то чанд кунӣ ранча ба озори Камол?
Ки ба сад теғ нахоҳад зи ту дил ранҷонид.

* * *

Дӯш чашмам зи фироқи ту ба хун тар мешуд,
Оҳи ман бе маҳи рӯят ба фалак бар мешуд.

Ашк меомаду мешуст зи пеши назарам,
Ҳар чӣ ҷуз нақши ту дар дида мусаввар мешуд.

Маҳ ба кӯи ту шаби чорда худбин мегашт,
Чун ба оинаи рӯи ту баробар мешуд.

Ҳар насиме, ки шаб аз зулфи ту дар мачлиси мо
Мегузашт, аз дами ӯ шамъ муанбар мешуд.

Ҳар кучо 3-он лаби ширин сухане мегуфтам,
Сухани қанд нагуфтам, ки мукаррар мешуд.

Қадри васли ту дил имрӯз накӯ медонист,
Агар ин давлаташ ин бор муяссар мешуд.

Он ки гуфтӣ: Нигарон буд ба он рӯй Камол,
Гар ҳамедид, кунунаш нигаронтар мешуд.

Сифати орази чун оби ту дар дафтари хеш
Бештар 3-ин нанавиштам, ки варақ тар мешуд.

* * *

Дӯш дар хонаи мо моҳ фуруд омада буд,
Хона равшан шуду дидем, ҳам ӯ омада буд.

То бибинем маҳи талъати маймунфолаш,
Қуръа андохта будем, накӯ омада буд.

Бо хаёли лабу он орази нозук, дар чашм
Оби давлат ҳамаро боз ба чӯ омада буд.

Медамид аз дами мушкини сабо бӯйи биҳишт,
Бӯй бурдем, ки ӯ з-он сари кӯ омада буд.

Нотамоми маҳ он шаб ҳамаро равшан шуд,
Ки чу оина ба ӯ рӯй ба рӯ омада буд.

Ҳар кӣ дидем чу чашму сари зулфаш он чо,
Масту ошуфтаи он силсиламӯ омада буд.

Дили девонаи худ сӯхта чун уд Камол,
Он парирӯйи малакхӯй ба бӯ омада буд.

* * *

Душам хаёли рӯйи ту дар сар фитода буд,
Гӯй дари биҳишт ба рӯям кушода буд.

То ту зи дар дароиву мачлис диҳӣ фуруғ,
Шаб то ба рӯз шамъ ба по истода буд.

Соқӣ ба ёди рӯйи туам ҳар қадах, ки дод,
Оби ҳаёт буд, ки хӯрдам, на бода буд.

Чом аз лаби ту хост гузаштан ба нозукӣ,
Он софдил нигар, ки чӣ микдор сода буд.

Саргаштае, ки буд ба пешат равон чу шамъ
Чоне ба даст кардаву бар каф ниҳода буд.

Дард арчи кам набуд зи ҳар сӯ Камолро,
Дӯш аз фироки рӯйи ту чизе зиёда буд.

* * *

Дӯшам дил аз ғами ту бар оташ ҳаметапид
В-аз дида бо хаёли лабат об мечакид.

З-он лаб чу мешунид ҳадисе дили кабоб,
Месӯхт чун намак ба ҷароҳат ҳамерасид.

Дар пеш мефиканд сари худ қатили ишқ,
Аз шарми ин гуноҳ, к-аз ӯ теғ мебурид.

Нокарда сар қалам, сари зулфат кучо кашем?
Дол аст зулфи ту, натавон бе қалам кашид.

Гирам, ки бод бо ту барад оҳи ин заиф,
Аз бод нолаи паша камтар тавон шунид.

Пеши ту рӯзу шаб чӣ барам номи меҳру моҳ,
Чун меҳри дигаре натавон бар ту баргузид.

Чашми Камол рӯйи ту диду ба гиря гуфт:
Кас чашми пок чун ту ба иқлимҳо надид.

* * *

Дӯшам зи қибла рӯй бар он остона буд,
Ашкам зи дида сӯйи дарат ҳам равона буд.

Дар сар майи сабӯҳию дар дидаҳо хумор,
Чон бе лаби ту ташнаи чоми шабона буд.

Дил буду оҳу нола бад-он дар кашид боз,
Чун шамъ чони сӯхта худ дар миёна буд.

Аз холу орази ту фитодам ба банди зулф,
Мурғе, ки шуд ба дом, сабаб обу дона буд.

Қонам зи захми ғамза ба чашми ту мегурехт,
Аз хастагӣ-ш майл ба беморхона буд.

Чун дар сухан шуд он лаби ширин шакарфишон,
Дар гӯшҳо хикояти Ширин фасона буд.

Алқисса, 3-ин фасона муроди дили Камол
Шарҳи ғами ту буд, дигарҳо баҳона буд.

* * *

Дӯшина аз ӯ кулбаи мо шоҳнишин буд,
Ғамхонаи дарвеш беҳ аз хулди барин буд.

Ҳам давлати султонию ҳам пояи шоҳӣ
Дар борғаҳи ишрати мо айшкामин буд.

Ҳочат ба маю нуқл набуд маҷлисиёнро,
К-он лаб ба шакарханда ҳам он буду ҳам ин буд.

Бар гӯшаи хотир ба нишоти назари ӯ
Андеша бурун омаду ғам низ бар ин буд.

Дил рафта ба ҳайрат ҳама шаб дар сари он зулф,
К-аз толеъи шӯрида умедаш на чунин буд.

Алқисса, ба наззораи он рӯй бирондем
Айше, ки беҳ аз мамлакати рӯйи замин буд.

Минбаъд Камол аз аҷал андеша надорад,
К-аз зиндагияш ғояти мақсуд ҳамин буд.

* * *

Дӯшина хаёлат ҳама шаб мӯниси мо буд,
То рӯз ду дасти ману он зулфи дуто буд.

Маҷлис хушу дил чамъу мураттаб ҳама асбоб,
Аз айш ба рӯйи ту чӣ гӯям, ки чиҳо буд.

Дар кулбаи мо мехнати ҳаррӯза шаби дӯш
Ташриф нафармуд, надонем, кучо буд?

Ман дар аҷаб он лаҳза зи ташрифи хаёлат,
К-он поя на дархурди мани бесарупо буд.

Гар якдама васли ту харидем ба сад чон,
Он ҳам сари як мӯйи туро ними баҳо буд.

Андешаи хун рехтанам дӯш ба он чашм
Бар азми чафо кардию он айни вафо буд.

Гар дошт Камол аз ту ниҳон сӯзи ту чун шамъ,
Бар сӯзи ниҳонӣ-ш рухи зард гуво буд.

* * *

Дӣ хиромон ба раҳе ёр маро пеш омад,
Фитна овард ба ман рӯву бало пеш омад.

Зулфи мушкинаш агар дошт ба ошиқ сари чанг,
Ба ман он рӯз ба сад гуна сафо пеш омад.

Мухташамвор ба ҳар сӯ, ки шуд он маҳ, ўро
Ҳама раҳ ошиқу дарвешу гадо пеш омад.

Тухфаи лоиқи маъшук, ки дар даст надошт,
Ошиқи зор ба зорию дуо пеш омад.

Бар рухам гаҳ чу дуру гаҳ чу ақиқ омад ашк,
Дидаро бе рухи ў бин, ки чиҳо пеш омад.

Раҳ ғалат кардаму пай гум ба мулоқоти рақиб,
Бозам он раҳзани дилҳо зи кучо пеш омад?

Нест дар ишқи ту хуни мижа маҳсуси Камол,
Ки аз ин сел дар ин раҳ ҳамаро пеш омад.

* * *

Рухат гулбарги худрӯ менамояд,
Дар ў аз нозукӣ рӯ менамояд.

Хаёли оразат дар чашми гирён
Чу оби равшан аз чӯ менамояд.

Ба рӯйи дӯст монанд аст хуршед,
Ба чашмам гарм аз он рӯ менамояд.

Руҳи худ дид гул дар обу мегуфт:
Агар накнам ғалат, ӯ менамояд.

Зи хубиҳо, ки дар туст, аз ҳазорон
Даҳонат як сари мӯ менамояд.

Камол аз рӯйи он маҳ ҳар чӣ гӯй,
Ба вачҳи ақл некӯ менамояд.

Чу мутриб хонад абёти ту, гӯянд,
Ки ин гӯянда хушгӯ менамояд.

* * *

Руҳи ту дидаму зоҳид наметавонад дид,
Муроди мост, ки ҳосид наметавонад дид.

Дигар ба савмаъа хилватнишин кучо бинад,
Маро, ки бе маю шоҳид наметавонад дид?

Ба гардани ту нахоҳам, ки бинам он тасбех,
Ки ринд шакли муқаллид наметавонад дид.

Касе, ки гӯшаи меҳроби абруят дидаст,
Дигар касеш ба масҷид наметавонад дид.

Ба нарди ишқи ту нақше зи каъбатайни мурод
Варои ошиқи форида наметавонад дид.

Равон нагашта ба саччода ашк сӯфиро
Чӣ суди вирд, ки ворид наметавонад дид?

Ба диданаш чӣ шитобад раванда бе ту, Камол,
Ки бе далолати муршид наметавонад дид?

* * *

Руҳи ту нур ба моҳи тамом мебахшад,
Чу хилъате, ки шаҳе бар ғулом мебахшад.

Маро, ки куштаи ҳаҷрам, зи лаб паём расон,
Ки боз умри навам он паём мебахшад.

Биёр себи зақан, гарчи нукраи хом аст,
Ки боғбон ба гадо, ҳар чӣ хом, мебахшад.

Ҳарими васли ту чун Каъба манзиле басафост,
Маро сафои аҷаб он маком мебахшад.

Ба ёди зулфу руҳи туст пири хилватро
Даму нафас, ки ба ҳар субҳу шом мебахшад.

Муриди бодафурӯшам, ки Шайхи Қом худ ўст,
Ки ҳар кӣ з-ӯ мададе хост, қом мебахшад.

Камол, бўса диҳам, гуфт, бо ту ё дашном?
Ба ҳар ду нукл хушам, ҳар кадом мебахшад.

* * *

Руҳе чунин, ки ту дорӣ, кадом маҳ дорад?
Худо ҳамеша зи чашми бадат ниғаҳ дорад!

Бикуш нахуст маро, гар гунаҳ муҳаббати туст,
Ки банда аз ҳама бисёртар гунаҳ дорад.

Ғуломи он сағи кӯям, ки чун шинохт маро,
Бар остони ту камтар зи хоки раҳ дорад.

Ба чини зулфи сияҳ чашмат оҳуи Хутан аст,
Ки бар канори гулу сабза хобғаҳ дорад.

Қиёмат аст ба хубӣ руҳат, ки дар вай зулф
Ба чурми деғу парӣ номаи сияҳ дорад.

Чу кӯси ҳусн задӣ, қалби ошиқон машикан,
Ки тоҷу тахти шаҳон зинат аз сипаҳ дорад.

Камол, фаҳми суҳан нест дар гадотабъон,
Суҳан дур(р) асту тааллуқ ба гӯши шаҳ дорад.

* * *

Рӯйи ту ба чуз оина дидан кӣ тавонад?
Зулфи ту ба чуз шона кашидан кӣ тавонад?

Қанди даҳанат шарбати хосе, ки зи лаб сохт,
Дидан натавон, хоса чашидан кӣ тавонад?

Чандон ки туй орзуи чони азизон,
Бо орзуи хеш расидан кӣ тавонад?

Дар зери лаб аз бими рақиби ту бар он рӯй
Мо фотиҳа хондем, дамидан кӣ тавонад?

Машшота диле дошт чу пӯлод ба сахтӣ,
В-арна зи чунон зулф буридан кӣ тавонад?

Чун нест, Камол, аз суҳанони ту гузинтар,
Касро ба суҳан бар ту гузидан кӣ тавонад?

Он чо, ки бихонанд баланд ин суҳанонро,
Дигар суҳани паст шунидан кӣ тавонад?

* * *

Рӯйи ту дидам, суҳанам рӯй дод,
З-оина тӯтӣ ба суҳан дарфитод.

Сӯфияму муътакиди некувон,
Кист чу ман сӯфии некэътикод?!

Хонаи чашмам, ки хаёлат дар ўст,
Чуз ба тамошои ту равшан мабод!

З-омаданат рафт хабар дар чаман,
Сарв равон часту ба по истод.

Мах, ки ниҳодӣ кулаҳи ҳусн қач,
Рӯйи ту дид, он ҳама аз сар ниҳод.

Эй ки фаромӯш най ҳеч вақт,
Вақт нашуд, к-оварӣ аз банда ёд?!

Ёд кун аз ҳолати он, к-аз Камол
Пурсию гӯянд, туро умр бод!

* * *

Рӯят ба чунин дида тамошо натавон кард,
Васли ту бад-ин сина таманно натавон кард.

То дида нахуст аз назарат вом нагирад,
Наззораи он сурати зебо натавон кард.

То ҳиммати оӣи нашавад раҳбари хотир,
Андешаи он қомату боло натавон кард.

Гар теғ кашад душману гар таъна занад дӯст,
Қатъ аз туву савдои ту қатъо натавон кард.

Дар давлати хубӣ ба гадоёни дари хеш
Лутфе бикун имрӯз, ки фардо натавон кард.

Ту доруву дармони дилу дидаи решӣ,
Берун зи дилу дида туро ҷо натавон кард.

Дарде зи ту бар ҷони Камол аст, ки онро
Илло ба висоли ту мудово натавон кард.

* * *

Рӯйи чун моҳи ту ҳар гоҳ, ки дар чашми тар ояд,
Хубтар бошад аз он моҳ, ки дар об намояд.

Гўйро турфа набошад, ки рабоянд халоик,
Турфа он гўйи занахдон, ки дили халқ рабояд.

Дар ба занчир бибандад ҳама вақту аҷаб ин аст,
Ки дари давлатам он зулфи чу занчир кушояд.

Пираҳан лутфи танат з-он ки бипӯшид, чӣ ҳосил,
Остини ту ду соид чу ба ангушт намояд?

Нолаву ашк чу хуноба ман аз дида набинам,
Инчунинҳо ту кунӣ, эй дилу инҳо зи ту ояд.

Пеши болои ту бар тарфи чаман сарви саҳиро
Боғбонон нагузоранд, ки густох барояд.

Андалеб аст Камол, омада дар боғи маонӣ,
Ки бисозад ғазалу бар гули рӯйи ту сарояд.

* * *

Раҳ кушуданд, бор барбандед,
Хешро зери бор мапсандед!

Ин ҷаҳон дардхӯрда дандонест,
Вораҳед аз ғамаш, чу баркандед!

Баргрезони умр шуд наздик,
Хира-хира чу гул чӣ механдед?

Шохи бемева гар ҳама Тӯбост,
Бибуредаш, ба мева пайвандед!

Раҳнамоёни ишқ оинаанд,
Пеши оина дам фурӯ бандед.

То намояд рухи шумо ба шумо,
Гар ҳама тӯтию ҳама қандед.

Ба фалак раҳбари шумост Камол,
Гар ҷаҳон зери по-ш афкандед.

* * *

З-он пештар, ки дида чамоли ту дида буд,
Накши ту бар сарочаи дил баркашида буд.

Аз сояи пари магас озурда шуд рухат,
Баҳри шакар магар суйи он лаб парида буд?

Рухсори зард ошиқи он рух ба зар харид,
Ў худ чу бандагони дигар зархарида буд.

Юсуф бибину ҳусн, мабин корд дар миён,
Он теғи ғамза буд, ки кафҳо бурида буд.

Гӯй ки буд акси буногӯши ёру дур
Бар барги гул, ки қатраи борон чакида буд.

Борид теғу тир шаби ҳаҷр бар сарам,
Дур аз ту, бин, чиҳо ба сари ман расида буд.

Ғоратгари маонии мачмӯаи Камол
Дузидид, ҳар чӣ ёфт сухан, дар чарида буд.

* * *

З-он миён ҳеч агар нишон бошад,
Он хабар ҳам дар он даҳон бошад.

Гар миён бошадаш ба зери қабо,
Хирқаи банда дар миён бошад.

Гар даҳон гӯямаш, ки ҳаст он низ
Сухане аз сари забон бошад.

Дил зи сарви равони ӯ зинда-ст,
Ҳама кас зинда аз равон бошад.

Гӯ, бирав ҷону ҷо бад-ӯ бигзор,
Ки маро ӯ ба ҷои ҷон бошад.

Ақл гуфт: Ар ба ҳусн оне ҳаст,
Он каду абруи фалон бошад.

Ин чӣ ҷои тааммул аст, Камол?
Алифу нун барои он башад.

* * *

Зоҳид аз рӯйи ту то чанд маро тавба диҳад?
Гӯ, дуо кун, ки Худояш зи риё тавба диҳад.

Гуфтаӣ: Бар дари ӯ бас кун аз ин нолаву ох,
Кас надидам, ки гадоро зи дуо тавба диҳад.

Ошики рӯйи туро з-ин ду бурун коре нест,
Ё рақибаш кушад аз ишқи ту, ё тавба диҳад.

Пеши лабҳои ту аз даъвии кӯчакдаҳанӣ
Ғунҷаҳоро ба задан боди сабо тавба диҳад.

Ройгон дил барад он абруву з-ин н-ояд боз,
Шӯҳи кажбоз, ки ӯро зи дағо тавба диҳад.

Шайх дар даври лаби ӯ ба касе тавба надод,
Ҳама рафтанд ба майхона, киро тавба диҳад?

Муршид он нест, ки аз май диҳадат тавба, Камол,
Муршид он аст, ки аз тавба туро тавба диҳад.

* * *

Зоҳиди борикбин лабҳои борики ту дид,
Хонд «Аллоҳумма борик» он даму бар вай дамид.

Он ки дар хилват риёзатҳо кашидӣ солҳо,
Шуд ба бӯят масту дар майхонаҳо соғар кашид.

Сӯфии мо мекунад девонагиҳо дар самоъ,
Ох, агар як оқили мекарду з-ин май мечашид.

Порсо гар бингарад он абруи шӯҳ аз камин,
Ҳамчу чашмат беш натвонад ба меҳроб орамид.

То тавон андохт худро ногаҳе дар кӯйи дӯст,
Ҳамчу ашки гармрав бисёр мебояд давид.

Имшаб он маҳ гар чу шамъ аз хонақаҳ сар барзанад,
Ҳою ҳуӣи сӯфиён бар осмон хоҳад расид.

Бо дусад лофи каромат гар лабаш бинад Камол,
Боз бифрӯшад ба чоме хирқаи сад Боязид.

* * *

Зи барги гул, ки насими абир меояд,
Насими ӯст, аз он дилпазир меояд.

Ҳадиси Кавсарам аз ёд меравад ба бихишт,
Чу нақши рӯю лабаш дар замир меояд.

Бирехт хуни азизон, аҷабтар он, ки ханӯз
Зи тифлӣ аз даҳанаш бӯйи шир меояд.

Надидам он руху аз ғам шудам бар он дар пир,
Чавон ҳамеравад он чову пир меояд.

Биё ба ҳалқаи риндон, ки инчунин манзур
Миёни аҳли назар беназир меояд.

Касе, ки чома бурад бар қадат, кай ояд рост?
Танат ба лутф чу беш аз ҳарир меояд.

Камол дида нахоҳад зи қоматат бардӯхт,
Агар муқобала бинад, ки тир меояд.

* * *

Зи хони васли ту то бо мани гадо чӣ расад?
Ба чуз цигар ба гадоёни бенаво чӣ расад?

Лабат, ки пуршакар аст, он ба ҳеч кас нарасид,
Аз он даҳон, ки зи ҳеч аст кам, маро чӣ расад?

Ҳазор ташна турову лаби чу қатраи об,
Миёни он ҳама аз қатрае маро чӣ расад?

Ту кистию ман, эй дил, ки чуръае з-ин чом
Ба сад чу Ҷам нарасад, то ману туро чӣ расад?

Чунин ки бар сари кӯйи ту теғ меборад,
Ба ҷуз бало ба сари ошиқ аз ҳаво чӣ расад?

Зи найзабозии мижғони шӯху чашмонам
Синон ба сина расиду ҳанӯз то чӣ расад?

Камол, чун нарасад ҷуз ҷафо зи аҳли вафо,
Қиёс кун, ки зи хубони бевафо чӣ расад?

* * *

Зи сӯзи ҷони ман он бевафо чӣ ғам дорад?
Агар ҷароғ бимирад, сабо чӣ ғам дорад?

Касе, ки бар накунад сар зи хоб чашмонаш,
Зи оху нолаи шабҳои мо чӣ ғам дорад?

Миёни айшу тараб подшоҳи неъмату ноз
Бар остон зи ниёзи гадо чӣ ғам дорад?

Дигар маро зи бало, дӯстон, матарсонед,
Диле, ки шуд ҳама дард, аз бало чӣ ғам дорад?

Ба кӯйи ӯ наравӣ, зоҳидо, марав ҳаргиз,
Ту гар бихишт набинӣ, маро чӣ ғам дорад?!

Авом тири маломат ба ошиқ ар бизананд,
Зи саҳми лашкариён подшо чӣ ғам дорад?

Рақиб, гӯ шунав, он-ч аз дари ту хост Камол,
Гадои кӯ зи саги ошно чӣ ғам дорад?

* * *

Зи ғамзаҳои ту чандон ки ноз меборад,
Маро зи ҳар мижа ашки ниёз меборад.

Сиришки мо зи ту борони навбаҳорон аст,
Ки лаҳзае наситодасту боз меборад.

Бирехт пайкари Маҳмуду чашми ӯ дар хок
Ҳанӯз хун ба фироқи Аёз меборад.

Зи дурии маҳи рӯи ту чашми бедорам
Ситораҳо ба шабони дароз меборад.

Чу хандаҳо-ш, ки мерезадам намак ба чигар,
Малоҳат аз лаби он дилнавоз меборад.

Чу дурӣ аз рухи ӯ, бесафой, эй сӯфӣ,
Гар аз чабини ту нури намоз меборад.

Далели сӯхтагиҳост гирияҳои Камол,
Ки шамъ ашк зи сӯзу гудоз меборад.

* * *

Зи мастӣ чашми ӯ ҳаргиз ба холи мо намеафтад,
Ба ҳар ҷое бияфтад масту ӯ қатъо намеафтад.

Ба кӯят ринди дурдикаш сабӯ бар сар барояд хуш,
Чӣ майҳо дар сар аст ўро, ачаб, к-аз по намеафтад.

Зи дурат кай тавон дидан, чу бинмой ба мо боло?
Намебинем маҳ, то чашм бар боло намеафтад.

Ба рӯзи сайд ҳар тире, ки андозию гардад гум,
Биё, он дар дили мо чӯ, ки дигар ҷо намеафтад.

Чӣ хуш афтодааст он дурри якто бар буногӯшат,
Ки дар гул қатраи борон чунон зебо намеафтад.

Нахустин дидаҳо афтад бар он по, он гаҳе сарҳо,
Ба хоки поят аз танҳо сари танҳо намеафтад.

Шабе, к-он маҳ ба чарх ояд, Камол, он чо фикан худро,
Ки сӯфӣ дар чунин рақсе ба давронҳо намеафтад.

* * *

Зи моҳтоби чамолат зи моҳ тоб равад,
Чӣ қойи моҳ, сухан ҳам дар офтоб равад.

Ту он дурӣ, ки зи пеши назар агар биравӣ,
Маро зи дидаи гирён дури хушоб равад.

Макун ба хуни дилам чашм сурх, з-он ки касе
Тамаъ накарда ба хуне, ки аз кабоб равад.

Ба ҳасратат нигарам сӯйи он гули сероб,
Зи чони ташна кучо орзуи об равад?

Кашидам аз ту чафои чаҳон, кӣ медонист,
Ки бар ман аз малаки раҳмат ин азоб равад?

Чу рафт дар сари ӯ сар, ту ҳам бирав, эй қон,
Ки бар ту низ набояд ки з-ин итоб равад.

Камол, чашми ту гар мебарад шаби ҳичрон
Хаёли хоб, чунонаш барад, ки хоб равад.

* * *

Сари зулфат намехоҳам, ки дар дасти сабо афтад,
К-аз он қонҳо равад бар боду сарҳо зери по афтад.

Рақиби беҳунар то чанд аз ҳад по ниҳад берун,
Мабодо домани давлат, ки дар дасти гадо афтад!

Ба чини зулфат ар гуфтам ҳадиси мушк, маъзурам,
Парешонгӯйро аксар суханҳои хато афтад.

Фалакро бо ҳама кӯшиш, ки солу моҳ паймояд,
Чунин мохе напиндорам, ки андар қарнҳо афтад.

Бад-ӯ гуфтам: Бурун афтод рози ишқи мо аз дил.
Бигуфт: Аз чашми хунафшон ханӯзат то чихо афтад.

Ҳамехоҳам, ки чун ой, равоне чон барафшонам,
Вале бо ин ҳама мушкил, ки майли ӯ ба мо афтад?

Чӣ пурсӣ аз Камол, охир, ки дур аз рӯи ӯ чунӣ?
Чӣ бошад ҳоли он булбул, ки аз гулшан чудо афтад?

* * *

Сари моро нарасад ин, ки ба пойи ту расад,
Гар расад дида ба рӯи ту, барои ту расад.

Бар дилу чон чу ғаму дарди ту созанд насиб,
Чигари сӯхтаро доғи ҷафои ту расад.

Баъди садсола ҷафо бо мани аз ёр чудо
Гар кунад умр вафо, бӯи вафои ту расад.

Зоҳид аз бими бало сар ба дуо карда фурӯ,
Ошиқон рӯй ба боло, ки балои ту расад.

Дарди моро нарасад марҳаму дармон, чӣ кунам?
Гар расад доруе, аз дори шифои ту расад.

Ҳочати ҳалқа задан нест дар ин боб, Камол,
Ин қадар бас, ки ба он гӯш дуои ту расад.

* * *

Сарв агар з-он қаду рафтор ба болост зиёд,
Соя гаҳ-гаҳ чӣ аҷаб, к-аз ту зиёдат афтод?

Сарвию сояи ту – сояи раҳмат ба замин,
Сояи раҳмати ту аз сари мо дур мабод!

Рост гӯянд, ҳавоест зи ту дар сари сарв,
Ки начунбад ба яқин ҳеч дарахте бе бод.

Муждаи омаданат бод ба гулзор овард,
Части озод ба по сарву ба як по истод.

Сарв мехост, ки пеши қади ту сар бинихад,
Дод бар бод сару ин ҳавас аз сар наниҳод.

То қадат дид, ки бар дида нишондем, дигар
Боғбон сарви сахиро ба чаман об надод.

Мекунад аз ситами сарвқадон нола Камол,
Булбул аз норвану сарв барорад фарёд.

* * *

Сарвро ҳар кӣ рост мегӯяд,
Қомати ёри мост, – мегӯяд.

Чун даҳонат кучост? – мегӯям,
Чун даҳонам кучост? – мегӯяд.

Хабаре з-он миён чу мепурсам,
Олимуссир Худост, мегӯяд.

Мекунад дил ҳадиси бӯсу канор,
Дили ман ҳар чӣ хост, мегӯяд.

Чашми ҳилатгараш ба фатвии ишқ
Қатли ошиқ равост, – мегӯяд.

Абруяш гуфт: Фитна кори ман аст,
Каж нишастасту рост мегӯяд.

Он рух овард хат ба хуни Камол,
Хол бар хат гувост, – мегӯяд.

* * *

Сарви сахй дар бӯстон чандон ки боло мекашад,
Пеши қаду болои ту аз саркашй по мекашад.

Гар дӯстонро мекашад хотир ба боғу бӯстон,
Ҳар чо, ки бошад бӯйи ту, моро дил он чо мекашад.

Пеши рухи ту мекашад хат донаи дилҳои мо,
Чандин ҳазорон донро мӯре ба танҳо мекашад.

Нанвишт кас дар мактабе болотар аз Ёкут хат,
Болои ёкут у хате, бингар чй зебо мекашад.

Аз мавчи ашк ар бингарй, бигзашта дуд аз синаҳо,
Донй, к-аз он маҳ оҳи мо сар бар Сурайё мекашад.

Шармандаем аз носеҳи мушфик, ки дар ислоҳи мо
Ҳам захмати худ медиҳад, ҳам захмати мо мекашад.

З-он ғамза ҳар тире, ки дил орад ба даст, аз вай кашам,
Мискин Камол аз дасти дил ҳар дам аз онҳо мекашад.

* * *

Шаб, ки дар хилватам он шамъи шакарлаб бошад,
Хоҳам аз бахт, ки рӯзам ҳамагй шаб бошад.

Гаҳ-гаҳ аз ҳасрати он лаб чу бибӯсам лаби чом,
Чомам аз хуни дилу дида лаболаб бошад.

Гар шифо чӯяд аз он лаб дили бемор, маранҷ,
Ҳарза гӯяд ҳама он хаста, ки дар таб бошад.

Бар рух аз дуди дили мост мураккаб хати ёр,
Гар надонад дигаре, чаҳли мураккаб бошад.

Сари зулфи ту ба ёд ораму борам дури ашк
Дар шаби тира, ки омадшуди кавкаб бошад.

Аз рақибони чу ақраб зи дарат хоҳам рафт,
Гарчи хуш нест сафар, маҳ чу ба ақраб бошад.

Чӣ аҷаб, гар назари лутфи ту бошад ба Камол,
Рӯхро низ нигоҳе сӯи қолаб бошад.

* * *

Шабе, к-аз оташи ишқи ту чонам сӯхтан гирад,
Чароғи давлатам он шаб зи сар афрӯхтан гирад.

Чу зулфат боядаш умри дарозу риштаи афзун,
Гар ин чоки гиребонҳо рафиқе дӯхтан гирад.

Зи шодӣ барчаҳам ҳар дам, чу гандум бар сари тоба,
Гар он хат донаи дилҳо чу мӯр андӯхтан гирад.

Ба лаб бояд мағас бигрифт ширинифурӯшонро,
Чу лабҳои ту дар ханда шакар бифрӯхтан гирад.

Зиёдат мекунӣ сӯзи дили мо аз шакарханда,
Намак бар реш агар резӣ, чароҳат сӯхтан гирад.

Зи роҳи Рум, гуфт, овард зулфам аз Ҳабаш лашкар,
Ба Чин арзон шавад нофа, гар он ҳинду Хутан гирад.

Камол, ин нукта гар мурғе барад бар пар ба Ҳиндустон,
Биёяд тӯтию аз ту сухан омӯхтан гирад.

* * *

Шабе, ки рӯи ту моро чароғи маҷлис шуд,
Ба сӯхтан дили парвонаваш муҳаввис шуд.
Ду чашмат аз дилу дин ҳар чӣ доштам, бурданд,
Тавонгаре, ки ба мастон нишаст, муфлис шуд.
Ба кимиёи назар чун ту хок зар созӣ,
Тафовуте накунад, гар вучуди мо мис шуд.
Дигар маро ба ҳаёлат зи бекаси чӣ малол,
Чу ғам рафику бало ёру дард мӯнис шуд?

Хуш аст мутрибу сокию ман ба як-ду ҳариф,
Дар ин шумор, ки кардам, рақиб содис шуд.
Касе, ки оқилу хушёр дидаме махсус,
Чу дид шакли ту, аз хуш рафту бехис шуд.
Ба нақши абруи ту нест дар сарочаи хусн,
Ки дасти сунъ дар он тоқҳо муҳандис шуд.
Зи май ба даври ту парҳези мо на аз мо буд,
Дар ин ҷарима сабаб зоҳиди мувасвис шуд.
Камол нусхаи риндӣ бaсе мутолиа кард,
Ки дар дақоики илми назар мударрис шуд.
Нашуд ба тавре ғаал ҳаминони мо Ҳофиз,
Агарчи дар сафи султон Абулфаворис шуд.

* * *

Шӯҳӣ аз чашми ӯ аҷаб набувад,
Мардуми мастро адаб набувад.
Пеши рӯят ду зулф турфа фитод,
З-он ки як рӯзро ду шаб набувад.
Расани зулфи ту кашад дили ман,
Ошикиро чуз ин сабаб набувад.
Ба даҳони туам зи бими рақиб
Сухане чуз ба зери лаб набувад.
Луқмаи дӯзах аст зоҳиди хушк,
Қути оташ ба чуз ҳатаб набувад.
Шаби ҳичрон масӯз чони Камол,
Баъди мурдан азоби таб набувад.

* * *

Сабо зи дӯст паёме ба сӯйи мо овард,
Ба ҳамдамони куҳан дӯстӣ ба чо овард.
Расид боди масеҳодам, эй дили бемор,
«Барор сар, ки табиб омаду даво овард».*

---

* Ии мисраъ тазмин аз як ғазали Ҳофиз аст.

Барои чашми заифи рамадгирифтаи мо
Зи хоки мақдами маҳбуб тўтиё овард.

Хаёли ёр, ки бар сар табиби хозиқ буд,
Ба қони хастадилона муждаи шифо овард.

Шаби фироқ шуд абри ду дида дурборон,
Чу дар хаёли худ он лаъли қонфазо овард.

Ҳамеша мардуми чашмам бараҳна бармегашт,
Надонам, ин ҳама борон худ аз кучо овард?

Камол, донаи дил бо кабӯтаре дарбоз,
Ки номае ба ту аз ёри ошно овард.

* * *

Ошиқон дарди туро давлати афзун хонанд,
Меҳнати ишқи туро бахти ҳумоюн хонанд.

Аҳли майхона дуои лаби ту ашқфишон
Зери лаб чун хати қом аз дили пурхун хонанд.

Қониби қом суроҳӣ бибарад сачда чу чанг,
Мутрибон гар сухане з-он лаби майгун хонанд.

Қиссаи гиряи ин ғамзада бо чашми пуроб
Мурғу моҳӣ ба лаби Дачлаву Қайхун хонанд.

Ман агар васфи ду абрӯи ту каж бинвисам,
Мардумаш з-он ҳаракатҳо ҳама мавзун хонанд.

Халқ хонанд маҳ аз содагӣ он рӯй, ачаб,
Варақеро, ки бар ӯ хат набувад, чун хонанд?

Гар аз он ҳусн нависӣ сухани ишқ, Камол,
Дафтари шеъри туро Лайлию Мачнун хонанд.

* * *

Ошиқон рӯйи туро нури мусаввар хонанд,
Парда баргир, ки равшантар аз ин бархонанд.

Ашкрезони шабистони фироқ аз сари сӯз
Зулфу рухсори туро шамъи муанбар хонанд.

Гар намояд рухат аз дафтари хубӣ варақе,
Варақи дафтари гулро ҳама абтар хонанд.

Гар хаёли рухат оранд имомон ба намоз,
Баъди ҳар фотиҳае сураи «Кавсар» хонанд.

Аҳли дониш, ки расонанд ба поён ҳама илм,
Лавҳи ишқи ту чу абҷад ҳама аз бар хонанд.

Ба даҳонат сухани қанди мукаррар саҳл аст,
Сухани саҳл нашояд, ки мукаррар хонанд.

Дар ҳавоят зи сари завқ муаллақ бизанам,
Гар суйи доми ту бозам чу кабӯтар хонанд.

Андалебони саҳархони хушалҳон дар Рост
Сифати қадди ту бар шохи санавбар хонанд.

То ҳадис аз қадди он сарви равон гуфт Камол,
Гуфтаи ӯ зи ҳадиси ҳама бартар хонанд.

* * *

Ошиқон толибу соҳибназарон дар коранд,
Оқилон беҳабару беҳабарон хушёранд.

Хуфтаи субҳи азал рафт паси пардаи хоб,
То шабонгоҳи абад зиндадилон бедоранд.

З-офтоби рухат онон, ки намуданд тулӯъ,
Гоҳ мустағрақи нуранду гаҳе дар норанд.

Мӯсӣ аз нури тачаллӣ «аринӣ» гуфту гузашт,
Ҳамчунон аҳли назар мунтазири дидоранд.

Дуди савдои ту дар синаи мо танҳо нест,
Ки бар ин оташ аз ин сӯхтагон бисёранд.

Ҳукм бар зоҳири пӯшида равон то нақунӣ,
Ки дар ин хирқа бисе сурату маънӣ доранд.

Бо ҳаёли руҳи зебои ту асҳоби Камол
Тӯтиёнанд, ки аз оина дар гуфторанд.

* * *

Ошиқон, қиссаҳои нав шунавед,
Ки шумо низ ошиқони навед!

Мерасад аз Худо насими навед,
Ҳас наед, аз насим зинда шавед!

Болиғӣ нею даъвии пирон,
Кишти худ норасида медаравед.

Мо гуҳар ёфтем чанд, шумо
Дар раҳи сангу хора чанд давед?

Он гуҳар бо шумо бинафрӯшем,
То ба дуккону хона дар гаравед.

Дар сафи сӯфиёни пандпазир
Гар муридони маслиҳатшунавед,

Доманафшон зи хонумон чу Камол
Бар дари шайхи Маслиҳат биравед!

* * *

Арафоти ишқбозон сари кӯйи ёр бошад,
Ба тавофи Каъба 3-ин дар наравам, ки ор бошад.

Чу саре бар остонаш зи сари сафо ниҳодӣ,
Ба Сафову Марва, эй дил, дигарат чӣ кор бошад?

Қадаме зи худ бурун неҳ ба риёзи ишқ, к-он чо
На судоъи нафҳаи гул, на чафои хор бошад.

Ба маоричи «Ана-л-Ҳақ» нарасӣ зи пойи минбар,
Ки сарест, чойи ин сар, ки сазои дор бошад.

Зи майи шабона, соқӣ, қадаҳе нисори мо кун,
На аз он мае, ки моро ба сахар хумор бошад.

Ба фиребу ваъда моро бикӯш, эй писар, ки ташна
Зи аташ бимирад авло, ки дар интизор бошад.

Накунад Камол дигар талаби хузури ботин,
Чу қароргоҳи зулфаш дили беқарор бошад.

* * *

Ишқ бар оташ ниҳод дафтари буду набуд,
Ояти «фатҳунқариб» сирри ҳақоик кушуд.

Қатра ба дарё расид, абр бирафт аз миён,
Нур фурӯ шуд ба шамъ, шамъ баромад зи дуд.

Аз нафаҳоти бухур кавну макон даргирифт,
Чун ба ҳам омехтанд оташу мичмар ба уд.

Дар паси оина чист, қобили ин ҳарф кист?
К-оина бо худ надошт, он чи ба тӯти намуд.

Ваҷҳи дурӯй намонд сурати дебохро,
Боз бирафт аз миён воситаи тору пуд.

Ҳар кӣ ба дори фано чуббаи ҳастӣ бисӯхт,
Рамзи сиваллаҳ бихонд, сирри «Ана-л-Ҳақ» шунуд.

Чома бидех, чон ситон, рӯй мапеч аз зиён,
Ошиқи бемояро айни зиён аст суд.

Сирри фано гӯш кун, чоми бако нӯш кун,
Ҳочати тақрир нест, к-аз адам омад вучуд.

Халк зи нуқсони ҳол беҳабаранд аз Камол,
К-аз ҳама бе қилу қол гӯйи саодат рабуд.

* * *

Акси рӯят чун фитад дар об, об аз худ равад,
Гар фишонӣ зулфи мушкин, мушки ноб аз худ равад.

Бод ҳочат нест, к-аз рӯят барандозад ниқоб,
Бо ту худ чун рӯ ба рӯ ояд ниқоб, аз худ равад.

Остинафшон даро гаҳ-гаҳ хиромон дар самоъ,
То дарояд маҳ ба чарху офтоб аз худ равад.

Ашки ман дурри хушоб аст, он лаби хомӯш лаъл,
Лаъл чун гӯё кунӣ, дурри хушоб аз худ равад.

Ман на танҳо рафтаам дар ҳайрати он чашми маст,
Ҳар кӣ бинад ончунон масте ба хоб, аз худ равад.

Сина бар оташ кабоб асту зи сӯзи ӯ дилам
Бар мисоли қатраи хун, к-аз кабоб аз худ равад.

Бо хаёли он ду лаб ҳар дам равад аз худ Камол,
Ҳар киро дар сар бувад чандин шароб, аз худ равад.

* * *

Андалебе мезанад бар гул навое, бишнавед,
Бӯйи ёри ошно аз ошное бишнавед.

Аз лаби Лайлӣ зи Мачнун нуктае доред гӯш
В-аз забони гул зи булбул мочарое бишнавед.

Чониби майхона махмурони чоми ишқро
Мезанад ҳар хум ба зери лаб салое, бишнавед.

Кӯҳхо дар нолаанд аз риққати мастони Тур,
З-ин ҳама шӯру шағаб боре садое бишнавед.

Навбати Қайсар гузашт, он салтанат дар қасри мост,
Навбати шоҳӣ зи айвони гадое бишнавед.

Корхо дар банди вақт омад, ниғаҳ доред вақт,
Вақт бошад, к-аз лаби ӯ марҳабое бишнавед.

Аз Худо дар ҳар дуое васл меҳоҳад Камол,
Гар намегӯед омине, дуое бишнавед.

* * *

Ид меояду мардум маҳи ну(в) металабанд,
Дидаҳо тоқи ҳами абруи ӯ металабанд.

Шаби қадру маҳи иде, ки кам ояд ба назар,
Ҳама дар турраи он силсиламу металабанд.

Ҳар тараф сарвақдон чун алами ид равон,
Ҷой дар идғаҳи он сари кӯ металабанд.

Рӯй дар қибла бутон карда зи абрӯ меҳроб,
Ҳоҷати худ ҳама з-он рӯйи накӯ металабанд.

Соқиё, ратл неҳ аз даст, ки мастон имрӯз
Май зи хумхонаи ишқат ба сабӯ металабанд.

Аз ҳарифон майи идӣ талабад он лабу нукл,
Ҳар чӣ хоҳад лаби ту, ҷумла аз ӯ металабанд.

Маҳрухон зулфи чу чавгон ҳама бар дӯш, Камол,
Вақти сар бохтан аст, аз ту чу гӯ металабанд.

* * *

Губори хоки дари ӯ чу дар хаёл оред,
Ба нури чашми худ он тӯтиё маёзоред.

Гуле, ки дар чаман орад насими пираҳанаш,
Чу бод домани он гул зи даст магзоред.

Гар аз хаёли лабаш нест дидаро ранге,
Зи нӯки ҳар мижа ҳангоми гиря хун боред.

Агарчи шаст шуморед иқди он сари зулф,
Ба дилкашӣ рухи ӯ кам зи зулф машморед.

Зи ёри сангдил, эй дӯстон, надорам даст,
Маро ба сахтдилӣ ҳамчу худ мапиндоред.

Ба хоки по-ш суфориш кунед чашми маро,
Ҳар он ки резад хунаш, ба хок биспоред.

Зи роҳи дидаву дил мерасад сиришки Камол,
Мусофири бару баҳр аст, хурматаш доред!

* * *

Фараҳ ба синаи пурғусса бе ту чун ояд,
Ки гар ба кӯҳ бисанчам ғамат, фузун ояд.

Гузашт аз ғами Фарҳод солҳову ханӯз
Садои нолааш аз кӯҳи Бесутун ояд.

Агар равад зи дили реши ман ба гардун дуд,
Бисӯзад абру аз ӯ жола лолагун ояд.

Бибин тафовути роҳ, эй фақеҳи гармдимоғ,
Туро зи бинию моро зи дида хун ояд.

Зи чашми силсиламӯён шикоятӣ аҳбоб
Ҳикоятест, ки аз мастию чунун ояд.

Ҳамин ки нақши даҳонаш чу «мим» бандад чашм,
Хаёли абруи ӯ пеши ман чу «нун» ояд.

Ачаб мадор, ки рӯзе ба оби чашми Камол
Зи остонаи ӯ сарву гул бурун ояд.

* * *

Қадах ба даври лабат пур зи хун диле дорад,
Ғамаш мабод, к-аз ин сон диле ба даст орад!

Замин ба чуръа бидеҳ обу тухми ишрат кор,
Ки хоҷа он даравад оқибат, ки мекорад.

Миёни зоҳиду риндон зи бода дарёҳост,
Равон-равон суйи мо омадан кучо ёрад?

Сахар ба дафъи хуморам чӣ ҳоҷати туршист?
Зи чеҳра муҳтасиби мо чу сирка меборад.

Иборатест аз он лаб ба сурхӣ ин ҳама хат,
Ки бода бар лаби борики чом бингорад.

Ҳикояти лаби борики соқию лаби чом
Ба чуз муғаннии борикнағма нагзорад.

Муғанниё, суханони Камол борик аст,
Бихон ба чанг, ки борик маъние дорад.

* * *

Қалам саҳифаи шавқ ар ҳазорбора нависад,
Ҳазор узр зи тақсир бар канора нависад.

Фитад зи риққати коғаз ба гиря хомаи котиб,
Ба нома дарди ниҳонам гар ошкора нависад.

Илочи дил талабидам, намуд хат, ки рухам бин,
Қасе нақутар аз ин дардро чӣ чора нависад?

Чу кори ман ба даҳону миёни ўст, чӣ ранчам?
Ғарам фариштаи аъмол ҳечкора нависад.

Нахуст пири муғон номи ман барад ба ҳарифон,
Таҳийяте, ки ба риндони дурдхора нависад.

Гар ин чамол ба тақвимсоз бознамой,
Хирочи хусну рухат бар маху ситора нависад.

Камол нақши ту бар дил нигошт, дасту қалам бин,
К-аз ин хате ба сари лавҳи пора-пора нависад.

* * *

Кадом нозу танаъум ба завқи он бирасад,
Ки бӯйи ёр ба ёрони меҳрубон бирасад?

Диле, ки бе дури васлаш миёни баҳри ғам аст,
Умедвор чунонам, ки бар қарон бирасад.

Зихӣ хучаста замонею вақти маймуне,
Ки аз ту муждаи васле ба гӯши чон бирасад.

Қадам ба кулбаи мо ранча кун шабе, эй моҳ,
К-аз он шараф сари ошиқ ба осмон бирасад.

Зи давлати ту ҳамин обрӯ бас аст маро,
Ки бар чабинам аз он хоки остон бирасад.

Ҳанӯз меҳри сагонат зи дил бурун накунам,
Агар зи захми ту дардам ба устухон бирасад.

Камол, рӯзи мулоқоти дӯстон гӯйӣ,
Чу булбулест, ки ногаҳ ба бӯстон бирасад.

* * *

Касе, ки дарди ту хоҳад дилаш, даво чӣ кунад?
Зи ишқ сина, ки ранчур шуд, шифо чӣ кунад?

Агар назар нагуморад ба ошиқи дарвеш,
Инояту карами хеш подшо чӣ кунад?

Гирифтам, он сари зулф аз ситам бидорад даст,
Шаби висол чу афтад ба дасти мо, чӣ кунад?

Туро чӣ чурм, ки худ меравад дил аз дастам,
Диле, ки худ равад аз даст, дилрабо чӣ кунад?

Чу дар бихишт намоӣ чамол, гӯ: Ризвон!
Бигӯ ба хур, ки дигар касе туро чӣ кунад?

Хаёли орази ту нест дар дили беишк,
Чунин латиф чунон ҷойи беҳаво чӣ кунад?

Дуои ҷони ту гуфт, абруят чу дид Камол,
Ниёзманд ба меҳроб ҷуз дуо чӣ кунад?

* * *

Камтарин гарде маро, к-аз дидаи гирён фитод,
Дар шаби ҳичрон дару деворам аз борон фитод.

Хат лабаш кард орзу, холаш зақан, толеъ нигар,
К-ин яке дар чоҳу он дар чашмаи ҳайвон фитод.

Зулфи ту чавгон, занаҳдони ту гӯи давлат аст,
Гӯи давлат бурд он, к-ӯ бо ту дар чавгон фитод.

Ҷуз ба саъйи ғамза тират хуш наёяд бар дилам,
З-он ки набвад коргар тире, ки бе пайкон фитод.

Гар на мастанд аз насими дӯст гулбӯёни боғ,
Бо қадах наргис чаро бар сабзаи бустон фитод?

Доди лабҳо чун ситонам аз кафи пояш ба бўс,
Ҳамчу домонаш агар дар пойи ӯ натвон фитод?!

Бӯяш омад дар чаман, зад ончунон оҳе Камол,
К-аз дарахти хештан мурғи чаман бирён фитод.

* * *

Гадои кӯи туро подшоҳ мехонанд,
Чу роҳ ёфт бар он дар, ба роҳ мехонанд.

Камар ба хидмати ту ҳар кӣ баст, шоҳонаш
Ба кадру мартаба соҳибкулоҳ мехонанд.

Бар остони ту дарвешӣ бесарупоро
Сарони мулк зи асҳоби чоҳ мехонанд.

Хаёли рӯӣи ту ҳар порсо, ки қибла насохт,
Ҳама ибодати ўро гуноҳ мехонанд.

Касе, ки лавҳи дил аз нақши ғайр пок нашуст,
Ба ҳашр номаи ўро сиёҳ мехонанд.

Дило, раҳе ба ҳарими висол чӯ боре,
Ту ро чу маҳрами он боргоҳ мехонанд.

Муриду пир ба сар рақс мекунанд, Камол,
Чу гуфтаҳои ту дар хонақоҳ мехонанд.

* * *

Гар он маҳ дар закоти ҳусн мискинтар гадо чӯяд,
Чу ман гумгаштаи ўям, бигӯедаш, маро чӯяд.

Ба дилгумкарда мегӯӣ, ки пеши ман чӣ мечӯӣ?
Дил он чо карда мискин гум, бигӯ, охир, кучо чӯяд?

Хушо қоне, ки чун гирад танат дар бар, миёнатро
Даме аз пирахан пурсад, замоне аз қабо чӯяд.

Хатат хоҳад, ки ангезад ғубори фитна аз ҳар сӯ,
Вале оинаи рӯят аз ў ҳар дам сафо чӯяд.

Чаро бар толиби васли ту чӯяд айбчӯ нукта?
Туй матлуби муштоқон, ту ро монда киро чӯяд?

Чӣ тарсонӣ зи тирам, к-аз ҳаво ояд суйи қонҳо,
Ки он давлат ҳавоҳони худро аз ҳаво чӯяд.

Камол, он ғамза хунат рехт, чун кардӣ ба ў бозӣ,
Набудат ёд, пиндорӣ, ки қассоб ошно чӯяд.

* * *

Гар ба санги ситамам ишқи ту дандон шиканад,
Дил зи лабҳои ту дандони тамаъ барнаканад.

Ончунон сода рухе дорию лағзон, ки бар ӯ
Гар нишинад магасе, афтаду пояш шиканад.

Накунам аз магаси холи ту бас, к-аз паси марг
Анкабут ояду бар хоки мазорам битанад.

Чун ба қонуни назар васли бутон мумкин нест,
Бе ту дил сабри зарурӣ чӣ кунад, гар накунад?

Зоҳид аз гиря гар андохт мусалло бар об,
Ошиқи рӯи ту саччода бар оташ фиканад.

Ақли Фарҳод бирафт аз лаби Ширин в-ар не,
Ҳеч кас чӯ ба лаби чашмаи ҳайвон наканад.

Гар шавад огаҳ аз устодии он ғамза Камол,
Пеши ӯ соҳири Бобил разияллаҳ бизанад.

* * *

Гар туро аз ситаму чавр Худо тавба диҳад,
Зоҳиди шаҳр зи ишқи ту маро тавба диҳад.

Порсо аз лаби шоҳид ба даҳон орад об,
Дигареро зи маю нуқл чаро тавба диҳад?

Зоҳид он нест, ки аз даст гузорад тасбех,
Магараш ҳиммати риндӣ зи риё тавба диҳад?

Бахшиши пири муғон бингару машраб, сӯфӣ,
К-ӯ суроҳию маю шайх ба мо тавба диҳад.

Кардам аз бими рақибон ба забон тавба зи ишқ,
Ҳама касро зи гунаҳ бими бало тавба диҳад.

Гар ту аз фитнагарӣ тавба диҳӣ абрӯро,
Ғамзаро чашми ту 3-ин шева кучо тавба диҳад?

Бас накард аз лабу чашми хуши маъшук Камол,
Гарчи ӯ аз маю мастӣ ҳамаро тавба диҳад.

* * *

Гарчи сарви чаман аз об равоне дорад,
Натавон пеши қадат гуфт, ки ҷоне дорад.

Ба лаби ташна нишон медиҳад аз оби ҳаёт,
Хоки пое, ки зи пойи ту нишоне дорад.

Ошиқи рӯи ту хондат ба гумон сарви бихишт,
Ошиқи покназар рост гумоне дорад.

Нисбате кард дил он мӯи миёро ба ҳаёл,
Камараш баст ҳаёле, ки миёне дорад.

3-он даҳан нест нишону сухане нест дар он,
Сухан он ҷост касеро, ки даҳоне дорад.

Эй ки гуфтӣ, зи паяш ашк чу гулгун мадавон,
Бо касе гӯӣ, ки дар даст иноне дорад.

Бори андӯху ғами ёри сабукрӯх, Камол,
Ба дилу дида гарон нест, гар оне дорад.

* * *

Гар дарди ту бар ҳабиб бошад,
Дарди сарат аз табиб бошад.

Моро чӣ ғариби шаҳр хонӣ?
Ошиқ ҳама ҷо ғариб бошад.

Оҳам машунав, ки гул парешон
Аз нолаи андалеб бошад.

Ё Раб, ки бар он дар аз гадоён
Ман бошаму ё рақиб бошад.

Шоистаи гӯши воизи мо
Овози хуши хатиб бошад.

Гӯяд: Ба ту ёр бошам аз дур,
Хоҳем, ки анқариб бошад.

Бо ёр расӣ, Камол, рӯзе,
Аз умр агарат насиб бошад.

* * *

Гар дил зи чаври зулфи ту афғон кашида буд,
Айбаш макун ба нола, ки каждумгазида буд.

Ҳар неши ғам, ки хӯрд дили хаста, он ҳама
Аз ғамзаи ту дид, ки дар хоб дида буд.

Ошиқ зи чашми шӯҳи ту чашми вафо надошт,
Будаш тамаъ ба зулфи ту, он ҳам бурида буд.

Бар лаб хатат навиштаи Ёқут хондаанд,
Он холи нуқта, к-аз қалами ӯ чакида буд.

Гар бозёфт донаи холи ту мурғи қон,
Машмар аҷаб, ки чашми нишотам парида буд.

Дидем боз он руҳи зебо алассабоҳ,
Имрӯз субҳи мо чӣ муборак дамида буд.

Кард он нафас ба қон сару зар пешкаш Камол,
К-он шӯхро ба дилшудагон дил кашида буд.

* * *

Гар дилам дар зулф пинҳон кардай, пайдо шавад,
Мушк ғаммоз асту ин дуздӣ аз ӯ расво шавад.

Ноҳақ афтодаст зулфат дар кафи ҳар муддаӣ,
Чун ба дасти мо бияфтад, ҳақ ба дасти мо шавад.

Эй сабо, баргӯӣ имшаб аз забони мо ба шамъ,
Сӯхтӣ парвонаҳоро, бош, то фардо шавад.

Гарм шуд бозори ҳусн аз оташи рухсори ту,
Вақти он омад, ки зулфат бар сари савдо шавад.

Шавқӣ болои баланди туст он, к-аз ҳар тане
Чони улвиро ҳавои олами боло шавад.

Хоки он дар дар назар чаннатталаб зоҳид ханӯз,
Чашми нобино кучо аз тӯтиё бино шавад?

Он лаби хандон чу бинад, дар ҳадис ояд Камол,
Булбули хомӯш чун гул бишкуфад, гӯё шавад.

* * *

Гар дам занам бе рӯӣ ӯ, шарм оядам аз рӯӣ худ,
Ошиқ наҷӯяд зиндагӣ бе суҳбати дилчӯӣ худ.

Ман чон ҳамекандам зи ғам, он лаб зи ман мехост чон,
Фарҳод мезад тешаҳо бар сангу Ширин сӯӣ худ.

Бо моҳ гуфтам: Ин ҳама ҳусн аз кучо овардаӣ?
Гуфто: Зи хоки кӯӣ ӯ молидаам бар рӯӣ худ.

Гуфтӣ: Сари як мӯӣ ман ҳар ду чаҳон дорад баҳо,
Дидӣ, ки ҳам нашнохтӣ миқдори тори мӯӣ худ.

Дар даври чашмат шуд сияҳ аз дуди дил меҳробҳо,
Гар боварат н-ояд зи мо, бингар хама абрӯи худ.

Рӯзе, ки чашмат уфтад бар куштағони хештан,
Гӯ узри заҳматҳои мо бо ғамзаи ҷодуи худ.

Гуфто: Камоли саҳтҷон ҳаст аз сағони кӯӣ мо,
Бишкаст боз ин сангдил қадри сағони кӯӣ худ.

* * *

Гар маҳ ба замин бошад, он зухрачабин бошад,
Дурӣ талабад аз мо, маҳ низ чунин бошад.

Натвон талаби бўсе кард аз лаби хандонаш,
Ҳалво натавон хӯрдан, ҳар гаҳ намакин бошад.

Бе зикри хафӣ набвад аз ёди даҳонаш дил,
Дар дида хаёли ӯ то гӯшанишин бошад.

3-ин хоки дарам бодо рух дур, агар рӯе
Чун рӯйи мани хокӣ дар рӯйи замин бошад.

3-ин нукта, ки ҳаст он рӯ аз хулди барин хуштар,
Гар зулфи ту печад сар, холи ту бар ин бошад.

Хат кард ба даври лаб лутфи даҳонаш пайдо,
Ангуштнамо хотам аз нақши нигин бошад.

Гуфтори Камол арзад ҳар байт ба девоне,
«Як нукта аз ин дафтар гуфтему ҳамин бошад.»*

* * *

Гулро ба даври рӯйи ту кас бӯ намекунад,
Булбул ба бўстон сухани ӯ намекунад.

То дида бозёфт хаёли қадат дар об,
Дил чустучӯи сарви лаби чӯ намекунад.

Бо ошиқон рақиб дили нозуки туро
Бад мекунад ҳамешаву некӯ намекунад.

Ширинлабе, ки дид даҳони чу қанди ту,
Васфи даҳони худ сари як мӯ намекунад.

---

*Мисраъ аз Ҳофиз аст.

Инкори зардии рухи мо расми ёр нест,
Ин кор чуз ҳасуди сияҳрӯ намекунад.

Кори талаб зи пеш ба сар бохтан баранд,
Солик чаро қиёси худ аз гӯ намекунад?

Доим ҳадиси рӯйи накӯ мекунад Камол,
Андеша аз ҳикояти бадгӯ намекунад.

* * *

Гирам, ки аз ту бар мани мискин чафо равад,
Султон туй, касе ба тазаллум кучо равад?

Пеши ту чун салом фиристам, ки бодро
Пиромани дарат нагузоранд, то равад?

Бифрифт сӯйи гул саҳаре бӯйи пираҳан,
К-аз рашки он чу ғунча ба зери қабо равад.

Чандин дуои ҷони ту гӯем, к-аз малол
Беҳост бар забони ту дашноми мо равад.

Эй дил, зи сели хун, ки шуд аз чашми мо равон,
«Шодӣ макун, ки бо ту ҳам ин мочаро равад».*

Чун зулфи ӯ ба гӯш наёри ҳадиси мушк,
Пеши ту гар ҳикояти он хоки по равад.

Рафт, он чи рафт з-оташи дил бар сари Камол,
Минбаъд з-оби дида бар ӯ то чихо равад.

* * *

Лаб ар ин асту гуфтор ин, шакар боре чӣ мегӯяд?!
Агар хуршеди рухсор ин, қамар боре чӣ мегӯяд?!

---

*Мисраъ аз Саъдӣ аст.

Ба сад диққатшиносӣ ақл натвонист ҳам бастан
Вучуде бар миёни ӯ, камар боре чӣ мегӯяд?

Агар гул пеши наргис зад ба рӯяш лофи ҳамрангӣ,
Ба чашми масти ту он бевасар боре чӣ мегӯяд?

Гирифтам, к-он дарахти гул ба худ надҳад маро боре,
Гар аз дур афканам бар вай назар боре, чӣ мегӯяд?

Гирифтам, худ, ки нашинд он ситамгар дарди пинҳонам,
Ба зории шабу охи сахар боре чӣ мегӯяд?

Ба танз ар гуфт: Хоҳам кард аз ошиқкушӣ тавба,
Рақибӣ шум бо мо ин хабар боре чӣ мегӯяд?

Адӯ гуфтӣ: Ба ақлу ҳуш натвон шуд, Камол, он ҷо,
Чу ин рафт аз тан, он аз сар, дигар боре чӣ мегӯяд?

* * *

Лабаш ҷони ошиқ ҳавас мекунад,
Шакар орзуи магас мекунад.

Дуогӯю серӣ зи дашноми ту?
Зи ҳалвои қандӣ кӣ бас мекунад?

Равад дил дар он зулф тарсон зи чашм,
Чу шабрав, ки хавф аз асас мекунад.

На касро бар он дар гузорад рақиб,
На ӯ илтифоте ба кас мекунад.

Ба тири ту дорад назар з-он, ки сайд
Давон асту рӯ бозпас мекунад.

Зи сӯзам рухатрост хангома гарм,
Чу оташ, ки гармӣ ба хас мекунад.

Ба гулзор бе ёр нолад Камол,
Чу булбул, ки бонг аз қафас мекунад.

* * *

Мо бисоти некномӣ боз тай хоҳем кард,
Хирқаву саччода раҳни нуқлу май хоҳем кард.

Зухду такво сар ба сар ин ному он овозаро
Дар сари овози чангу бонги най хоҳем кард.

Навбаҳор асту чавонию авони ошиқӣ,
Гар кунун накнем тарки тавба, кай хоҳем кард?

Гар ба зоҳид риндию мастӣ намекардем фош,
Баъд аз ин, ин корҳо дар пеши вай хоҳем кард.

Май чу Лайлӣ гар шавад дар шаҳри мо душворёб,
Мо чу Мачнун чустучӯяш ҳай ба ҳай хоҳем кард.

Пеши мо пайке, ки орад муждаи иқболи ёр,
Номи он пайки муборак «некпай» хоҳем кард.

Чун расад дар дафтари зухҳод номи мо, Камол,
Он varaқ гардон, ки мо он нома тай хоҳем кард.

* * *

Моро ба пойбӯси ту гар дастрас бувад,
Дар давлати ғами ту ҳамин поя бас бувад.

Дар сар ҳавои туст маро беҳтарин ҳавас,
Боқӣ ҳар он чи ҳаст, ҳавову ҳавас бувад.

Бӯсе бар остони ту дорем илтимос,
Моро бар ин дар аз ту ҳамин мултамас бувад.

Бе заҳмати рақиб даме бо шакарлабе
Гар даст медиҳад шакаре, бе магас бувад.

Зоҳид агар қадам зи каромат ниҳад бар об,
Наздики мо ба мартаба камтар зи хас бувад.

Гӯ, муҳтасиб, зи шахна матарсон маро, ки ман
Аз подшоҳ форигам, ӯ худ чӣ кас бувад?!

Най зери лаб ба майкада мехонадат, Камол,
Бишнава, ки муқбилӣ зи қабули нафас бувад.

* * *

Моро дигар бар он дар хоби шабон набошад,
Болини дардмандон чуз остон набошад.

Чашмам ситора гирад шабҳо ба хоб рафтани,
Гар оху нолаи мо бар осмон набошад.

Пеши ту чун барорад сӯфӣ сари ғаромат,
Шукронавор чонош то дар миён набошад.

Дил аз ту баргирифтани, бар дигаре ниҳодани?
Дар ақл ин нагунчад, дар хотир он набошад.

Ман кай чунон дилеро пахлуи худ нишонам,
К-аз новаки ту сад чо бар вай нишон набошад.

Чашми ту дӯст дорам в-он тири ғамзаат ҳам,
Озори дӯстонам бар дил гарон набошад.

Дорӣ, Камол, чоне, бар дӯстон барафшон,
Ошиқ чаве наярзад, гар чонофишон набошад.

* * *

Моро шаби фирок кучо хоб мебаррад?
Сад хобро зи гирияи мо об мебаррад.

Доруи чонои мо зи лабаш соз, гӯ, табиб
Заҳмат чаро ба шарбату унноб мебаррад?

Махмури ишқро ба чуз он лаб илоҷ нест,
Дарди сари хумор майи ноб мебаррад.

Сар мениҳад ба сидқ хами абруи туро
Ҳар порсо, ки сачда ба меҳроб мебарад.

Пеши рух аз рақиб бипӯшон биҳи зақан,
К-аз боғ мева дузд ба маҳтоб мебарад.

Гар оби дида сӯйи ту орад Камолро,
Хошок пеши гавҳари сероб мебарад.

Табрез агар кунад ҳавас, ўро аз ин мақом
Селоби ашк рост ба Сурхоб мебарад.

* * *

Моро гуле аз рӯйи ту чидан нагузоранд,
Чидан чӣ хаёл аст, ки дидан нагузоранд.

Сад шарбати ширин зи лабат хастадилоноро
Наздики лаб оранду чашидан нагузоранд.

Гуфтам, шунавад муждаи дашноми ту гӯшам,
Он низ шунидам, ки шунидан нагузоранд.

Зулфи ту чӣ имкони кашидан, ки рақибон
Сар дар қадамат низ кашидан нагузоранд.

Бахшой бар он мурғ, ки хунаш гаҳи бисмил
Бар хок бирезанду тапидан нагузоранд.

Дил шуд зи ту садпораву фарёд, ки ин қавм
Наъра задану чома даридан нагузоранд!

Мағрез, Камол, аз сари зулфаш, ки дар ин дом
Мурғе, ки дарафтод, паридан нагузоранд.

* * *

Моро ҳаваси масчиду саччода набошад,
Мастӣ сифати мардуми озода набошад.

Аз содадилӣ пири маломатгари моро
Завқи майи рангину рухи сода набошад.

Сӯфӣ ба қадаҳ гар наниҳад дасти иродат,
Ориф набувад солику бар чода набошад.

Нисбат натавон кард ба ҳеҷ одамӣ ўро,
Бинед, ки ногоҳ паризода набошад.

Дар хонаи дарвеш чӣ асбоби нишот аст,
Гар давлати ғамҳои ту омода набошад?

Зинҳор, Камол, аз сари зулфаш накунӣ ёд,
То дар қадами ў сарат афтода набошад.

* * *

Мо зи кӯйи ёри худ бе худ гузар хоҳем кард,
Бар рухи ў ҳам ба чашми ў назар хоҳем кард.

Ҳар касе аз сарзамине сар барорад рӯзи ҳашр,
Мо зи хоки остонаш сар бадар хоҳем кард.

Чангҳо дорем бо зулфаш, вале дар пойи ў
Боз агар афтем, бо ҳам сар ба сар хоҳем кард.

Гар сипар монез шавад тире, ки бар мо афканад,
Бори дигар чанги сахте бо сипар хоҳем кард.

Ногаҳонӣ, к-аз ту ташрифи бало камтар расад,
З-он балои ногаҳон ҳар як ҳазар хоҳем кард.

Машнав, эй оқил, ҳикоятҳои мо – девонагон,
В-арна мо аз худ туро девонатар хоҳем кард.

Гар ба мо ҳамроҳ хоҳӣ шуд, зи худ бигзар, Камол,
З-он ки мо аз манзили ҳастӣ сафар хоҳем кард.

* * *

Маро бе ту аз дида хун меравад,
Зи дил низ сабру сукун меравад.

Дили ман дар он кӯ зи бими рақиб
Намерафт вақте, кунун меравад.

Чӣ охуст чашмат, ки дар пеши ӯ
Агар шер ояд, забун меравад!

На аз зиракӣ дил дар он зулф рафт,
Ки дар силсила аз чунун меравад.

Ба рухсори ту чашм кардем сурх,
Аз он ашки мо лолагун меравад.

Ду чашми ту аз ҳар тараф холҳо,
Ба чандин магас хоб чун меравад?

Чу шуд ташна зулфат ба хуни Камол,
Ба чоҳи зақан сарнигун меравад.

* * *

Маро бе ту осудаҳолӣ набошад,
Даме бе рухат бемалолӣ набошад.

Хаёли ту бошад маро дар дилу бас,
Таманнои ҷоҳеву моле набошад.

Ману оби чашмеву савдои сарве,
Чӣ ҳиммат бувад он, ки оӣ набошад.

Зи сирри дили ҷом ғофил мабошед
В-ар ӯ нест, як ранги холӣ набошад.

Мачӯед ин машраб аз зоҳиди хушк,
Ки гавҳар ба ҷоми сафолӣ набошад.

Чӣ кор ояд ин зоҳидӣ шайхи моро,
Чаро ошиқи лоуболи набошад?

Камол, ар ба риндон мусоҳиб набошӣ,
Туро ҳеч соҳибкамолӣ набошад.

* * *

Маро зи пеш бирондӣ, чафо ҳамин бошад,
Ниҳояти ситам, эй бевафо, ҳамин бошад.

Бар он чи шукр нагуфтам висоли рӯи туро,
Гар интиқом намоӣ, чазо ҳамин бошад.

Намекунад дили мо чуз ба сарви қадди ту майл,
Улувви ҳиммати муште гадо ҳамин бошад.

Намезанем нафас чуз ба ёди он лаби лаъл,
Нишони нозукии табъи мо ҳамин бошад.

Бар остони ту мурдан саодатест азим,
Зи бахти хеш таваққуъ маро ҳамин бошад.

Камол, агар зи гадоёни ҳазрати ӯйӣ,
Мақоми салтанати подшо ҳамин бошад.

* * *

Маро зи хоки раҳ он маҳ ҳамеша кам дорад,
Бад-ин масоба гадоро кӣ мухтарам дорад?

Зи кимиёи ҳаётам нишон дех, эй раҳбин,
Ки чашмам орзуи хоки он қадам дорад.

Ба ёди рӯи ту чоме, ки дорадам соқӣ,
Ҳазор бор аз он чом беҳ, ки Чам дорад.

Даҳони танги ту хоҳад дилам, музояқа чист
Ба хастае, ки зи ғам рӯй бар адам дорад?

Рухат ба чашм зи хат чун нагирадаш зангор?
Касе ки оина чое ниҳад, ки нам дорад?

Зи ҳайрати хати ту чун қалам кунад ангушт
Фариштае, ки ба ангуштҳо қалам дорад?

Камол аз сари кӯят чаро рамад зи ракиб,
Чу охуи ҳарам аст, аз саге чӣ ғам дорад?

* * *

Маро зи суҳбати ёрон чӣ кор бикшояд,
Ки корам аз гираҳи зулфи ёр бикшояд.

Чу турра боз кунад бар қарори харрӯза,
Зи банди ғусса дили беқарор бикшояд.

Ҳисори зуҳд чӣ муҳкам кунӣ, ки ғамзаи ӯ
Ба як хаданги назар сад ҳисор бикшояд.

Агарчи бо даҳанаш кори бўс вобаста-ст,
Ҳазор кор чунин з-он қанор бикшояд.

Чу баргирифт зи ораз ду зулф, донӣ чист?
Маҳи гирифта, ки шабҳои тор бикшояд.

Зи қайди мӯймиёнон ҳалоси ман вақтест,
Ки анкабут магасро зи тор бикшояд.

Чу дар ба рӯйи ту бандад, умед банд, Камол,
Ки ҳар чӣ баста бувад устувор, бикшояд.

* * *

Маро лутфи рафтораш аз роҳ бурд,
Лабаш ҳушам аз қони огоҳ бурд.

Руҳи моҳро монад он руҳ, магар
Ба шатранчи хубӣ руҳ аз моҳ бурд?

Ғамаш ҳар кучо дар диле хона сохт,
Барои гил аз рӯйи мо коҳ бурд.

Чаҳон пур аз овозаи ошиқист,
Магар сити ӯ нолаву оҳ бурд?

Муродам туй, аз ту хоҳам мурод,
Ки дарвеш ҳоҷат бари шоҳ бурд.

Бар он остон дар хичолат сарест,
Ки тасдеъи худ гоҳу бегоҳ бурд.

Чӣ гавҳаршинос аст чашми Камол,
Ки сурма аз он хоки даргоҳ бурд.

* * *

Макун бимам, ки шамшери рақиби мо бурон бошад,
Ман аз куштан наметарсам, раҳо кун, то бар он бошад.

Пур аз ҷонҳост доманҳои зулфи ту, маяфшонаш,
Ту маъшукӣ, маро фармо, ки ошиқ ҷонфишон бошад.

Ҳадиси лутфи гуфторам бикун аз дигаре пурсиш,
Ки моро з-он лаб ангушти таҳайюр дар даҳон бошад.

Чӣ нисбат мекуни худро ба маҳ, худро накӯтар бин,
Ки аз ту то ба маҳ фарқ аз замин то осмон бошад.

Миёнат, гуфтам, ар гум шуд, манаш ёбам, чӣ мебахшӣ?
Қабо гуфту кулаҳ бар сар, камар ҳам дар миён бошад.

Ба хони ошиқи мискин агар меҳмон расад ҷонон,
Кабоб аз дил, намак аз дида, ширини зи ҷон бошад.

Камол аз дида мерезад сиришки гарм дар поят,
Хунук обе, ки дар пойи саҳисарве равон бошад.

* * *

Ман ба дарди худ хушам, чони маро сихҳат чӣ суд?
Нӯши он лаб дархур аст, ин ташнаро шарбат чӣ суд?

Орзуманди қаду қанди лабу рӯйи туро
Соия Тӯбову оби Кавсару чаннат чӣ суд?

Нози ту созад маро, не неъмату нози ҷаҳон,
Гар набошад нози ту, аз нозу аз неъмат чӣ суд?

Мекунам дарду балоро бар дилу чон қисмате,
Чун маро ин буд аз хони ғамат қисмат, чӣ суд?

Гарчи масруф аст ҳиммат дар тулӯи субҳи меҳр,
Ахтаре чун нест дар толеъ маро, ҳиммат чӣ суд?

Гуфтай: Фармойамаш лат, гар бадат гӯяд рақиб,
Нек мефармой, аммо куштаниро лат чӣ суд?

Чун надорӣ дархури маҳдумияш вачҳе, Камол,
Рӯйи гардолуд судан бар дари хидмат чӣ суд?

* * *

Ман бар сари он қӯ ба чӣ қорам, ҳама донанд,
Дар сар ҳаваси рӯйи кӣ дорам, ҳама донанд.

Ронӣ чу сагам аз дару гӯй, ки бикун афв,
То ҳашр ман ин дар нагузорам, ҳама донанд.

Гар оҳи ман он сарв надонад, ки баланд аст,
Мурғони чаман нолаи зорам ҳама донанд.

Гирам, ки ба хун захм бипӯшам зи табибон,
Аз нолаи дил чони фиғорам ҳама донанд.

Гирам, зи бузургӣ саги хешам шумарад ёр,
Ман кистаму дар чӣ шуморам, ҳама донанд.

Ёрон агарат чону сар оранд ба тухфа,
Ман низ ба ёрони ту ёрам, хама донанд.

Гар халқ надонанд, Камол, ин сухани кист,
Чун маънии нав дар қалам орам, хама донанд.

* * *

Маҳ бо руҳи ту худро бе вачҳ меситояд,
Ин номи хусн бар вай баръакс менамояд.

Эй гул, чӣ мекушой пеши ман ин варақхо?
Гар нозу шева набвад, 3-инҳо чӣ мекушояд?

Дарвешӣ кӯйи худро марсуми худ расонӣ,
Гуфтӣ, нашояд, аммо ин зулм ҳам нашояд.

Дил фол зад ба риндӣ, номи қадат баромад,
Кори савоб бошад, ҳар чо алиф барояд.

3-ин зуҳди баста бар худ ман низ даст шустам,
Ранге, ки хом бандӣ, 3-ин бештар напояд.

Завқи самоъ дорам, эй мутрибони хомӯш,
Бонге занед бар чанг, то нағмае сарояд!

Таъби Камол аз он лаб чомест пурлатофат,
Чуз бода ҳар чӣ гӯянд, ўро фуру наёяд.

* * *

Маҳ талъати туро ба тамомӣ ғулом шуд,
Дар матлаъи сухан сухани мо тамом шуд.

Дар орзуи рӯйи ту бигзашт рӯзи умр,
Аз чехра барфурӯз чароғе, ки шом шуд.

Зулфат сабо кашиду нашуд оғаҳ он ду чашм,
Сайёд хоб дошт, ки мурғаш зи дом шуд.

Бар хоки дар ҳалол макун хуни ошиқон,
Сайди кабӯтарони ҳарам чун ҳаром шуд.

Сӯфӣ нашуд ба даври лабат холӣ аз шароб,
Хоки вучудаш арчи суроҳию ҷом шуд.

Зоҳид шудаст дар тамаъи бодаи бихишт,
Танҳо на хидматаш, ки тамаъ низ хом шуд.

Дигар чӣ ҳосил аз лақаби зоҳидӣ, Камол?
Номус чун бирафт ба риндию ном шуд.

* * *

Маҳи ман, ид шуд, муборак бод!
Идии ошиқон чӣ хоҳӣ дод?

Идию иди мо маҳи рухи туст,
Иди мо бе рухи ту ид мабод!

Гуфтаӣ: Пурсам аз ту иди дигар,
Оҳ, ин ваъда ҳам баъид афтод.

Ҷонам аз ғам раҳон, ки ид расид,
Ид зиндониён кунанд озод.

Ид шуд, бигзар аз ваъид, Камол,
Ид созанд хотири ҳама шод.

* * *

Маҳи номехрубони ман вафодорӣ намедонад,
Бар аҳли дил ба ҷуз зулму ситамкорӣ намедонад.

Чу додам дил ба дасти ӯ, ба пойи меҳнат афкандаш,
Чӣ дониستم мани бедил, ки дилдорӣ намедонад?

Ба наздики табиб аҳволи дарди хеш мегуфтам,
Вале ӯ чораи ин навъи беморӣ намедонад.

Чӣ суд аз нолаву зорӣ бар ин дар додхоҳонро,
Ки султон ҳоли мискинони бозорӣ намедонад.

Муроди хотири мо нек медонад ҳабиб, аммо
Тағофул мекунад з-он сон, ки пиндорӣ, намедонад.

Лабу дандони чун ӯе ба коми чун мане авло,
Ки кас ширинтар аз тӯтӣ шакархорӣ намедонад.

Камол аз халқ натвонист пӯшидан назарбозӣ,
Ки ӯ ринд асту чун зуҳход таррорӣ намедонад.

* * *

Мебаранд аз ту чафо бесарусомоне чанд,
Чанд резӣ ба хато хуни мусалмоне чанд?

Кишвари ҳусни бутон кард парешон сари зулф,
Ки нахӯрданд ғами ҳолпарешоне чанд.

Рафта пайкони ту дар синаву хун омада гир,
Худ чӣ ояд зи дилу дидаи гирёне чанд?

Аз рух овехтай ҳар тарафе зулфи бахам,
То барӣ гӯйи диле чанд ба чавгоне чанд.

Зоҳидон фоидаи ишқ надонанд, ки чист,
Накунад фоида ин нукта ба нодоне чанд.

Миннати рафтани гулзор чӣ домангир аст,
Пора гир, эй гули навруста, гиребоне чанд.

Мекашидӣ зи чигар тири ту як рӯз Камол,
Ёфт дар оташи дил тофта пайконе чанд.

* * *

Нахли маданӣ самар баровард,
Паҳлуи рутаб шакар баровард.

Омад Ҳасани дигар ба Басра,
Нахлаш рутаби дигар баровард.

Дар Дачла бирафт пири Бағдод,
Дарё ивазаш гуҳар баровард.

Соқӣ бишикаст ҷому ҷоме
3-он ҷом латифтар баровард.

Аз равзана Офтоби Табрэз
Дар хона бирафту дар баровард.

Румӣ ба замини Рум зад нақб,
Аз хоки Хучанд сар баровард.

3-он хок Камол доман афшонд,
Гард аз малаку башар баровард.

* * *

Номи маҳ бурдам шабе, рӯи туам омад ба ёд,
Дар дили шаб ҳалкаи мӯи туам омад ба ёд.

Дар намози ишқ пеши қиблаи рухсори ту
Сураи «Нун» хондам, абрӯи туам омад ба ёд.

Васфи ағлолу салосил хондам андар ояте,
Аз гирифторони гесӯи туам омад ба ёд.

Ашкро дидам ба сар ғалтон миёни хоку хун,
Куштағони чашми ҷодуи туам омад ба ёд.

Зоҳиде мекард рӯзе васфи ризвону бихишт,
Аз мукимони сари кӯи туам омад ба ёд.

Чун шунидам зикри Тӯбо, гаҳ баланду гоҳ паст,
Эътидоли сарви дилчӯи туам омад ба ёд.

Мекушудам ҳамчу гул авроқи девони Камол,
Бӯйи ҷон омад, аз он бӯи туам омад ба ёд.

* * *

Нахоҳам ман, ки кас бо он шакарлаб ҳамнафас бошад,
Вале ҳар ҷо ки ширинист, ғавғои магас бошад.

Табиб аҳволи ман пурсид, гуфтам, зулфи ӯ дол аст,
Гар аҳли ҳикмат аст, ўро ҳамин як ҳарф бас бошад.

Малак бар осмону маҳ расонад пояи кадрам,
Гарам бо хоки пойи ту чу зулфат дастрас бошад.

Шунидам, он санамро ҳаст бо ушшоқ дилсӯзӣ,
Вале з-он навъ дилсӯзӣ, ки оташро ба хас бошад.

Аз он лаб гуфтам, ар бўсе диҳӣ, беш аз канорам дех.
Бигуфт: Ин нукта нашнидӣ, ки ҳалво бозпас бошад?

Камол аз лутфи табъ омад асири ишқи гулрӯён,
Чу булбул, к-аз хушовозӣ гирифтори қафас бошад.

* * *

Надорад он даҳон, гуфтам, нишон. Гуфто: Чунон бошад,
Вале моро миёне ҳасту он ҳам бенишон бошад.

Ғами холи ту осон нест бар ҷону тани лоғар,
Ки тори анкабутонро магас бори гарон бошад.

Набошад бар замин сарве чу ту, бар осмон моҳе,
Гувоҳи ман бад-ин маънӣ замину осмон бошад.

Хичил з-он боғи рухсоранд гулбӯён, яке з-онҳо,
Ки пеши он зақан шуд сурх, себи бӯстон бошад.

Аҷаб сарвест он қомат, аҷабтар оби он ораз,
Хилофи одат ин як чо ситода, он равон бошад.

Ба ҷойи афсари шоҳист бар фарқ он ғубори дар,
Касеро зебад ин афсар, ки хоки остон бошад.

Замони васл чун ёбӣ, Камол, он дам ғанимат дон,
Ки хуш айшест султонӣ, агар худ як замон бошад.

* * *

Нуктаи доираи лутф даҳони ту бувад,
Ояти ҳусн хати мушкфишони ту бувад.

Пояи ҳиммати дарвешу сарафрозии ӯ
Ба ҳавои қади чун сарви равони ту бувад.

Бе гули рӯйи ту ҳар лола, ки рӯяд зи гилам,
Дар дилаш доғи ту, бар сина нишони ту бувад.

Сар ба бемории борик кашад охири кор,
Ҳар киро орзуи мӯйи миёни ту бувад.

Мулки дилҳо зи ту обод бувад бех, ки хароб,
Хоса мулке, ки саропой аз они ту бувад.

Дами охир, ки бипӯшам зи чаҳон чашми умед,
Ҳамчунон гӯшаи чашмам нигарони ту бувад.

Гуфтай: Сурати мо мазҳари маънист, Камол,
Худ аён аст, чӣ ҳочат ба баёни ту бувад?

* * *

Навбахорон зи гулам бӯйи ту хуш меояд,
Ҳамаро боғу маро рӯйи ту хуш меояд.

Ҳамчу нарғис наниҳам чашм ба сарви лаби ҷӯй,
Ки маро қомати дилҷӯйи ту хуш меояд.

З-он ҳама ҳалқа, ки шамшод занад бар сари гул,
Бандаро ҳалқаи гесӯйи ту хуш меояд.

Бӯйи гулзор хуш ояд ҳама касрову маро
Накҳати хоки сари кӯйи ту хуш меояд.

Печи сунбул ба чаман ҳеч намеояд хуш,
Пеши рӯйи ту хама мӯйи ту хуш меояд.

Шеваи чашми ту нарғис ҷӣ кунад ишваву ноз?
Шева аз нарғиси ҷодуӣи ту хуш меояд.

Чашм накшуд ба рӯйи гул аз он рӯй Камол,
Ки назар бар гули худрӯйи ту хуш меояд.

* * *

Нури чашме бари соҳибназаре меояд,
Пеши Яъқуб зи Юсуф хабаре меояд.

Қард ширин даҳани мо хабари ёри азиз,
Ки зи Мисраш дигар, инак, шақаре меояд.

Ҳар якero зи тараб пой фурӯ рафт ба ганҷ,
Қай ба дасти мани муфлис гуҳаре меояд?

Менишинад зи ҳасад дар дили ман пайконе,
Ҳар хаданге, ки аз ӯ бар чигаре меояд.

Бод ҳар гард, ки меорад аз он хоки қадам,
Чашм доред, ки куҳли басаре меояд.

Чун ситора бадар оед ба истикболаш,
К-аз раҳи дур маҳе аз сафаре меояд.

Гар равад чони ту аз пеш маяндеш, Камол,
Меравад чону зи чон дӯстгаре меояд.

* * *

Нури чашмӣ, зи ту моро назаре мебояд,
Гар расад сад назар аз ту, дигаре мебояд.

Боз бинмо рухи зебо, чу буридӣ сари зулф,
Мунқатеъ шуд шаби тира, сахаре мебояд.

Ба иёдат сухане гӯй, ки ранҷуронро
Аз шифохонаи он лаб шакаре мебояд.

Тӯтиёро натавонам, ки бибинам ба ду чашм,
Сурмаи чашми ман аз хоки даре мебояд.

Дили ушшоқ гирифтӣ ба сари зулфи сиёҳ,
То ба ҳам барнаравад мулк, саре мебояд.

Ба кабӯтар чӣ фиристам, ки барад номаи шавқ,
Ки маро сӯйи ту болею паре мебояд.

Чӣ матоъест суханҳои диловези Камол?
Лоқи гӯши ту беҳ з-ин гуҳаре мебояд.

* * *

Вараки рӯйи ту ушшоқ накӯ мехонанд,
Чун расад кор ба зулфат, ҳама дармемонанд.

Суратат соҳиби маънӣ зи малак беҳ донист,
Лек аҳли назарат беҳтар аз ин медонанд.

Соиду дасти туам бим намоянд ба теғ,
Ташнаро ин ҳама аз об чӣ метарсонанд?

Рафтию монд хаёли даҳанат бо дили танг,
Чун надоранд асаре, ҳар ду ба ҳам мемонанд.

Мекунам пеши рақибон ба қадат нисбати тир,
Ки чу ойӣ, ба сару чашми манат биншонанд.

Ашкро хоки дарат соили беҳосил хонд,
Ҳар кӣ шуд рондаи даргоҳ, чунинаш хонанд.

Чанд пӯшӣ зи касон рози дилу дида, Камол?
К-ин ду чун амри муҳол аст, ки пинҳон монанд.

* * *

Васли ӯ монда, чаро давлати дунё талабед?
Давлатеро, ки беҳ аз дунйиву уқбо, талабед!

Дӯстдорон, ба чуз аз дӯст махоҳед зи дӯст,
Ки набошад беҳ аз ӯ, ҳар чӣ аз ӯ металабед.

Мекунад аз сари ҳастӣ ҳаваси хоки дараш,
Аз паси хок шудан чаннати аъло талабед.

Пеши болову лаби ӯ хунуқиҳост ҳама
Сояву об, ки аз Кавсару Тӯбо талабед.

Нӯшдоруст лабаш, дард надоред, дарег,
Чанд шарбат зи шифохонаи Исо талабед?

Бар сари турбати Мачнун чӣ бисӯзед абир?
Шакару уд зи холу лаби Лайло талабед.

Дигар аз майкада чӯед хабарҳои Камол,
То каяш бар сари саҷҷодаи тақво талабед?!

* * *

Вақте мурид буд дил, акнун ғулом шуд,
Зулфи буге гирифтун гирифтори дом шуд.

Чашмам ба орзуи тамошои зулфи туст,
Чун чашми рӯзадор, ки муштоқи шом шуд.

Лабҳои ташнапарвари ту то зи дида рафт,
Обам ба ҳалқу хоб ба мижгон ҳаром шуд.

Сӯфии мо зи ишқ ба риндӣ гирифт ном,
Аз нанги зухд расту бад-ин некном шуд.

Гар ғам биканд аз чамани дил санавбараш,
Дар чон ҳаёли қадди ту қоиммақом шуд.

Махро, ки кӯси ҳусн бар офоқ мезанад,
Ту дер зӣ, ки навбати он ҳам тамом шуд.

Нозуксухан ба васфи лаби ӯ шудӣ, Камол,
Тӯтӣ шакар шикаст, ки ширинкалом шуд.

* * *

«Ҳидоя» хондию ҳечат ҳидояте нарасид,
Ано кашидию з-он сӯ инояте нарасид.

Зи хони илм, ки пурнуқл ҳикмат аст, туро
Бурун зи нақли ҳадису ривояте нарасид.

Ба қисса гӯш ниҳодӣ шаби нузулу ҳамин
Зи баҳри ғайб ба гӯши ту ояте нарасид.

Надида дидаи бино бидояти ин роҳ,
Ба ҳар мукошифа то дар ниҳояте нарасид.

Туро чӣ суд ба рӯзи чазо виқояву чувз?
Чу аз виқояи афваш ҳимояте нарасид.

Зи соликон хабаре ёфтаи бағоят рост,
Ки як раванда дар ин раҳ ба ғояте нарасид.

Аз он даҳон, ки «хузу-л-илма» лутфи ўст, Камол,
Ба гўши ҳарфшунав чуз ҳикояте нарасид.

* * *

Ҳар шаб, ки аз ту сўхтае оҳ баркашад,
З-он оҳ доғҳо ба руҳи моҳ баркашад.

Зулфи туам чу домани дар по кашон маро
Гоҳе ба хоки раҳ фиканад, гоҳ баркашад.

Бори фироқи хеш чӣ санҷӣ ба ҷисми ман,
Кас кўхро кӣ дид, ки бо коҳ баркашад?

Тўбо кашид пеши қадат сар бар осмон,
Худро чаро ба қомати кўтоҳ баркашад?

Наққош ҳар гаҳе, ки кашад нақши он даҳан,
Аз мў қалам бисозаду он гоҳ баркашад.

Афтода бош, гў, сари зулфи ту бар зақан,
Дилҳо, ки афтад, он расан аз чоҳ баркашад.

Аз ғамза новаке, ки задӣ бар дили Камол,
Чун баркашад, зи сина магар оҳ баркашад?

* * *

Ҳар қатра хун, ки аз мижа бар рўи мо чакад,
Ояд равон-равон, ки бар он хоки по чакад.

Он ғамза неш зад ба чигар, соҳирӣ нигар,
К-ӯ неш бар кучо заду хун аз кучо чакад.

Он дам, ки теғи фурқати ӯ созадам ҷудо,
Аз дида хун ҷудо чакад, аз дил ҷудо чакад.

Резад ситора рӯзи қиёмат, ачаб мадор,
Рӯзи видоъ ашк ҳам аз дидаҳо чакад.

Ҳар шаб ду дида обчакон дар ҳавои туст,
Шабнам, ки дидаи, ҳама ҷо аз ҳаво чакад.

Гар зери по дилам бишикастӣ чу зулфи хеш,
Доим зи шишаи дили мо хун чаро чакад?

Абри балост ҳачри туву гиряи Камол
Брони меҳнате, ки зи абри бало чакад.

* * *

Ҳар кучо бо ёди он лаб маҷлисе ангехтанд,
Майпарастон май ба каф аз ҳар тараф даррехтанд.

Талхкомӣ бурд чом аз мо ба даври он ду лаб,
Сокиён дар бодаҳо, гӯйи шакар омехтанд.

Оҳувон бар гӯшаи гулзор диданд он ду чашм,
Ҳар яке 3-он тири ғамза қонибе бигрехтанд.

Нозукию лутф дуздид аз буноғӯши ту дурр,
Ғӯтаҳо доданд дар об, он гаҳаш овехтанд.

Дар сучуд омад дару девор пеши он чамол,
Аз ту дар бутхонаҳо ҳар сурате, к-ангехтанд.

Қиссаи дардам фурӯ мерехт гардам пеши дӯст,
Гар пас аз ман дӯстон хоки маро мебехтанд.

Муддаи гӯяд: Камол аз ишқи рӯят шуд чу зар,
Чанд гӯяд, чун маро дар бӯта 3-ин сон рехтанд?

* * *

Ҳар кучо зикре аз он абрӯи пурхам меравад,
Гар равад он чо ҳадиси моҳи нав, кам меравад.

Гӯиё мӯри Сулаймон аст он хат гирди лаб,
К-ончунон густох бар болои хотам меравад.

Дӣ чудо аз ҳамдамон мешуд ба роҳе, гуфтамаш:
Ҳайф аз ин умре, ки бе ёрони ҳамдам меравад.

Давлати дардат чӣ хуш будӣ ба ғам як чо муқим,
Лек чун дарди ту меояд, зи дил ғам меравад.

То ту рафтӣ, меравад аз чашми мо пайваста об,
Ҳар кучо чон меравад, аз пай равон ҳам меравад.

Ҳоки он дар дар назар в-ин турфа гирёнам ҳанӯз,
Каъба пеши чашму об аз чашми Замзам меравад.

Гар ба як қойӣ чу мичмар пой дар доман, Камол,
Тиби анфоси ту дар атрофи олам меравад.

* * *

Ҳар касе дар ҳарамии васли ту маҳрам нашавад,
Ҳар Бароҳим ба даргоҳи ту Адҳам нашавад.

Мард то рӯй наёрад зи ду олам ба Худой,
Мустафоров гузини ҳама олам нашавад.

Қалбаи дин накунӣ бе мадади дилхо фатҳ,
Лашкарат гар набувад, мулк мусаллам нашавад.

То мушарраф нашавад банда ба султонсифатӣ,
Ҳаргиз андар назари халқ мукаррам нашавад.

Дили ушшоқ маёзори ба чон узр махоҳ,
Ки мудоғои чунин реш ба марҳам нашавад.

«Санги бадгавҳар агар косаи заррин шиканад,
Қимати санг наҷфзояду зар кам нашавад».*

Гар шикасти ту кунад ҳосиди бадгӯй, Камол,
Дилат аз ҷо наравад, донаму дарҳам нашавад.

* * *

Ҳар кӣ дар роҳи ту аввалқадам аз хеш бурид,
Ҳам ба аввалқадам он ҷо, ки ҳамехост, расид.

Ҳеч кас дар ту наёвехт, ки аз ҷон нагурехт,
Ҳеч кас бо ту напайваст, ки аз худ набурид.

Ба талаб кас хабаре, ҳам асаре аз ту наёфт,
Бе талаб низ нишонат на шуниду на бидид.

Ҳама бо нолаву оҳанд, чи хушёру чи маст,
Ҳама бо ҳасрату дарданд, чи пиру чи мурид.

Зоҳид аз савмаа гар рахт кашад дар кӯят,
Мо нахоҳем дар он кӯй ба ҷуз дард кашид.

Он ки осон шумарад ин ҳама хун хӯрдани мо,
Дур аз он рӯй магар шарбати ҳаҷре начашид?

То дили реш пур аз дарди талаб ёфт Камол,
Ёфт ҳар гуна муроде, ки аз ӯ металабид.

* * *

Ҳаргиз ба бод зулфи худ он маҳ раҳо накард,
К-аз ҳар тараф зи дӯш сареро ҷудо накард.

Ҳаргиз ду чашми ӯ ба чафо ваъдае надод,
К-он ваъдаро ба чашм ҳамон дам вафо накард.

---

*Байт аз Саъдӣ аст.

Рӯе намонд, к-аз хами турра ба чин насохт,
Пуште намонд, к-аз хами абрӯ дуто накард.

Бемор карду дард фиристоду чон ситонд,
Бемори ишкро беҳ аз ин кас даво накард.

Хоҳем кард, гуфт, ба дафъи рақиб фикр,
Фикре савоб буд, надонам, чаро накард?

Миннатпазири он лаби лаълам, ки пеши хол
Хатро ба бӯсаҷойи мани хаста чо накард.

То хоки остони ту овард дар назар,
Чашми Камол орзуи тӯтиё накард.

* * *

Ҳар гул, ки зи хоки ман бирӯяд,
Ошиқ шавад, он ки он бибӯяд.

Дар домани дӯст хоҳад овехт
Хоре, ки зи турбатам бирӯяд.

Маъшуқ шаҳиди ишқи худро
Бо ашк бишӯяду бимӯяд.

То дида шавад ба хоки он пой,
Ошиқ раҳи ӯ ба дида пӯяд.

Хубон ҳама рӯ ба об шӯянд,
Рухсори ту обро бишӯяд.

Чӯяд дилам он даҳан ҳамеша,
Чизе, ки наёфт кас, чӣ чӯяд?

Васфи даҳанат Камол доим
Дар қофияҳои танг гӯяд.

* * *

Ҳазор бор фузун нози ӯ гарам бикушад,
Барам ниёз, ки як бори дигарам бикушад.

Ба ҳасрати назаре з-он ду чашми сайёдам,
Ки боз афканаду чун кабутарам бикушад.

Ситодаам лаби пурханда дар баробари теғ,
Ки ҳамчу шамъи рухат дар баробарам бикушад.

Чӣ хочатам ба кафан накҳати абир, чу дӯст
Ба ҳасрати хату холи муанбарам бикушад.

Чӣ суд бар сари хокам дарахти сарв, ки боз
Ба орзуи қади чун санавбарам бикушад.

Ба хуни ман чу ҳамон даст хоҳӣ олудан,
Бигӯ ба ғамза, ки боре накӯтарам бикушад.

Агар чу шамъ ба поён расад ҳалокати ман,
Бигӯ, Камол, ба теғаш, ки аз сарам бикушад.

* * *

Ҳазор сарв, ки дар ҳадди эътидол барояд,
Ба қоматат нарасад, гар ҳазор сол барояд.

Шабе миёни гулистон зи чеҳра парда барафкан,
Ки маҳ фуру раваду гул ба инфиол барояд.

Зи сирри хусни ту илло ба нуктае набарад пай
Хати узори ту, чандон ки гирди хол барояд.

Агарчи субҳ ба рӯят зи офтоб занад дам,
Кучо ситора ба хуршеди безавол барояд?

Алассабоҳ тафаъул ба рӯйи хуби ту кардам,
Ки то аз он варақи гул маро чӣ фол барояд?

Баромад аввали хат зулфи саркаши ту ба фолам,
Далолат аст ба давлат, чу ҳарфи дол барояд.

Камол, арзи таманно ба моҳи орази ӯ кун,
Ки гар барояд умед, аз он чамол барояд.

* * *

Ҳама умр аз ту ба ман бўйи вафое нарасид,
Дили ранчур зи васлат ба шифое нарасид.

Ин ҳама хуни баноҳак, ки дар айёми ту рафт,
Ҳеч касро ба ту चुнею чарое нарасид.

Ғами ҳичрони туам чон ба лаб оварду ханӯз
Лаби уммед ба бўсидани пое нарасид.

Бар дарат з-он ҳама фарёд, ки кардему хурӯш,
Саги кӯйи ту ба фарёди гадое нарасид.

Ҳар касе ёфт ба хони карамат дастрасӣ,
Дасти кӯтоҳи ман илло ба дуое нарасид.

Ғояти лутф ҳамин асту карам, к-аз ту маро
Соате нест, ки ташрифи балое нарасид.

Солҳо дар раҳи мақсуд ба сар рафт Камол,
Солҳо бин, ки ба сар рафту ба чое нарасид.

* * *

Ҳама касро назаре аз ту таманно бошад,
В-ин таваккуъ ҳама аз дидаи бино бошад.

Дӯш дар хоҳиши як бўса рақибӣ ту маро
Чизҳо гуфт, ки дашноми ту ҳалво бошад.

Тиру ханчар фикан аз дасту ба нозем бикуш,
Чанд бар чону сарам миннати инҳо бошад?

Хат нашуд шуста ба об аз вараки орази ту,
Он мураккаб магар аз дуди дили мо бошад?

Ёри мо рӯйи чу маҳ дораду болои чу сарв,
Кас надонист чунин маҳ, ки ба боло бошад.

То кай, эй мухтасиб, аз ҳад заданам тарсонӣ?
Назди мастон чӣ бувад ҳадди ту, пайдо бошад.

Гарчи чун чашми худ афтада ба кунҷест Камол,
Бо хаёли ту, мапиндор, ки танҳо бошад.

* * *

Ҳеч он даҳони ширин касро аён набошад,
Ту кӯзаи наботӣ, з-онат даҳон набошад.

Гирам, ки созам аз нав ҳамчун қалам забоне,
Номи лаби ту бурдан ҳадди забон набошад.

Бар лавҳи чехра ашқам хатҳо кашад ба сурхӣ,
З-ин сон муҳарриронро хатти равон набошад.

Сӯзам ба оҳи сина чонҳои дардмандон,
То бар дари ту чуз ман кас ҷонфишон набошад.

Аз оҳи ман ба бустон, дур аз ту бар дарахтон
Мурғе нагашта бирён бар ошён набошад.

Дил з-он миён наёбад ҳаргиз нишон ба чустан,
Бар тан суманбаронро аз мӯ нишон набошад.

Натвон, Камол, бастан тарф аз миёни хубон,
Ҷону саре, ки дорӣ, то дар миён набошад.

* * *

Ёр агар чорагари ошиқи бечора шавад,
Кай аз ин дар сари худ гираду овора шавад?

Он чигаргӯша ҳамон шуд, ки ман аввал гуфтам,
Ки чу шӯяд шакар аз шир, чигархора шавад.

Дил ба сад чурм гирифтор наёяд дар ҳашр,
Чун гирифтори ғами ёри ситамкора шавад.

Рӯзи васл аз ҳаваси он ки дар он по ғалтад,
Дидаҳоро, ачаб, ар фурсати наззора шавад.

Боз бо хоки раҳат шуд сари ошиқ ҳамвор,
Гаҳ-гаҳе мешавад, эй кош, ки ҳамвора шавад.

Чун гул аз шавқи ту пирохани хунини маро
Написандид рақибат, ки ба сад пора шавад.

Гуфтаӣ: Ёр шавам бо дили бечора Камол,
Гар бад-ин шарт равӣ, ёри ту бечора шавад.

* * *

Ёр чандон ки чафо ҷусту дилозорӣ кард,
Ошиқи хаста вафочӯию дилдорӣ кард.

Нашунидам, ки сагаш низ ба фарёд расид,
Бедилеро, ки бар он дар ҳама шаб зорӣ кард.

Дӣ даромад зи дарам ногаҳу аз хичлати он
Офтоб аз сари равзан пасидеворӣ кард.

Гунаи ошиқи парвонасифат шамъе шуд,
Баски дар ишқи ту шабхезию бедорӣ кард.

Дил бибурд аз барам он турраву аз ман бибурд,
Бо ҳама дев парӣ бин, ки чӣ таррорӣ кард.

Ин ҳама чавру чафо аз пайи он бурд Камол,
Ки зи хубон тамаъи мехру вафодорӣ кард.

* * *

Ёр дар зери лаб чу ханда кунад,
Ҳар киро кушт, боз зинда кунад.

Чашму холаш чу куштанӣ талабанд,
Ў ишорат ба сӯйи банда кунад.

Ғамзаҳоро кушанда он дил сохт,
Санг бас теғро буранда кунад.

Ашки афтодаро, ки гулгун аст,
Ба задан оҳи ман даванда кунад.

Дил дар он кӯ зи баҳри дидор аст,
Ба биҳиште кучо басанда кунад?

Инфиоле, ки аз рухат гулрост,
Ғунча берун шудан ба ханда кунад.

То гадои камини туст Камол,
Подшоҳӣ ба зери жанда кунад.

* * *

Ёди рӯйи ту чу дар хотири мо мегузарад,
Вақти мо дар ҳама вақте ба сафо мегузарад.

Чашми кас маҳрами султони хаёли ту чу нест,
Ба сари мардуми бегона чаро мегузарад?

Пушти савдозадагон сар ба сар аз ғусса дутост,
То чаро бод бар он зулфи дуто мегузарад?

Бар сари кӯйи ту бояд ба сару чашм гузашт,
Муддаӣ чашм надорад, ки ба по мегузарад?!

Рафт дар оҳу фиғон бе ту маро умри азиз,
Оҳ аз ин умр, ки бар боди ҳаво мегузарад.

Тири мижгони туро ҳеч сипар монеъ нест,
Ки ба як чашм задан аз ҳама чо мегузарад.

Наравад акси лаби лаъли ту аз чашми Камол,
Дар зучочест май, аз шиша кучо мегузарад?

* * *

Ёр сар мехоҳад аз ман, хоҳамаш гардан ниҳод,
Пеши ӯ сар чист, бояд дидаи равшан ниҳод.

Бахти ман меёфтӣ сарриштаи гумкардаро,
Гар сари зулфаш тавонистӣ ба дасти ман ниҳод.

Дида бар нақши даҳонаш дӯхтан фармуд дил,
Ҳар киро дар чон зи меҳраш як сари сӯзан ниҳод.

Икди гесӯ барфишондӣ, рехт чонҳо бар замин,
Ҳар чӣ дар пойи ту рехт, он зулф дар доман ниҳод.

Мардуми чашми заифам бар умеди пойбӯс
Бас ки рӯйи хоки он раҳ диду бӯсидан ниҳод.

Сарв худро дошт озод аз ту, кардаш сарзаниш
Боғбон, он гаҳ забони таън бар савсан ниҳод.

Қиссаи ҳуснат шабе мегуфт аз ҳар дар Камол,
Маҳ фуруд омад ба бому гӯш бар равзан ниҳод.

* * *

Ёр ғуруре ба хусни хеш надорад,
Шеваву нозу карашма беш надорад.

Ё накунад илтифоти хотири маҷрӯҳ,
Ё хабаре аз даруни реш надорад.

Ошиқ агар захми ӯ муоина бинад,
Дида надорад, ки дида беш надорад.

Гар накунад дил нишона тири балоро,
Кофари ишқаш шумар, ки кеш надорад.

Сухбати нӯшинлабон ҳалол мабодаш,
Ҳар кӣ таҳаммул ба захми неш надорад.

То ба сағони дараш Камол рафиқ аст,
Беш сари ошнои хеш надорад.

* * *

Ёри мо сарви баланд аст, бигӯем баланд,
Паст гуфтан сухан аз бими рақибон то чанд?

Доманаш дер ба дастам фитаду халкаи зулф,
Натавон зуд гирифт оҳуи мушкин ба каманд.

Тирҳои дигараш бар дил агар ояд, ҳайф,
З-он ки хокист, чаро бар мани хокӣ нафиканд?

Дили садпора ба марҳам нашавад чорапазир,
Қоми нозук чу шикастанд, нагирад пайванд.

Баъд аз он к-оташи дил синаи парвона бисӯхт
Шамъ, хоҳӣ ба ҳалокаш бигирӣ, хоҳ биханд.

Гуфтай: Кори дилат баста аз он зулфи дутост,
Кори туст ин ҳама, бар зулфи диловез мабанд.

Гар бичӯянд ба сад қарн, наёбанд, Камол,
Булбуле чун ту хушалхон ба чаманҳои Хучанд.

* * *

Ёр ҳар дам зи мани хаста чаро меранҷад?
Бе гунаҳ мекушаду боз зи мо меранҷад.

Гуфтам: Он ғамза чиҳо мекунад? Омад дар чанг,
Бингаредаш, ки зи ошиқ ба чиҳо меранҷад.

Дам задан нест маҷолам ба ҳаводории ӯ,
Ки чу барги гул аз осеби сабо меранҷад.

Ман ҳамон беҳ, ки аз ин ғам накунам нолаву оҳ,
Ки дили нозукаш аз боди ҳаво меранҷад.

Гар рақибе ба ман орад хабараш, гирад хашм,
Аз саге оҳуи мушкин ба хато меранҷад.

Гар аз он ғамза ба ҳар як нарасад тир чудо,
Дили ғамдида чудо, дида чудо меранҷад.

Нест ошиқ ба яқин он дили бадмехр, Камол,
Ки зи маъшуқи ситамгар ба чафо меранҷад.

* * *

Як чашм задан чашми ту бе ноз набошад,
Ќуз фитна дар он ғамзаи ғаммоз набошад.

Гуфтӣ: Биҳилам кун, ситаме бо ту агар рафт,
Ҳаргиз накунам он ситам, ар боз набошад.

Бо ҳар кӣ насибам зи ғаму дард фиристӣ,
Фармон бирасон, то ба ман анбоз набошад.

Бо носеҳи бедард нағӯем ғами дил,
Бехудасухан маҳрами ин роз набошад.

Ќону сару зар – ҳар се дар он хона, ки бошӣ,
Дарбозам, агар бошию дар боз набошад.

З-ин хоки дарам менакашад дил ба ҳавое,
Мурғони ҳарамро сари парвоз набошад.

Сад хона барандохт Камол аз дари ӯ дур,
Ошиқ беҳ аз ин хонабарандоз набошад.

* * *

Эй ба зулф аз шабравон айёртар,
Турра аз ту, ту аз ӯ таррортар.

Абруе дорию чашму ғамзае,
Ҳар яке аз якдигар хунхортар.

Дар ҳама шаҳр аз даҳони танги ту
Ҳуққабозе нест ширинкортар.

Гуфтӣ: Аз ман бигзару осон бизӣ!
Нест бар ман кор аз ин душвортар.

Гарчи бошад ёру ғамхорат басте,
Аз мани мухлис набошад ёртар.

Дил худ аз дарди қадим афгор буд,
Доғи ҳаҷраш кард аз он афгортар.

Чашми бедорат ба хун тар бех, Камол,
То шаби ҳичрон бувад бедортар.

* * *

Эй маҳ ғуломи рӯйи ту, ҳар чӣ тамомтар,
Шаҳре туро ғулому дуоғӯ ғуломтар.

Чашмам, ки сохтӣ ба раҳи интизор хушк,
Доранд зулфу орази ту субҳу шом тар.

Гар оху нола аз ту баровардаанд ном,
Аз ҳар ду ҳаст дидаи гирён баномтар.

Майро, ки мениҳанд ба ҳар мазҳабе ҳаром,
Гар нест соқие чу ту, бошад ҳаромтар.

Тӯтӣ ба мантиқи ту надорад забони баҳс,
Бо ин ки ҳаст аз ҳама ширинкаломтар.

Товуси хушхиром раҳо кун ба сахни боғ,
Он сарви ноз бингар, аз ӯ хушхиромтар.

То гаштай муқим бар он остон, Камол,
Кас нест дар ҷаҳон зи ту олимақомтар.

* * *

Бо рӯйи ту чист ҷаннату хур?
Ҳар чиз нақӯ намояд аз дур.

Моро назаре, ки ҳаст, бар туст,
Худ хуру фаришта нест манзур.

Лабҳои ту кард бар дилам сард
Андешаи Салсабилу Кофур.

Чашми ту ба ҳуни мост ташна,
Бошад ҳама вақт ташна махмур.

Бар ғамза манех гуноҳи хунам,
Маъмур бувад ҳамеша маъзур.

Наздиктар о, ки медихам ҷон,
Аз дида марав, ки меравад нур.

Абёти Камол байти наҳл аст,
Нӯки қаламаш чу неши занбур.

Ҳар кас, ки шифо аз ин асал ёфт,
Ҳаргиз нашавад зи ғусса ранчур.

Бар дида ниҳанд шояд ин шеър
Наззорагиёни Байти маъмур.

* * *

Бибояд бар он дида бигрифт зор,
Ки маҳрум монад зи дидори ёр.

На ашк аст он дурри якдона, ох,
Ки аз гирия бозоядам дар канор.

На он барги гул низ, к-аз нозукӣ
Кашам доманаш чун сабо дар гузор.

Бар он пой дорем сар, то ки ҳаст,
Ҳамин асту бас давлати пойдор.

Ба хок ар барам меҳри он абрувон,
Бароред тоқе-м пеши мазор.

Муҳиб гарчи чуз чони ғамгин надошт,
Равон бурд тухфа бари ғамгусор.

Камол, ин ҳама интизори ту чист?
Гарат ҳаст чоне, биёву биёр!

* * *

Бар сари кӯйи ту гар будӣ маро роҳи гузар,
Гоҳ мерафтам ба дида, гоҳ мерафтам ба сар.

Мурғ агар аз нолаи шабҳои ман мекард хоб,
То равам пеши ту, медуздидам аз вай болу пар.

Дар китоби толеъи мо дида буд ахтаршинос
Аз сари зулфат шабе ташвир дар даври камар.

Гар барӣ аз мо, ракибо, тухфае пеши ҳабиб,
Сухбате дорем хуш, бархезу захматро бибар.

Ҳоли дил аз бод пурсидам, надорад огаҳӣ,
К-аз насими зулфи ту ман мастаму ӯ беҳабар.

Ҳамчунон аз шавқи он лаб хун бигирям пеши чом,
Гар суроҳӣ созад аз хоки вучудам кӯзагар.

Гар ба ёди рӯйи ӯ нӯши майи равшан, Камол,
Чун қадаҳ гири ба даст, афкан назар бар моху х(в)ар.

* * *

Барфурӯз имшаб ба талъат маҷлис, эй моҳи мунир,
Гӯ, бикӯш худро чароғ аз рашку шамъ аз ғам бимир!

Шуд тихӣ он остон аз хоку чашми мо ҳанӯз
Пур намегардад, ки бодо хок дар чашми фақир!

Мекашам ҷони муҳаққар пеши мӯрони дарат,
Афв фармо, з-он ки бошад тухфаи мӯрон ҳақир.

Гар назири ҳоли ман ҷӯй, бибин дар зулфу хол,
Ман назири худ намудам, ку туро боре назир?

Нест холӣ аз ҳаёли зулф чун дол ин дарун.
Нест берун аз даҳони танг чун «мим» ин замир.

Тири мо ҳайф аст, гуфтӣ, бар ту, хоҳемаш гирифт,
З-он камон гар рафт ҳайфе бар мани мискин, магир!

Ҳар кӣ бар тири қадаш чашме намедӯзад, Камол,
Рост гӯям, рост чашмаш дӯхтан бояд ба тир.

* * *

Ту он шоҳи гулӣ, эй шӯҳ дилбар,
Ки оремат ба оби дида дар бар.

Чу он рухсору боло боғбон дид,
Зи гул барканду бибрид аз санавбар.

Ба ҳар масҷид, ки овардӣ ту қомат,
Зи ҳайрат гуфт имом «Аллоҳу акбар!»

Барам пеши лабу зулфи ту сачда,
Чу хонанд ояти «Валлайл»-у «Кавсар».

Рухат моҳ аст, агар бинемаш он моҳ,
Ба чашмам дарнаёяд моҳи дигар.

Ҳадиси қанд гуфтаи бо лабаш, гуфт:
Малулем аз суханҳои мукаррар.

Камол, ин гуфта Саъдӣ гар шунидӣ,
Фурӯ шустӣ ба гозургоҳ дафтар.

На он дафтар, ки дар вай «Таййибот» аст,
«Хабисот»-аш фурӯ шустӣ саросар,

Ки чун оби сухан диду равонӣ,
Иборат поктар созад суханвар.

* * *

Чашми ту, ки дошт хоби бисёр,
Лаб дод ба ӯ шароби бисёр.

Он ғамза, ки маст аз ин шароб аст,
Хӯрд аз цигарам каботи бисёр.

Ҳаргиз нашавад ду чашми ту сер
Аз нози пуру итоби бисёр.

Бе ишқ фақеҳро чӣ суд аст,
Бо дониши кам, китоби бисёр?

Гар куштани ошиқон савоб аст,
Ту ёфтаӣ савоби бисёр.

Пеши ду рухи ту себи симин
Ширин шуд аз офтоби бисёр.

Аз дурии оразу лабат рафт
Аз чашми Камол оби бисёр.

* * *

Чандон бигирям бар дари он бевафо шому сахар,
К-аз оби чашмам оварад сарве аз он ҷо сар бадар.

Чанге, ки мебуд аз ҳасад бо он сағони кӯ маро,
Дӯшина бо хоки дараш кардем бо ҳам сар ба сар.

Мискинию афтодагӣ зебад зи зулфу холи ӯ,
Ҳар як чу бо рӯйи накӯ доранд савдое дигар.

Эй дида, лавҳи чехраро бо ашки рангин накш банд,
Нақши руҳе дорӣ ҳавас, бинвис панди мо ба зар.

Гар бар кабӯтар номаи шавқам гаронӣ мекунад,
Гӯ, нома бигзору маро бар пар бигир, он ҷо бибар.

Дар чанг рафт он сафшикан, омад сипар монеш шудан,
Ӯ чанг бо тире камон мекарду ошиқ бо сипар.

З-ин сон, ки дорад чашми ӯ ҳар сӯ зи миҷгон теғҳо,
Аз мо, Камол, он шӯхро осон бувад қатъи назар.

* * *

Чехраам дида чӣ ҳосил, ки ба хун кард нигор,
Ки бурун нақшу нигор асту дарун нолаи зор.

Ёр, гӯянд, ки дорад сари ошиқ куштан,
Хабари ошиқии ман бирасонед ба ёр.

Ин муҳол аст, ки мо ҳар ду зи ҳам металабем,
Ман зи ту меҳру вафову ту зи ман сабру қарор.

Мижа то хоки дарат пештар аз дида бирӯфт,
Дар миёни мижаву дида фитодаст ғубор.

Он ду соид манамо беш ба соҳибназарон,
Ки рабудӣ дили халқе зи ямину зи ясор.

Лаб май асту баданат сим, чу ҳаст он ҳама хом,
Хом бошад зи ту моро тамаъи бўсу канор.

Умр дар нолаву фарёд ба сар бурд Камол,
Дар ту дарди дили ӯ кор накард охири кор.

* * *

Хоки пойи туам он рӯз, ки омад ба назар,
Дидаҳо миннати сурма накашиданд дигар.

Тегҳои мижа бар хоки дарат додам об,
То кунад чашми ман аз куҳли басар қатъи назар.

Лаҳза-лаҳза рухам аз хоки дарат тозатар аст,
Тозатар мешавад аз хок, бале, гунаи зар.

Ғам нагунҷад ба дил аз завқи даҳони ту маро,
Сухбати танг фитодаст магасро ба шакар.

Дӣ табибам бари худ хонду зи заъфам пашае
Бигирифтӣ бари ӯ нолақунон бурд ба пар.

Машнав оҳи сахари ман, ки парешон нақунӣ
Хотири нозуки худ ҳамчу гул аз боди сахар.

Дӯш мегашт ба сар бар сари кӯйи ту Камол,
Гар намегашт чунин, бо ту намегашт ба сар.

* * *

Хуш насимест бӯйи суҳбати ёр,
Хуш наиме висол бе ағёр.

Васли чонон хуш аст ҳамвора,
Гар набошад рақибӣ ноҳамвор.

Эй гул, аз баҳри хотири булбул
Домани худ кашида дор аз хор.

Ту худовандгорию маҳдум,
Мо ҳама бандагони хидматкор.

Аз гадоёни мустаманди ғариб
Назари марҳамат дарег мадор.

Гуфтамаш: Рух намо, ситон чон, гуфт:
Ройгон рух наменамояд ёр.

Чойи он аст, к-аз Камоли ҳақир
Дорӣ аз ғояти бузургӣ ор.

* * *

Дорам андак рӯшноӣ дар басар
Бе чамоли ӯ, вале фиҳи-н-назар.

Чашми муштоке ба роҳи интизор
Хок шуд в-аз хуни дида хоки тар.

Сурх гардад, ҳар кӣ ӯ ҳар сӯ давад,
Ашки мо сурх аз давидан шуд магар?

Ман шакарҳо хӯрдам аз шаккарлабаш,
Рост фармуданд «Начзӣ, ман шакар».

Ишқи ӯ афтода дар дилҳои мост,
Ҳамчу масте дар дукони шишагар.

Шаб задам сар бар дару девори ӯ,
Чун сахар шуд, боз бурдам дарди сар.

Гирия бедодаш нашуст аз дил, Камол,
Ло язилла-л-моу нақшан фи-л-ҳаҷар.

* * *

Дардо, ки умр рафту накардем ҳеч кор,
Соқӣ, биё, ки кор ту дорӣ, шароб дор!

Аз чашмасори чоҳи чавонӣ ба ташнае
Обе бидех, ки пир шавӣ, эй умедвор!

Ту шаҳрӯри ҳуснию шаҳри қадими туст
Дилҳои беқарор, ки қардӣ дар ӯ қарор.

Чашми рамадгирифтаи мо бар ту гар фитад,
Аз мардуми заиф фитодан ачаб мадор.

З-он дам, ки суҳбати ту маро ихтиёр шуд,
Карданд ақлу хуш зи ман дурӣ ихтиёр.

Пирони кордида шиносанд қадри ҳусн,
Дар рӯзгори ҳусни ту моем пири кор.

Покизарӯй чун гулу покизадоманӣ,
Шоиштаи ту ошиқи покизарӯзгор.

Дар дил нишон муҳаббати холаш ба бӯйи зулф,
То хӯшаҳо ба даст кунӣ, донае бикор.

Гар бингарад равонии оби сухан, Камол,
Аз чашмасори хеш равад Хизр шармсор.

Хоки Хучандро, ки зи Шероз кам ниҳанд,
Омад ба рӯзгори ту обе ба рӯйи кор.

* * *

Дил дигар ғам дорад аз ту, ҷон дигар,
Сина дигар, хотири бирён дигар.

Ин чӣ ашк аст? Ин маро борон зи чашм!
Ашк дигар бошаду борон дигар.

Ин чӣ ханда, ин чӣ хуш ширин лабест?
Лаб дигар бошад, гули хандон дигар.

Носеҳам гуфто: Ба хубон дил манех!
Эй Худо, ақлаш бидеҳ ё он дигар.

Эй хуш он соат, ки ту дашноми ман
Гӯию ман гӯямат: Эй ҷон, дигар!

Мо ба дилбанд аз азал бастем аҳд,
Аҳди ӯ кардан дигар натвон дигар.

Дар вафо кам хондӣ он махро, Камол,
Инчунин маҳбубро кам хон дигар.

* * *

Дил рафту намонд ақлу тадбир,
Дилбар ба чафо накард тақсир.

Оред ба ман насими он зулф,
Доред маро ниғаҳ ба занчир.

Бод аст ба гӯшу хуши мачнун
Панди падару насихати пир.

Тадбири қатили ишқ тег аст,
Боз о, ки ба дасти туст тадбир.

Чун ошиқи хастадил ба боло-т
Бар тири ту чон фишонда нахчир.

Бар хони балои дӯст, эй чон,
Хунҳо хуру залла низ баргир!

Магзор, Камол, бахши дил ҳеч,
Бар ғоиб гуфтаанд такбир.

* * *

Диле дорам зи чашмат нотавонтар,
Вучуде аз миёнат бенишонтар.

Чу ашкам дар канор, эй дурри сероб,
Агар ой шабе, боре равонтар!

Дил аз чашми ту худ будӣ чунон маст,
Чу кардӣ як назар, гашт ончунонтар.

Миёнат, гӯиё, розест ғайбӣ,
Ки аз сирри замир омад ниҳонтар.

Ба меҳрат гар бисанчам зарраеро,
Ҳанӯз он зарраам ояд гаронтар.

Рақибат меҳрубониҳо намояд,
Вале аз мо набошад меҳрубонтар.

Маяфшон бар Камол, эй бевафо, даст,
К-аз ӯ ошиқ наёбӣ ҷонфишонтар.

* * *

Зиҳӣ, чу Каъба туро сад ҳазор сар дар дар,
Дилат ба бар ҳаҷаруласвадест дар мрамар.

Нагуфта номи лаби нозукат ба чуз ҷон ҷон,
Надида лоиқи хоки дарат ба чуз сар сар.

Зи нозукӣ хати ту сар бипечад аз райҳон,
Ба ҳамсарӣ қади ту ор дорад аз ар-ар.

Кабуду сурх барояд чу барги гул аз лутф,
Агар зи пираҳанат сояе фитад бар бар.

Ҳазор бор фузун гирди худ баромад абр,
Надид аз мижаи селбори мо тартар.

Баҳои бӯс, ки гуфтам, ҷӣ медиҳӣ? – пурсид,
Дубора гуфтамаш: Эӣ умри ройгон, зар, зар!

Равон-равон зи дили реш он чи гуфт Камол,
Навишта бар варақи чехра ашки мо фар-фар.

* * *

Гар қабули ту фитад аз мани бедил сару зар,
Ҳар ду пеши ту фиристам «маъа шайъин охар».

Шаб, ки мехмони ман ой, мани дарвеш зи ох
Созам аз баҳри ту бирён ҳама мурғони сахар.

Бас кун, эй боди сабо, ин ҳаракатҳои хунук!
Чанд кардан ба ҳавои худ аз он сӯй гузар?!

Ончунон ганҷи хаёли ту ғанӣ сохт ду чашм,
Ки бируфтанд ба чорӯби мижа лаълу гуҳар.

Ба шакар кард чу ман нисбати он лаб тӯтӣ,
Писта гуфташ: Ба адаб гӯ сухану мағз мабар!

Холҳо бар лаби ширини ту донӣ чӣ бувад?
Нуктаҳое, ки ниҳоданд ба болои шакар.

Дид чашмони ту дар даври руху гуфт Камол:
Фитнагар мардумаконанд дар ин даври қамар.

* * *

Маро гӯй: Бимир, аз ман чӣ тақсир?
Зи чандон дилбарӣ як ноз кам гир.

Хушо хилватгаҳе, зулфат ба дастам,
Хуш ояд хилвати ишрат ба занҷир.

Сагам хондӣ, зи сағ боре чӣ ояд,
Ки аз вай ёд меорӣ ба таҳқир?

Насиҳат кард ақлам, дил чӣ хуш гуфт:
Бидон, эй рустой, чойи тазкир!

Ба ҳар тире, ки хоҳӣ дӯхт чашмам,
Ман аввал чашм медӯзам бар он тир.

Бимирам бо лаби пурханда филҳол,
Чу шамъ ар гӯиям: Дар пеши ман мир!

Агар мирад Камол аз ишқи он рӯй,
Ба рӯҳи поки ӯ гӯед такбир.

* * *

Магир тарки ҷафову бикун ҷафои дигар,
Ки бошад аз ту ҷафои дигар вафои дигар.

Бало фиристию ман боз баста дил ба умед,
Ки аз ту боз расад бар сарам балои дигар.

Саре, ки доштам, андохтам ба пой ту, хайф,
Ки нестам сари дигар барои пой дигар.

Гадоӣ аз ту ҳамин бошад, ки нагзорӣ,
Ки бар дари ту равад ғайри ман гадоӣ дигар.

Дуои мурдани ман мекунӣ, чӣ хочати он,
Бақои умри ту бодо, бикун дуои дигар!

Агарчи нисбати рӯят ба офтоб кунанд,
Ту ҷои дигарию офтоб ҷои дигар.

Камол, ҳусни табиат ҳамин бувад, ки туро
Варои дидани он рӯй нест роӣи дигар.

* * *

Мани гирён чӣ кунам з-он мижаву ғамза ҳазар,
Чи яке найза, чи сад, чун бигузашт об зи сар?!

Гар аз он кеш ба ёрони ту ояд тире,
Сӯйи садраш ҳама гӯем, ки фармою гузар!

Ҳар кӣ пеши ту равад, то ба ман орад хабарат,
Чун туро дид, ачаб, гар дигар ояд ба хабар.

Эй сабо, домани он зулф чӣ бошад, ки кашам,
Рафъ кун хочати мо, к-омадаем аз пайи чар.

Нимаи шаҳр ба оҳам, нашунидӣ, ки бисӯхт,
Ба ғарибон назаре, то назанем оҳи дигар.

Пеши соҳибназарон чой ниғаҳ дор, эй ашк!
Нест бархостан имкон, чу фитодӣ зи назар.

Кас бар он дар натавонист равон рафт, Камол,
Ғайри ашки туву он низ ба сад хуни чигар.

* * *

Мехурад хунам ба шӯхӣ шоду хандон он писар,
Шири модар мехурад пиндорию моли падар.

То муаллим ғамзааш бошад, кӣ омӯзад адаб?
Чун зи шогирд аст бисёре муаллим шӯхтар.

Бозии тифлон ба хок омад, шавам хоки раҳаш,
То кунад бозикунон бар хоки роҳи худ гузар.

Чун ба тираш чон диҳам, созед мурғе аз гилам,
То занад бар чойи тири аввалам тири дигар.

Эй магас, дур аз лаби ёрам чу тори анкабут,
Меравӣ он чо шакар хӯрдан? Маро бо худ бибар.

Сехр агар донистаме, худро магас месохтам,
Менишастам бар лабаш густох, мехӯрдам шакар.

Аз дари хилват чу дид он зулфу он ораз Камол,
Дар дуо печид, чун шаб буд наздики сахар.

* * *

Орзу бурдаам, ки чашми ту боз
Кушадам гаҳ ба ишва, гоҳ ба ноз.

Мо харидем, агар фурӯшад дӯст
Ним нозе ба сад ҳазор ниёз.

Гар кашӣ хони васл, лаб бикӯшой,
Ки нахуст аз намак кунанд оғоз.

Сари мо зери по фикан, чон низ,
Ҳар чӣ гуфтем, бар замин андоз!

Гуфтам: Аз зулфат аз чӣ дурам? Гуфт:
Боз рафтӣ ба фикри дуру дароз.

Дар шакар рез фикри хеш, Камол,
Қанди ҳар як сухан макаррар соз,

То биёяд ба чошнигири
Шаккар аз Мисру Саъдӣ аз Шероз.

* * *

Он ки андохт зи поям чу сари зулфи дароз,
Ё Рабаш, дар дили бераҳм вафое андоз.

Бозии тифл ба хок асту бутам шоҳиди тифл,
Эй ачал, зудтарам бар дари ӯ хок бисоз!

Мурғи рӯхам ба ту худро бинамояд паси марг,
То ба тир афканадам ғамзаи сайёди ту боз.

Гӯшаи чашм нигар, гунаи рухсор бибин,
Нозанинӣ туву моро ба ту ҳар гуна ниёз.

Ҳар дарахте, ки барояд ба сари кӯйи бутон,
Меваи ӯ ҳама шева-сту гули ӯ ҳама ноз.

Дар азал дил ба ту шатранчи муҳаббат мебохт,
Ишқбозӣ ман аз имрӯз накардам оғоз.

Дил гарав баст ба ӯ, ҳар кӣ назар бохт, Камол,
Бо ҳарифе, ки ду рух дораду ту ҳеч, мабоз!

* * *

Бо чашми хуш, эй шӯҳ, маро чанг маяндоз,
Меҳнатзадаеро ба бало чанг маяндоз.

Дар дасти сабо силсилаи зулф маяфкан,
Шӯридадилонро ба сабо чанг маяндоз.

Шаб бар дари ту будаам, ин роз ниҳон дор,
Он ҳосиди сагро ба гадо чанг маяндоз.

Гуфтӣ, бари ёрон барадам куштани ёре,
Ноомада дар маҷлиси мо, чанг маяндоз.

Як новаки дигар бизану рост расон тир,
Бо чон дили маҷрӯҳи маро чанг маяндоз.

Дар дасти Камол он сари зулф афкану кун сулҳ,
Худро ба мани бесарупо чанг маяндоз.

* * *

Ба даъвии қадат сарви сарафроз
Табат бар пойи худ хоҳад задан боз.

Зи сар то по гулӣ, эй шоҳи нозук,
Ки баргат шева асту меваат ноз.

Чу зар мо бедилон софем бо ту,
Чу қалбе нест моро, беш мағдоз.

Равон созем, гуфтӣ, хунат аз чашм,
Зи таъхирам чӣ сӯзӣ, чон, равон соз!

Чу зоеъ мекунй оби даҳонат
Зи хоки раҳ, ба рӯи ошиқ андоз!

Бар он дар ҳалқа зад ҷон, омадам ҳайф,
Ки дар гӯше расад з-он ҳалқа овоз.

Камол, ин ҳалқа бар сандон задан чист?
Гарат ҷонест, дар боз аст, дарбоз!

* * *

Чу ишқ омад, эй ақл, хезу гурез,
Ки хошок накнад ба оташ ситез.

Агар дида хоҳад, ки ёбад дилам,
Бигӯ, хоки он дар ба мижгон бибез!

Сари худ ба теғи ту хоҳам фурӯхт,
Ки беҳ з-ин надорад харидор низ.

Чу дид оху аз дур он чашми маст,
Равон аз ҳамон ҷо бигашту гурез.

Зи дил рехт он ғамза хунам, Камол,
Агар мениҳам ҷурм, хунам бирез!

* * *

Дареғ аз ҷаврат омад, аз ҷафо низ,
Ки бо ман он намедорӣ раво низ.

Ту дашномам дихӣ хуштар, ки ғайре
Бихонад раҳматам, гӯяд дуо низ.

Чӣ сайдам ман, ки як борам ба фитрок
Намебандӣ, намесозӣ раҳо низ?

Ҳанӯз андар сарам меҳри ту бошад,
Агар аз хоки ман рӯяд гиё низ.

Дароз афтодааст он риштаи зулф,
Расад он ришта як рӯзе маро низ.

Ба қатли ман ҳавас танҳо на ўрост,
Ки ҳаст ин орзу дар чони мо низ.

Камол, оини хунрезӣ гар ин аст,
Махур андух, ки нагзорад туро низ.

* * *

Рафт умру нашуд он шӯх ба мо ёр ханӯз,
Мекунад чавр ба ёрони вафодор ханӯз.

Дӣ дар аснои сухан гуфт: Фалонӣ саги мост!
Ҳаст дар гӯши ман он лаззати гуфтор ханӯз.

Турфа коре, ки расид аз ғами ӯ кор ба чон,
Накунад зорию мо дар дили ӯ кор ханӯз.

Ман аз он чашми хуш он рӯз шудам тавбашикан,
Ки набуд аз маю аз майкада осор ханӯз.

Зоҳидон аз пайи он ошиқи рафтори худанд,
Ки наяндр оғаҳ аз он қомату рафтор ханӯз.

Гарчи дил аз марази ишқи ту аз хеш бирафт,
Орзуи ту нарафт аз дили бемор ханӯз.

Ҳар кас аз банди ғаме ёфт начотею Камол
Ҳамчунон аст ба қайди ту гирифта ханӯз.

* * *

Сари ман хоки поят боду чон низ,
Ки дар пойи ту хуштар ину он низ.

Чӣ гуна дар ҳарими ӯ ниҳам пой,
Ки нагзоранд сар бар остон низ?

Ба кӯят ҷуз сабо касро гузар нест,
Валекин ғайратам ояд аз он низ.

Чӣ танг аст он шакар, яъне даҳонат,
Ки ваҳм он ҷо намегунҷад, гумон низ.

Дили овораи ман то кучо шуд,
К-аз ӯ номе намеёбам, нишон низ?

Тавонад буд дил ҷойи ғами ту,
Чӣ ҷойи дил, ки ҷони нотавон низ.

Камол, он шаб, ки дар чарх ояд он моҳ,
Зи ҷон дасте барафшон, аз ҷаҳон низ!

* * *

Кушт чашми туам ба шеваву ноз,
Назаре сӯи куштагон андоз.

Хастагонро ба пурсише дарёб,
Бедилонро ба ваъдае бинвоз.

Дили бечора шуд зи ҳачри ту хун,
Ҷораи кори ӯ ба васл бисоз.

Имшаб афкан зи рӯйи хуб ниқоб,
Шамъи маҷлис зи шарм, гӯ, бигдоз!

Мо гадоему муфлису ту карим,
Мо ғарибему ту ғарибнавоз.

Аз ту гар сар талаб кунанд, эй дил,
Ҷон бинех бар сару равон дарбоз.

Оқибат зулфи ӯ ба даст орь,
Гар биёбӣ, Камол, умри дароз.

* * *

Гули рухсори туро вақти тамошост ханӯз,
Наргиси масти ту манзури назарҳост ханӯз.

Накшбанди рухат аз ғояти ҳайронии хеш
Ба тамомӣ маҳи рӯйи ту наёрост ханӯз.

Нест моро ба баҳои сари мӯят чоне,
В-арна он зулфи сияҳ бар сари савдост ханӯз.

Гар ба шамшери ҷафо хуни дили мо резӣ,
Ба вафои ту, ки чурм аз тарафи мост ханӯз.

Сарв бо қадди ту даъвои латофат мекард,
Солҳо гарчи баромад, нашуд он рост ханӯз.

Ҳамчу ашкам зи назар гарчи фикандӣ сад бор.
Бар сару чашми ҷаҳонбини манат ҷост ханӯз.

Ҳаст наззорагии рӯйи ту имрӯз Камол,
Бebasар мунтазири ваъдаи фардост ханӯз.

* * *

Моро ба чӣ чурм аз назар андохтай боз?
Мо сӯхтаву ту ба хасон сохтай боз.

Сад шаб ба ман оварда ба рӯзу зи такаббур
Рӯзи дигарам дидаву нашнохтай боз.

Гар доияи сӯхтани ҷони манат нест,
Чун шамъ вучудам зи чӣ бигдохтай боз?

Бо абруи ту дида ниҳонӣ назаре бохт,
Дил гуфт: Назар кун, ки чӣ қач бохтай боз!

Эй омада дар ҳалқаи ушшоқ саворон,
Бар лашкари мағлуб чаро тохтай боз?

Аз дуди дарунҳо, шаҳи ман, нек бияндеш,
К-аз оташи дилҳо алам афрохтай боз.

Гар сайди ту шуд зуд Камол, ин ачабе нест,
Бар мурғи парандохта андохтай боз.

* * *

Маҷлиси мо ба ҳузури ту чунон аст имрӯз,
Ки камин ходимааш ҳури ҷинон аст имрӯз.

Аз сари зулфи парешони ту дар ҳалқаи чамъ
Ақли савдозада занчиркашон аст имрӯз.

Соқиё, бода бидех, к-аз майи дӯшина маро
Рахти хилват ба хароботи муғон аст имрӯз.

З-он ду чодуи фиребандаи меҳробнишин
Зоҳиди савмаъа расвои ҷаҳон аст имрӯз.

Офтоб аз чӣ сабаб рӯй ба меҳроб намуд?
Ғолибан дар сари зулфи ту ниҳон аст имрӯз.

Дӯш бо хоки дарат буд магар боди сабо,
Ки бар атрофи чаман мушкфишон аст имрӯз?

Гарчи бедилтар аз он аст, ки дӣ буд Камол,
Бар ҷамоли ту ба сад дил нигарон аст имрӯз.

* * *

Мижга тез асту ғамза тезу ту тез,
Рехтӣ хуни ошиқон ба ситез.

Гар касе бе баҳона натвон кушт,
Сад баҳона ба шевае ангез!

Аз ман он пойбӯс магрэзон,
Ҳамчу умри гурезпо магрэз.

Гӯ, бипарҳез чашмат аз хунам,
Нест беморро беҳ аз парҳез.

Кард хуни ҳама ба гардани зулф,
Гуфт: Кач дор туррарову марез!

Порсо дасти хушк рафт он чо,
Чун зи тасбеҳ дошт дастовез.

Зоҳидо, ту биҳишт, чӯ, ки Камол
Валиёнкӯҳ хоҳаду Табрэз.

* * *

Нест аз шавқи ту ҷонро на гузиру на гурез,
Сар надорад зи сари ханчари ту низ ситез.

Орзу мебарам он рӯй, зиҳй оташи табъ!
Хотирам мекашад он теғ, зиҳй хотири тез!

Гуфтай: Зулфи качам дор ба дасти дигаре,
Монад ин ҳам ба ҳамон нукта, ки кач дору марез.

Нест шарти адаб, эй гард, бар он дар манишин,
Заҳмати худ бибар, эй бод, аз он кӯ барҳез!

Халқ гӯянд: Гурез аз ситами зулфу рухаш!
Рӯзи равшан ба чунин банд чӣ имкони гурез?

Ҳар кӣ хонд аз суханам васфи рухи хуби ту, гуфт:
Накунад кас беҳ аз ин маънии нозук ангез.

Даст зад дар расани зулфи ту дуздида Камол,
Ёфтӣ дузд, ду дасташ ҳам аз он чо овоз!

* * *

Ёр берун нашуд зи хона ханӯз,
Ҳаст сарҳо бар остона ханӯз.

Он хумое, ки соягустари мост,
Бол накшуд аз ошёна ханӯз.

Рафт бар осмон дуои ҳама,
Ҳочати ошиқон раво на ханӯз.

Партави рӯйи ту ҷаҳоне сӯхт,
Назада оташе забона ханӯз.

Тири он ғамза бар дил омад рост,
Рост нокарда бар нишона ханӯз.

Нестии даҳон-ш қатъӣ нест,
Сухане ҳаст дар миёна ханӯз.

Гӯшҳо пур шуд аз ҳадиси Камол,
Нашунид он дури ягона ханӯз.

* * *

Аз ёр дину дунё бошад муроди ҳар кас,
Меғӯй, ҳар чӣ хоҳӣ, ман ёр хоҳаму бас.

Ҷон дид он рух, он гаҳ донист, к-аз чӣ сӯзад,
Ин нукта ҷуз ба оташ равшан нагашт бар хас.

Гар мекушад касонро наздики худ, чу бинад,
Аз пеши ӯ нахоҳад рафтан касе аз ин пас.

Гӯяд: Расӣ ба он лаб, гар ҷон ба лаб расонӣ,
Гӯ: Ҷони ташнаи мо з-он орзу ба лаб рас!

Дур аз ту мо-ғарибон гар бекасем, шояд,
Ҷун нестем ҳамдам ҷуз бо рақиби нокас.

Акси чамолат афтад гаҳ-гаҳ ба кӯйи дилҳо
Чун партави таҷаллӣ бар водии муқаддас.

Зебад, Камол, хирқа бар қомате, ки ояд
Дар чашми ҳиммати ӯ яксон палосу атлас.

* * *

Ту зи мо васфи он чамол мапурс,
Лаби ӯ бину аз зулол мапурс.

Ақл гуфто: Ба рӯйи ӯ чунӣ?
Гуфтамаш: Рӯй бину ҳол мапурс.

Гуфтай: Дар раҳи кӣ рафт сарат?
Чун шуд ин қисса поймол, мапурс.

Эй дил, аҳволи дарди худ зи табиб,
Чун набошад туро мачол, мапурс.

Бо ту, эй бевафо, кӣ гуфт дигар,
Ки ҳама умр аз Камол мапурс?!

* * *

Хаёли холи лабаш мекунам ба хоб ҳавас,
Агарчи хоб наёяд ба чашми кас зи мағас.

Ба арзадошт навиштам, ки хуни банда бирез,
Хаташ намуд тақаббул, лабаш ситонд нафас.

Ду чашми маст сияҳ кардаӣ ба сӯхтанам,
Масоз хонаи мардум сияҳ, масӯз ин хас!

Саре, ки пеши ту дорам бар остон, ҳақи туст,
Манам, ки аз ҳама олам сари ту дораму бас.

Салои давлати хубӣ бизан, ки ҳаст имрӯз
Хати ту сабзии хони Халилу холи адас.

Камони абруи шӯхи туро зи тири мижа
Чу буд новаки беҳад, расид бар ҳама кас.

Камол ҳаст қарин бо рақиби хонасиёҳ
Чу тӯтие, ки ба зоғаш кунанд асири қафас.

* * *

Дорам ман аз чаҳон ғами ёре, ҳамину бас,
Дар сар хаёли рӯи нигоре, ҳамину бас.

Мо аз бутони мӯймиёни шакардаҳон
Бӯсе тамаъ кунему каноре, ҳамину бас.

Савдои ҳар касе зару сим асту они мо
Савдои ёри симузоре, ҳамину бас.

Бе ӯ ба ҳар чӣ ҳукм кунад ёр, мекашем,
Сабре намекунему қароре, ҳамину бас.

З-ин сон, ки хоки роҳ шудем аз гузори ту,
Мекун ба хоки роҳ гузоре, ҳамину бас.

Лашкар ба қасди мулки дили мо чӣ мекашӣ?
З-ин сӯ равона соз саворе, ҳамину бас.

Гар мекунӣ ғубор зи чашми Камол дур,
Аз хоки по фирист ғуборе, ҳамину бас.

* * *

Дили ман талабкори ёр асту бас,
Аз ин дил ҳаминам ба кор асту бас.

Ба доғи фаромӯшиям монду рафт,
Зи ёрам ҳамин ёдгор асту бас.

Шудам хоку бигзашт бар ман чу бод,
Аз ӯ бар дил инам ғубор асту бас.

Сари худ бар он пой дорам мудом,
Ҳамин давлатам пойдор асту бас.

Чӣ судам зи савдои он чашми маст,
К-аз ӯ ҳосили ман хумор асту бас.

Чӣ бандам бар он ваъдаи ӯ умед,
К-аз ӯ бахраам интизор асту бас.

Макун ин ҳама душманӣ бо Камол,
Ки мискин ба чон дӯстдор асту бас.

* * *

Соқӣ, ба май барафрӯз имшаб чароғи маҷлис,
Хилват бисоз холӣ аз зоҳиди мувасвис.

Зоҳид зи дидаи тар, минбарнишин зи хушкӣ-
Пайваста ҳар ду бо ҳам гӯянд ратбу ёбис.

Бори раҳ аст дафтар, дастор низ бар сар,
Моро сабақ шуд инҳо аз муфтию мадаррис.

То хушку тар насӯзӣ, маншин ба дилфурӯзӣ,
Парвона сӯхт, он гаҳ бо шамъ шуд мучолис.

Моҳулиёи васлаш афтода дар сари мо
Ҳамчун хаёли ганҷ аст андар димоғи муфлис.

Зулфи чу шаст дорӣ, боре бигир иқдаш,
То дил барӣ ба ангушт аз дасти ҳар муҳандис.

Чун гӯши худ даҳонат кардӣ, Камол, пурдур,
Ин нукта гар шунидӣ Султон Абулфаворис.

* * *

Гар ба масҷид наравам, қиблаи ман рӯи ту бас,
Баъд аз ин гӯшаи меҳроби ман абрӯи ту бас.

Узрхоҳони гуноҳони шабонрӯзии ман
Ғами рӯи туву ошуфтагии мӯи ту бас.

Рӯзи маҳшар, ки биёрад ҳама кас дастовез,
Мани савдозадаро ҳалқаи гесӯи ту бас.

Ҳуриин гар накушояд дари фирдавс маро,
Ҳаваси рӯи туву хоки сари кӯи ту бас.

Гар шаробам надихад соқии ризвон ба бихишт,
Сархуши наргиси ҷодуи туро бӯи ту бас.

Боғбоно, наравам дидани боғи ту, ки шуд
Дидаро бо қадаш аз сарви лаби ҷӯи ту бас.

Нест ҳочат, ки кашӣ теғ ба озори Камол,
Ки ба хун рехтанаш ғамзаи ҷодуи ту бас.

* * *

Гуфтамаш: Номи ту? Гуфто: Аз маҳи тобон бипурс.
Гуфтамаш: Номи лабат? Гуфт: Ин ҳадис аз ҷон бипурс.

Гуфтамаш: Боре нишоне з-он даҳон бо ман бигӯй.
Зери лаб хандон шуду гуфт: Аз гули хандон бипурс.

Гуфтамаш: Дилҳо кӣ дуздид он ҳама шаб бо чароғ?
Холу хат бинмуду гуфт: Инҳо аз ину он бипурс.

Гуфтамаш: Дар пойи ту ғалтон сарам чун гӯ чарост?
Гуфт: Бо зулфам бигӯ, яъне ки аз чавгон бипурс.

Гуфтамаш: Бар синаи решаи ҳазорон захми кист?
Гуфт: Гӯ бо ғамзаам, яъне ки аз пайкон бипурс.

Гуфтамаш: Дар ғорати ҷонҳо дилам бурдӣ асир,
Гуфт: Агар хоҳӣ нишони он, зи Туркистон бипурс.

Гуфтамаш: Чун бурдаӣ раҳ дар сари зулфаш, Камол?

Гуфт: Бо боди сабо рав, роҳи Ҳиндустон бипурс.

* * *

Ману дардат, маро даво ин бас,
Аз туам шарбати шифо ин бас.

Эй ки дорӣ давои дарди дилам,
Он туро бош, гӯ, маро ин бас.

Мо ба бераҳмӣ аз ту хурсандем,
Назари марҳамат ба мо ин бас.

Мекушию намекунӣ озод,
Бандаро аз ту хунбаҳо ин бас.

Сӯхтан ҷони ман чӣ суд, чу ҳеч
Накунад ҷони ман, туро ин бас.

Ба ҳамин қатъ кун, чу рондӣ тег,
Гунаҳи ишқро ҷазо ин бас.

Бар дарат чуз Камолро мағзор,
Ки бар он остон гадо ин бас.

* * *

Он ғамза чу аз реши дил озурд сари неш,
Хун гашт ба озурдани ӯ ҷону дили реш.

Эй дил, ту ғами ашки равон хур, на ғами ҷон,
Аз омаданӣ фикр кун, аз рафта маяндеш.

Хоҳам, ки зи кеши ту шавам кушта ба тире,
Чун кеши ту дорам, равам охир ба ҳамон кеш.

Чон бурдан аз он ғамза чӣ имкон, ки гирифтаст
Гесӯи туам аз пасу абрӯи ту аз пеш.

Гашти сари кӯйи ту ба сар хостам, аммо
Нагзошт рақиби ту, ки гардам ба сари хеш.

Гуфтӣ: Ту бар он дар ба маротиб камӣ аз хок!
Ин мартаба кам нест, ки ҳастам ман аз он беш.

То кай ба Камол ин ҳама бим аз дили сангин?
Шоҳон сухани сахт нагӯянд ба дарвеш.

* * *

Он ки зи бегунаҳкушӣ нест даме надоматаш,
Бегунаҳе, ки ӯ кушад, ман бикашам ғароматаш.

Лаҳза ба лаҳза дар ситам ғамзаи ӯ қиёмате
Мекунаду зи кофарӣ нест ғами қиёматаш.

Гӯ, сари зулфи ӯ бикаш парда ба офтобу маҳ,
То нафитад ба хоки раҳ сояи сарви қоматаш.

Эй ба насихат омада пеши зихушрафтае,
Рафт зи пеш ақли ӯ, то нақунӣ маломаташ.

Чон, ки ҳамеша доштӣ дӯст тараддуди сафар,
Дӯстии дари ту шуд доияи иқоматаш.

Қибла туй, ба порсо чанд кунем иқтидо,
З-он ки ба қиблаи хато нест раво имоматаш.

Дид Камол дар рухат нури Худо муояна,
Шайх, ки ошиқӣ кунад, бошад аз ин кароматаш.

* * *

Он ки мехонанд мардум мардumi чашми манаш,
Чашми ман равшан ба рӯйи ўст, гуфтам равшанаш.

Бар дили ошиқ зи як-як шеваҳои чашми ў
Шевае хуштар намеояд зи ошиқ куштанаш.

Охувонро аз давидан шуд чигар хуну ханӯз
Дарнамеёбанд макри ғамзаи шерафканаш.

Пирахан дар бар нагирад он бадан ҷуз бо хаёл,
Покдомонӣ биёмӯзед аз пироханаш.

Зулфро, гуфтам, бибур, нашнид, бар ошиқ чӣ чурм,
Гар равад сарҳо ба бод аз ҳар тараф дар гарданаш?!

Домани зулфаш гирифтаи вақти қатл, он ғамза гуфт:
Хунбаҳои худ гирифтӣ, чун гирифтӣ доманаш.

Акси шамшерат пас аз куштан гар афтад бар Камол,
Ҷон аз аввал тезтар ояд ба сарвақти танаш.

* * *

Ба хоб он лаъли майгун дидаам дӯш,
Ҳанӯз аз завқи онам масту мадхуш.

Агар орад зи ман он бевафо ёд,
Ман аз шодӣ кунам худро фаромӯш.

Сари мӯе ба ҷоне мефурӯшад,
Ҷунин арзон, бигӯедаш, ки мафрӯш.

Ҳамекардам бар он дар дӯш фарёд,
Саге бонге бизад бар ман, ки «хомӯш!»

Ба гуфтори ту гар дур(р) лоф мезад,
Гирифт инак ба узри он гунаҳ гӯш.

Даҳонаш кард айби ғунча зоҳир,
Бар он айб, эй сабо, доман фуру пӯш!

Камол, аз турраи ӯ барҳазар бош,
Ки таррорест доим бар буногӯш.

* * *

Ба мутриб шаб чӣ хуш мегуфт чангаш:
Хуш он май, к-аз лаби соқист рангаш.

Чу соғар рафта буд аз дасти мутриб,
Ба сад тасниф овардам ба чангаш.

Чӣ бим аз мухтасиб, бимам зи шиша-ст,
Ки метарсам, барояд по ба сангаш.

Даҳони тангу чашми танг дорад,
Бувад з-ин чинси хубӣ танг-тангаш.

Чадалҳо кард дӣ воиз ба як маст,
Ки танҳо мехурад, бинед чангаш.

Камони абруи он турки сармаст
Намеафтад хато ҳаргиз хадангаш.

Шабу рӯзат, Камол, ин май ба каф бод,
Ки гаҳ ойина хонӣ, гоҳ зангаш.

* * *

Чӣ гуфт бо ту, шунидӣ рубобу уд ба гӯш?
Зи кас матарс, ба бонги баланд бода бинӯш!

Суруши отифат аз ту навиди раҳмат дод,
Муоширон ҳама доданд бўса бар сару рӯ-ш.

Ба хоб шайхи ҳарам дид дӯш мастеро
Нишаста бар дари Каъба ба Хизр дӯш ба дӯш.

Чу Чам ба чом қаноат куну Сикандарвор
Ба ҳарза дар талаби ризқи нониҳода макӯш!

Ба чашми беҳунарон бода, соқиё, айб аст,
Чу зоҳиде гузарад, айби мо биёву бипӯш!

Аз он замон, ки ба хумхонаҳо ҳадиси ту рафт,
Шаробу чанг намеистад зи чӯшу хурӯш.

Камол, бо лаби соқӣ зи май макун парҳез,
Ҳариф қалбшинос аст, зоҳидӣ мафрӯш!

* * *

Дорад ба сачда шабҳо маҳ рӯй бар заминаш,
Бингар, ки нури тоат меборад аз чабинаш.

Дар хусн дорад оне, аз лутф ҳам дахоне,
Чандон ки бозчӯйӣ, он ҳасту нест инаш.

Он лаб ба остинҳо чун пок кард аз май,
Нуклу шакар шуд он чо резон зи остинаш.

Донӣ чарост ҳамдам холу хаташ ба лабҳо?
Бархостанд аз қон, гаштанд ҳамнишинаш.

Мекард чони ошиқ бар дилбарон гаронӣ,
Бигзоштанд ўро, бурданд ақлу динаш.

Бе ту кучо бути Чин як чо қарор гирад,
Гар дасту по бибанданд суратгарони Чинаш?

Хуни Камол, гуфтӣ, резам ба хоки ин дар,
Чо дар биҳишт созад, гар мекунӣ чунинаш.

* * *

Доли зулфу алифи қомату мими даҳанаш
Ҳар се доманду бад-он сайди ҷаҳоне чу манаш.

Натавонист қабо рози миёнаш пӯшид,
Он қабо буд бурида ба қади пираҳанаш.

Бо ҳама домани покиза чу гул чуз ба хаёл
Пираҳан низ наёрист бисудан баданаш.

З-он лаби пур зи шакар лутф ҳамебораду ҳусн,
Ки бипарвард лаби ӯ ба наботи ҳасанаш.

Гӯиё ғунча ба он лаб зи латофат дам зад,
Ки даҳон хурд кунад боди сабо аз заданаш.

Бо ту ҳар сарв, ки аз бод ба даъво афтад,
Боғбонон суйи оташ бикашанд аз чаманаш.

Оламе рӯй ниҳоданд ба ашъори Камол,
Ки хаёлоти латиф аст дар оби суҳанаш.

* * *

Дило, насими саодат вазид, ҳозир бош!
Расид мужда, ки дилбар расид, ҳозир бош!

Ба хуфтаи шаби ҳичрон, бирав, хабар бирасон,
Бигӯ, ки субҳи иноят дамид, ҳозир бош!

Зи хоки по-ш ғуборе, к-аз он тараф бархост,
Ба дида равшание шуд паид, ҳозир бош!

Зи қоми васл аз он қатраҳо, ки чонафзост,
Ба коми қони ту хоҳад чакид, ҳозир бош!

Ба шаҳри ишқ шабу рӯз ид бошаду сур,
Мабош ғоиб аз ин суру ид, ҳозир бош!

Макун зи пиру муриди гузашта чандин фикр,
Ту пирию ҳама олам мурид, ҳозир бош!

Калиди қуфли дил аз ҳар даре маҷӯй, Камол,
Зи дер боз ба туст ин калид, ҳозир бош!

* * *

Дил, ки дилдоре надорад, дил нашояд хонданаш,
Нест ошиқ, гар набошад расми ҷон афшонданаш.

Гарчи афтодаст бар хоки раҳаш гулгун сиришк,
То маҷоле ҳаст, хоҳем аз пайи ӯ ронданаш.

Саҳл бошад, гар канори мо гирифт аз гиря об,
Бар канори об чун гул гар тавон биншонданаш.

Сарв, мегӯянд, аз он қомат ба ҳайрат мондааст,
З-он чи мегӯянд, мемонад ба як ҷо монданаш.

Хандаи ӯ мекушад моро, сараш бозему ҷон,
З-он ки тифл аст ӯ, ба бозӣ метавон хандонданаш.

Гар нахоҳад уд пеши зулфу холаш атрсоз,
Хуб мебояд нахустин, андаке сӯзонданаш.

Пеши рӯйи дӯст аз носӯхтан тарсад Камол,
Зоҳидо, то кай зи оташ дам ба дам тарсонданаш?!

* * *

Дили мискин, ки мебинӣ аз ин сон бе зару зӯраш,
Ба хоки майкада карданд хубон муфлису ураш.

Шароби лаъл менӯшам ман аз чоми зумуррадгун,
Ки зоҳид афъии вақт асту месозам бад-ин кӯраш.

Ба қасди чоми мо дар даст дорад сангҳо, ё Раб,
Намонад муҳтасиб в-онҳо бимонад бар сари гӯраш.

Зи ҳоли рафтагони мо дигар бо мо мағӯ, соқӣ,
Ки дорад бодаи талхи ту оби дидаҳо шӯраш.

Сулаймон ку, ки дар ҷавви ҳаво маҳдаш кашидандӣ?
Кунун чун ҷав шуд андар хоку ҳар сӯ мебарад мӯраш.

Чаҳону ҷумла лаззоташ ба занбӯри асал монад,
Ки ширинӣ-ш бисёр асту з-он афзун шару шӯраш.

Камол аз заъфи тан чун шамъ дорад зарфишон чехра,
Муяссар кай шавад васли бутон бо ин зару зӯраш?

* * *

Рафт ёри ману бигзошт маро бо дили реш,
Ошно ношуда, бегона шуд аз ошиқи хеш.

Нӯш нокарда ҳанӯз аз майи васлаш ҷоме,
Хӯрдам аз фурқати ӯ бар дили реш ин ҳама неш.

Қосиде ку, ки биёрад хабари омаданаш,
То фиристам бари ӯ чону дили хаста зи пеш?!

Гар такаббур кунаду ноз ба ман, мерасадаш,
З-он ки ӯ муҳташам асту мани мискин дарвеш.

Он камонгӯшаи абрӯ чӣ балоест, зиҳӣ,
Ки баровард маро рост чу тир аз ҳама кеш.

Ҷойи он аст, к-аз андешаи дурии ту боз
Сар барорад ба чунун ақли мани дурандеш.

Ҷамъ буд, аз ту пароканда шуд аҳволи Камол,
Боз рафтию пароканд намак бар дили реш.

* * *

Рафтї зи барам оқибат, эй шӯхи ситамкеш,
Аз дида бирафтию нарафтї зи дили реш.

Дар кӯйи ту чандон ки бидидем зи гиря,
Чуз ашк надидем, ки коре равад аз пеш.

Гар менагузорї, ки сари зулфи ту гирем,
Чун зулфи ту бигзор, ки гирем сари хеш.

Чандон ки ба гул хоџири булбул нигарон аст,
Дорам ба чамолат нигаронї ман аз он беш.

Дї кардам аз он ғамза шикоят, лаби ӯ гуфт:
Дорї ҳаваси нӯш, маранҷ аз алами неш!

То кай кунї андешаи озори дили ман?
Эй марҳами ҷонҳо, зи дили реш бияндеш!

Бар ҷони Камол ин ҳама бедоди ту то кай?
Шоҳон напосанданд ситам бар дили дарвеш.

* * *

Сарв девона шудааст аз ҳаваси боляш,
Меравад об, ки занҷир ниҳад бар пояш.

Дошт аз об чу гул оина дар пеши ҷамол,
Об шуд оина аз шарми рухи зебоаш.

Пеши ман қиссаи ошиққушии ӯ мақунед,
Тарсам ин бишнавам, аз дил биравад ғамҳояш.

Гар буранд аз пайи савдо-ш сари ман чу қалам,
Бартарошам саре аз нав, бикашам савдоаш.

Зери по то нашавад хори раҳаш хаста зи ман,
Кардаам чун мижа бар дидаи равшан ҷояш.

Даҳанат дузди дили мост, ба ӯ пинҳонӣ
Гар забони ту яке нест, ба мо бинмояш.

Гуфтай: Бе рухи мо кори ту сабр аст, Камол!
Ин намеояд аз ӯ, кори дигар фармояш.

* * *

Шӯхе, ки кушад ошик, наздики ман оредаш
В-ар хуни ман аз шӯхӣ резад, бигузоредаш.

Ман куштаи он рӯзам, к-аз хашм ба каф теғе
Гӯяд ба рақибонам: Барбаста биёредаш!

Тухме, ки аз ӯ рӯяд дарду ғами дилдоре,
Тан хок кунед, он гаҳ дар сина бикоредаш.

Дорам ҳаваси холаш, гӯед ба он лабҳо,
Ман хокаму он дона, бо ман бисупоредаш.

Моҳ аст, агараш майле афтад ба баландиҳо,
Бар боми ду чашми ман гиреду бароредаш.

Гар нақши кафи пояш бар об тавон бастан,
Ҳайф аст ба хоки раҳ, дар дида нигоредаш.

Таълим диҳам кинаш боз аз ҳасаду ўро
Созам ба шумо душман, то дӯст мадоредаш.

Бо он ки Камол омад пеши ту зи хас камтар,
Дар чашми рақиб аз хас камтар машуморедаш.

* * *

Касе, ки дил тарафи зулфи ёр мекашадаш,
Агар фиканд дар он ҳалқа даст, мерасадаш.

Рухи ту сӯхт ба хат чону дудҳо бархост,
Дигар ба холи муанбар чӣ доғ мениҳадаш?

Каманди мӯйи ту афтода аз қафо чӣ накӯст,
Чу нек буд, касе аз қафо нагуфт бадаш.

Ту сайд гиру раҳо кун ба дигаре, ки кушад,
Ки зиндатар шавад, ар мекушӣ ба дасти х(в)адаш.

Даҳони танги шакархандаи ӯ чунон карданд
Пур аз шакар, ки зи лабҳо набот медамадаш.

Ба пой бар сари ошиқ зад ончунон, ки фитод,
Зи по чӣ гуна наяфтад, чу бахт зад лагадаш?

Дили Камол ба нозу карашма бистаду гуфт,
Ки боз бо ту диҳам, лек дил намедиҳадаш.

* * *

Гар зулфи дароз афканӣ аз тарфи буногӯш,
Бисёр сар афтад ба қадамҳои ту аз дӯш.

Ҳар гаҳ, ки ба васфи ду руҳи хуби ту афтам,
Дорам чу сари зулфи ту аз ҳар ду тараф гӯш.

Натвон ба забон бо ту ғаме гуфт, чу хома
Аз дасти ту бар хеш ҳамепечаму хомӯш.

Чандон ки бигӯяд, наравам аз сари кӯяш,
Гар з-он ки равам аз сухани ӯ, равам аз хуш.

Чун фотиҳа бар хони висол он лаби ширин
Ҳаргиз чу намехонд маро, кард фаромӯш.

Эй ошиқи хом, аз лаби ӯ нӯш, на аз ҷом,
Боре зи майе нӯш, ки бошад ҳамагӣ нӯш.

Май нӯш, Камол, ин даму мепӯш зи зоҳид,
Бар рағми муҳолиф ба хушӣ мехуру мепӯш.

* * *

Гунаҳи дида гар он аст, ки кардам ниғаҳаш,
Дил наяфтод шабу рӯз ба чуз дар гунаҳаш.

Рӯйи ӯ моҳи тамом, абруи ӯ моҳи нав аст,
Дидаме ҳар ду, агар дида шудӣ маҳ ба маҳаш.

Чун равам бар асари ӯ, марав, эй соя, ба ман,
Ки таҳаммул накунад бори гарон хоки раҳаш.

Гар ба ашкам назар афкандию шуд чашми ту сурх,
Боз бар рӯйи рақиб афкану гардон сияҳаш.

Дил дарафтод бад-он чоҳи зақан, чашм ба зулф,
Ба расанҳои бурида кӣ барорад зи чаҳаш?

Чон бар ин аст, ки танҳо хурад андешаи ту,
Дил дар андешаи он низ, ки надҳад фараҳаш.

Аз ту бӯсе талабидаст ба дарюза Камол,
То кай ин бӯхл? Ту дашном надодӣ, бидиҳаш!

* * *

Лаб мегазад, чу чашм кушоям ба диданаш,
Хуштар зи дидан аст маро лаб газиданаш.

Ларзон дилам зи бими чудоист ҳамчу барг,
Бингар ба шох ларза ба вақти буриданаш.

Чандон ки бо қадат сифати сарв мекунанд,
Паст аст ин сухан, натавонам шуниданаш.

Чун сайд аз кашидани дом уфтад ба қайд,
Доми дил аст зулфи ту, хоҳам кашиданаш.

Дил дар каманди зулфи ту, гӯ, мекун изтироб,
Сайёдро зи мурғ хуш ояд тапиданаш.

Дар чон чу дарди ишқи ту оромгоҳ сохт,
Дармон мабодам, ар талабам орамиданаш.

Сокин накард гирия зи дил ҳирқати Камол,
Сӯзи кабоб кам нашуд аз хун чакиданаш.

* * *

Мо ба шодии чаҳоне нафурӯшем ғамаш,
Давлат ин аст, ки мо ёфтаем аз ситамаш.

Соҳиби дард шиносад, ки чӣ лаззат дорад
Он ҳаловат, ки ба маҷрӯҳ расад аз аламаш.

Ту ба суратгари Чин бознамо орази хеш,
То хатат бинаду аз даст бияфтад қаламаш.

Ҳар кӣ ошуфтаи он силсилаи мушкин нест,
Қардаанд аҳли муҳаббат ба чунун маттаҳамаш.

Солик он аст, ки ҳар дам зи сари роҳи вучуд
Бибарад ҷозибай ишқ ба кӯйи адамаш.

То қадам бар сари ҳастӣ наниҳад мард, Камол,
Қас нахонад ба ҷаҳон ошиқи собитқадамаш.

Чун қалам бар варақи ишқ нашуд ҳарфшинос,
То нашуд пок зи дебочаи ҳастӣ рақамаш.

* * *

Мо ба фарёд омадем аз нолаи шабҳои хеш,
Пурсише мекун зи ранчурони шабпаймои хеш.

Бо ҳама хандонлабӣ бар мо бигиряд шамъи чамъ,
Гар бар ӯ пайдо кунем ин сӯзи нопайдои хеш.

Ман, ки беқиматтарам пеши касон аз хоки роҳ,
Худфурӯшиҳо кунам, гар хониям мавлои хеш.

То ба болои баландат сар фуруд овардаам,
Сарбаландам, ростӣ, аз ҳиммати волои хеш.

Сарв бар тарфи чаман вақте ба ҷои хеш буд,
То ту сӯйи ӯ бирафтӣ, сарв рафт аз ҷои хеш.

Ҳусну зебой буногӯши туро зебад, ки ёфт
Хилъати савдои зулфат рост бар болои хеш.

Ҳам ба хоки по-т, к-аш бар дида биншонад Камол,
Гар фиристӣ сӯйи ӯ гарде зи хоки пой хеш.

* * *

Маро ба гуфти касон чун қалам марон аз пеш,
Ки ман зи дасти ту хоҳам гирифт худ сари хеш.

Чу дил ҳадиси ту гӯяд, зи дида хун бичакад,
Равад ҳароина хун, чун даҳан кушояд реш.

Агар ба реши дилам неш тез дарнигарад,
Дар он назора ба ҳайрат фуру равад сари неш.

Ба дасти ғамза равонтар равона кун тире,
Ки сабри он накунад дил, ки баркашӣ аз кеш.

Ба ҳалқаҳои ғулумӣ маро гарон шуд гӯш,
Чунон ки нашнавам ин бор панди некандеш.

Дило, биёр дилу ҷон ба расми дарвешӣ,
Ки бемуомала ояд муриди нодарвеш.

Мазиди ҷавр зи дил кам накард меҳри Камол,
Чаро ки ҷаври ту беш асту меҳр беш аз беш.

* * *

Май мерасад аз боғ, ба хидмат бираседаш,
Пӯшида ба хилватгаҳи ишрат бикашедаш.

Норехта дар коми суроҳӣ зи лаби хум,
Бо ёди лаби ёр нахустин бичашедаш.

Аз бода лаби ҷом лаби оби ҳаёт аст,
Дар зулмати ғамҳо чу Сикандар талабедаш.

Он чавҳари розе, ки зи май маҷлисиёнрост,
Гар шамъ барорад ба забон, сар бибуредаш.

Мутриб мағузored, ки бекор нишинад,
Пашмина фурушеду бирешим бихаредаш.

Эй мухтасиб, ин фитна ҳама дар сари чанг аст,
Фармой, ки некӯтар аз ин ҳам бизанедаш.

Бо бутшиканон гӯй, Камол, аз сари ихлос,
К-ин тавба бути роҳи ман омад, шиканедаш!

* * *

Нишони шабравон дорад сари зулфи парешонаш,
Далели равшан аст, инак, чароғи зери домонаш.

Ҳар он шамъе, ки дар маҷлис ниҳӣ бо рӯйи ӯ, соқӣ,
Чу худро дар миён бинад, равон бархезу биншонаш.

Дили реш арчи медорад зи ҷон дар парда рози худ,
Набошад бар ту пӯшида чароҳатҳои пинҳонаш.

Ба рӯят даъвии хубӣ чу домангир шуд гулро,
Бар ин тухмат намедорад сабо даст аз гиребонаш.

Ба чавғони сари зулфаш, сабо, мекун накӯ бозӣ,
Вале, зинҳор, бозӣ нест бо гӯйи занахдонаш.

Сари зулфи сумансои ту товусест, пиндорӣ,
Ки пойи баста медоранд дар саҳни гулистонаш.

Бигӯ, эй сарвақд, хуш дор чун ман андалеберо,
Ки дар қарне ба даст ояд чу ман мурғи хушалхонаш.

Камол, ар як сухан 3-ин шеър дар хоки Ироқ афтад,
Чу мӯ дар айни борикӣ бичинад чашми Салмонаш.

* * *

Ёри хирмансӯзи ман, гӯ, рӯйи гандумгун бипӯш,
В-арна хоҳад сӯхт хирман, ҳар киро ақл асту хуш.

Рӯйи гандумгун намуду чони мо як чав фурӯхт,
Аз чӣ шуд ёр инчунин гандумнамои чавфурӯш?!

Сӯфии пашминапӯшаш гар бибинад печи зулф,
Зоҳидӣ аз сар ниҳад, гирад сабӯи май ба дӯш.

Баски рухсори ту дилҳо бурду бар оташ ниҳод,
Об дар дарёи чашми ошиқон омад ба чӯш.

Зулфи ӯ умр асту он кас ёбад он умри дароз,
К-аз лабаш бар ваъдаи бӯс оби ҳайвон қард нӯш.

Шохидон аз гӯшҳо қарданд дурхоро раҳо,
Бар ҳадиси нозукат як-як чу бинҳоданд гӯш.

Қиссаҳо хондию нашнид аз ту ҳарфе ҳам, Камол,
Андалеб аз сад варақ баргуфт ҳолу гул ҳамӯш.

* * *

Ба нийяте, ки бар он дар барем сачдаи хос,
Ҳамеша фотиҳа хонем аз сари ихлос.

Дило, чу толиби васлӣ, зи оби дида манол,
Ки дур(р) ба чанг наояд, чу дам занад ғаввос.

Муроди ҳар ду ҷаҳон ёфтам ба давлати дӯст,
Даме, ки ёфтам аз меҳнати рақиб халос.

Лаби ту кушт маро, соқие, ба расми фидо
Бирез хуни суроҳӣ, ки ва-л-ҷуруҳу қисос.

Ба зоҳидон нарасад бӯйи ту, ба риндон низ,
Авомро чӣ расад, чун намерасад ба хавос?

Ҳадиси симъизорон карон гарон шунаванд,
Гирифтаанд магар гӯши порсо ба расос?

Камол, шахр гирифтӣ ба қиссаҳои ғариб,
Ки омгир бувад дар сухан маонии хос.

* * *

Кучо кунанд ба тег аз ту ошиқон эъроз?
Зи шамъ ёрии парвона кай бурад микроз?

Биё, ки бар ту кунам арзи сӯзу дарди ниҳон,
Ки аз табиб напӯшанд хастагон амроз.

Ба лаълу дур накунад нисбат он лабу дандон
Касе, ки лутфи ҷавохир шиносад аз аъроз.

Дило, кадом риёзат бувад қавитар аз он,
Ки як замон бинишинӣ ба зоҳиди муртоз?

Чу бӯйи дӯст шунидему кӯйи ӯ дидем,
Дигар ҳавои раёҳин чаро кунему риёз?

Саводи ҷашми ман аз гиря шуд чу сафҳа сафед,
Кунун муҳаррири ашкам ҳамебарад ба баёз.

Ту мустаъидди назар шав, Камолу қобили файз,
Ки мункатеъ нашавад файз ҳаргиз аз файёз.

* * *

Дорем, соқиё, ҳаваси ишрату нишот,
Чӯёи роҳи майкадаем, эҳдинассирот.

Майхонае бисозу бикун вақфи ошиқон,
Чизе, ки бериёст, беҳ аз сад пулу работ.

Зоҳид ба рӯзи ҳашр пулу чӯй карда гум,
Майхора часта аз пулу бигзашта аз сирот.

Мо ошиқему ринду ба маъшук мухталит,
Эй шайхи некном, ба мо кам кун ихтилот.

Дар шаҳр кас намонд, аз он шуд касе рақиб,
Фарзин шавад пиёда, чу гардад тихӣ бисот.

З-он лаб равам ба ханда, чу дашном бишнавам,
Нуклу май аст мӯчиби шодию инбисот.

Суръат макун ба васфи лабу оразаш, Камол,
Корест ҳар ду нозуку шарт аст эҳтиёт.

* * *

Касе, ки дӯст надорад, зи чон надорад ҳаз,
Ки чашми дур зи чон аз чаҳон надорад ҳаз.

Чу Кавсар аст ба хулд, оби Хизр дар зулумот,
Равост, гар лаби мо з-он даҳон надорад ҳаз.

Чӣ ранг аз руҳи хубон рақибро чуз чанг,
Ки боғбон зи гулу бӯстон надорад ҳаз.

Накарда зулф ба каф, з-он зақан чӣ баҳра барем?
Ки ташна аз чаҳи бересмон надорад ҳаз!

Хуш оядаш, ки бибинад танам рамиму руфот,
Магар хумост, ки чуз устухон надорад ҳаз.

Нишони хоки дарат порсо, гирифтам, ёфт,
Зи сурма дидаи аъмо чунон надорад ҳаз.

Ба зоҳид ин сухани тар асар накард, Камол,
Дарахти хушк зи оби равон надорад ҳаз.

* * *

Дил чӣ кунад сайру тамошои боғ?
То ба туам, аз ҳама дорам фароғ.

Маҷлиси мо бо ту чӣ муҳтоҷи шамъ?
Чун бинишастӣ, бинишон, гӯ, чароғ.

Сӯхта чони ҳама аз доғу дард,
Чони ман аз ҳасрати он дарду доғ.

Зоҳиди худбин, ки ҳама рангу бӯст,
Бӯйи ту нашнид ба чандин димоғ.

Ёр кушад боз, дило, гуфтамад,
Лайса ала-л-мухбири илла-л-балоғ.

Гарчи ду чашмад дили мо бурд асир,
Ҳеч накардем зи туркон суроғ.

Бурд дилат ҳиндуи зулфаш, Камол,
Боз, аҷаб, гар бишавад сайди зоғ.

* * *

Канори обу лаби чӯйбору гӯшаи боғ
Хуш аст бо санами сарвақад, ба шарти фароғ.

Навохт рехтаҳо дар чаман муғаннии об,
Таронаҳои тари ӯ латиф сохт димоғ.

Шаби баҳору шабистони боғу суҳбати ёр,
Чунин шабону шабистон, дило, бичӯ ба чароғ.

Мадор даври гул аз май даме қадах холӣ,
Ки лола дорад аз ин дард бар дил ин ҳама доғ.

Чӣ ғам, ба дафъи ғамам боғу гулшане гар нест,
Ки ошиқи ту фароғат зи боғ дораду роғ.

Агар ба равза равам бо рақиб, дар қафасам,
Шунида бошию дида ҳадиси тӯтию зоғ.

Ба бўса, себи зақан, гуфтамаш зи гулшани кист?
Камол, гуфт, ту ангур хур, мапурс аз боғ!

* * *

Ёр биншаст ба маҷлис, бинишонед чароғ,
Рӯйи ӯ нури тачаллист, махонед чароғ.

Офтобест, зи толеъ шуда ҳамсоия мо,
На шаб аст ин, ки зи ҳамсоя ситонед чароғ.

Хонаро равшанӣ он чашму чароғ аст имшаб,
Бигузored ҳама шамъу бимонед чароғ.

Чашм доред, ба маҳ нисбати он рӯй кунед,
Нест торик зи парвона, бидонед, чароғ.

Гар надидед, ки чун дур шавад соя зи нур,
Як шаб аз пеши рухи ӯ гузаронед чароғ.

Барнатобед ба ҳусни рухи ӯ, эй маху меҳр,
Гарчи ҳар як ба рух аз нур фишонед чароғ.

То саҳар имшаб, дигар ману он зулф, Камол,
Шаб дароз аст, ачаб, гар бирасонед чароғ.

* * *

Эй хатат хубу узорат нозуку лабҳо латиф,
Холи мушкинат малеху орази зебо латиф.

Гар ту рух пӯшию гар на, ҳар ду зебо оядат,
З-он ки ҳам пинҳон чу ҷон хубию ҳам пайдо латиф.

Ту латифӣ, хоҳ дар дил, хоҳ дар чашм о фурӯ,
Қатраи борон бувад дар пасту дар боло латиф.

Зулф сар дар по-т суд, ин хаста з-он дар тоб рафт,
Пой то сар нозукию ҷумла сар то по латиф.

Дар латофат он ду соид мебаранд аз сим даст,
Нест, ҷони ман, тани симини ту танҳо латиф.

Рӯй агар тобӣ зи оҳи гарму сарди мо, равост,
Заҳмати сармо надорад, тоқати гармо латиф.

Гӯ, ба лутфи табъ худро мешумар соҳибкамол,
Ҳар кӣ мегӯяд ҷавоби гуфтаҳои мо латиф.

* * *

Дар заврақи ҳаёт аст ҷони рақиб хоиф,
Ё Раб, нигоҳ дораш аз боди номухолиф.

Мо дину дил ниҳодем дар вачҳи дилситонон,
Сад шукр, к-ин захира шуд сарф дар масориф.

То биспурӣ ба ҷонон, карданд вақф ҷонро,
Воқиф набуд зоҳид, гӯй, зи шарти воқиф.

Гар дарду ғам фиристӣ, васлат кунем ҳосил,
Мо мекунем таҳсил, то мерасад вазоиф.

Маъшуку ҷоми майро гар ҳақ намешиносӣ,
Дар роҳи ҳақшиносӣ на солиқӣ, на ориф.

Дидам лабу даҳонаш, бўсе, – ба ханда гуфтам,
Гўянд бо латифон бисёр аз ин латоиф.

Ояд ба бўйи зулфат бар дар Камолу гўяд:
Чашме ба ҳалқа дорад дар тавфи Каъба тоиф.

* * *

Зиҳӣ, бидояти ҳусни хатат ниҳояти лутф,
Хати ту ҳуччати ҳусну лаби ту ояти лутф.

Ғами ту қосиди чон шуд, хату лабат нагузошт,
Зиҳӣ, риояти ҳусну зиҳӣ ҳимояти лутф!

Ба як хату ду варақ шарҳ кардаанду баён
Хатат мақолати ҳусну лабат ҳикояти лутф.

Вучуди ман зи хаёлат чунон латиф шудааст,
Ки об мечакад аз дидаам зи ғояти лутф.

Беҳ аз ниҳояти ҳусни гул асту хандаи ӯ
Даҳони танги ту чун ғунча дар бидояти лутф.

Маро, ки вирди забон зикри он лабу даҳан аст,
Хатост, гар накунам дар сухан риояти лутф.

Камол, бар ту сухан хатм шуд, бар ӯ хубӣ,
Ки ҳадди ҳусн ҳамин бошаду ниҳояти лутф.

* * *

Ба масҷид ҳафтае аз ту кучо як сачдаи лоиқ,
Ки дар одинай зоҳид, ба шаш рӯзи дигар фосиқ.

Лаҳу фӣ кулли мавчудин аломотун ва осорун,
Ду олам пур зи маъшук аст, ку як ошиқи содик?

Наёвардӣ касе дар гӯш овози хатибонро,
Фа лав ло ясмаъу минҳум хува-л-мутъим хува-р-розиқ.

Чаро аз дӯст вомонӣ ба лаззатҳои чисмонӣ?
Ғами Лайлӣ хурӣ авло, ки шаҳду шаккари фоиқ.

Маризу-л-ишқи ло яфно би суқри-л-мавти ва-л-ҳаммо,
Хушо сармастии Мачнун, хунук саргармии Вомиқ!

Насиму-л-вудди юҳйикум, раҳиқу-л-хубби юшфикум,
Мина-з-зулмоти юнҷийкум бидуни-ш-шамси ва-ш-шорик.

Дилат гарм аст бо дунё, мапӯшон аз Камол ин таб,
Чу дар дорушифои дин табибе ёфтӣ ҳозиқ.

* * *

Табиби ишқ ба хун, гӯ, бисоз шарбати ошиқ,
Ки нест дархури бемор чуз ғизои мувофиқ.

Аз он матоъ, ки ошиқ ба ёри хеш фиристад,
Марост ҷонею он низ нест тухфаи лоиқ.

Рақиб саъй намояд чу ғамзаи ту ба хунам,
Бувад мувофиқи ғаммоз фикру ройи мунофиқ.

Дилам ба зулфи ту чун пай барад ба сирри миёнат,
Ки кас ба зеҳни парешон накард фаҳми дақоқ?!

Пазам хаёли тачарруд, вале зи зулфи бутонам
Даромадаст ба гардан ҳазор гуна алоиқ.

Агар даҳони ту, гӯянд, ҳасту нест зи тангӣ,
На козибанд дар ин нуқта ошиқону на содиқ.

Камол рӯйи ту диду зи шавқ дар сухан омад,
Шавад ҳароина тӯтӣ зи акси оина нотик.

* * *

Зи ҳасрат хок шуд ин чашми намнок,
Ба хок ар по ниҳӣ боре, ба ин хок.

Накӯ омӯхт он чашм аз ту шӯхӣ,
Чӣ зуд устод шуд шогирди чолок.

Муаллақҳо занад аз шодӣ он сайд,
Ки овезӣ пас аз бисмил ба фитрок.

Чу аз рух хай ба доман пок созӣ,
Шавад покизатар он домани пок.

Зи шабгардӣ чӣ тарсам? Ёр дар чашм,
Надорам рӯзи равшан аз асас бок.

Ба марги муҳтасиб кам хур, дило ғам,
Ба миқдори мусибат ҷома зан чок.

Камол, аз хас шуморад камтарат дӯст,
Магар дар дӯстӣ афтод хошок?

* * *

Агарчи дур бувад маҳ зи ту ба сад фарсанг,
Даҳони ту ба шакар нисбатест танготанг.

Мапӯш рух, ки ғалат кард хатти зангорӣ,
Чу дур шуд зи назарҳо, барорад оина занг.

Зи ашк ҷумла танам сурх сохт мардуми чашм,
Чунон ки рангразонро ба дил хуш ояд ранг.

Ба роҳи ишқ агар пой бишканад сӯфӣ,
Зи гашти кӯйи бутон то сарат баҷост, маланг!

Расам ба зулфи ту аз сабр бо дили пурхун,
Бад-он далел, ки хун мушк мешавад ба диранг.

Зи бас ки тири ту дорам ба дил, чу хок шавам,
Барояд аз гили ман ҳар тараф дарахти хаданг.

Ба аҳли қибла чу карданд оштӣ туркон,
Чаро ба ошиқи он рӯст ғамзаҳоро чанг?

Камол, аз дили саҳти рақибу ёр манол,
Туро, ки орд ҳамебойд аз миёни ду санг.

Чу ин ғазал сару пояш дақиқу ширин аст,
Сазад, ки нағмасароён бад-ӯ кунанд оҳанг.

* * *

То раге мечунбадам дар тан чу чанг,
Бошад оҳангам ба майҳои чу занг.

Зоҳидо, ризк аз азал бинҳодаанд,
Дар кафи мо чому дар дасти ту санг.

Нест моро дар миён моли падар,
Бо манат, чони бародар, чист чанг?

Салсабилу мову хур, инак ба нақд
Соқии гулбӯ, шароби лоларанг.

Соқие, май дех, ки шоҳид рӯ намуд,
Мавсими гул шуд, чӣ фармой диранг?

Чун даҳону зулфи ӯ бе акси чом
Ҳаст бар мастон чаҳон торику танг.

Май ба овози бирешим хур, Камол,
Мутрибе гар оядат рӯзе ба чанг.

* * *

Зи рӯям вақти куштан меравад ранг,
Ки метарсам барорад теги ӯ занг.

Гузашт аз хуни ман, норонда шамшер,
Чӣ ҳикмат буд пеш аз ошти чанг?

Агар бўсе-м мебахшад, равонтар,
Ки дорам бо даҳонаш фурсате танг.

Сагам мехонаду мехоҳадам узр,
Саге бошам, агар дорам аз ин нанг.

Ба бозӣ гул задам ногаҳ бар ӯ, гуфт:
Чаро бар шохи нозук мезанӣ санг?

Ба ман ҳар ғам, к-аз ӯ ояд, равад оҳ
Ба истиқболи ӯ то ним фарсанг.

Камол, аз дил наёри нола берун,
Ки расвоист, чун хориҷ шуд оҳанг.

* * *

Эй варақи гули биҳишт аз рухи нозукат хичил,
Лаъли лаби ту ғунчаро карда ба ханда мунфаъил.

То нагирифт аз руҳат нусха мусаввири сабо,
Сурати гул ба ҳар тараф барнакашид аз обу гил.

Ман ба ҳавои қоматат умри дароз ёфтам,
З-он ки ҳамеша кардаам касби ҳавои муътадил.

Бар дарат оташи дилам рафтаву даргирифта дон,
Гар наравад ба гирди он оби ду дида муттасил.

Чашми ту чун кушад маро, ту биҳилӣ талаб кунӣ,
Гар накушад дубораам, нест, ба дӯстӣ, биҳил.

Чун нарасид риштаи умр ба даври васли ту,
Миннати ӯ чӣ мекашам? Гӯ, ачалаш зи ҳам гусил,

Дӣ ба Камол гуфтаӣ: Дил бари мо биёру чон.
Сӯйи худам раҳе намо, то биравам ба чону дил.

* * *

Ба зулфу холи ту кардем хуни хеш сабил,
Ба шарти он, ки ситонанд хунбаҳои қатил.

Матои мо сару чон асту нест лоиқи дӯст,
Ба дӯстон чӣ фириштад касе матои қалил?

Танам гудохт чу шамъу далел заъфи дил аст,
Магар ки пеши ту равшан нашуд зи заъф далел?

Рақиб сохт ду чашми тарам ба захм кабуд,
Ду Дачла буд равон чашми мо, кунун шуд Нил.

Чӣ илтифот муҳибро ба бӯстони наим,
Ки дил зи рӯйи ту боғест пур зи нори Халил.

Ба васли суҳбати Юсуф, азизи ман, маштоб,
Чамоли ёр набинӣ, магар ба сабри чамил.

Камол, зулфи бутон гар хаёл мебандӣ,
Марав ба хоб, ки Ҳиндустон бибинад фил.

* * *

Бе ту маро хобу хаёли висол
Он ҳама хоб аст ба чашму хаёл.

Чон суйи болои ту бе дил нарафт,
Мурғ ба боло напарад чуз ба бол.

Ҳочатам аз рӯйи ту як дидан аст,
Дур маҳалли назар асту суол.

Сӯхтагон рӯй ба оташ ниҳанд,
Гар ту ба чаннат нанамой чамол.

Чону сарам ҳар чӣ барам пеши ту,
Ҳеч нагирӣ зи ман, илло малол.

Зулфи ту хоҳам ба тафаъул гирифт,
Дол гирифтанд муборак ба фол.

Ломия гуфтам ғазале, то барӣ
Бар гузари кофия номи Камол.

* * *

Парӣ ба ҳусну латофат надошт бо ҳама ҳол,
Ҳар он чи дар рухи туст, эй маҳи хучастахисол.

Нигори сарвқади гулӯиузори пистадаҳон,
Бути шакарлаби бодомчашми мушкинхол.

Агарчи абруи хубат ба дилбарӣ тоқ аст,
Бар офтоби чамоли ту ҳаст чуфти ҳилол.

Маро умеди висол аз ту чун зи боди ҳавост,
Нишони кӯйи ту мепурсам аз насими шамол,

Хаёли васли ту дӣ дар тасаввурам бигузашт,
Зихӣ тасавури ботил, зихӣ хаёли муҳол!

Дил ар зи шавқи лабат нола мекунад, чӣ аҷаб?
Фигони оташи сӯзон бувад зи оби зулол.

Рухат чу моҳи тамом аст, кай бувад нуқсон,
Зи роҳи лутф агар бингарӣ ба сӯйи Камол?!

* * *

Зоҳиди шаҳрам зи риндї мекунад ҳар дам суол,
Сокиё, май дех, ки ў дар сар надорад чуз хаёл.

Нолаи дилсӯзу оҳи хастагон бе дард нест,
Эй ки дарде нестат, боре зи бедардї бинол!

Хилвати васл асл, даргир, эй чароғи субҳдам,
То наёбад шамъ роҳе дар шабистони висол.

Борҳо дар ҳасрати боди саҳаргоҳам, ки чун
Бо чунин бетокатї ёбад дар ин ҳазрат маҷол?

Чон ба рӯят ҳамчу гул, гуфтам, барафшонам равон,
З-он ҳаметарсам, ки табъи нозукат гирад малол.

Бо чунин бахти парешоне, ки дар толеъ марост,
Давлати васли ту мечӯям, зиҳї амри муҳол!

Гар ту рӯзе аз сағони кӯйи худ хонї маро,
Худ ҳамин бошад камоли давлату бахти Камол.

* * *

Сарв моил ба қади туст, чї ҳочат ба далел?
Ҳама донанд, ки ал-чинсу ила-л-чинси ямил.

Он хати сабзу лаби лаъл, к-аз ў серї нест,
Сабзии хони Халил асту намақдони Халил.

Менамояд руҳат афрӯхтатар аз сари зулф,
Чун чароғе, ки аз ў нур фазояд зи фатил.

Равшан аст аз маҳи мо хонақаҳ имшаб, сӯфї,
Шамъ биншон ба канорею раҳо кун қандил!

Дидаи тира агар гарди раҳат созад куҳл,
Хоки пойи ту маро дида шавад аз ду-се мил.

Нили Миср аст ду чашми ману ту Юсуфи Миср,
Баҳри наззора, Худоро, бинишин бар лаби Нил.

Мекунад бе ту шикебоии Яъқуб Камол,
Ки чамилӣ туву сабр аз ту бувад сабри чамил.

* * *

Гар чашми шӯхи туст ба ошиққушӣ масал,
Мо бар ту ошиқем, бихамдиллаҳ, аз азал.

Дил 3-он чи гуфт, дар даҳанат нест чойи нутқ,
Шарманда шуд, чу он сухане буд бемаҳал.

Бо коми пуршакар магаси ангубин зи дур
Қанди лаби ту диду фиканд аз даҳон асал.

Ушшоқро чу ҳусни бутон қиблаи дил аст,
Рӯйи ту қиблаи дили мо шуд аз ин қибал.

Чашмам зи гиря рӯ ба харобӣ ниҳодааст,
Оре, фитад ба хонаи мардум зи нам ҳалал.

Моро ба гуфтугӯи ту он зулфу рух фиканд,
Дар ҳалқаҳо зи даври тасалсул фитад чадал.

Донад вафову меҳр накӯ ёри мо, Камол,
Лекин чӣ ҳосил аст зи илми билоамал?

* * *

Лофи риндӣ мазан, эй зоҳиди покизахисол,
Дарди он ҳол надорӣ, ба ҳамин дард бинол!

Туву мастурию сачҷодаи тоат ҳама умр,
Мову мастию назарбозию риндӣ ҳама сол.

Ҳар кас аз моидаи васл насибе талабад,
То киро бахт нишонад ба сари хони висол.

Чашми ҳақдида кучо толиби фардо бошад?
Толибу ваъдаи дидор, зиҳӣ амри муҳол?!

Толиби дӯст, к-аз ӯ дур шуморад худро,
Беҳабар ташна ҳамемираду дар айни зулол.

Мо на ошуфтаи нақшем, ки дар обу гил аст,
Назари пок набошад нигарон бар хату хол.

Гарчи нуқсони Камол аз маю шоҳидбозист,
Дар мақоме, ки ҳама ӯст, чи нуқсон, чи камол.

* * *

Маро гӯянд, ошиқ карду бедил,
Чӣ кор ояд маро таҳсили ҳосил?

Ҳадиси оби чашми хеш бо дӯст
Нагуфтам, к-он ҳадисе буд нозил.

Чӣ ахтар буд, к-имшаб бар сарам тохт,
Ки маҳ дар хонаи ман сохт манзил?

Маро чун дид гирён, гуфт: Рафтам,
Ки борон асту хоҳад роҳ шуд гил.

Ба оҳи хастагон дорад баче майл,
Бувад сарви саҳӣ бо бод моил.

Ба дил гуфтам, ки ҳеч он зулфи дилбанд
Кушояд мушкили мо? Гуфт: Мушкил.

Нақӯ хонданд моҳи осмонат,
Яқин будаст «ал-асмоу танзил».

Дару бомат пур аз дилҳо, аҷаб нест,
Ту айёри, бувад айёр пурдил.

Камол он дам, ки рӯзи реҳлати ӯст,
Нахоҳад баст чуз меҳрат ба маҳмил.

* * *

Нест касро ба хусни рӯйи ту қил,
Чӣ тавон гуфт? Равшан аст далел!

Бо лабат чашро музояқа чист?
Маст кай дидаӣ ба нуқл бахил?

Мекашад сар зи хоки пойи ту зулф,
Рост аст ин сухан, ки қуллу тавил.

Ғами ту хӯрдам, он гаҳам куштӣ,
Хунбаҳо пешхӯрд кард қатил.

Дили сангини ту ба чониби меҳр
Накашад бо ҳазор ҷарри сақил.

Дину дунё фишонд бар ту Камол,
Ки ҳамин дошт аз касиру қалил.

* * *

Он даҳонро ба ду лаб қанди мукаррар гуфтем,
Сухани мухтасари хуб чу шаққар гуфтем.

Оразатро, ки шуд аз ҳолу хат олуда ба мушқ,
Пеши дилсӯхтагон шамъи муанбар гуфтем.

Чун ба васфи руҳи ту рӯз шуд имшаб шаби мо,
Сифати зулфи сиёҳат шаби дигар гуфтем.

Дил зи мушкинии он хол ҳадисе мегуфт,
Чун ба зулфи ту расид, он сухан аз сар гуфтем.

Зикри болои ту гуфтем баробар бо сарв,
Ҳар ду чун зикри баланд аст, баробар гуфтем.

Дида бар хоки дарат кард ба хуноба нигор
Мочарое, ки шаби ҳаҷр бар он дар гуфтем.

Бо ту аз бими маломат сифати ашки Камол
Гарчи рангин сухане буд, равонтар гуфтем.

* * *

Аз лаби ӯ то хабаре ёфтем,
Оби ҳаёти дигаре ёфтем.

Гарчи ба ҷустан даҳанаш кас наёфт,
Мо лаби ӯро шакаре ёфтем.

Аз паси чандин талаб он шӯхро
Кинаваре, фитнагаре ёфтем.

Бар дили мо гарчи зад аз ғамза тир,
Нест шикоят, назаре ёфтем.

Дар ҳарами васл, ки ҷон асту дӯст,
Заҳмати тан дарди саре ёфтем.

Гарчи гадоему кам аз хоки роҳ,
Бар сари роҳе гуҳаре ёфтем.

Ин ҳама иксири саодат, Камол,
Аз талаби хоки даре ёфтем.

* * *

Аз лабу зулфи ӯ нишон ҷустаму бозёфтам,
Оби ҳаёт хӯрдаму умри дароз ёфтам.

Сирри Худост нуқтаи он даҳану дар он сухан
Воқифи сирри ғайбро маҳрами роз ёфтам.

Рохравони Каъба, гӯ, бар пайи ман ниҳед пай,
К-аз сари кӯйи ӯ раҳе сӯйи Ҳичоз ёфтам.

Чаннати нася, зоҳидо, ту ба намоз ёфтӣ,
Давлати васли нақдро ман ба ниёз ёфтам.

Чун ба назора омадам рӯзи шикори дилбарон,
Доми дили Сабуктагин зулфи Аёз ёфтам.

Не ту ба бандагони худ чавру ситам ҳамекунӣ,
Чумла шаҳони ҳусро банданавоз ёфтам.

Бар сари кӯйи дилбарон буд Камол гумшуда,
Гарди дари туаш талаб кардаму бозёфтам.

* * *

Бо ту аз дил нишона ёфтаам,
Хабар аз дузди хона ёфтаам.

Ҳар чӣ гум шуд маро, гумон бар туст,
Цӯямат, чун баҳона ёфтаам.

То шудаам гум ба кӯйи меҳнати дӯст,
Давлати ҷовидона ёфтаам.

Сачдаҳо кардаам, сари худро
То бар он остона ёфтаам.

Гар наёбам қабули зарбаи теғ,
Шарафи тозиёна ёфтаам.

Бӯсам он лаб билоғарома, ки боз
Дастгаҳ сӯфиёна ёфтаам.

То Камол аз ту шуд зи олам фард,
Дар ҷаҳонаш ягона ёфтаам.

* * *

Боз дар он кӯ гузаре ёфтам,
Бар дараш аз Каъба даре ёфтам.

Пеши гадоёни сари кӯйи дӯст
Ҳар ду чаҳон мухтасаре ёфтам.

Гар назари мардуми муқбил ба мост,
Он зи қабули назаре ёфтам.

Чону сару дида чӣ дорем дӯст,
Аз ҳама чун дӯстгаре ёфтам?

Эй ки гурезад дилат аз доғи ишқ,
Рав, ки туро бечигаре ёфтам.

Беҳабар афтода дар он кӯст дил,
Ин қадар аз дил хабаре ёфтам.

Дил шуду дилбар ба каф омад, Камол,
Гар шаба гум шуд, гуҳаре ёфтам.

* * *

Боз дар ишқи яке дил ба ғуломӣ додам,
Ҳочаро гӯ, ки биёяд ба муборакбодам.

Бандаро аз ту чӣ чойи гила, озодихост,
Ҳаст чойи гила, вақте ки кунӣ озодам.

Ту чу шохи гулию бе ту маро рух шуда зард,
Манам он барг, ки аз шох ҷудо афтодам.

Бар фалак нолаи ман гӯши малоик кар сохт,
Оҳ, агар дар дили шабҳо шунавӣ фарёдам!

Аз майи ишқи ту соқӣ қадаҳе дод маро,
Ки майи хулду лаби хур бирафт аз ёдам.

Бо ту бунёд ниҳам боз тарабхонаи ишқ,
Тоқи абрӯи ту гар барнаканад бунёдам.

Алифи қадди ту он рӯз бизад роҳи Камол,
Ки ба мактаб «алиф»-у «бе» бинавишт устодам.

* * *

Боз майи беҳудӣ ба рӯйи ту х(в)ардем
В-аз ҳараму дайр азми кӯйи ту кардем,

Хоки дари дайру Каъба чанд тавон буд?
Навбати он шуд, ки гирди кӯйи ту гардем.

Шукр, ки ҳар шом аз ту бо дили гармем,
Оҳ, ки ҳар субҳ бе ту бо дами сардем.

Гар ҳама дармони мо табиб фиристад,
Кай расад онҳо ба мо, ки мо ҳама дардем?

Рӯй ба мо карда гуна-гуна балоҳост,
То зи ту бо ашки сурху чехраи зардем.

Гар варақи умри мо тамом бипечанд,
Мо сари тӯмори дӯстӣ нанавардем.

Дар раҳи ӯ то Камол тӯшаи мо сохт,
Ўз чигари гарму дард ҳеч нах(в)рдем.

* * *

Бихамдиллаҳ, ки дигар бор рӯйи дӯстон дидам,
Чу булбул мекунам мастӣ, ки боғу бӯстон дидам.

Ман он мурғи хушалҳонам, ки берун аз қафас худро
Ба иқболи баҳор эмин зи ташвиши хазон дидам.

Фалак гар тофт рӯйи меҳру баргардид аз ёрӣ,
Фаромӯшам шуд он ҳар ду, чу ёри меҳрубон дидам.

Муроди ман миёни ёр буд, он дар канор омад,
Миёни роҳат афтодам, чу ранчи бекарон дидам.

Шаби қадре, ки мечустам ба хобу рӯзи некӯе,
Чу он мӯ дидаму он рӯ, ҳам ин дидам, ҳам он дидам.

Замони васл, к-аз дигар замонҳо беҳ ниҳад ошиқ,
Ба рӯйи дӯстон ман он замонро ин замон дидам.

Камол, он дам, ки хоҳӣ дид бо ёрон қарин худро,
Бигӯ, ин давлат аз юмни шаҳи соҳибқирон дидам.

* * *

Ба дарди ту чуз нола ҳамдам надорам,
Касеро дар ин парда маҳрам надорам.

Ҷафои ҷаҳон мекашад оқилу ман
Ғамат дораму аз ҷаҳон ғам надорам.

Агар дам занад бо ту тӯтӣ зи мантиқ,
Ман ин нукта чандон мусаллам надорам.

Ғаму меҳнату ранҷ, чандон ки хоҳӣ,
Ман аз давлати ишқи ту кам надорам.

Ба меҳри руҳат оламе дорам имрӯз,
Ки як зарра парвои олам надорам.

Мани бодапаймой дур аз даҳонат
Сулаймони вақтам, ки хотам надорам.

Аз он дам, ки ғойб зи чашми Камолӣ,
Дили беғаму чашми бенам надорам.

* * *

Ба холат нисбати мушки Хито кардам, хато кардам,
Ман ин ташбеҳи бенисбат чаро кардам, чаро кардам?

Сабо андохт дар дастам шабе зулфи чу чавгонаш,
Чӣ гӯям, к-он нафас бо ӯ чиҳо кардам, чиҳо кардам?

Чу дидам қиблаи рӯи ту, садсола намози худ
Ба меҳроби ду абрӯят қазо кардам, қазо кардам.

Рақибат тарбият фармуд як боре ба дашноме,
Ман аз шодӣ ду бор ӯро дуо кадам, дуо кардам.

Дили худро, ки аз реши куҳан шуд нав ба нав тоза,
Зи дорухонаи дардат даво кардам, даво кардам.

Навиштам, к-аз ту нагрзам, ба хуни худ хате в-он гаҳ
Ду чашматро бад-он маънӣ гуво кардам, гуво кардам.

Камол, ар андаке з-он хат губоре дошт дар хотир,
Чу дидам рӯи ӯ, бо ӯ сафо кардам, сафо кардам.

* * *

Баромад чон зи шавқи он даҳонам,
Баровардӣ ба ҳеч, эй дӯст, чонам.

Гиребонам ба дасти худ чӣ дӯзӣ,
Ки аз дасти ту бозаш мебаронам?

Туро мепӯяму мегирям, эй дӯст,
Сухан мегӯяму хун мечаконам.

Чу дар гуфтор меорӣ лаби хеш,
Шакар мечинаму дур мефишонам.

Агар бӯят ба ман чоне расонад,
Чӣ метарсӣ? Якero сад расонам.

Маро пурсӣ, зи ақлу дин чӣ донӣ?
Ту ро донам ман, ину он надонам.

Камол аз ҷонситонаш ранча шуд, гуфт:
Чӣ меранҷӣ? Ҳақи худ меситонам.

* * *

Басе дард аз ғами ишқат кашидам,
Зӣ бедардӣ батар дарде надидам.

Якояк дарди ман дармон пазируфт,
Аз он дам, к-аз ту ин шарбат чашидам.

Ба ним андӯҳ аз сад ғусса растам,
Ба як дард аз ҳазорон ғам раҳидам.

Ман он мурғам, ки дар доми балоят
Чу печидам, ғаму дарди ту чидам.

Фиғони худ мани саргашта з-ин дард
Расондам бар фалак, ҳар ҷо расидам.

Табиби ошиқонам ном карданд,
Чу дардат мархаму дармон гузидам.

Ба авсофи Камол имрӯз дар ишқ
Аз он фардам, ки ҳамдарди Фаридам.

* * *

Бикуш ба ноз маро, эй ба ғамза офати мардум,
Ки ман ба нози ту хӯ кардаам ба нозу танаъбум.

Чу аз дарат ба дари Каъба рафтаму бинишастам,
Кабӯтаре зи ҳарам бонг баркашид, ки кум-кум!

Маро ки мерасад аз ғайб сад латифаи ширин,
Чу мерасам ба даҳони ту, мешавад суханам гум.

Биёр чоми хуморишкане, ба чони ту, соқӣ,
Ки саргаронаму савганд мехурам ба сари хум.

Ба пойбӯси ту з-он дам, ки ёфтем башорат,
Лаби умед фароҳам намешавад зи табассум.

Дар оби дида фуру рафтаам чу мардumi обӣ,
Накарда дидаи ман бар мани ғариб тарахҳум.

Камол, чашми тарат шуд халалпазир зи гирия,
Макун хароб ба борони гирия хонаи мардум!

* * *

Бигзор, то ба гулшани рӯйи ту бигзарем,
Дар боғи васл аз гули рӯйи ту бар х(в)арем.

Бошанд серчашм гадоёни подшоҳ,
Бардор парда, то ба рухат сер бингарем.

Кӯйи ту дида, гӯ, бишикан, хур, пойи мо,
Гар сар ба ғурфаҳо-ш чу Тӯбо бароварем.

Дар хилвате, ки сонии иснайни он сабост,
Худро зи хайли робиъухум низ нашмарем.

Эй бод, аҳли равза зи ҳасрат бисӯхтанд,
Дигар ба кас мағӯй, ки мо хоки он дарем.

Моро ба рӯзи воқиа хотир бад-он хуш аст,
К-аз хоки остони ту тасдеъ мебарем.

Гар чон талаб кунад зи ту чонони мо, Камол,
Чонест орият, ба Худованд биспурем.

* * *

Биё, соқӣ, ки беҳи ғам ба даври гул барандозем,
Бути гулрух талаб дорему мул дар соғар андозем.

Сари рақсу сарандозист сарву лоларо, мо ҳам
Саҳисарве ба даст орему дар пояш сар андозем.

Гар аз шавқи ҷамоли гул гирифта лола ҷоми мул,
Кулаҳ бар осмон андохт, мо з-он бартар андозем.

Ба овози рубобу най бинӯшем ошкоро май,
Ба шаҳр овозаи риндию майхорӣ дарандозем.

Ҳамин дам бошад, эй воиз, ки то қозӣ хабар ёбад,
Кашем ўро зи меҳробу туро аз минбар андозем.

Ба хоки пойи худ чандон бидеҳ фурсат сари моро,
Ки баргиремаш аз пою ба пойи дигар андозем.

Камол, аз мавҷи ғам чун нест гирдоби ҷаҳон холӣ,
Биё, то бар лаби дарёи бода лангар андозем.

* * *

Бе ту нафасе, ки зинда монам,
Гар мекушиям, сазои онам.

Лекин набурам зи теги ту меҳр,
Гар корд расад ба устухонам.

Дилро зи лабат чу созам огоҳ,
Бар сӯхтае намак фишонам.

Ин сӯзи дарун зи сӯхтан нест,
Носохтани ту сӯхт чонам.

Гуфтӣ, ғами ту хурам, ҷӣ донӣ,
Ғамхора агар туй, ҷӣ донам?

Хунобаи дил маро ҳалол аст,
Эй дида, ки ман намечаконам.

Гӯянд, Камол бар дари дӯст
Аз хок кам аст, беш аз онам.

* * *

Пеши рухи ту махро хусне чунон надидам,
Ин ахтари саодат бар осмон надидам.

Аз заъф шуд тани ман дур аз ту устухоне,
Пеши сағони кӯят ин устухон надидам.

Бори ғамат гар онро бар дил гарон намояд,
Ман бар ду дида онро боре гарон надидам.

Эй дил, ба хоб ӯро ҳангоми бўсу оғӯш
Гар ту даҳон надидӣ, ман ҳам миён надидам.

Монад қади ману ту ин тире он камонро,
Тир инчунин фитода дур аз камон надидам.

Чандон ки хӯрд хунам, аз дида хоки он дар
Чун реғи гарм хечаш серӣ аз он надидам.

Омад ба хоки он дар ашки Камол ғалтон,
Обе бад-ин равонӣ дар бўстон надидам.

* * *

Туру бар дидаи ман чост, гуфтам,
Ки ин чӯю ту сарвӣ, рост гуфтам.

Лабат гуфт: Аз туам чон аст дархост.
Маро аз туст ин дархост, гуфтам.

Даҳонат бо дилам гуфто: Кучой,
Ки пайдо нестӣ? Пайдост, гуфтам.

Дилат ку, гуфт, то бо ман супорӣ?
Агар дил нест, чон барчост, гуфтам.

Ба танҳой ба сар чун мебарӣ? – гуфт,
Хаёлат рӯзу шаб бо мост, гуфтам.

Зи ман пурсид: Ҳаргиз мекунӣ хоб?
Накардам ин гунаҳ шабҳост, гуфтам.

Камол, ин дардро, гуфтӣ, чӣ дармон?
Намедонам, Худо доност, гуфтам.

* * *

Туро чун чашми худ дигар ба мардум дид натвонам,
Ду чашми дигаре хоҳам, ки аз ғайрат бипӯшонам.

Зи рашк аз дида хун борам, гарам дар дил фуруд оӣ,
Зи дил фарёд бархезад, гарат бар дида биншонам.

Чу аз рух зулф бибридӣ, гусастӣ риштаи умрам,
Чу бар лаб хол бинҳодӣ, ниҳодӣ доғ бар чонам.

Ба тоқи абрувон хонам туро пайваста пеши худ,
Биё, эй ояти раҳмат, ба меҳробат чу меҳонам.

Ба хоки пойи ту худ чун расад гулгуни ашки ман,
Ки дар раҳ мефитад ҳар дам, манаш чандон ки меронам.

Камол, аз дуриям, гуфтӣ, чиҳо бигзашт бар чашмат?
Чу ту рафтӣ, дури сероб рафт аз чашми гирёнам.

Дар ашъор аз ду чашми тар чу гуфтам саргузаште ду,
Зи ҳар баҳре равон шуд хун ба чадвалҳои девонам.

* * *

Туро дар дил вафо бошад? Надонам,
Зи хубон ин киро бошад? Надонам.

Фикандӣ васлро бар рӯзи дигар,
Пас аз мурдан раво бошад? Надонам.

Дуо нокарда, орӣ қасди дашном,
Ато пеш аз дуо бошад? Надонам.

Бикуш, гуфтам, маро, гуфтӣ: Раво нест!
Чунин куштан раво бошад? Надонам.

Ба дидан қонеам, гуфтам, зи ту, гуфт:
Қаноат дар гадо бошад? Надонам.

Маро гуфтӣ: Кучо бошад дили ту?
Чунин мискин кучо бошад? Надонам.

Камол, ин решро мархам сабурист,
Валекин он туро бошад? Надонам.

* * *

Туро шӯхи андаквафо гуфтаем,
Ҳанӯз андак аст ин, ки мо гуфтаем.

Дили мо зи ғам сӯхтӣ чанд чой,
Ба ту ин сухан чанд чо гуфтаем.

Ҳалоки тани мост доим дуо-г,
Ту омин бигӯ, мо дуо гуфтаем.

Ба чамъе, ки ошиққушон ҳозиранд,
Зи аввал туро мархабо гуфтаем.

Ҳадиси дилу ақл аз мо мапурс,
Ки мо тарки ин мочаро гуфтаем.

Бар он хон, ки нуклаш кабоби дил аст,
Нахустин ғаматро сало гуфтаем.

Суханҳои нав бишнавед аз Камол,
Ки инҳо дар ин рӯзҳо гуфтаем.

* * *

Туро, ки ҳаст зи соид ду остин пурсим,
Ба пули кӯҳна наярзанд муфлисони қадим.

Дури ятим фишонам мани ғариб зи чашм,
Тараҳҳуме нақунӣ ҳеч бар ғарибу ятим.

Хати ту сӯхт бар оташ ҳазор дафтари илм,
Надонамат, зи кӣ ин хат гирифтаӣ таълим?

Ба даври ишқи ту ишрат ҳамин бувад, ки марост
Шароб хуни дилу ғам ҳарифу ғусса надим.

Ҳамеша бим кунанд аз рақиб ошиқро,
Умеди васл агар бошад, аз рақиб чӣ бим?

Маро тамоm бувад ним муддао дар ишқ,
Кучост теғ, ки созад рақибро ба ду ним?!

Камол кист, ки ўро гадои худ шумарӣ?
Маро ҳақир шумар, к-аз ту миннатест азим.

* * *

Туро гар бевафо гуфтам, чӣ гуфтам?
Ғалат кардам, хато гуфтам, чӣ гуфтам?

Агар гуфтам, ситам чандон раво нест,
Ҳадиси нораво гуфтам, чӣ гуфтам?

Сахар дашноми ман гуфтию рафтӣ,
Якero сад дуо гуфтам, чӣ гуфтам?

Мани хокӣ ба хоки остонат
Ҳадиси тӯтиё гуфтам, чӣ гуфтам?

Мани бедил давои дидаи хеш
Бурун з-он хоки по гуфтам, чӣ гуфтам?

Дили ман бо чунин бегонахӯй
Кучо шуд ошно гуфтам, чӣ гуфтам?

Камол, оҳиста мегӯй, чӣ гӯй?
Намепурсӣ маро, гуфтам, чӣ гуфтам?

* * *

Чаро ранчид ёр аз ман, гуноҳи худ намедонам,
Чӣ гуна пок созам боз роҳи худ, намедонам.

Агар қасди гурез афтад маро аз чаври чашми ӯ,
Ба чуз дар сояи зулфаш паноҳи худ намедонам.

Ба сӯйи ӯ гарам чун обу оташ қосиде бояд,
Чунин қосид бурун аз ашқу охи худ намедонам.

Ба маҳ дидан қасонро ҳаст иду шодмониҳо,
Маро ин ид кай бошад ба моҳи худ? Намедонам!

Парирӯён ҳама қисманду ӯ нуру дар ин даъво
Зи рӯйи дӯст равшантар гувоҳи худ намедонам.

Маро дар ҷаннати аъло қарори дил кучо бошад,
Ки чуз хоки дараш оромгоҳи худ намедонам?

Агар гӯяд, Камол аз хоки роҳи мост ҳам камтар,
Ман ин беҳурматӣ чуз иззу ҷоҳи худ намедонам.

* * *

Чӣ хуш буд он шабе, к-аз дар даромад ёри махрӯям,
Рухаш бӯсидаму лаб ҳам, дигарҳоро намегӯям.

Маҳи хиргаҳнишин он шаб маро зону задӣ сад бор,
Чу он турк аз сари мастӣ ниҳодӣ сар ба зонуям.

Кучо ёбам ман он дилро, ки кардам бар дари ӯ гум,
Ки дар бутхона гум гаштасту ман дар Каъба мечӯям?!

Зиёратгоҳи ман созед токе дар раҳи мастон,
Ки хоҳад кушт, медонам, маро он чашму абрӯям.

Барои мастии ман, гӯ, маёвар оби май, соқӣ,
Ки аз хоки сари кӯяш сабо меоварад бӯям.

Дило, гар гӯядат дилбар, ки дилҳо гӯйи ман бошад,
Ба чавғони сари зулфаш бигӯ, ман ҳам ҳамин гӯям.

Камол аз Хизр пурсиш кард васфи чашмааш, гуфто:
Чу он лаб дидаам, з-он об акнун даст мешӯям.

* * *

Чӣ хуштар давлате з-инам, ки як дам бо ту биншинам,
Ки серӣ нест аз рӯят маро, чандон ки мебинам.

Ба чашми нотавон з-ин сон, ки бурдӣ хобам аз мижгон,
Набинад кас ба хоб акнун, ки ояд сар ба болинам.

Шаби ҳичронат аз ҳар сӯ фишондам ашк дур аз ту,
Чу Маҳ гашт аз назар ғоиб, бирафт аз дида Парвинам.

Гаҳам пеши касон хонӣ саги кӯю гадои дар,
Барад ҳар кас ҳасад бар ман, макун таъзим чандинам.

Лабатро чун нагӯям, к-аз даҳонат ҳаст нозуктар,
Ки қон бар як сари мӯйи ту натвонам, ки бигзинам.

Ҳадиси ҳусни рухсорат чу гул то кардаам дафтар,
Варакро сурхрӯиҳост аз гуфтори рангинам.

Маро гӯй, Камол, оини дилҳо бедилӣ бошад,
Агар бедил наям, чоно, ман аз ишқи ту бединам.

* * *

Чӣ ранчам аз ту, гар куштӣ ба нозам,
Ки нозат умри нав бахшид бозам.

Чу корам чуз буридан нест аз хеш,
Чаро бошад зи теғат эҳтирозам?

Табибӣ, шарбати ман гар насозӣ,
Зи қандобе ба хуни дил бисозам.

Зи абрӯят чу рӯ орам ба меҳроб,
Сари зулфат бувад иқди намозам.

Назар каж бохтӣ, гуфтӣ, ба он зулф,
Ду рух дорад, чӣ гуна каж набозам?

Сари зулфат маро умри дароз аст,
Худовандо, бидех умри дарозам!

Камол аз бандағони мост, гуфтӣ,
Бад-ин иқбол доим сарфарозам.

* * *

Ҳуқуқи нозу итоби ҳабиб ман донам,
Ту ҳақшинос най, эй рақиб, ман донам.

Ниҳода бар сари хон ишқи ӯ кабоби чигар,
Ба нийяти кӣ ниҳод он насиб, ман донам.

Чу ман кашидаам аз чаври ӯ бәсе фарёд,
Чиҳо кашид зи гул андалеб, ман данам.

Ниҳуфта маънии нозук басест дар хати ёр,
Ту фаҳми он накунӣ, эй адиб, ман донам.

Дилам ба зулфи ту чун аст, аз ин ғариб мапурс,
Ки шом чун гузарад бо ғариб, ман донам.

Сабо чӣ гуфт, шунидӣ, ба ман раҳо кун зулф,
Ки атрсой манам, қадри тиб ман донам.

Камол, ғам махур аз дарди дил, ки дилбар гуфт,
Ки ин илоҷ надонад табиб, ман донам.

* * *

Холи лаби туст доғи чонам,
Дилсӯхта з-ину кушта з-онам.

Хоке, ки бар он нишони он пост,
Аз оби бақо диҳад нишонам.

То рух ниҳамаш пас аз фано низ,
Шатранҷ кунед аз устухонам.

Аз чашми ту дод хостам, гуфт:
Ман туркаму порсӣ надонам.

Ҳиндуи муборак аст, гуфтӣ,
Дар фоли ту холи дилситонам.

Ман низ бар он сарам, ки сад чон
«Дар пойи муборакат фишонам».

Дар пеши Камол агар нишонӣ,
«Бар дидаи равшанат нишонам».*

---

* Мисраъҳо аз Саъдиянд.

* * *

Дил бирафт аз дасти мо, танҳо на дил, дилдор ҳам,
Чонам аз дарди чудой хаста шуд, афғор ҳам.

Охир омад рӯзи васлу рӯзгори айш низ,
Чашм хобонид бахту давлати бедор ҳам.

Гар бигӯям пеши ёрон дарди беёрии хеш,
Бар мани бедил бигиряд ёр ҳам, ағёр ҳам.

Бевафой бин, к-аз ӯ чуз пурсишам уммед нест,
Хотири ёрӣ намечӯяд бад-ин миқдор ҳам.

Гар биранчонад маро бисёртар аз дигарон,
Ҷам наранҷам, балки дорам миннати бисёр ҳам.

То ғаму андӯхи ӯ ғамхору мӯнис шуд маро,
Фориғу осудаам аз мӯнису ғамхор ҳам.

Бо рухи ӯ меҳри пинҳон чанд меварзӣ, Камол?
Ин сухан дар кӯй шуд машҳуру дар бозор ҳам.

* * *

Дил зи чашми ӯ ба нозе маст шуд, бехеш ҳам,
Нози худ, гӯ, беш кун, то мирамаш 3-ин беш ҳам.

Чун бад-он қонеъ шудам, к-аз ғамза дилҳо реш сохт,
Мефишонад аз лаби хандон намак бар реш ҳам.

Хоки пойи ӯ ба дида, гуфта будам, тӯтиёст,
Нек будаст он назар, дидам ба чашми хеш ҳам.

Кардаам андешаи неке, ки дигар нашнавам
Дар ғами ӯ қавли носех, панди некандеш ҳам.

Сарзаниш дар ишқи ӯ дилро бад-он монад, ки реш
Пур бувад аз дарду бар сар мезанандаш неш ҳам.

Вақти қатл, эй теғ, агар бечурмиям бинӣ, зи шарм
Сурх гардӣ дар даму сар афканӣ дар пеш ҳам.

Гуфта будӣ дӣ: Палосат з-атласи мо бех, Камол,
Бо ҳама олам палосу бо мани дарвеш ҳам?!

* * *

Дил гирифт аз бутони маҳруям,
Рост гӯям, дурӯғ мегӯям,

Мастам аз бӯйи анбаринмӯён,
Нест хушёр як сари мӯям.

Мекунам з-он лабу даҳон пурсиш,
Ошиқам, нуқлу бода мечӯям.

Номи он лаб чу мебарам ба забон,
Лаб ба оби ҳаёт мешӯям.

Шодии вақти ман, ки дар ҳама умр
Бо ғами рӯю меҳнати ӯям.

Бод агар хоки ман барад ҳар сӯ,
Накашад меҳри дил чуз он сӯям.

Обрӯ боядат, бигӯй, Камол,
Ба тафохур, ки хоки он кӯям.

* * *

Дил нест ба дастам, бари дилбар чӣ фириستم?
Чон ҳаст, вале чизи муҳаққар, чӣ фириستم?

Ғам нест аз инам, ки фириستم бари ӯ чон,
Андеша аз он аст, ки бар сар чӣ фириستم?

Аз дида ба хоки дари ӯ чуз гуҳари ашк,
Нақде, ки расонанд, равонтар чӣ фириستم?

Гар дил талабад марҳами тире ба сари реш,
З-он ғамза ба дил чуз сари ништар чӣ фиристам?

Бод аст ҳамин аз ту ба дасти мани муфлис,
Чуз нолаву фарёд бар он дар чӣ фиристам?

Берун зи дуое, ки барояд саҳар аз даст,
Дастам надихад тухфаи дигар, чӣ фиристам?

Чун бар дару боми ту нахоҳам, ки парад мурғ,
Ман худ бибарам хат, ба кабӯтар чӣ фиристам?

Шавқи лаби чун қанди туам гарчи басе ҳаст,
Пеши ту суханҳои мукаррар чӣ фиристам?

З-ин сон, ки Камол аст зи ҳичрони ту гирён,
Бо номабарат чуз ғазали тар чӣ фиристам?

* * *

Дӯш орзуе шикаста будам,
Бо зулфи кажаш нишаста будам.

Пайванд бад-он таноб карда,
Аз риштаи чон гусаста будам.

Дасти ману зулфи ёр? Ҳошо!
Бар хеш дурӯғ баста будам.

Хуш буд дилам ба нози он чашм,
Аз ғамза агарчи хаста будам.

То бар кафи по-ш молам ин рӯй,
Сад бор ба ашк шуста будам.

Аз оташи ҳаҷр чашми бад дур,
К-он шаб чу сипанд часта будам.

Филчумла ба давлати рухи дӯст
Аз нанг, Камол, раста будам.

* * *

Дӯш бо худ тарона мегуфтам,
Ғазале ошиқона мегуфтам.

Чом бар каф, ҳикояти лаби ёр
Ба шароби муғона мегуфтам.

Шабама аз зулфи ӯ чу буд дароз,
Бо хаёлаш ғазона мегуфтам.

Сифати донаҳои гавҳари ашк
Пеши дурри ягона мегуфтам.

Дар миёни ситораҳо махро
Пеши ҳуснаш миёна мегуфтам.

Ғамзаашро чу тир мегуфтанд,
Дили худро нишона мегуфтам.

З-оташи рӯи маҷлисафрӯзаш
Шамъро як забона мегуфтам.

Сари зулфаш чу шона мезад бод,
Аслаҳаллоҳу шона мегуфтам.

Гар зи сар мегузашт оби ду чашм,
Бо кас ин мочаро намегуфтам.

То дами субҳ саргузашти Камол
Сар бар он остона мегуфтам.

* * *

Рух бипӯшиду цигар месӯзадам,
Оташи пинҳон батар месӯзадам.

Хона гар аз об созам чун ҳубоб,
Оҳи дил девору дар месӯзадам.

Ёди он лаб, дил, ки хунолуд аз ўст,
Чун намак бар реши тар месўзадам.

Боз сар бар мекунам пешаш чу шамъ,
Гарчи аз по то ба сар месўзадам.

Сўхт чонам нози ӯ, бошад ҳалол,
Гар ба як нози дигар месўзадам.

Номаи шавқам кабўтар диду гуфт:
Чун барам, чун болу пар месўзадам?

Гар зи чашми бад дилаш тарсад, Камол,
Ман сипандам, гў, агар месўзадам.

* * *

Рухат рашки қамар гуфтем, гуфтем.
Даҳонатро шакар гуфтем, гуфтем.

Чу ширинтар зи қонӣ ошиқонро,
Зи қонат дўсттар гуфтем, гуфтем.

Чу сирри ишқи мо донист ағёр,
Ба ёрон ин хабар гуфтем, гуфтем.

Ғамат гуфто: Бигўед андар ин роҳ
Ба тарки қону сар, гуфтем, гуфтем.

Рақибатро, ки сағ бисёр аз ӯ бех,
Чӣ шуд, гар з-он батар гуфтем, гуфтем.

Маро номехрубон гуфтанд, гуфтӣ,
Нагуфтем ин, агар гуфтем, гуфтем.

Чӣ ранҷӣ, гар Камол они манат гуфт?
Дурӯғе ин қадар гуфтем, гуфтем.

* * *

Рӯят гули сероб нагӯем, чӣ гӯем?
Он лаб шакари ноб нагӯем, чӣ гӯем?

Он зулфи камандафкану рухсори ту, ёро,
Дузду шаби маҳтоб нагӯем, чӣ гӯем?

Тафсири ду абрӯи ту, к-он сураи «Нун» аст,
Пайваста ба меҳроб нагӯем, чӣ гӯем?

Дидем, шабе чашми ту пурфитнаву тороч,
Таъбири чунин хоб нагӯем, чӣ гӯем?

Чавғони сари зулфи туро шуд дили мо гӯй,
Ин қисса ба аҳбоб нагӯем, чӣ гӯем?

Ин чехраву он ашки равонро ба давидан
Лавҳи зару симоб нагӯем, чӣ гӯем?

Чун қасди Камол аз ғазал он орази зебост,
Шеъри тари чун об нагӯем, чӣ гӯем?

* * *

Зери лаб қанди мукаррар суханатро гуфтам,
Гар туро ҳеч нагуфтам, даҳанатро гуфтам.

Гарчи гуфтам ба шабехун дари дилҳо шиканӣ,
Ин сухан зулфи шикан дар шиканатро гуфтам.

Аз суханҳои латифам зи тарӣ об чакид,
Ҳар сифат, к-аз дили софе баданатро гуфтам.

Ман, ба чонат, ки нагуфтам, тани ту барги гул аст,
Ба либоси дигаре пираҳанатро гуфтам.

Даст бардошт бaсе сарви сахӣ, омин гуфт,
Ҳар дуое, ки сахар чону танатро гуфтам.

Зақанат дидаму гуфтам, ки ту себию бихй,
Ҳар чй омад ба даҳонам, зақанатро гуфтам.

Дил, ки аз тири ту бигрехт, нишонаш ба Камол
Чашми ошиқкуши новакфиканатро гуфтам.

* * *

Соқй, биёр шишаи май, то ба ҳам х(в)арем,
К-аз чархи шишабоз цигархун чу соғарем.

Киштист чоми бодаву ғам баҳри пур зи мавҷ,
Киштй равона соз, к-аз ин варта бигзарем.

Мутриб талаб кунему ба базм оварем чанг,
Ғар чангамон ба чанг наёяд, най оварем.

Ринди шаробхона ба сар мебарад сабӯ,
Мо ҳам бар он сарем, ки бо ӯ ба сар барем.

Бар фарқ хоки он дару дар сар шароби лаъл,
Гоҳе зи лаълу гаҳ зи гуҳар тоҷбарсарем.

Бинем оби Хизр дар оинаи қадах,
Моро мабин ҳақир, ки Хизру Сикандарем.

Бо мухтасиб бигӯю матарс аз касе, Камол,
Ғар бода мехурем, ҳақи кас намех(в)арем.

* * *

Солҳо шуд, ки дар тақупӯем,
Ту ба мойй, аҷаб, чй мечӯем?

Вақти он шуд, ки дар ҳадиқаи унс
Гулу райҳони дӯстй бӯем.

Васфи қадди ту пеши абруи ту
Қач нишинуему рост баргӯем.

Сар фурӯ бурда чун сари зулфат,
Ҳалқа-ҳалқа ба фикри он мӯем.

Халқ резанд хуни мо аз рашк,
Гар бигӯем куштаи ӯем.

Шокириҳост з-он даҳон моро,
Аз ту розӣ ба як сари мӯем.

Ёфтӣ шоҳии ду кавн, Камол,
То ки гуфтӣ гадои он кӯем.

* * *

Саҳар хурӯшқунон бар дарат гузар кардем,
Зи ҳоли худ саги кӯйи туро хабар кардем.

Миёни мову сагонат хусумате гар буд,
Бар остони ту дӯшина сар ба сар кардем.

Шаби фироқ зи сӯзи ғамат шикояти хеш
Ба оҳи субҳдаму нолаи саҳар кардем.

Агарчи шамъ ба рӯйи ту хирагиҳо кард,
Бибин, ки бар сари чамъаш чӣ гуна бар кардем.

Рухе, ки буд баробар ба хоки раҳ моро,
Зи кимиёи ғамат кори ӯ чу зар кардем.

Зи мушк дарди сар афзояду зи зулфи ту мо
Ачабтар ин, ки мудовои дарди сар кардем.

Агар Камол зи зулфи ту кард қисса дароз,
Биё, ки мо ба даҳони ту мухтасар кардем.

* * *

Сар бар дари туам, бинигар сарбаландиям,
Эй ман саги ту, афв кун ин худписандиям.

Гӯ, хиндуи ду чашми ту баркаш зи ғамза тег,
Ман он наям, ки аз ту бурад теги хиндиям.

Хуш гуфт зулф бо лаби ҷонбахши ту шабе,
Хунӣ туй, чаро мани афтода бандиям?

Гуфтӣ, ба пурсиши ту чу оям, чӣ орамаат?
Раҳме биёр бар ману бар мустамандиям!

Хез, эй табиб, мархаму дармон зиён макун,
К-ин дарди ўст, доғ кунад судмандиям.

Аз ман бибаст чашму ба ҳангоми ноз гуфт:
Ҳорут, гӯ, биёву бибин чашмбандиям.

Дар лутфи табъ Саъдии Шерозий, Камол,
Бовар намекунанд, ки гӯй хучандиям.

* * *

Сари зулфи ту кард охир ба савдое гирифторам,
Ки дигар аз парешонӣ даме сар барнамеорам.

Табиби ман, илоҷе кун, ба ҳар ҳоле, ки медонӣ,
Ки пеши чашми ту мирам, к-аз ин андеша беморам.

Зи лаълат бурдаам бўе, аз он афтода дар дайрам,
Ба зулфат бастаам аҳде, аз он дар банди зуннорам.

Ба шавқи чашми ҷодуят, ба завқи тоқи абрӯят
Ғаҳе дар гӯшаи масҷид, ғаҳе дар кунчи хамморам,

Камол, аз мастию риндӣ чу як соат нашуд холӣ,
Надонам, оқилон аз чӣ сабаб хонанд хушёрам?!

* * *

Сар, ки дар пойи ту бинҳодам, аз он бардорам,
То бад-ин чурму хато чон ба ғаромат орам.

Баъд аз ин рух биниҳам бар кафи пойи ту, на чашм,
Руҳи гулбарг ба хори мижа чанд озорам?

Чун шавад бебаракат, ҳар чӣ шуморанд онро,
Бӯсаҳое, ки бар он пой занам, нашморам.

Дузд дар хоб барад рахт, ачаб, чун дуздид
Дилам он маҳ, ки зи ишқаш ҳама шаб бедорам?

Шуд ду чашми ту зи нодидани рӯят бемор,
Ба ҳамин ранҷ мани хастачигар беморам.

Нақш бар об задан гарчи набандад сурат,
Ман ба чуз нақши ту бар дидаи тар нангорам.

Ту ба рух моҳу хурӣ, бар руҳи ту чашми Камол,
Шукрҳо дорам аз ин дида, ки бархурдорам.

* * *

Шаб чу зи ҳасрати руҳат рӯй ба моҳ кардаам,
Сӯхта Моҳу Зухраро сина пуроҳ кардаам.

Дархури теғ дидаам пеши ту фарқи хешро,
Аз ту ба офтоб агар тез нигоҳ кардаам.

Гарчи зи хуни куштагон гашт рақиб сурхрӯй,
Боз манаш ба дуди дил рӯй сиёҳ кардаам.

Носеҳ, агар бибиниям рӯй ба хоки роҳи ӯ,
Ҳеч мағӯй, к-аз ту беҳ рӯй ба роҳ кардаам.

Буд ҳамеша, чони ман, расми ту бегунаҳкушӣ,
Ҳеч намекушӣ маро, ман чӣ гуноҳ кардаам?!
366

Хат чу дамид бар рухат, меҳри дилам зиёда шуд,
Номи хатат ба он нишон меҳргиёҳ кардаам.

Он чи Камол аз он ду рух кард баён дар ин ғазал,
Саҳл мабин, ки фикри он ман ба ду моҳ кардаам.

* * *

Шӯхчашмем кашад дил, ки кушад аз нозам,
Ҳиммате дор, ки худро бари ёр андозам.

Ман чу шамъам, ки гарам сӯз ба поён бирасад,
Сӯхтан пеши рухи дӯст зи сар оғозам.

Пеши мардум агар аз дида наяфтодӣ ашк,
Ҳаргиз аз парда бурун менафитодӣ розам.

Гар садам айб ба майхорию риндӣ пайдост,
Дар ниҳон як ҳунарам ҳаст, ки шоҳидбозам.

Дӯш таб доштаму шаб ҳама шаб гарм бад-он,
Ки шавӣ ранчаву ой ба иёдат бозам.

Боз гуфтам, ки ба таб ҳарза бигӯянд, Камол,
Ин суханҳои муҳол аст, ки мепардозам.

Дарди чонсӯзам агар ину чароҳат ин аст,
Марҳам он бехтару дармон, ки бар инҳо созам.

* * *

Сухбати ошику ҳабиб ба ҳам,
Васли гул дону андалеб ба ҳам.

Ғам чигар сохт қисмати ману дил,
Ҳар ду хӯрдем он насиб ба ҳам.

Ба тафаъул қарини таҳсин аст
Дидани носеҳу адиб ба ҳам.

Мешикофанд сақфи мақсура
Наъраи воизу хатиб ба ҳам.

Нест фарке миёни он ду бузург,
Гар бибинӣ сағу рақиб ба ҳам.

Ранҷ диданд ҳар дуву ваҳшат
Аз ман афсунгару табиб ба ҳам.

Ёфт шуҳрат, чу чамъ кард Камол
Ғазалу маънии ғариб ба ҳам.

* * *

Сад чон зи лабат ба вом гирам,
То пеши ту дам ба дам бимирам.

Чандон ки ба хеш мекунам фикр,
Қуз фикри ту нест дар замирам.

Эй дӯст, ки панд хоҳиям дод,
Хомӯш, ки душманат нагирам!

Сад дил диҳамаш, агар пазирад,
Гӯед ба ёри дилпазірам.

Бе зулфу рухаш наметавон буд,
Чун нест зи чону сар гузирам.

Дар ғорати ғамзаҳо-ш карданд
Туркони сиёҳдил асирам.

Зад ғамза суйи Камолу мегуфт:
Афсӯс, ки ҳайф рафт тирам.

* * *

Сифати зулфи кажат рост наёяд ба қалам,
Маҳи нав бошад аз абрӯи ту бисёре кам.

Ту ба хубӣ на чунонӣ, ки шикеб аз ту тавон,
Ҳама савдои ту доранду мани ғамзада ҳам.

Ба ҳама ранчи ғарибию ғами танҳой
Чун ғами ишқи туам мӯниси чон аст, чӣ ғам?

Куштаи ишқи ту ҳаргиз накунад майли ҳаёт,
Хастаи теғи ту қатъо напазирад марҳам.

Чашмам ар тира шуд аз фурқати рӯйи ту, равост,
Зуд ёбад халал он хона, ки бошад пурнам.

Рӯзгорест, ки хоки қадами туст Камол,
Ба вафоят, ки мақаш доман аз ин хоки қадам.

* * *

Ишқи ту доғи бандагӣ боз ниҳод бар дилам,
Ному нишони муқбилӣ шуд ба ғами ту ҳосилам.

Пеши ду дида қадри ман бин, ки миёни мардумон
Ғайри ҳаёли рӯйи ту кас наниҳад муқобилам.

Гарчи азоб хондаи номзади биҳиштиён,
Аз назарам марон, чу шуд хоки дари ту манзилам.

Дарди дилам, табиб, гӯ, зуд макун муоличат,
Пурсиши дер-дери ту беҳ зи шифои очилам.

Дил зи рақиб мекунад фикр, ба ман чу бигзарӣ,
Ҳайф, ки бигзарад чунин умр ба фикри ботилам.

Бар сари хоки ҳар касе лола бирӯяд аз ҳаво,
Ман чу равам дар ин ҳавас, нола барояд аз гилам.

Гуфт: Камол, оқибат дар сари зулфи мо расӣ,
Ҳам бирасам ба шаст, чун умр гузашт аз чилам.

* * *

Умрест, ки аз хилват дар майкада мастурем,
Шаб масту саҳаргоҳон чун чашми ту махмурем.

Кас бӯи риё нашнид аз хирқаи мо – риндон,
Чун дур ба сад фарсанг аз зоҳиди мағрурем.

Ҳайрони чамоли ту мо – сӯхтагон як-як
Парвонаи он шамъем, мустағрақи он нурем.

Пай бурда ба кӯи ту, то ёфта бӯи ту,
Осуда ба рӯи ту аз чаннату аз ҳурем.

Эй чони гаронмоя, ту нурию мо соя,
Бо мо чу ту наздикӣ, мо аз ту чаро дурем?

То дарди диле гӯем, ку бо ту мачоли он
Фарёд, ки натвон кард фарёд, ки ранчурем.

Гӯянд, Камол аз ишқ шуд шуҳра ба гумномӣ,
Чун зарра гумем, аммо аз меҳри ту машхурем.

* * *

Ид меояду вақт аст, ки дар маҳ нигарем,
Парда баргир, ки аз маҳ ба ту муштоқтарем.

Аз чамоли ту, ки ид асту ба маҳ монад рост,
Гар гуморем назар бар маҳи нав, кажназарем.

Ҳаст дар иди дигар куштани мо фикри баъид,
Пеши рӯйи ту чӣ муҳтоҷ ба иди дигарем?

Сари зулфат шаби қадр асту ғанимат шаби қадр,
Як шаб ин иқд бигирему ғанимат шумарем.

Соқиё, бода диху нукл, ки шуд навбати он,
Ки дигар рӯза хурему ғами рӯзӣ нах(в)арем.

Паст шуд ғулғули тасбеҳу таровеҳу ханӯз,
Ба ҳақи рӯза, к-аз он валвала бо дарди сарем.

Рӯза хӯрдему қасам ҳам ба намози ту, Камол,
Ки дигар дарди сари хеш ба масҷид набарем.

* * *

Ғами дӯст ман муғтанам мешуморам,
Нишоте, ки бе ўст, ғам мешуморам.

Ситамҳо, ки хотир надорад шумораш,
Аз он ғамза айни карам мешуморам.

Гадои туро подшаҳ мешиносам,
Фақири туро мухташам мешуморам.

Ту ширинтарӣ, гуфтамаш, ё даҳонат?
Бигуфто, ки ўро адам мешуморам.

Зи рӯйи ту махро ба мизони ақлам,
Агар пур шавад низ, кам мешуморам.

Қадам то наёвардай дар раҳи ишқ,
Наранҷӣ, гарат беқадам мешуморам.

Камолат зи чон банда шуд, хоҷагӣ бин,
Ки худро чунин мухтарам мешуморам.

* * *

Қадахе биёр, соқӣ, ки зи тавба шармсорам,
Сари он надорам акнун, ки ба зухд сар дарорам.

Ман аз он мае, ки хӯрдам зи азал ба ёди лаълат,
Ба ду чашми ниммастат, ки ханӯз дар хуморам.

Наравам ба таъни душман зи дараш ба ҳеч чое,
Ки саре ниҳодам ин чо, ки ба теғ барнадорам.

Ба назораи гулистони чамоли ӯ чу наргис,
Ҳама чашм бошам он дам, ки зи хок сар барорам.

Зи майи муғона имшаб каму беш, ҳар чӣ бошад,
Бидихед, эй ҳарифон, мадихед интизорам.

Қадахе намой, соқӣ, ки расам ба дайри маънӣ,
Ки зи хонақоҳи сурат накушуд ҳеч корам.

Чӣ зиён, агарчи гаштам чу Камол ринду ошик,
Ки зи зухду некномӣ ҳама умр буд орам.

* * *

Қароре кардаам бо худ, ки чун дар пеши ёр афтам,
Ба хоки пойи ӯ бехуд биғалтам, беқарор афтам.

Маро гӯянд чун бинӣ зи дураш, беҳабар афтӣ,
Ду чашмам чор шуд, то кай ба он маҳваш дучор афтам?

Бад-он савдо, ки аз боғи чамоли ӯ барам бўе,
Чу зулфаш гоҳ дар гулшан, гаҳе дар лозор афтам.

Сари чони гиромӣ чун надорад қадр чандоне,
Чу инҳо пеши ӯ резам, зӣ рӯяш шармсор афтам.

Ба новакҳои сайдафкан, хушо он ғамзаву мижгон,
Ки ҳар як дар шикор афтанду ман ҳам дар шикор афтам.

Самоѝ ту кучо монад ба ҳолоти ман, эй сӯфӣ?
Ки ту қасдан ба рақс оию ман беихтиёр афтам.

Ба зикру фикр агар афтӣ, Камол, инак туву хилват,
Маро бигзор, то дар фикри рӯйи он нигор афтам.

* * *

Гар ба майхона ҳарифи маю шоҳид бошам,
Бех, ки дар савмаъа биншинаму обид бошам.

Вақти он шуд, ки иқомат ба харобот кунам,
То ба кай муътакифи гӯшаи масҷид бошам?

Домани пири муғон гар фитад ин бор ба даст,
Мани саргашта чаро толиби муршид бошам?!

Солҳо бар дари майхона нишинам, бех аз он,
Ки аз ин гӯшанишинони муқаллид бошам.

Зухд дар савмаъа меварзаму ин риндӣ нест,
Риндӣ он аст, ки дар майкада зоҳид бошам.

Ёр агар з-оҳи мани хаста накӯ андешад,
Фориғ аз қасди бадандешии ҳосид бошам.

Зиндагӣ дар сари тақво шуду ҳайф аст, Камол,
Ки ҳама умр дар ин фикрати фосид бошам.

* * *

Гар бе ту як-ду дам мани бемор зистам,
Аз ғамзаи ту хаставу афгор зистам.

Аз ман чу ним нози дигар доштӣ дарег,
Чун сайди нимкушта ба ночор зистам.

Тан гарчи рӯзи ҳаҷр задӣ, боз шуд ҳалок,
Шармандаам зи ёр, ки бисёр зистам.

Ризвон ба равза, Хизр ба оби ҳаёт зист,
Ман бо хаёли он лабу рухсор зистам.

Кавсар зи санги турбати ман гар чакад, равост,
Чун солҳо ба ёди лаби ёр зистам.

Ҳар бор, к-аз карашма маро ғамзаи ту кушт,
Аз завқи куштани ту дигар бор зистам.

Гуфтӣ, кушам зи чумла туро пештар, Камол,
Ман бештар барои ҳамин кор зистам.

* * *

Гар ту сар хоҳӣ зи ман, сар бо ту биспорам, ба чашм,
Сар чӣ бошад, ҳар чӣ дорам дар назар, орам ба чашм.

Гуфтаӣ: Бардор, аз хоки дари мо рӯйи хеш!
Гарчи гард аст он, на рӯ, он гард бардорам ба чашм!

Гуфтаӣ: Наззораи рӯям ба чашми ман гузор!
Чун ту чашми дигарӣ, ғам нест, бигзорам ба чашм!

Гуфтаӣ: Аз дур бишмар укдаҳои зулфи ман!
Гарчи бе ангушт душвор аст, бишморам ба чашм.

Гуфтаӣ: Сарномаи ишқам ба хуни дил нигор!
Созам аз миҷгон қалам в-он нома бингорам ба чашм.

Гуфтаӣ: Поям бибӯс, озурдаи миҷгон масоз!
Мардуми чашмӣ, дили мардум наёзорам ба чашм.

Гуфтаӣ: Аз мо ниғаҳ дор обрӯи худ, Камол!
Хоки кӯйи туст оби рӯ, ниғаҳ дорам ба чашм!

* * *

Гар чон зи мани дилшуда хоҳӣ, бисупорам
В-ар дидаи равшан талабӣ, дар назар орам.

Ронӣ зи дари хешаму сад узр биёрӣ,
Савганд ба ёрӣ, ки ман он дар нагузорам.

Гар чашми туро ёркушӣ рӯй намудаст,
Ман низ бад-он шева, ба чашми ту, ки ёрам.

Гуфтам ба қадаш: Ҳеч надорӣ суйи мо майл?
Гуфто, ки: Бале, ман алифам, ҳеч надорам.

Дӣ гуфт: Бикаш бори ғаму бори фироқам!
Чун мекашам, аз баҳри чӣ фармуд ду борам?

Хунҳо равад аз рашк миёни ману мардум,
Ҳар бор, ки чун ашк дарой ба канорам.

Гар бигзарад аз пеши Камол аз раҳи таъчил,
Хун гирияму гил созаму ин роҳ барорам.

* * *

Гар худ ҳазор санги маломат ба сар хурам,
Чандон ки зиндаам, ғами он симбар хурам.

Обе, ки аз сафоли сагонаш равад ба ҳалқ,
Беҳ з-он шароби лаъл, ки аз чоми зар хурам.

Резам ба бода хуни чагар, чун барам ба кор,
Бе рӯйи ёр бода ба хуни чигар хурам.

Тират ба чашм хӯрдаму серӣ нашуд аз он,
Бифрифт дигаре, ки ба чашми дигар хурам.

Ояд хушам чу бод, ки бар наргисе занад
Муште, ки аз рақиби ту бар чашми тар хурам.

Умр аст ёру халки чаҳон дар дуои ӯ,
Ман дар дуои хеш, ки аз умр бар хурам.

Гуфтӣ: Камол, ҳеч мағӯ, он даҳан бибӯс!
Ман тӯтиям, сухан кунам, он гаҳ шакар хурам.

* * *

Гар дил талабӣ аз ман, чон ҳам ба ту дарбозам
В-аз дидаи хунафшон он низ равон созам.

Дар пойи ту ғалтидан корест писандида,
Коре, ки чунин бошад, ҳар дам зи сар оғозам.

Гуфтам, ки чӣ расм аст ин бар рӯи ту бурқаъ? Гуфт:
Расмест баду хоҳам, к-ин расм барандозам.

Гар шамъ расад дар ту, бигдозамаш аз ғайрат,
Боре чу ҳамесӯзам, мағзор, ки бигдозам.

Аз заъф чунон гаштам, к-ин қисса агар гӯям
Ҳамчун паша дар гӯшат, ҳам нашнави овозам.

Зулфи ту ба чону сар бастаст гарав бо ман,
То ту барӣ ин бозӣ, ман кажтар аз ӯ бозам.

Гар чашми Камол аз ту бар чону чаҳон афтад,
Бо мардumi дунҳиммат минбаъд напардозам.

* * *

Гар диҳад дастам, к-аз он ораз никобаш барканам,
Бӯсае ду аз рухи чун офтобаш барканам.

Талх гардад коми айши ман, чу дандони тамаъ
Аз лаби ширини чун ҳалвои нобаш барканам.

Пеши чашми ман муқобил чуз хаёли рӯйи дӯст,
Ҳар кӣ зад хайма, ҳама меху танобаш барканам.

Сарвро пеши қади ӯ боғбон гар барканад,
Ман равам бо чашми гирён, то ба обаш барканам.

Наргис ар гӯяд, мисоли ғамзааш дидам ба хоб,
Дар назарҳо чашми масти нимхобаш барканам.

То ҳадиси ӯст нуқли маҷлиси пири муғон,
Дил кучо як лаҳза аз нуқлу шаробаш барканам?

Гар шавад мутриб хамуш, бо ӯ чу май нӯшад Камол,
Бишканам чашми найу гӯши рубобаш барканам.

* * *

Гар коми худ аз лабат бигирам,
Чун Хизр ба солҳо намирам.

З-он дам, ки ту омадӣ ба хотир,
Фикри ҳама рафт аз замирам.

Дорам зи ғами ту бар дили реш
Дарде, ки даво наменпазирам.

Чун зулфи ту гар дароям аз пой,
Ҳам зулфи ту бод дастгирам!

Эй боди баҳор, к-аз ту хушбӯст
Маҷлис ба равоиҳи абирам,

Бигзар ба Хучанду гӯ, ба ёрон
Аз ман, ба фалон замин асирам.

З-он бурд Камол чавр аз он шӯх,
К-ӯ муҳташам асту ман фақирам.

* * *

Гар гузорӣ, ки бо ту мо нигарем,
Хоки поят ба чашмҳо бихарем.

То бибӯсем остони туро,
Ҳалқа-ҳалқа нишаста гирди дарем.

Гар ғаромат ситонӣ, аз инсоф
Сару дида ниҳода дар назарем.

Гуфтай: Як шабам бибар суйи хеш!
Мо аз он кӯй чон чӣ гуна барем?

Ахтаре чун ту гар ба мо гузарад,
Ба баландӣ зи осмон гузарем.

Кешат аз тир шуд тижӣ, дил пур,
Пурдилӣ бин, ки чумларо сипарем.

Гарчи оташ задӣ ба ҷони Камол,
Дар муҳаббат ҳанӯз тезтарем.

* * *

Гар ман аз ишқи он ду рух мирам,
Эй гули равза, доманат гирам!

Кош созанд аз гилам мурғе,
То камонабруе занад тирам.

Дидам он рух ба хоби хуш сахаре,
Бахту рӯзи накӯст таъбирам.

Пеши рӯ ар нишониям чун зулф,
Бояд аввал ниҳод занчирам.

Шуд сапедам чу шир мӯю ҳанӯз
Бо бути тифл чун маю шириам.

Хирси пирон фузун бувад ба бутон,
Даргузар, эй чавон, ки ман пирам.

Пеши хат лаб кушуду гуфт: Камол,
Лутфи таҳрир бину тақрирам.

* * *

Мо аз ту суханвари чаҳонем,
Соҳибназарему нуктадонем.

Сӯзӣ дили мо, чу хат барорӣ,
Мо мардуми нонавиштаҳонем.

Чун нақши даҳони ту муаммост,
Мо низ ҳама ба фикри онем.

Он оби бақост, ёфтемаш,
Чун ёфтанаш наметавонем?!

Дилҳост кашону дилкаш он зулф,
Инҳо ба кучо кашад, надонем.

З-он гуна саворие, ки морост,
Ашке зи пайи ту медавонем.

Гар буд Камол ошику ринд,
Ва-л-ҳолату ҳозиҳи ҳамонем.

* * *

Мо аз шаробу шоҳид сад бор тавба кардем,
Он тавбаҳо шикастем, чун бо ту бода х(в)ардем.

Соқӣ, бирез дурде бар дарди мо, к-аз он лаб
Ҳам ташнағони дурдем, ҳам хастағони дардем.

Моему гашти кӯят рақсону боданӯшон,
З-ин кӯча барнагардем, то беҳабар нагардем.

То чанд бар ту хондан томоту зуҳду тақво?
Тӯмори зулф бикшо, то қисса дарнавардем.

Ҳар кас чу бод аз он кӯ бархостанду рафтанд,
Мо – хокиён бар он дар биншаста ҳамчу гардем.

Дорем сурхрӯй аз ашкҳои рангин,
Чун шамъ агарчи гирён бо чехраҳои зардем.

Ҳар фардро камоле бошад зи рӯи ҳиммат,
Моро, Камол, ин бас, к-аз ҳар ду кавн фардем.

* * *

Мо бо ғами ту хурраму осудахотирем,
З-он лаб ба коми мо шакаре нею шокирем.

Ғоиб най зи чашми қаҳонбин чу нури чашм,
Ту ҳозирӣ ҳамешаву мо бо ту нозирем.

Наззорағӣ ба ҳайрати он сурат асту мо
Ҳайрони чоннигории килки мусаввирем.

З-он дам, ки номи чом бар он лаб ниҳодаанд,
Онро, ки нест муътақиди бода, мункирем.

Гуфтам: Ба дайр бо ту расам ё ба Каъба? Гуфт:
Моро ба ҳар мақом, ки чӯянд, ҳозирем,

Чун дид, к-аз татовули он зулфи бекарор
Шӯридарӯзгору парокандахотирем,

Бибрид зулфу гуфт ба афсӯс бо Камол:
Гар дер мерасем ба хидмат, муқассирем.

* * *

Мо ба савдои ту доман зи чаҳон барчидем,
Меҳнати ишқи ту бар роҳати ҷон бигзидем.

Пеш аз он дам, ки набуд аз дилу ҷон осоре,
Дар миёни дилу ҷон меҳри ту меварзидем.

То ба ғоят дили мо моили хубон мебуд,
Дар ба рӯйи ҳама бастем, чу рӯят дидем.

Халқ дар ишқи ту бар вачҳи насихат моро
Ҷар чӣ гуфтанд, шунидем, вале нашидем.

Хабари мастии мо рафт ба атрофи чаҳон,
То зи майхонаи ишқат қадаҳе нӯшидем.

Ор ояд дигар аз хилъати шоҳӣ моро,
Далқи савдои ту з-он рӯз, ки дарпӯшидем.

Роҳ паймуд басте дар талаби дӯст, Камол,
Дӯст дар хонаву мо гирди чаҳон гардидем.

* * *

Мо чу қатъи назар аз рӯйи накӯ натвонем,
Дил ба беҳудаи бадгӯй чаро ранҷонем?

Маҳраме ку, ки ба соҳибғараз аз мо гӯяд,
Ки дигар дар ҳақи мо ҳар чӣ бигӯй, онем.

Эй дил он беҳ, ки нагӯй марази худ ба табиб,
Ки ваят сабр бифармояду мо натвонем.

Зоҳид он беҳ, ки гузорад ба сари худ моро,
З-он ки мо маслиҳати худ беҳ аз ӯ медонем.

Беш аз он нест, ки ӯ домани олуида зи халқ
Бозмепӯшаду мо бознамепӯшонем.

Мо на онем, ки гар хок шавад қолаби мо,
Гарди савдои ту аз домони чон афшонем.

Халқ гӯянд, ки ринд асту назарбоз Камол,
Ҳар чӣ гӯянд, ба рӯи ту, ки садчандонем.

* * *

Мо хонаи дил ҷойи таманнои ту кардем,
Дар хона ҷароғ аз рухи зебои ту кардем.

Шӯридасарӣ ҷумла гирифтем ба гардан
В-он гаҳ чу сари зулфи ту савдои ту кардем.

Дидем дилу ақл зи худ дур ба сад гом,
Он рӯз, ки аз дур тамошои ту кардем.

Аз пастию боло ҳама кас наъра баровард,
Ҳар ҷо, ки ҳадиси қаду болои ту кардем.

Ҳар лаҳза ба мо гармтарӣ аз ситаму чавр,
То дар дили оташзада маъвои ту кардем.

Бар синаи мо чанд ниҳад фуркати ту доғ?
Охир, на ба ин сина таманнои ту кардем?

Чун рафт, Камол, аз назарат талъати дилдор,
Қатъи назар аз дидаи бинои ту кардем.

* * *

Мо дар ҳарими маҷлиси ушшоқ маҳраем,
Бо дарди ёр соҳибу бо нола ҳамдаем.

То мансаби ғуломии он дар ба мо расид,
Ҳар ҷо, ки меравем, азизу муқарраем.

Оқил хабар наёфт, ки моро тариқа чист,
Девона пай набурд, ки мо дар чӣ оламам?

Дар даври ғуссаҳои ту, к-он мустадом бод,
Фориғ зи шодмонию осуда аз ғамем.

Аз хун чу ғунча гарчи дили мо лаболаб аст,
Пеши лабу даҳони ту хандону хуррамам.

Дарди сари табиб гарон аст бар саре
Моро, ки хастахотир аз осеби марҳамем.

Гар ҳоли дарди мо накунӣ бовар аз Камол,
Аз ғам суол кун, ки шабу рӯз бо ҳамем.

* * *

Мо даст ба зулфи ёр бурдем,
Сабр аз дили беқарор бурдем.

Симу зару чону сар бар он дар
Ҳар чор ба ихтиёр бурдем.

Сар дар пайи оҳувони мушкин
Чун раҳ суйи лолазор бурдем,

Чонҳо кардем дар сари теғ,
Сар низ ба пойи дор бурдем.

Кардем рақибро кашона,
Сагро ба ситам шикор бурдем.

Бурдем ба хок мехри он рӯй,
Шамъе ба суйи мазор бурдем.

Гар шуд ба Камол саргарон ёр,
Дарди сар аз ин диёр бурдем.

* * *

Моро сари он аст, ки дар пойи ту афтем,
Чун зулфи ту бар хоки кадамҳои ту афтем.

Бори ту бар он хоки раҳ, эй соя, гарон аст,
Барҳез ту, то мо ҳама бар ҷойи ту афтем.

Чун соя, ки дар пойи санавбар фитад аз меҳр,
Хоҳем, ки пеши қаду болои ту афтем.

Дар оина бинмой ба мо он руҳи зебо,
Чун чашми ту то масти тамошои ту афтем.

Ё Раб, чӣ хуш аст он, ки ба хун рехтани мо
Фармон диҳию мо ба тақозои ту афтем.

Сад гуна чу гул рӯй диҳад маънии нозук
Моро, чу ба фикри руҳи зебои ту афтем.

Озод шавад ҷони Камол, аз ҳама андӯх,
Он лаҳза, ки бо шодии ғамҳои ту афтем.

* * *

Мо зи сағони дарат бештару камтарем,
Умр гузашту ҳанӯз муътакифи он дарем.

Зинда зи сӯзи дилем дар шаби ҳичрон чу шамъ,
Бин, ки чӣ сон зиндагӣ бе ту ба сар мебарем.

Бори раҳи мо сар аст, манзилаш он хоки по,
Чунки ба манзил расем, бор фуруд оварем.

Дида чу дид офтоб, зарра наёрад ба чашм,
Мо, ки туро дидаем, беш ба худ нангарем.

Гар ту бихоҳӣ, ба чашм дар назар орем ҷон
В-ар ту бигӯӣ равон, аз сари он бигзарем.

Гарчи дарахти мурод ҳаст бағоят баланд,
Бар ту чу ёбем даст, ҳар як аз он бар х(в)арем.

Дар марази ишқи мо гуфт, ки чунӣ, Камол?
Аз қибали дарди ту, шукр, ки ҳам хуштарем.

* * *

Ман ба чонон зи чон гурехтаам
В-аз қафои қаҳон гурехтаам.

Офарин бар гурезпоии ман,
К-аз ғами ину он гурехтаам.

Халқ дар хонаам кучо ёбанд,
Ман, ки аз хонумон гурехтаам.

Бар дараш дидаам рақибонро,
Чун гадо аз сагон гурехтаам.

Банда ҳаргиз гурехт з-озодӣ,
Аз дари ӯ ман он гурехтаам.

Гуфт: Аз ман гурез натвонӣ.
Гуфтамаш: Ман аз он гурехтаам.

Гар ту ногаҳ гурехтӣ зи Камол,
Ман аз ӯ ҳар замон гурехтаам.

* * *

Ман бад-ин дар бандаам, то зиндаам,
То чунинам, бандаи пояндаам.

Гуфтай: Резам ҳамин дам хуни ту.
Бе ҳамин арзандаам, ар зиндаам.

Мурдам аз гиря, ба андӯҳи наве
Муждаам гӯю бикуш аз хандаам.

Толеъи фархундаам дидори туст,
Офарин бар толеъи фархундаам!

Рӯзи равшан бе рухат манмо маро,
З-он ки ман дар шаб қавӣ тарсандаам.

Чашми ман чун барканад ҳосид зи рашк,
Чун ман аввал чашми ӯ баркандаам.

Бандаи мо нест, мегӯӣ, Камол?
Нест ҳуччат, ҳар чӣ гӯӣ, бандаам.

* * *

Ман туро монда, ба ҳар ёр кучо ёр шавам
В-ар бувад низ вафодор, чаро ёр шавам?

Ту мапиндор маро дар шумари шеваи хеш,
Ки ба ҳар хас чу ту аз боди ҳаво ёр шавам.

Гар кунад ҳар сари мӯӣи ту чудо, бори дигар
Ман ба ҳар як сари мӯӣи ту чудо ёр шавам.

Ғамзаи шӯҳи ту дар даъвии хунам, ки равост,
Гар гувоҳӣ бидиҳад, ман ба гуво ёр шавам.

Қони ширин чу аз он лаб набаред, эй магасон,
Чӣ шавад, гар мани мискин ба шумо ёр шавам?

Бе риё сачда барам абруи шӯҳи ўро,
Гар ба меҳробнишинони дағо ёр шавам.

Гуфтамаш: Чист, ки ҳаргиз нашавӣ ёри Камол?
Гуфт: Ман подшаҳам, кай ба гадо ёр шавам?!

* * *

Мани дилхаста ба дарди ту даво ёфтаам,
Ранҷо дидаву имрӯз шифо ёфтаам.

Мурда бо дарди туву зиндаи ҷовид шуда,
Шуда дар ишқи ту фонию бақо ёфтаам.

Кардаанд аҳли назар хоки дарам сурмаи чашм,
Мани хокӣ назари лутфи ту то ёфтаам.

Рафтаам бар асари бод ба бӯят ҳама умр,
Хоки пойи ту на аз боди ҳаво ёфтаам.

Давлат он нест, ки ёбам ду ҷаҳон зери нигин,
Давлат он асту саодат, ки туро ёфтаам.

Зоҳидон бар сари сачҷода гарат ёфтаанд,
Мани майхора туро дар ҳама ҷо ёфтаам.

Шукри Эзад, ки аз ин дар ба дуоҳои Камол
Ҳар ҷӣ дил хоста буд, он ҳамаро ёфтаам.

* * *

Ман зи бӯяш бехуду девонаам,
Гаҳ ба масҷид, гоҳ дар майхонаам.

То ба он ҷону ҷаҳонам ошно,
Ҳам зи ҷон, ҳам аз ҷаҳон бегонаам.

То бад-он дар ёфтам ҷойи қарор,
Кас намеёбад дигар дар хонаам.

Фитнаи он ғамзаи ошиққушам,
Куштаи он нарғиси мастонаам.

То ғамат бунёди вайронӣ ниҳод,
Ёфт ободӣ дили вайронаам.

Гуфтай: Девонаи ўям мағўй!
Ҳаргиз ин гўям, магар девонаам?

Сар макаш аз сўзи мо, гуфтӣ, Камол,
Шамъро гў ин, ки ман парвонаам.

* * *

Ман зи ғамат хурраму ба ёди ту шодам,
Дарди ту дорам, ки ҳеч дард мабодам.

То варақи рўйи ту мутолиа кардам,
Ҳар чӣ бихондам, ҳама бирафт зи ёдам.

Қиссаи сўзи даруни хеш ба мардум
Мурдаму чун шамъ дар миён наниҳодам.

То набарад бӯе аз ту боди сабо низ,
Аз дили пурхун чу ғунча лаб накушодам.

Рўйи ту дидам шабе дар оинаи чом,
Ҷоми май аз дасту ман зи пой фитодам.

Саъй намудам ба пойбӯси ту умре,
Бо ҳама ҷаҳд он мурод даст надодам.

Аз ту, Камоли шикаста ҷуз ту нахоҳад,
З-он ки муриди туам ману ту муродам.

* * *

Ман тоқати дурӣ зи руҳи ёр надорам,
Ҷуз бурдани бори ғами ў кор надорам.

Сад бор фузун чоқари даргоҳи худам хонд,
Бо ин ҳама дар хидмати ў бор надорам.

Бо ишқ баромехтаму тарки хирад гуфт,
Яъне ки сари суҳбати ағёр надорам.

Оҳ аз мани дилхаста, ки мемираму дар даст
Тадбиру илочи дили бемор надорам.

Хоҳам, ки ба рӯйи ту кунам рӯз шаберо,
Ин аст, ки он давлати бедор надорам.

Гар бор диҳӣ хидмати хешам ба ғуломӣ,
Фармони сагонат бараму ор надорам.

Гӯянд, Камол, аз сари кӯяш сафаре кун,
Побастааму қуввати рафтор надорам.

* * *

Ману дарди ту, он гаҳ ёди марҳам?
Набошад ин қадар дарде маро ҳам.

Ҳадисам аз каму афзун чуз ин нест,
Ки афзун бод ин дарду даво кам!

Ба хунрезам иҷозат чист гуфти?
Иҷозат ин, ки бисмиллаҳ, ҳамин дам.

Набинам ҳаргиз он рӯзе, ки бе дӯст
Бибинам сина беғам, дида бенам.

Аҷаб ғамхорае дорам, ки ҳар кас
Ғами ӯ меҳурад, ман меҳурам ғам.

Камол аз хуни дил бинвишт фатво,
Расонд он гаҳ бад-он дерина ҳамдам,

Ки кас ёбад муроде аз ту ё не,
Ҷавоб омад, ки не, валлоҳу аълам.

* * *

Маҳе нишаста хаёли рухат ба хонаи чашм,
Ту моҳӣ, аз ту ситонем моҳиёнаи чашм.

Чиҳо фитод, шунидӣ, зи гирия чашми маро?
Дур(р) аст ин суханон, гӯш кун фасонаи чашм.

Касе ба хок чунин бедареғ дона нарехт,
Ки мо ба кӯйи ту дурҳои дона-донаи чашм.

Гарат чу ашк наяфтад канори ошиқ хуш,
Чу нури чашм фуруд ой дар миёнаи чашм.

Ба дуди дил чӣ ғам, ар тира шуд сарочаи чон,
Ки равшан аст зи рӯйи ту то ба хонаи чашм.

Шаҳи бутонию шоҳон чунон ки ганҷ ниҳанд,
Ниҳад хаёли лабат лаъл дар хизонаи чашм.

Камону тир чӣ ҳочат туро ба сайди Камол,
Ки мекушӣ ба назарҳои оҳувонаи чашм?

* * *

Номи он лаб ба хати сабз ба чое дидам,
Коғазе ёфтаму қанд, дар ӯ печидам.

Он хат аз шавқ кашидам мани гирён дар пеш,
Ҳарф-ҳарфаш чу қалам гириякунон бӯсидам.

Номаро нима ба хун сурх шуду нима зард,
Нақши он нома чу бар дидаву рӯ молидам.

Нуктаи он даҳан имкон, ки бибӯсам ба хаёл,
Ки чу паргор ба гирди ту базе гардидам.

Рост нокарда забон, хост қалам номи ту бурд,
Бандаш аз банд чудо кардаму сар бибридам.

Дил бигуфто: Гул аз он дафтари хубӣ ҳарфест,
Он чу чузве зи сухан буд, аз ӯ нашнидам.

То касе бӯ набарад аз ту ба анфоси Камол,
Чу гул авроқи ҷарида зи сабо пӯшидам.

* * *

Наравад нақши хаёли ту замоне зи замирам,
Худ мани содадарун сурати ғайре напазирам.

Мурдаам дар ҳаваси он, ки бувад фурсати онам,
Ки ниҳӣ пой дар ин дидаву дар пойи ту мирам.

Ҳоли худ бо кӣ бигӯям, ки шикоят зи ту дорам,
Ё халос аз кӣ бичӯям, ки ба доми ту асирам?

Ба қалам сурати ихлос навиштан чӣ зарурат,
Чун замири ту бувад воқифи асрори замирам?

Гуфтай: Ҳоли Камол аз ғами ман дар чӣ нисоб аст?
Чӣ тавон гуфт, ҳамон очизу мискину факирам.

* * *

Нақди чон чист, ки дар домани чонон резам?
Гар бихоҳад, зи сари ҳар ду ҷаҳон бархезам.

Бе гуноҳ ар ҳама теғам бизанад ёри азиз,
Адаб он аст, ки гардан ниҳаму настезам.

Расм бошад, ки гурезанд ғуломон зи ҷафо,
Ман ғуломи ту чунонам, ки кушӣ, нагрезам.

Дари раҳмат бидушоянд ба рӯям фардо,
Гар бувад силсилаи зулфи ту дастовезам.

Мебаранд аз шакари ноб ба ширинӣ даст
Бо ҳадиси лаби ӯ нуктаи рангомезам.

Гар гуноҳ аст тааллуқ ба чунин рӯй, Камол,
Ман на онам, ки аз ин гуна гунаҳ парҳезам.

Ман, ки Хоразм гирифтам ба суханҳои ғариб,
Набувад майли Ироқу ҳаваси Табрезам.

* * *

Нест чуз ғам бе ту хӯрди дигарам,
Гар диҳӣ савганд, биллах, мех(в)арам.

Ман саги кӯйи ту в-он гаҳ ор аз ин,
Гар аз он камтар наям, 3-ин камтарам.

Хоки поят бар сари ман миннат аст,
Бод ин миннат ҳамеша бар сарам!

Бигзарад чон аз ман он соат, ки ту
Гӯӣ, аз чон бигзару ман нагзарам.

Гиря дарди сар ҳамеорад маро,
Аз ту гар дарди сари худ мебарам.

Ғайратам, гӯяд, зиҳӣ хуни ҳалол,
Вақти куштан гар ба рӯят бингарам.

Чон биёр ин чо сабук, гуфтӣ, Камол,
Бас гарон аст он сабук, чун оварам?

* * *

Ҳар шабе хоки дарат аз гиря пурхун мекунам,
Чехраи шамъе ба оби дида гулгун мекунам.

Дар ба рӯям бастию ман бар умеди фатҳи боб
Бар канори баҳри дида дам ба дам хун мекунам.

Оҳи гармам хонаи дил гар насӯзонад ба дам,
Мезанам ҳар соате, аз хона берун мекунам.

Дарнагирад гуфтугӯи ҳосидон бо ман, ки ман
Ҳамчу шамъ аз сарзаниш сӯзи дил афзун мекунам.

Чун зи мақри абруят каж мешавад табъи Камол,
Бозаш аз наззораи рӯи ту мавзун мекунам.

Ман ба сад манзил зи Хоразмам чудо в-аз оби чашм
Ҳамчунон наззораи мардум ба Чайхун мекунам.

* * *

Ёр ашкам диду шуд бар ман раҳим,
Соилонро дӯст медорад карим.

Бар буногӯшат зи мискинӣ ду зулф
Ҳар ду меафтанд бар болои сим.

Чашми мастат турки яклухт аст, лек
Дил ба теғи ғамза месозад дуним.

З-он сари зулфу даҳон дил хун шудааст,
Хун шавад, чун “дол” пайвандад ба “мим”.

Кас нашуд аз чашму зулфат мустафид,
К-ин саводи нодуруст аст, он сақим.

Машварат карданд бо дил сабру ғам,
Он сафар кард ихтиёр, ин шуд муқим.

Нест ҳамдам чуз ба дарду ғам Камол,
Хуш бувад суҳбат ба ёрони қадим.

* * *

Ёр гуфт: Аз ғайри мо пӯшон назар! Гуфтам: Ба чашм.
В-он гаҳе дуздида бар мо менигар. Гуфтам: Ба чашм.

Гуфт: Агар ёбӣ нишони пойи мо бар хоки роҳ,
Барфишон он чо ба доманҳо гуҳар! Гуфтам: Ба чашм.

Гуфт: Агар сар дар биёбони ғамам хоҳӣ ниҳод,
Ташнагонро муждае аз мо бибар! Гуфтам: Ба чашм.

Гуфт: Агар гардад лабат хушк аз дами сӯзони оҳ,
Боз месозаш чу шамъ аз дида тар! Гуфтам: Ба чашм.

Гуфт: Агар бар остонам об хоҳӣ зад зи ашк,
Ҳам ба мижгонат бирӯб он хоки дар! Гуфтам: Ба чашм.

Гуфт: Агар гардӣ шабе аз рӯйи чун моҳам чудо,
То сахаргоҳон ситора мешумар! Гуфтам: Ба чашм.

Гуфт: Агар дорӣ хаёли дурри васли мо, Камол,
Қаъри ин дарё бипаймо сар ба сар! Гуфтам: Ба чашм.

* * *

Ёр ҳарчанд ба ноҳақ талабад озорам,
Гар аз ӯ бошадам озор, зи ҳақ безорам.

Бо хаёлаш чу ҳикоят кунам аз чашми пуроб,
Гӯш доред, ки дур мечакад аз гуфторам.

Агар андешае аз ҳурмати хунам накунад,
Ба ҳақу ҳурмати ёрӣ, ки ба он ҳам ёрам.

Дил аз он рӯйи чу маҳ рӯй ба имон овард,
В-арна мекард зи зулфаш ҳаваси зуннорам.

Бӯсае бар лаби ширини ту дорам даъво,
Ту мани хомтамаъ бин, ки чӣ даъво дорам?!

Гуфтаӣ: Дар ғами мо ҳоли ту чун аст, Камол?
Ба чигар ташна, ба дил хаста, ба тан афгорам.

То навиштам сифати рӯи ту дар дафтари хеш,
Бӯи гул мешунаванд аз вараки ашъорам.

* * *

Ёри ман ёри дигар металабад, донистам,
Ошиқи зори дигар металабад, донистам.

Ораш ояд дигар аз ёрию ғамхории ман,
Ёру ғамхори дигар металабад, донистам.

Хуни мижғони ман аз ноз наёрад дар чашм,
Чашми хунбори дигар металабад, донистам.

Рахт барчид зи савдои ман он хуснфурӯш,
Сари бозори дигар металабад, донистам.

Ман тихидастаму он донаи дур бешбаҳост,
Дур харидори дигар металабад, донистам.

Дӣ бизад теғаму нагзошт, ки бӯсам он даст,
Қатли ман бори дигар металабад, донистам,

Ғамзаро гуфт, ки кам чӯ дигар озори Камол,
Бар дил озори дигар металабад, донистам.

* * *

Чу дар чон карду дил чо ғамзаи ту,
Миёни мардумаш хонанд чоду.

Ба тири ту шикориро назарҳост,
Ки бинад аз қафо тири ту оху.

Ба чаннат бештар сӯзанд мардум,
Агар бошад ба хур ин чашму абру.

Чу хоки по фурӯшӣ баркашида,
Ду чашми тар бисоземаш тарозу.

Зи лаб шафтолуе ду лутф кун, лутф,
Агарчи ал-инаб гӯянд ду-ду.

Магар зулфат пушаймон аст аз зулм,
Ки дорад аз надомат сар ба зону?

Камол, он лаъли лаб норест хандон,
Ки бошад себи симинаш ба пахлу.

* * *

Ду бӯсам, ки гуфтӣ, агар гӯям он ку?
Маро он забон ку, туро он даҳон ку?

Камар, гуфта будӣ, бибандам ба хунат,
Камар худ бибандӣ, нагӯӣ миён ку?

Дилат зуд, гуфтӣ, бар оташ нишонам,
Нишонӣ, валекин аз ин дил нишон ку?

Фишондам сари зулфи ту, рехт чонҳо,
Бар ин дар чу ман ошиқе чонфишон ку?

Ту чоки гиребони мо гар бидӯзӣ,
Ба андозаи чокҳо ресмон ку?

Агар аз табибем марҳам ситонӣ,
Ба қадри алам марҳамаш дар дукон ку?

Камол, аз ту дилбар дилу ақл чӯяд,
Касе ин чӣ донад кучо рафту он ку?

* * *

Гар тир кашӣ ҳар тараф аз ғамзаи чоду,
Сад оҳ кашад бо чигари сӯхта оху.

Хунам чу шавад рехта, мастӣ кунад он чашм,
Аз рехта завқ асту тараб дар сари ҳинду.

Сад хусн ба он рух ту ба як дафъа фурӯшӣ,
Маҳ рафт ба мизон, ки фурӯ шуд ба тарозу.

З-он чашм дили гумшуда пурсидаму з-он хол,
Холи ту ба лаб дод нишон, чашм ба абрӯ.

То дод диҳад он рухи зебо ба ду мискин,
Ҳар лаҳза дароянд ду зулфи ту ба зону.

Гуфтам ба дарахтон, ки қади ёр кадом аст?
Мурғе зи сари сарв бизад бонг, ки ку-ку,

Бишкуфт, Камол, аз ту ба ҳар ҷо гули маънӣ,
То шуд чу сабо мунташир анфоси ту ҳар сӯ.

* * *

Гар маро сад сар бувад, ҳар як пур аз савдои ӯ,
Чун сари зулфаш бияфшо нам ба хоки пой ӯ.

Чашми мо аз гиря шуд торик, чун созем ҷо-ш,
Нест ҷойи чашми равшан худ, ки бошад ҷои ӯ.

Бо хаёлаш мардуми чашмам намеояд ба чашм,
Дигаронро чун тавонам дид дар маъвои ӯ?

Дар чаманҳо з-он қаду боло ҳикоят кард сарв,
Ҳар кучо мурғест, ошиқ гашт бар болои ӯ.

Хост чон бӯсею рафт аз худ, лабаш гуфто, ки ло,
Май чунин бояд, ки чон мастӣ кунад аз лои ӯ.

Гарчи умре талхкомиҳо кашидам аз рақиб,
Гар бимирад, ман ба ширинӣ пазам ҳалвои ӯ.

Хоки пойи ӯ ба тоҷи салатанат надҳад Камол,
Гарчи дарвеш аст, бингар, ҳиммати волои ӯ.

* * *

Гуфтам: Малакӣ ё башарӣ? Гуфт, ки ҳар ду.
Кони намакӣ ё шакарӣ? Гуфт, ки ҳар ду.

Гуфтам: Ба латофат гулӣ, эй сарви кабопӯш,
Ё найшакаре дар камарӣ? Гуфт, ки ҳар ду.

Гуфтам: Ба лаби лаълу хати сабзи равонбахш
Оби Хизирӣ ё хазарӣ? Гуфт, ки ҳар ду.

Гуфтам: Ба чабине, ки ба он рӯй тавон дид,
Ё оинай ё камарӣ? Гуфт, ки ҳар ду.

Гуфтам: Дили мой, ки надонем, кучоӣ,
Ё дидаи аҳли назарӣ? Гуфт, ки ҳар ду.

Гуфтам, ки ба як ишва рабой зи сарам ақл,
Ё ҳуши ман аз тан бибарӣ? Гуфт, ки ҳар ду.

Гуфтам: Зи Камолӣ ту чунин беҳабару бас,
Ё худ зи ҷаҳон беҳабарӣ? Гуфт, ки ҳар ду.

* * *

Гуфтамаш: Моҳи пур аст он чеҳра. Гуфто: Пур мағӯ,
К-аз замин то осмон фарқ аст аз мо то бад-ӯ.

Гуфтам: Аз чоҳи занаҳдони ту ҳайрон мондаам,
Гуфт: Рафтастанд бисёре дар ин ҳайрат фуру.

Гуфтам: Он мӯйи миён ҳеч аст, ҳеч, ар бингарӣ.

Гуфт: Агар дилбастагӣ дорӣ бад-ӯ, ҳечаш мағӯ.

Гуфтамаш: Он рангу накҳат дар гулу мушк аз чӣ хост?

Гуфт: Ҳар як бурдаанд аз рӯю мӯям рангу бӯ.

Гуфтамаш: Дил фикри рӯю ройи қаддат мекунад,

Гуфт: Ин роест оӣ в-он дигар фикри накӯ.

Гуфтам: Ар бо дида бикшоям, чӣ бошад рози дил?

Гуфт: Пеши мардумат, тарсам, ки резад оби рӯ.

Гуфтам: Аз меҳри рухат кай дил тӣхӣ созад Камол?

Гуфт: Он соат, ки созад чарх аз хокаш сабӯ.

* * *

Гуфтай: Аз мо дилат бардор, зинҳор, ин мағӯ,

Ҷони ман, бо он лабу гуфтор, зинҳор, ин мағӯ!

Гуфтай: Роҳи вафо мо рост натвонем рафт,

Бо чунон қадди хушу рафтор, зинҳор, ин мағӯ!

Гуфтай: Хоҳам буридан аз ту дигар бор меҳр,

Ҳам ба меҳри худ, ки дигар бор, зинҳор, ин мағӯ!

Гуфтай: Субҳи умедат ман наёвардам ба шом,

Аз руху аз зулф шарме дор, зинҳор, ин мағӯ!

Гуфтай: Дар офтобу маҳ тавон ҳаргиз расид?

Васли рӯям ҳам ҳамон ангор, зинҳор, ин мағӯ!

Гуфтай: Оби хуше ҳаргиз касе хӯрд аз сароб?

Ваъдаи мо ҳам ҳамон пиндор, зинҳор, ин мағӯ!

Гуфтай: Аз дӯстӣ ҷони худам хондӣ, Камол,

Ҳар чӣ мегӯӣ, бигӯ, зинҳор-зинҳор, ин мағӯ!

* * *

Мо бакуллӣ тамаъи васл буридем аз ту,
Марҳабое назада, даст кашидем аз ту.

Дил, ки дар ишки ту худро ба ғуломӣ бифурӯхт,
То ба ҳечаш надихӣ, боз харидем аз ту.

Солҳо гарчи ниҳодем ба ту чашми умед,
Чуз чафову ситаму чавр надидем аз ту.

Ҳар суолею дуое, ки бар он дар кардем,
Ғайри дашном чавобе нашунидем аз ту.

Чӣ дарахтӣ ту, ки то дар чамани ҷон рустӣ,
Бар нахӯрдему гуле низ начидем аз ту.

Дар ду лаб ранг ба ранг ин ҳама ҳалво, ки турост,
Эй аҷаб, чошние ҳам начашидем аз ту.

Рафтӣ аз чашм туву гириякунон гуфт Камол:
Рафт умру ба муроде нарсидем аз ту.

* * *

Надонад қадри хуснат кас беҳ аз ту,
Ки хоки пойи худ рӯбӣ ба гесӯ.

Шароби хусн менӯшӣ зи лабҳо,
Дарояд зулф аз он пешат ба зону.

Зи рӯят муштабеҳ шуд қибла бар халқ,
Суйи меҳроб ишорат кун ба абрӯ.

Ба ман ҳалвои лаб манмой, гуфтам,
Агар даст оварам дар гардани ту.

Ба хусн аз Моҳ мечарбию Парвин,
Агар мункир шавӣ, инак тарозу.

Сари рақс аст имшаб моҳи моро,
Бизан бар найзанон бонге, ки даф ку?

Камол, имшаб самоъи ошиқон аст,
Чунин шабҳо нашоҷад рақси паҳлу.

* * *

Ошӯби чонӣ, шӯхи чаҳонӣ,
Беъътиқодӣ, номехрубонӣ.

Аз пеши хешам то чанд ронӣ?
Заҳри фироқам то кай чашонӣ?

Ман меҳрварзам, оре, ман инам,
Ту кинаварзӣ, оре, ту онӣ.

Гоҳам навозӣ, гоҳам гудозӣ,
Гоҳе чунинӣ, гоҳе чунонӣ.

Бе ҷурм куштан ҳар дам якеро
Натвон, валекин ту метавонӣ.

З-ин сон, ки дорӣ аз хеш дурам,
Гар мирам аз ғам, аз ман надонӣ!

Гуфтам: Нисорат созам дури ашк,
Гуфто: Чӣ гӯям? Дур мечаконӣ!

Бо ту чӣ монад Хизру Масеҳо,
Умре ту ҳаргиз бо кас намонӣ.

Гар аз Камол, эй мӯнис, малулӣ,
Рафтам зи кӯят, бурдам гаронӣ.

* * *

Он шӯх, дӣ ба роҳе мерафт ҳамчу шохе,
Дар пешу пас зи ҷонҳо бо ӯ равон сипоҳе.

Медод доди хубӣ, мекард низ бедод,
Аз ҳар тараф баромад фарёди додхоҳӣ.

Ҳам лола доғ бар дил, ҳам гул фитода дар гил,
Ин зад ба ҷома чоке в-он бар замин кулоҳе.

Мекард боз гесӯ, мешуд аз он мушавваш,
Мекард боз, гӯӣ, дар ҳоли мо нигоҳе.

Ин сӯзи сина то кай? Оҳ аз диле, ки аз вай
Корем барнаёмад ҷуз нолаеву оҳе.

Дорӣ аз он ду соид пурсим остинҳо,
Аз дилбарон кӣ дорад з-ин даст дастгоҳе?

Дар даъвие, ки пайкон, гӯем, ҳаққи сина-ст,
Аз тири ту надорад дил росттар гувоҳе.

Азбаски кушт чашмат, мардум ба мотами мо
Пӯшида ҳар яке бин дар хонаҳо сиёҳе.

Гӯяд Камол фар-фар сад шеъри тар ба як шаб,
Лекин ба васфи рӯят ҳар як ғазал ба моҳе.

* * *

Аз дари хеш маро бар дари ғайре бибарӣ?
Боз гӯӣ, ба дари ғайр чаро мегузарӣ?

Аз ту ҳам пеши ту ҳам бар дари ту дод маро,
Фитнагар ҳам туву гӯӣ, кӣ чаро фитнагарӣ?

Гарчи дар буткада рафтам зи дари Каъба, равост,
Ҳам дари туст дари буткада, чун дарнигарӣ.

Каъбаву дайр туй, Каъба кучо, дайр кучост?
Нест ғайр аз ту касе, ғайр киро мешумарӣ?

Каъба гар шуд зи ту пур, буткада ҳам холи нест,
Камие нест туро, к-аз ҳама бисёртарӣ.

Чӯямат гаҳ ба дари Каъба, гаҳе бар дари дайр,
Чун гадои ту шудам, аз ту шуд ин дарбадарӣ.

Рафт овоза, ки имсол ба ҳаҷ рафт Камол,
Бас муборак сафаре, чун ту ба ӯ ҳамсафарӣ.

* * *

Агар дар куштанам таъхир кардӣ,
Набуд аз марҳамат, тақсир кардӣ.

Раҳо кардӣ чу ман девонаеро,
Гирифтӣ зулфро, занҷир кардӣ.

Зи дил хунҳо чакид он дам, ки бар мо
Ба қасди чон гузар чун тир кардӣ.

Чӣ шӯхӣ, эй писар, к-аз аҳди тифлӣ
Ба хунам майл беш аз шир кардӣ.

Накардӣ сачда, эй воиз, бар он рӯй,
Ба бединӣ маро тақфир кардӣ.

Рақибо, менамой одамишакл,
Ту он ҳайат чаро тағйир кардӣ?

Камол, аҳволи дарди хеш бо ёр
Чу гуфтӣ, неку бад тақрир кардӣ.

* * *

Эй аз хати ту занг бар оинаи шоҳӣ,
Ту шоҳию пеши ту бутон ҷумла сипоҳӣ,

Он лаб на зулол аст, ки хамрест бихиштӣ,
Он нуқта на хол аст, ки сиррест илоҳӣ.

Рӯят ба ғуломии дилам хат бадар овард,
Медод бар он хат дили ман низ гувоҳӣ.

Ту чон талабӣ аз ману ман бӯс, чӣ пурсӣ
Ҷар дам, ки чӣ хоҳӣ ту зи мо? Ҷар чӣ ту хоҳӣ.

Хуни ҳама бе ҷурм бирезию чу бинем
Як рӯз ба роҳат, ҳама ғӯем ба роҳӣ.

Эй рафта ба фикри зақанаш, зулф ба даст ор,
Тадбири расан кун, ки фурурафта ба чоҳӣ.

Нақши даҳани танги ту дар чашми Камол аст,
Чун чашмаи ҳайвон шуда пинҳон ба сиёҳӣ.

* * *

Эй дарди даруни чон, чӣ бошӣ?
В-эй сӯзи дарун, ниҳон чӣ бошӣ?!

Эй хуни дил, аз замин чӣ ҷӯӣ
В-эй нола, бар осмон чӣ бошӣ?

Эй ашки равон, бурун шав аз чашм,
Дар хонаи мардумон чӣ бошӣ?

Эй сокини кӯйи мохрӯён,
Дар манзили ноамон чӣ бошӣ?

Эй он ки зи пеш рондиям дӣ,
Имрӯз дигар бар он чӣ бошӣ?

Эй бе ту танам тане зи чон дур,
Дур аз мани нотавон чӣ бошӣ?

Эй шӯх, Камол сӯхт бе ту,
З-ин сӯхта баркарон чӣ бошӣ?

* * *

Эй дил, ин бечорагию мустамандӣ то ба кай?
Чун надорӣ рӯйи дармон, дардмандӣ то ба кай?

Бар дили пурхуни ман бигрист имшаб чашми чом,
Шамъи маҷлисро, бигӯ, к-ин хирахандӣ то ба кай?

Аз ҳаводории мову ту чу мустағнист ёр,
Эй рақиб, ин чоплюсию лавандӣ то ба кай?

Пеши қадди ёрам, эй сарви саҳй, шарме бидор,
Дар чаман бо пойи чӯбин сарбаландӣ то ба кай?

Бо ту худро кард монандӣ гул аз боди ҳаво,
Гуфт дар рӯяш сабо, к-ин худписандӣ то ба кай?

Ғамзаи ҷодуят аз мо чанд пӯшонад назар?
Оламе кардӣ месаххар, чашмбандӣ то ба кай?

Гӯиям ҳар дам, ки берун шав зи шаҳри мо, Камол,
Ин самарқандигариҳо бо хучандӣ то ба кай?

* * *

Эй даҳони ту қанду лаб ҳама май,
Қанд пеши лаби ту лайса бишай.

Нолаи ман зи дурии лаби туст,
Бе шакар дур нест нолаи най.

Тир аз он қад ниҳод сар ба гурез,
Ту камонро чӣ мекуни дар пай?

Рози мо фош кард хуни сиришк,
Чанд резем хок бар сари вай?

Сӯхтӣ чони мо ба ғамзаву зулф,
Ноз то чанду саркашӣ то кай?

Офтоб аз чамоли ту хичил аст,
Ки зи рухсорҳо чаконад хай.

Зиндагӣ аз лаби ту ёфт Камол,
Лиман ал-мои қуллу шайбин ҳай.

* * *

Эй руҳат ояти ҳусну даҳанат лутфи Худой,
Ба ҳадисе бикушой он лабу лутфе бинамой.

Хонаи туст дилу дида, зи борони сиришк
Ғар аз ин хона чакад об, дар он хона дарой.

Шуд зи наззорагиён хонаи ҳамсоя хароб,
Маҳи ман, бо ту кӣ фармуд, ки бар бом барой?!

Зоҳиди шаҳр ба хушкист зи чӯбе камтар,
Ки чу наълайн бимолид ба рӯй он кафи пой.

Гуфта будӣ, ки шабе бода хурам бо ту, биё,
Ҳамчу паймони худу тавбаи ман беш мапой.

Рӯзи борони сиришкам марав аз хона ба боғ,
Ки равад пойи ту чун сарв фурӯ дар гилу лой.

Бӯстонест Сарой аз гули он рӯй, Камол,
Ба сарой омадӣ, эй булбули хушгӯ, бисарой!

* * *

Эй сабо, бар хоки кӯйи ёри мо хуш меравӣ,
Шаб сарандозон бар он зулфи дуто хуш меравӣ.

Меравию боз мегӯӣ ба зулфаш ҳоли мо,
Гарчи мегӯӣ парешон, эй сабо, хуш меравӣ.

Воизо, таҳсини худ то кай, ки хушҳо меравам,
Гар ба зудӣ меравӣ аз пеши мо, хуш меравӣ.

Новакаш чун меравад дар сина, мегӯяд дилам:
Гар аз он мижгонӣ, эй тири бало, хуш меравӣ.

Меравӣ дар чон ҳама вақтею меояд хушам,
З-он ки ту оби ҳаётӣ, доимо хуш меравӣ.

Гар қабо пӯшӣ чу ғунча в-ар кулаҳ ҳам лолавор,
Бо кулаҳ хуш мебарой, дар қабо хуш меравӣ.

Гар равад мутриб ба базме, хонад абёти Камол,
Ҳар киро чонест, гӯяд, мутрибо, хуш меравӣ!

* * *

Эй сабо, то кай ба зулфи ёр бозӣ мекунӣ?
Сар диҳӣ бар бод, чун бисёр бозӣ мекунӣ.

Аз ҳаво гар бар замин афтӣ чу зулфи ӯ, равост,
Бар расанҳо чун шабони тор бозӣ мекунӣ.

Бо лаби ӯ ишқ мебозӣ, дило, хунат ҳалол,
Чун ба чони хеш дигар бор бозӣ мекунӣ.

Марҳами решат диҳам, гуфтӣ, надонам, медиҳӣ,
Ё зи шӯхӣ бо мани афгор бозӣ мекунӣ?

Дар дабиристон бад-ин шӯхию тифлӣ лавҳи меҳр
Чун биёмӯзӣ, ки дар такрор бозӣ мекунӣ.

Дар гулистон ою акси зулфу рух бингар дар об,
Дар шаби маҳтоб дар гулзор бозӣ мекуни.

Баргрезони баҳори зиндагӣ омад, Камол,
Чанд бо хубони гулрухсор бозӣ мекуни?

* * *

Эй гули рӯи туро чун ман ба ҳар сӯ булбуле,
Аз ту дорад ин масал шуҳрат, ки шаҳрею гуле.

Мекунад дар даври хуснат дил ҳама вақте хурӯш,
Вақти гул ҳаргиз набошад булбуле бе ғулғуле.

Зулфи ту бар рух ба ташвиш аст аз охи сарди мо,
Ҳамчу дар барги гул аз боди саҳаргаҳ сунбуле.

Фитнаҳо доранд дар сар анбаринмӯёни шӯх,
З-он ки дар зери кулаҳ доранд ҳар як кокуле.

Мутрибо, фармони ман бишнава, равон гӯ як-ду савт,
Чун зи ҳалқи шиша аз ҳар сӯ баромад қул-қуле.

Гӯ, кулаҳ бар осмон афкан зи шодӣ лолавор,
Ҳар кӣ мегирад ба ёди гулрухе чоми муле.

Чуз сари кӯяш иқоматро намешояд, Камол,
З-он ки олам бар сари об асту номухкам пуле.

* * *

Эй валвалаи ишқи ту бар ҳар сари кӯе,
Риндони сари кӯи ту маст аз ту ба бӯе.

Пеши ту ба сар ояму з-он лаб талабам чон,
Аз хокам агар низ бисозанд сабӯе.

Дил дар ҳама чавғони сари зулфи ту гӯест,
Ҳар дил, ки чуз ин гуфт, бувад беҳудагӯе.

Бо рӯйи ту аз ёд биҳиштам ҳаваси хур,
Чое, ки ту бошӣ, кӣ кунад ёди чу ӯе?

Тан раст зи табҳои ғам аз васли миёнат,
Сад шукр, к-аз ин ориза растем ба мӯе.

Гар шаҳна бичӯяд зи ту дузди дили моро,
Абрӯи ту сӯе ҷаҳаду чашми ту сӯе.

Имрӯз, Камол, аз рухи ӯ чашм барафрӯз,
К-аз толеъи худ ёфтаӣ рӯзи накӯе.

* * *

Ин чӣ лабҳост в-ин чӣ ширинӣ
В-он чӣ гуфтору он шакарчинӣ?!

Сурати ҷон дар оби ораз бин,
Бо ҷунон рух равост худбинӣ.

Гар манат пеши хеш биншонам,
Ту на он оташӣ, ки биншинӣ.

Сӯз ҷонам, ки куштаи онам,
Рез хунам, ки ташнаи инӣ.

Зоҳидо, мастам аз лабаш ману ту
Беҳабар аз шароби рангинӣ.

Дарнагирад ба ҳеч тар оташ,
Доман аз оҳи мо чӣ дарчинӣ?!

Чун фитодӣ ба зулфи ёр, Камол,
Бинӣ афтодагию мискинӣ.

* * *

Бо ту махро намерасад даъвӣ,
Шоҳиданд он ду рух бар ин маънӣ.

Гар бидидӣ зи дур сарви ту хур,
Нанишастӣ ба сояи Тубӣ.

Монда бар мими он даҳон ҳайрон
Чашми наззорагӣ чу дидаи «ме».

Гуфтамаш: Дар ҷавоби куштани ман
«Не» навиштӣ, бар ғамза гуфт, ки «не!»

Нест ошиққушӣ раво, чӣ кунам?
Чашми маъшук медиҳад фатвӣ.

Хуни Мачнуни сӯхтаст он зулф,
Ки даромад ба гардани Лайлӣ.

Оҳ аз он донаҳои хол, Камол,
Ки зад оташ ба хирмани тақвӣ.

* * *

Боз бигзаштӣ бар он зулф, эй насими мушкбӯй,
Дар шаби торик чун рафтӣ бар он роҳи чу мӯй?

Гуфтамаш: Бар лавҳи рухсори ту бемаънист хат.
Гуфт: Хат холи зи маънӣ нест, бемаънӣ мағӯй!

Гарчи рафт он орази чун об боз аз ҷӯйи чашм,
Чашми он дорам, ки оби рафта боз ояд ба ҷӯй.

Ман ба бозӣ зулфи ӯ бишкастаму зулфаш дилам,
Бишканад, оре, ба бозӣ инчунин чавгону гӯй.

Гӯ, машӯ, шабнам, узори лолаву рухсори гул,
То ба ту камтар фурӯшад хусн ҳар ношустарӯй.

Гар бичӯй дар закоти ҳусн мискинтар касе,
Чун дили ман аз ҳама мискинтар аст, онро бичӯй!

Хуни мо он ғамза мерезад, на зулфу рух, Камол,
Ошиқонро нозу шева мекушад, не рангу бӯй.

* * *

Боз ба ноз куш маро, чист, ки ноз мекунӣ?
Гар надихӣ муроди ман, рух зи чӣ боз мекунӣ?

Ман чу шаҳиди ишқаму бар дари ту биҳиштиям,
Дар ба рухи биҳиштиён аз чӣ фароз мекунӣ?

Аз даҳанат чу меравад пеши ду лаб ҳикоят,
Чони маро дар он сухан маҳрами роз мекунӣ.

Аз ту чӣ гуна чон барам, чун ту ба мурғи он ҳарам
Ҳамлаи боз мекунӣ, чашм чу боз мекунӣ?

Чашм ба оразаш, дило, чист зи зулфи ӯ гила?
Вақт чунин латифу ту қисса дароз мекунӣ.

Бо рухи дӯст, зоҳидо, рӯ чу ба қибла шуд туро?
Арзи ниёз кун, чаро арзи намоз мекунӣ?

Зоири Каъбаро бигӯ, ҳалқабагӯши ин дарам,
Гӯш кӣ мекунад, ки ту васфи Ҳичоз мекунӣ?

Бош, Камол, то абад хоки як остону бас,
Бандагии шаҳе гузин, гар чу Аёз мекунӣ.

* * *

Боз даст аз чонфишонон барфишондӣ,
Доди бедодӣ зи мазлумон ситондӣ.

Рафтию аз орази чун обу оташ
Ёдграм дар дилу дар дида мондӣ.

Бар ту, гуфтӣ, сурае хонам, чу мирӣ,
Мурдаму «Алҳамду ли-л-лах» ҳам нахондӣ.

Доштӣ дар сар, ки хунам резӣ аз чашм,
Комат ин буд, аз дилам ин низ рондӣ.

Чой деҳ ашки маро бар хоки он дар,
К-аз пайи ин ваъда бисёраш давондӣ.

Мерасад бар осмон дуди дили ман,
Қиссаи сӯзам бад-ин ғоят расондӣ.

Пеши худ биншон, Камол, ўро, пас он гаҳ
Ғам махур аз сӯхтан, к-оташ нишондӣ.

* * *

Бозам аз талъати худ дида мунаввар кардӣ,
Мачлиси ман ба сари зулф муаттар кардӣ.

Бар сари куштаи ҳичрон гузарӣ аз сари меҳр,
Хайри мақдам, хабар овардию дарх(в)ар кардӣ!

Маҳ муқобил набувад бо ту, магар дидани рӯй,
Ки ба оина рухи хеш баробар кардӣ.

Мулки дилҳо ғами рӯйи ту ба тороч бибурд,
То бар ӯ мамлакати ҳусн мақаррар кардӣ.

Гарчи кардӣ ба танам нисбати он мӯйи миён,
Бингараш, к-аз пайи ин нанг чӣ лоғар кардӣ.

Додхоҳон ба сар он хоки қадам кардам, гуфт:
Доди худ ёфтӣ, он хок чу бар сар кардӣ.

Ёд медор, ки озори дили реши Камол,
Гуфта будӣ накунам дигару дигар кардӣ.

* * *

Бо ман ин будат зи аввал шарти ёрї,
К-охируламрам ба ёде ҳам наёрї.

Баски бо шӯридагон чун зулфи мушкин
Аҳд бастию шикаст аз беқарорї.

Бо рақибони гарончон беш маншин,
Ту латифї, тоқати эшон надорї.

Меравї танҳо ба роҳу ман чу соя
Дар паят афтону хезон аз низорї.

Баъд аз инат бо Худо хоҳам супурдан,
З-он ки шарти ошиқ омад ҷонсупорї.

Бо сагаш гуфтам, чу оям ман бар он дар,
Миннате бошад зи ту, к-он дар гузорї.

Бонг зад бар ман ба ҷангу гуфт: То кай
Ҳар шаб ин чо оиву дарди сар орї?!

Дӯш дидам бар сари кӯйи ту дилро,
Гуфтам: Эй мискин, ту боре дар чї корї?

Гуфт: Ман пеш аз Камол ин чо расидам,
То кунем аз якдигар фарёду зорї.

* * *

Ба чашму ҷон ту чароғї, ки дар миёни зучоҷї,
Зи ишқ оби ҳаётї, зи ақл милҳи учоҷї.

Дар ин мураққаъ агар чун кулоҳ соҳиби таркї,
Зи қолаб ар бишавї дур, бар сари ҳама тоҷї.

Агар ба шеваи Мансур дам занӣ зи «Ана-л-Ҳақ,
Яқин шавад дами охир, ки чандмарда Ҳалочӣ.

Ба илму ақл фуру мондӣ аз ҳама, аҷаб аст ин,
Ки фил дорию асбу пиёда чун шаҳи очӣ.

Магар димоғи ту, сӯфӣ, ба бонги чанг шавад тар,
Ки аз қадаҳ накашидан азим хушкмизочӣ.

Даруни дил бифуруз, эй хаёли дӯст, ки моро
Дар ин сарочаи тира ту нурбахш сирочӣ.

Ҳазор дард агарат ҳаст аз ӯ, Камол, махур ғам,
Чу дарди дӯст бувад, қобили ҳазор илоҷӣ.

* * *

Бар сари роҳи талаб ёфт гадое гуҳаре,
Яъне, аз аҳли диле бесарупое назаре.

Дӣ расид аз ҳарами васл хитобем ба гӯш:
Ҳалқае гар бизанӣ, бар ту кушоянд даре.

Дидаву дил ду ҳариманд, ки дар ҳар ду ҳарим
Чуз хаёли руҳи ӯ бор наёбад дигаре.

Дил, ки бар вай гузаре мекунад андешаи ғайр,
На дил аст он ба ҳақиқат, ки бувад раҳгузаре.

Бе иноят ба суйи дӯст қадам то наниҳӣ,
Ки ба чое нарасӣ чуз ба чунин роҳбаре.

Ё Раб, он чон, ки ҷаҳон гумшудаи ӯст, кучост,
Ки аз ӯ не хабаре ёфт касе, не асаре?!

Бохабар нест аз ӯ ҳеч кас, илло чу Камол
Беҳуде, дилшудае, аз ду ҷаҳон бехабаре.

* * *

Бар гил ба пойи сарв чу рафтор мекунӣ,
Аз лутф пойи нозукат афгор мекунӣ.

Гар ҳоли дил зи ғамза бипурсӣ, чӣ гӯямат?
Хуш мекунӣ, ки пурсиши бемор мекунӣ.

Панде бидеҳ ба зулф, ки хунҳои бедилон
Чандин чаро ба гардани худ бор мекунӣ?

Бо ғамза ҳам бигӯӣ, ки дар пеши мардумат
Хоҳам задан, ки шӯхии бисёр мекунӣ!

Гуфтӣ: Чамоли хеш намоям ба орифон,
Ин худ кароматест, ки изҳор мекунӣ.

Эй тӯтӣ, ин ҳадиси шакарбор аз они ўст,
Ё гуфтаи ман аст, ки тақрор мекунӣ?!

Саъдӣ агар чу тӯтии гӯё бувад, Камол,
«Тӯтӣ хамӯш бех, чу ту гуфтор мекунӣ».*

* * *

Бар мани бедил агар чавру ситам фармудӣ,
Лутф бисёр намудию карам фармудӣ.

То ба соҳибназарӣ аз ҳама бошам афзун,
Сурмаи чашми ман аз хоки қадам фармудӣ.

Номасон пеши худам хон, ки зи дур омадаам,
Чун давидан ба сарам ҳамчу қалам фармудӣ.

Гуфтаӣ: Пеши рақибон диҳамат сад дашном,
Боз марсуми дуогӯ, зи чӣ кам фармудӣ?

---

*Мисраъ аз Саъдист.

Қисмати ман зи сари хони карам ғуссаву дард
Гуфта будӣ, ки бифармоям ҳам фармудӣ.

Дигар аз хуни дили реш шаробам фармой,
Чун кабоб аз чигари сӯхтаам фармудӣ.

Рондиям аз дару хун шуд дили мискини Камол,
Аз чӣ озурдани оҳуи ҳарам фармудӣ?

* * *

Ба кӯйи ишқ бошӣ шермарде,
Агар бошад ба рӯят гарди дарде.

Ба рӯйи мард бошад гарди ин дард,
Нахондӣ ин масал: Гардею марде.

Физои ошиқи муфлис ғам омад,
Агар ғам нестӣ, мискин чӣ х(в)ардӣ?

Хаёлат гар набудӣ мӯниси ҷон,
Дили бекас тани танҳо чӣ кардӣ?

Дурангӣ нест моро бо ту, илло
Ҳамин бахти сиёҳу рӯйи зарде.

Дарахти гул надорад тоби сармо,
Наёрам зад бар он дар охи сарде.

Камол, онҳо, ки фикри бикр доранд,
Фузун аз сад ғазал хонанд фарде.

* * *

Ба ёрони куҳан ёрӣ накардӣ,
Чафо кардӣ, вафодорӣ накардӣ.

Хурам гуфтӣ ғами ту, ту бизӣ шод!
Маро ғам кушту ғамхорӣ накардӣ.

Дилам пайваста медорӣ бар оташ,
Ба ман з-ин беш дилдорӣ накардӣ.

Дило, аз нола булбул васли гул ёфт,
Чаро зорӣ бад-ин зорӣ накардӣ?

Ба чашмат гарчи монд аз зулм хунрез,
Ки зери тоқи зангорӣ накардӣ?

Касе дар ҳоли сихҳат хун кунад кам,
Ту худ дар айни беморӣ накардӣ.

Камол, он шӯхчашм аз худ маёзор,
Чу ҳаргиз мардумозорӣ накардӣ.

* * *

То хилвати дил холи аз ағёр наёбӣ,
Бому дари он хона пур аз ёр наёбӣ.

Он чо, ки шуд ӯ ёфта, худро натавон ёфт,
Ғам нест, ки сар ёбию дастор наёбӣ.

Бедор шав, он гаҳ талаб он рӯй, ки ҳаргиз
Дар хоб чунин давлати бедор наёбӣ.

Гар аз ту ба захме бихарад чону сар он теғ,
Бистон, ки чунин тез харидор наёбӣ.

Даъвои «Ана-л-Ҳак» сухани сахт баланд аст,
Маънои чунин ҷуз ба сари дор наёбӣ.

Чандон ки зи дил бигзарӣ, аз ҳар чӣ мурод аст,
Роҳи гузаре бар дили дилдор наёбӣ.

Зинҳор, Камол аз сари мастӣ марав он чо,
Тарсам, ки равӣ бе адабу бор наёбӣ.

* * *

То кай, эй мӯнис, дилам бе мӯчибе ғамгин кунӣ,
Гиряхои талхи ман бинию лаб ширин кунӣ?

Чун ҳалоки худ ҳамехоҳам ба зорию дуо,
Ношунида орию дар зери лаб омин кунӣ.

Гуфтай: Қонат ба коми дил расонам, ё ба лаб?
Он нахоҳӣ кард ҳаргиз, донам, аммо ин кунӣ.

Аз гули рӯйи туам ранге чуз ин ҳосил нашуд,
К-аз сиришки арғавонӣ чехраам рангин кунӣ.

Сар ба тоҷи салтанат дигар фуру н-ояд маро,
Гар ҳама умр илтифоте бо мани мискин кунӣ.

Эй дил, аввал остин аз ақлу даст аз чон фишон,
Гар зи хомӣ панча бо он соиди симин кунӣ.

Чаннатулфирдавс бинмоянд дар хобат, Камол,
Гар шабе хоки дари он моҳру болин кунӣ.

* * *

Таб чаро дарди сар овард ба нозукбадане,
Ки чу гул тоб наёвард ба чуз пирахане?

Бар тани нозуки ӯ ҳамчу арақ ларзон аст,
Ҳар кучо ҳаст тару тоза гуле дар чамане.

Шакараш дораду бодом зиён, пиндорӣ,
Чашм накшоёд аз ин рӯю нагӯяд сухане.

Дидани набзаш ишорат ба Масеҳо карданд,
Гуфт: Ҳайф аст чунон даст ба дасти чу мане.

Аз пайи раг задан ар кор ба фассод афтад,
Нест устодтар аз ғамзаи ӯ нешзане.

Ба фидои тани ранчури туву чони ту бод,
Ҳар киро ҳаст дар айёми ту чонею тане!

Сихҳати чону танат чун ба дуо хост Камол,
Буд омин ба забон омада аз ҳар даҳане.

* * *

Туро чӣ гуна тавон гуфт Юсуфи сонӣ?
Санои ҳусни ту ӯ гуфт, ӯ бувад сонӣ!

Ҳадиси Юсуфи Мисрӣ, ки аҳсанулқисас аст,
Қасе ба сӯз нахонад чу пири Канъонӣ.

Дило, ҳикояти хуснаш куну шунав таҳсин,
Гузор қиссаи Юсуф, чӣ қасса мехонӣ?!

Шунид нақши рухат нақшбанду дафтар шуст,
Чу бишнави ту ҳам, эй гул, варақ бигардонӣ.

Бад-он, ки аз лаби худ додиям ду бўс, маранҷ,
Бигир бўси худ акнун, агар пушаймонӣ.

Дарат зи молиши рухсорҳост молломол,
Дигар ба пойи ту хоҳем суд пешонӣ.

Ҳуқуқи бандагиям, гуфтаӣ, шаҳон донанд,
Ҳанӯз қамату миқдори худ намедонӣ.

Рақиб гуфт: Ту донӣ, Камол, қимати ман,
Бигуфтам: Эӣ дили сахтат ба ғусса арзонӣ,

Туро ба соҳили дарё ба сад дирам нахаранд
Барои лангари киштӣ, ки бас гарончонӣ.

* * *

Ту чашми он, ки ҳақ бинӣ, надорӣ,
В-агарна ҳар чӣ бинӣ, ҳақ шуморӣ.
Макун айби ғарик, эй зоҳиди хушк,
К-аз ин дарё ту чун ҳас барканорӣ.
Зи аҳволи даруни дардмандон
Чӣ гӯям бо ту, чун дарде надорӣ?!
Зи абрӯяш чӣ рӯй орӣ ба меҳроб,
Намози нораво то кай гузорӣ?
Дило, аз мо бигӯ бо чашми гирён,
Чу файёзи иноят кард ёрӣ.
Нисори хоки он дар аз дуру лаъл
Биёр, эй кони гавҳар, то чӣ дорӣ.
Камол, аз хоки наълайн ар кунӣ тоҷ,
Зи дарвешӣ ба шоҳӣ сар барорӣ.

* * *

Ту дард надорию руҳи зард надорӣ,
Эй ошиқи бедард, чӣ нолию чӣ зорӣ?!
Дилҳо барад он оҳ, ки аз дард бароранд,
Фарёд зи оҳе, ки ту бедард барорӣ.
Рухсора ба хуни мижа бингор даме нақш,
Гар ашкфишон ошиқи рухсори нигорӣ.
Ғам рӯяду меҳнат дамаду дард барояд,
Бар хоки шаҳидони ғамаш ҳар чӣ бикорӣ.
Дидӣ, ки чӣ ғамҳост туро бар дил аз ин бор,
Эй дидаи ғамдида, чаро ашк наборӣ?
То чанд ба гардан барӣ ин сар, ки ҳақи ўст?
Он беҳ, ки барӣ бар дараш, ин ҳақ бисупорӣ.
Сар чист, Камол, аз ту агар металабад ёр?
Гар дидаи равшан талабад, дар назар орӣ.

* * *

Ту сарвию гули хандон, ҳамон, ки медонӣ,
Руҳи ту шамъи шабистон, ҳамон, ки медонӣ.
Намози шом ту пайдо шудию шуд филҳол
Зи шарми рӯйи ту пинҳон, ҳамон, ки медонӣ.
Лаби ту орзуи ҷони мардум асту маро
Аз он лаб орзуи ҷон, ҳамон, ки медонӣ.
Агар ба васл мудовои реши дил накунӣ,
Равад зи дидаи гирён, ҳамон, ки медонӣ.
В-агар ба ғамза кунӣ қасди новакандозӣ,
Расад ба ҷони заифон, ҳамон, ки медонӣ.
Магар ба боғ зи пироханат насиме рафт,
Ки пора кард гиребон, ҳамон, ки медонӣ.
Дили Камол ба бўят ҳамин, ки рафт аз даст,
Равон шуд аз ақиби он, ҳамон, ки медонӣ.

* * *

Туро дида ҳар бор дидӣ, чӣ будӣ,
Ки ҳар бор давлат маро руҳ намудӣ?
Чӣ будӣ, ки он лаб намак мефишондӣ,
К-аз он сӯзи реши дилам мефузудӣ?
Насими туам гуфт уд, ар на хом аст,
Чаро хештанро чунин меситудӣ?
Чӣ рамз аст, гуфтан адам он даҳонро,
Ки чун ӯ надидам азизулвучуде?
Шаб аз дур махро дутогашта дидам,
Магар хост кардан ба рӯят сучуде?
Рақиби сагат бонг бар ман намезад,
Агар оҳи шабҳои ман мешунидӣ.
Камол, аз ту ҷуз оҳи дил барнаёмад,
Чӣ хоҳад баромад зи хас ғайри дуде?

* * *

Турки ман, маҳ бувад ба туркӣ «ой»,
Хуш бувад, як шабе ба назди ман ой.
Дидай маҳ, ки чун бувад бар бом,
Ту маҳӣ, ҳам ба боми дида барой!
Хонаи банда бандахонаи туст,
Хайри мақдам, хуш омадӣ, фармой!
Гиряи ошиқон мабин зи бурун,
Рӯзи борон, биё, ба хона дарой!
Хона холист, аз миён магрес,
Дар бибанду миёни баста кушой!
Гар вафо мекунӣ, ба ҷойи худ аст,
Ваъдаҳои куҳан биёр ба ҷой.
Кард вайрон сарою кох, Камол,
Токи абрӯи дилбарони Сарой.

* * *

Чаро ба тухфаи дардам ҳамеша нанвозӣ,
Ба нозу шева насӯзӣ марову нагдозӣ?
Хаси туем ҳама, кори хас чӣ бошад? – Сӯз.
Ту оташию тавонӣ, ки кори мо созӣ.
Ба дасти теги ту кори чарохати дили реш
Тамом ношуда, хоҳам, ки аз сар оғозӣ.
Ба зери по шиканад ҳар чӣ афтад, ин ачаб аст,
Ки бишканад дилам, ар зери по наяндозӣ.
Бибурд даст ба зулфат сабо ба бозӣ низ,
Ҳариф зербур асту намехурад бозӣ.
Агарчи сарвари бустон санавбар омаду сарв,
Туро расад ба сари сарварон сарафрозӣ.
Камол, боз гузидӣ ҳавои қомати ёр,
Бадат мабод, ки мурғи баландпарвозӣ!

* * *

Чаро ҳар дам аз пеши мо мегурезӣ?
Шаҳӣ, аз гадоён чаро мегурезӣ?
Бахилӣ магар, эй ба хубӣ тавонгар,
Ки аз ошиқи бенаво мегурезӣ?
Чарой, чаро аз дуогӯ гурезон?
Балой, бало, к-аз дуо мегурезӣ?
Ту он тоза барги гулӣ, к-аз латофат
Зи осеби боди сабо мегурезӣ.
Гар ӯ мегурезад зи чашм, эй хаёлаш,
Ту бигрез, бинам, кучо мегурезӣ?!
Камол, ар ба ӯ мегурезӣ зи чашмаш,
Зи як фитна дар сад бало мегурезӣ.

* * *

Чашми шӯху дили сангин, бари симин дорӣ,
Холи мушкин, рухи рангин, лаби ширин дорӣ.
Ту чӣ донӣ зи ману холи ман, эй шамъи Чигил,
Ки чу ман ошиқи дилсӯхта чандин дорӣ.
Бениёзию ниёзат ба мани бедил нест,
Подшоҳию фароғ аз мани мискин дорӣ.
Гуфтаӣ: Расми вафо дораму оини чафо.
Он надорӣ сари як мӯй, вале ин дорӣ.
Эй сабо, накҳати он зулф магар нашнидӣ,
Ки хавои чаману барги раёҳин дорӣ?
Даъвии зиндадилӣ аз ту на некӯст, Камол,
Гар шаби фурқати чонон сари болин дорӣ.

* * *

Чу ту душман аз дӯст нашнохтӣ,
Маро сӯхтию ба ӯ сохтӣ.
Бипардохтам ман ду олам ба ту,
Ту як лаҳза бо ман напардохтӣ.
Чӣ шукр аз лаби чун шакар гӯямат,
Ки чун най ба бӯсем нанвохтӣ?
Зи по то сарам риштаи чон бисӯхт,
Чу шамъам зи сар аз чӣ бигдохтӣ?
Ба шоҳӣ нишастӣ ба мулки дарун,
Алам з-оташи дил барафрохтӣ.
Раҳу расми ман буд сабру қарор,
Ту он расмҳоро барандохтӣ.
Назар бохтӣ бар рухи ӯ, Камол,
Ду олам бибар, чун нақӯ бохтӣ.

* * *

Чу гул ба лутфи ту зад лофи нозукандомӣ,
Дарид пирахани некуӣ ба бадномӣ.
Дилам ба шоми сари зулфи тусту метарсам,
Ки боз бишканӣ он обгинаи шомӣ.
Яке, ки мебарад ороми дил ба шеваи чашм,
Чӣ чашм дорам аз ӯ шеваи дилоромӣ?
Шабе ба ҳалқаи мо зикри исматат мерафт,
Шуданд ҳалқабагӯши ту орифу омӣ.
Зи накҳати сари зулфи ту уд дам мезад,
Ачаб, ки сӯхту аз сар намениҳад хомӣ.
Касе, ки ҳеч набурдӣ ҳадиси май ба забон,
Лаби ту диду масал шуд ба дурдошомӣ.
Камол, агар зи даҳонаш наёфтӣ коме,
Мабош тангдилу сабр кун ба нокомӣ.

* * *

Чӣ лутф аст ин, ки бо ман менамоӣ?
Лаби нозук ба пурсиш мекушой.
Лабат чон асту чонам мефизояд
Хати сабзе, ки бар лаб мефизой.
Хатат бар рух накӯтар хондам аз мушк,
Накӯ хонанд хат дар рӯшноӣ.
На ошикро бало ояд зи ҳар сӯ,
Чаро з-ин сӯ наёӣ, чун балой?
Чу қомат рост кардӣ вақти рафтан,
«Қиёмат дидам аз рӯзи чудой».*
Малулам з-ошноии рақибон,
«Чӣ будӣ, гар набудӣ ошноӣ?»*
Намехоҳад Камол аз ёр чуз ёр,
Биёмӯзед, дарвешон, гадоӣ!

* * *

Чӣ мӯчиб аст, ки ҳеч илтифоти мо нақунӣ,
Тараххуме ба ғарибони бенаво нақунӣ?
Ба душманони муҳолиф ба сар барӣ, боре
Ба дӯстони вафодор чуз қафо нақунӣ.
Чу коми мо надихӣ з-он даҳон, бигӯ бо мо,
Ки ин музояқа бо дигарон чаро нақунӣ?
Ту подшоҳи чаҳонию мо гадо, чӣ сабаб,
Ки илтифот ба ҳоли мани гадо нақунӣ?
Ба ваъда чанд диҳӣ интизори васл маро,
Чу ҳоҷати дили бечорае раво нақунӣ?
Савоби кори ман аст он, ки бар нишонаи дил
Ба нӯки ғамза кашӣ новаку хато нақунӣ.
Қамоли дилшуда бегона шуд зи хешу ҳанӯз
Ту ҳамчунон ба висоли худ ошно нақунӣ.

---

* Мисраъҳо аз Ҳумоми Табрест.

* * *

Ҳадиси хуше ҳеч бо мо нагӯй,
Сухан чуз ба шамшер қатъо нагӯй.
Бихил кардамат хуни худ, гар бинозӣ,
Кушӣ зудам имрӯз, фардо нагӯй.
Чу гӯй, лақаб нозил аз осмон шуд,
Чаро номи ашкам Сурайё нагӯй?
Ҳар он шарбати ғам, ки додӣ, нахустин
Ба ман деҳ, ба шарте ки сахҳо нагӯй.
Ниҳон аз чӣ шуд оби ҳайвон, кӣ донад?
Ту бо он даҳон нуктае то нагӯй.
Мабодо, ки ёбанд нақши даҳонат,
Ба ҳар кас дигар ин муаммо нагӯй.
Камол, он чи гӯй аз он рӯйи зебо,
Ба рӯяш, ки чуз хубу зебо нагӯй.

* * *

Хоҳам бари ту бурдан танро, ки шуд хаёле,
Боре барам хаёле, чун нестам висоле.
Эй бод, кай гузорат з-он сӯ мачол бошад?
Беморию набошад, донам, туро мачоле.
Имрӯз ҳаст зоҳид ғофил зи ҳоли риндон,
К-ӯро ба ҳеч вақте вақте набуду ҳоле.
Чун зулфу рух намудӣ, кардам суоли бўса,
Дидам тасалсулу давр, омад маро суоле.
Аз зулфи хеш дилро занчир кун мухайё,
Гар абруят намояд девонаро ҳилоле.
Мехост гул, ки молад худро бар он буногӯш,
Он шӯхи беадабро боист гӯшмоле.
Ҳамкосаи сагонат созӣ мани гадоро,
Гар кӯзагар бисозад аз хоки ман сафоле.
Рӯйи ту барнатобад аз зулф сояе ҳам,
Дорӣ зи сояи худ аз нозукӣ малоле.
Дорад, Камол, бо худ зулфаш туро муқайяд,
Доранд мохрӯён дар дилбарӣ камоле.

* * *

Дорам зи абрувони ту чашми инояте,
К-аз нозам ар кушӣ, накунандам ҳимояте.
Чашми ту бегунаҳкушу ман зинда инчунин,
Аз ғамзаи ту нест чуз инам шикояте.
Берун аз он, ки бе ту нахоҳам вучуди хеш,
Аз банда дар вучуд наёмад чинояте.
Рӯят, ки оятест зи раҳмат бар абрувон,
Зоҳид чу дид, хонд ба меҳроб ояте.
Оне, ки дорад он маҳу ин ғам, к-аз ӯ марост,
Он ғояте надораду ин ҳам ниҳояте.
Пеши рақиб қадри саги кӯ шинохтем,
К-ӯ мекунад ба кадр гадоро риояте.
Гӯ, бар дарат рақиб гадо бош ё Камол,
«Ғавғо бувад ду подшаҳ андар вилояте».*

* * *

Дар ин пастӣ гар он маҳро наёбӣ,
Ба боло ҳам шавӣ, он ҷо наёбӣ.
Танобат кай кашад з-ин сӯ ба боло,
Сари ришта аз ин ҷо то наёбӣ?!
Ту ҳечӣ бо вучуди ӯ в-аз ин ҳеч
Наёбӣ ҳеч, то ӯро наёбӣ.
Шавӣ гум зери пинҳонхонаи хок,
Гар он маъшукро пайдо наёбӣ.
Ба дунон кам нишин, к-аз суҳбати дун
Мақоми қурби «ав адно» наёбӣ.
Ҳамечӯ аз Камол имрӯзу мепурс,
Ки тарсам чӯияш фардо, наёбӣ.
Ба Туркистон биё, он хок дарёб,
Агар дар Рум Мавлоно наёбӣ.

---

*Мисраъ аз Саъдӣ аст.

* * *

Дар ин раҳ ҳар чӣ чӯйӣ, он биёбӣ,
Бичӯ нақде, ки ногоҳон биёбӣ.
Ба кӯйи ӯ диле гум кун, ки он чо
Яке дил гум кунӣ, сад чон биёбӣ.
Ба чон гар толиби як дард бошӣ,
Талаб нокарда, сад дармон биёбӣ.
Гирӣ бар хеш чун абри баҳорӣ,
Ки сарсабзӣ аз ин борон биёбӣ.
Шаби васл он ҳама хандонлабиҳо
Чу шамъ аз дидаи гирён биёбӣ.
Дигар аз ёфтани серӣ надорӣ,
Чунин ганҷе агар пинҳон биёбӣ.
Камол, ар ҳар замоне ёбӣ ӯро,
Ҳанӯзаш ҳамчунон чӯён биёбӣ.

* * *

Дил рафт ба ёди дилпазире,
Касро набувад зи чон гузире.
Аз ишқи бутон ҷавон шавад пир,
Ин нукта шунидаам зи пире.
Гирам сари зулфу дорамаш гӯш,
З-ин гуна кирост доругире?
Сад чарх занад бар оташ аз шавк
Сайде, ки ту афканӣ ба тире.
Ёбам, ки дили манат ба даст аст,
Гар з-он ки гирифтаӣ замире.
Бинанд магар ду дида дар об
Лутфи бадани туро назире.
Гум кард Камол дил дар он кӯй,
Боз ову бичӯ дили факире.

* * *

Дил зи ёрони куҳан бардоштӣ,
Чист чандин чанг пеш аз оштӣ?
Зиндаам пиндоштӣ дар ҳачри хеш,
Инчунинам куштию бигзоштӣ.
Гуфтам: Аз хоки раҳам ангор кам.
Лутф кардӣ, беш аз он ангоштӣ.
Шукри неъматҳои ту, к-аз дарду ғам
Ҳеч вақтам бенаво нагзоштӣ.
Ишқ варзидӣ, сазо дидӣ, Камол,
Тухми меҳнат коштӣ, бардоштӣ.

* * *

Дил шуд зи ишқи ёре шайдо, чунон ки донӣ,
Кард оби дидаро зам пайдо, чунон ки донӣ.
Дар кӯйи гульизорон сарве, гуле баҳорӣ
Бозам шикаст хоре дар по, чунон ки донӣ.
Туркони ғамзаи ӯ баъд аз ҳазор фитна
Карданд мулки дилҳо яғмо, чунон ки донӣ.
Дар даври чашми масташ гаштанд порсоён
Шайдо, чунин ки бинӣ, расво, чунон ки донӣ.
Аз ғамза айни ҳикмат омӯхт он маҳу шуд
Дар фанни дилрабой доно, чунон ки донӣ.
Гирам равон канораш, танҳо на бӯс гирам,
Гар ёбамаш ба чое танҳо, чунон ки донӣ.
Донӣ, ки ёрпурсӣ бошад тариқи ёрон,
Пеши Камол боз о, ёро, чунон ки донӣ.

* * *

Дил шишаест чойи хаёли ту, эй парӣ,
Кардӣ парӣ ба шиша, ҳамин аст соҳирӣ!
Пайваста дар баробари чашмам нишастай,
Оре, маро ба чашми чаҳонбин баробарӣ.
Дар пардаҳои чашм хаёлат мусаввар аст,
Чашми бад аз ту дур, ки рӯҳи мусавварӣ!
Азбаски дӯш бар дари ту дида дур фишонд,
Бастем ҳалқа гирди дарат аз дури дарӣ.
Бар раҳгузурат аз мижа, эй ашк, хорҳост,
Ҳон, то наистию равон низ нагзарӣ!
Розӣ най, ки қадри ман афзояд, эй рақиб,
З-он рӯй ҳаргизам саги он кӯй нашмарӣ.
Дигар маҷӯй манзилату қадри худ, Камол,
Ин манзилат бас аст, ки бар хоки он дарӣ.

* * *

Дил, ки савдои ту мепухт, кабобаш кардӣ,
Буд ғамхонаи дерина, харобаш кардӣ.
Дида, к-аз гирия бисёр тикӣ гашт зи ашк,
Аз лабу орази худ боз пуробаш кардӣ.
Бар сиришкам зи ту афтод магар акси Сухайл,
З-он ки ғалтидатар аз дурри хушобаш кардӣ.
Чашми хунрези ту дар куштани соҳибназарон
Дошт дар сар, ки кунад ноз, итобаш кардӣ.
Новаки ғамзаи ту сӯйи дили ғамзадагон
Тезтар рафт зи пайкон, чу шитобаш кардӣ.
Нашуд аз раҳмати ту ошики содиқ навмед,
Солҳо гарчи зи худ дур азобаш кардӣ.
Пеши риндон ҳамагӣ айби ту пӯшид Камол,
Хирқаи зуҳд, ки рангин ба шаробаш кардӣ.

* * *

Дили ман ба доғи чафо сӯхтӣ,
Маро монда, дилро чаро сӯхтӣ?
Киро сӯхт ишқат, ки чонам насӯхт?
Маро сӯхтӣ, ҳар киро сӯхтӣ.
Басе сӯхт дар ваъдаи сӯхтан
Маро интизори ту, то сӯхтӣ.
Фитодӣ чу оташ ба маъвои дил,
Дар он хона оё чиҳо сӯхтӣ?
Дилу чон ба ҳам дар ту пайвастанд,
Чаро ҳар якеро чудо сӯхтӣ?
Камол, аз дили рафта бӯе наёфт,
Худо донад, ўро кучо сӯхтӣ?

* * *

Дил мекуни чароҳату марҳам намедихӣ,
Исодамию об ба одам намедихӣ.
Доруи чон зи ҳуққаи лабҳо-т медамад,
Бо чони хаста чошние ҳам намедихӣ.
Кӯйи ту Каъбаву лаби лаъли ту Замзам аст,
Обе чаро ба ташнаи Замзам намедихӣ?
Дасти рақиб низ бад-он лаб намерасад,
Боре ба дев, шукр, ки хотам намедихӣ.
Вирдам дуои туст ба меҳробии абрувон,
К-аз дарду ғам вазифаи ман кам намедихӣ.
Номаҳрамон кучо ба ҳарими ту раҳ баранд,
Чун раҳ ба он мақом ба маҳрам намедихӣ?
Зебад гадоии дари дилбар туро, Камол,
К-он салтанат ба мулки ду олам намедихӣ.

* * *

Рози маъшук ҳадисест нихондоштанӣ,
Эй сабо, пеши кас аз қиссаи мо дам назанӣ?!
Шамъ мехост, ки ронад сухан аз хилвати роз,
Нек будаш, ки баромад ба даҳон сӯхтанӣ.
Воизо, наъраи мастона кучову ту кучо?!
Ошиқаш ношуда, гармӣ макун, эй ношуданӣ!
Шишаи ринд тавон зери қадам зуд шикаст,
Қадам он бошаду мардӣ, ки хумораш шиканӣ.
Пираҳан гар танат озурд, чӣ пӯшӣ онро?
Айби Юсуф натавон кард ба нозукбаданӣ.
Ғунча пеши даҳанат лаб ба ҳадисе накушуд,
Расми хичлатзадагон аст, бале, камсуханӣ.
Гуфта будӣ сарат аз теғ раҳонем, Камол,
Зинда кардам зи сар ин ваъда, ки дар по фиканӣ.

* * *

Зи дида дар дили вайрона рафтӣ,
Зи манзарҳо ба хилватхона рафтӣ.
Дилат мехост чун ганҷе равон гашт,
Равон гаштӣ, суйи вайрона рафтӣ.
Сабо, бодат бурида по ба сад ҷо,
Чаро дар зулфи ӯ чун шона рафтӣ?!
Ба кӯяш омадан, эй дил, туро сохт,
Ки хушёр омадӣ, мастона рафтӣ.
Чу мӯр афтону хезон аз заифӣ
Суйи холаш ба ҳирси дона рафтӣ.
Дари ӯ монда, гар рафтӣ ба Каъба,
Зи Каъба бар дари бутхона рафтӣ.
Камол, аз Каъба рафтӣ бар дари ёр,
Ҳазорат офарин, мардона рафтӣ!

* * *

Солҳо гар бинависам сифати муштоқӣ,
Монад аз шавқи ту садсола ҳикоят боқӣ.
Ғоиб аст абруяш аз дида, дило, ҳозир бош!
Тарсамат, бишканӣ ин шиша, ки дур аз тоқӣ!
Ғамзаат ҳеч фурудошт зи тезӣ накунад,
То ба он захма ту дар раҳ задани ушшоқӣ.
Эй хуш он маҷлиси холишуда аз маҷлисиён,
Монда аз май қадаре боқию он лаб соқӣ.
Умри боқӣ ба чуз ин нест, ки дар хилвати унс
Даст дар гардани ёре фиканӣ ва-л-боқӣ.
Хол бар гӯшаи абруи ту бе чизе нест,
Набувад гӯшанишин бе ҳиялу зарроқӣ.
Ҳама нақши хату хол аст ба девони Камол,
Лайса илло рақами-л-ишқи ала-л-авроқӣ.

* * *

Ширинлабӣ, шакардаханӣ, сарвқоматӣ,
Кӯтаҳ кунам ҳадис, ба хубӣ қиёматӣ!
Гар ман дар обу оташам аз чашму дил, равост,
К-андар миёни ҳар ду ту боре саломатӣ.
Эй шайх, то ба кӯйи бутон мекунам тавоф,
Бо ман магард, чун ту на марди маломатӣ.
З-он гӯшаҳои чашм чӣ бинӣ ту, эй салим,
З-ин сон ки баста чашм ба кунчи саломатӣ.
Дил рафту ақл бори сафар басту шуд равон
Эй ғам, ту хуш нишаста ба азми иқоматӣ.
Хуне, ки чашми масти ту бо дил равона кард,
Бозат чӣ гуфт ғамза, к-аз он дар надоматӣ?
Чандон ки мекушанд туро, зиндай, Камол,
Соҳибназар най ту, ки соҳибқароматӣ!

* * *

Табиби ошикон омад, биё, бигзор бедардӣ,
Чӣ мехохӣ аз ин раҳмат? Давое чӯ, ки беҳ гардӣ.
Тариқи ошикон баргиру сӯйи дардмандон шав,
Ки беишқию бедардӣ набошад шеваи мардӣ.
Рухат гар зард шуд 3-ин дард, кори хеш чун зар дон,
Ки чун зар сурхрӯихост ошиқро зи рухзардӣ.
Дило, чуз хуни мижгоне нарафт аз пеш як корат,
Даруни реши дарвеше магар бе мӯчиб озардӣ?
Гарат нийят на рӯйи ўст аз ҳар сачда дар қибла,
Бигир аз сар намози худ, ки дар нийят хато кардӣ.
Ба рӯйи зард бинмоям нишони хоки кӯяшро,
Ба уқбо гар бипурсандам, ки аз дунё чӣ овардӣ?
Ғаму андӯҳи беёрӣ зи бедардон наояд хуш,
Камол, инҳо туро зебад, ки соҳибдардию фардӣ!

* * *

Ошиқию бедилӣ, бедилбарӣ,
Ин ҳама дорам, ғарибӣ барсарӣ.
Оби чашми ман, ки айна мардумист,
Нангарад дар ҳоли ман, гар нангарӣ.
Ин ҳама борони меҳнат худ маро
Бар сар аз хашми ту омад бартарӣ.
Шамъи маҷлис дӯш дур аз рӯйи чамъ
Гунаи рухсори ман диду гирӣ.
Ҳам ба дашноме чӣ бошад, эй малус,
К-аз дуоғӯени худ ёд оварӣ.
Бо рақибон ҳайфӣ, эй шириндахон,
Чун дар ангушти гадо ангуштарӣ.
Қиматат ҳар кас надонад чун Камол,
Ҷони ман, ту гавҳарӣ, ман ҷавҳарӣ.

* * *

Қатрай, қатра зи дарё чу ба соҳилҳой,
Гар ба дарё бирасӣ, қатра най, дарёй!
Пеши ӯ оию дар хонақаҳ «Аллаҳ!» гӯй,
Назди ӯ мавлию дар мадраса мавлоной.
Гар на бо ӯйӣ, агар подшаҳӣ, дарвешӣ
В-ар на бо хешӣ, агар бо ҳамай, танҳой!
Бе ғами ӯ ба ғамӣ, бо ғами ӯ дар тарабӣ,
Бе лаби ӯ магасӣ, бо лаби ӯ ҳалвой.
Гаҳ дилӣ, гоҳ забон, гоҳ ниҳон, гоҳ аён,
Гоҳ оина, гаҳе тӯтии шаккархой.
Занг бар оина, к-он рӯй тавон дид, туй,
Дам ба дам з-оина ин занг чаро наздой?
Пеши рӯйи ту сад оина ниҳодаст, Камол,
Равшан аст оинаҳо, бингар, агар биной!

* * *

Гар аз дар ба теғам биронӣ, ту донӣ,
Агар куштаи хеш хонӣ, ту донӣ.
Маро гуфтаӣ: Хонамат ё биронам?
Надонам ман инҳо, ту донӣ, ту донӣ.
Ҳанӯзат наҷфшонда чонҳо ба доман,
Зи мо остин барфишонӣ, ту донӣ.
Ҳанӯзат чакон хуни ошиқ зи лабҳо,
Зи дилҳои мо хунчаконӣ ту донӣ.
Чӣ пурсӣ: Чӣ доғ аст ин бар дили ту?
Ту худ кардай он нишонӣ, ту донӣ.
Чӣ гӯӣ: Заифӣ қавӣ, чист ҳикмат?
Табибӣ ту, ин нотавонӣ ту донӣ.
Камол аз дили реш дид ошкоро,
Ки дармони дарди ниҳонӣ ту донӣ.

* * *

Гар аз шохи давлат гуле чидаме,
Насиме зи кӯйи ту бишнидаме.
Ба бӯйи ту чонам харидӣ сабо,
Агар ман ба он давлат арзидаме.
Зи кӯят саге гар расидӣ ба ман,
К-аз он дар ҳадисе бипурсидаме.
Даҳону лаб аз сад шакар шустаме,
Ҳама гарди пояш бибӯсидаме.
Гар ин хусн будӣ чу зулфат маро,
Ба гирди рухи хеш гардидаме.
Шабу рӯз савдои худ кардаме,
Ба рухсори худ меҳр варзидаме.
Ба оташкада дар чамоли бутон
Гар аз рӯйи ту партаве дидаме.
Чу зулфи ту зуннор барбастаме,
Дар оташкада бут парастидаме.
Аз он ғамза гар маст гаштӣ, Камол,
Чу чашмат ба меҳроб ғалтидаме.

* * *

Гар ӯ ёди мани дилхаста кардӣ,
Дил оҳу ноларо оҳиста кардӣ,
Наёмад бар сарам, чун ҳайф мерафт,
Ки пойи нозук аз ман хаста кардӣ.
Ба меҳроб ар бидидӣ зоҳид он рӯй,
Дуои абруяш пайваста кардӣ.
Кучо парвона бо шамъе нишастӣ,
Ҳазар гар з-оташи биншаста кардӣ?
Кучо пеши хаташ мӯри Сулаймон,
Ки хидмат бо миёни баста кардӣ?
Чу бахташ бо набот афтодию канд,
Лаби ӯ кӯзаҳоро даста кардӣ.
Камол, он писталаб гар хостӣ нуқл,
Шакарҳо дар даҳони писта кардӣ.

* * *

Гар бод суйи хоки ман орад зи ту бӯе,
Чун зулфи туам чон дамад аз ҳар сари мӯе.
Ширини замони ту, мани дилшуда – Фарҳод,
К-аз дида равон сохтаам суйи ту ҷӯе.
Гӯйи дили мо, гӯ, шикан он зулфи чу чавгон,
Ман боз тарошам зи сар аз баҳри ту гӯе.
Ғайрат бараму боз канам дидаи худро,
Аз рӯйи ту чун боз кунам дида ба рӯе.
Дар маҷлиси аҳли назар имрӯз зи мастон
Ҷуз ғамзаи ту нест дигар арбадаҷӯе.
Эй маст, ту султонию аз лаъл туро тоҷ,
Гар бар сарат аз бодаи ноб аст сабӯе.
Бигашт Камол аз Ираму равзаи фирдавс,
То роҳи гузар ёфт ба хоки сари кӯе.

* * *

Гар барӣ даст ба оинаву дар худ нигарӣ,
Бибарӣ даст зи ушшоқ ба соҳибназарӣ.
Нангарӣ дуди дарунҳо, ки ба боло зи ту рафт,
Шарм дорӣ магар аз мо, ки ба боло нигарӣ?
Рӯзи васлам зи шаби ҳаҷр батар сӯзӣ чон
Ҳамчу оташ, ки ба хирман чу расӣ, тезтарӣ.
Оташ аз сар гузарад хирмани дилсӯхтаро,
Чун ба сарвакти дарунсӯхтагон даргузарӣ.
Ҷону сар ҳар ду ба пойи ту аз он месупарам,
Ки агар хок шавам, боз ба поят сипарӣ.
Шуд зи хун шишаи дилҳо пуру дур аз лаби туст,
Фурсатат бод, ки ин май батамомӣ бих(в)арӣ!
Зоҳид аз рӯйи ту маҳҷуру ба худ мағрур аст,
Хештанбинии ӯ бин ба чунин бебасарӣ.
Мухтасибро зи мани ринд хабардор кунед,
Ки ман аз бӯйи яке мастаму ту беҳабарӣ.
Ҳар қасе чон бибарад тухфа бари дӯст, Камол,
Сар бибар низ ту, чон гар натавонӣ, ки барӣ.

* * *

Гар ба фирдавс аз ҳарими васл бикшодӣ даре,
Пеши ҳар ҳуре зи оби дида бошад Кавсаре.
Гар на дар ҳар турфа занчире бувад аз мӯйи дӯст,
Дар биҳишт аз ҳар даре ояд азоби дигаре.
Гар на он сарв афканад бар шохи Тубо сояе,
Ҳар варақ дар шарҳи бебаргӣ барорад дафтаре.
Бо лаби ризвони мо аз мо бигӯ, эй Салсабил,
Соқии чонҳо, равон кун бодаи равшангаре!
Мунтазир маншон чу гул бар хок аҳли равзаро,
То зи ҳасрат хун нагардад ҳар диле дар ҳар बारे.
Дар қиёмат хуш баро чун зулфи худ доманкашон,
То бибинӣ зери по афтода ҳар чониб саре.
Гар ба фардо афканӣ дидори маймун бо Камол,
То ба рӯзи ҳашр бошад ҳар дам ўро маҳшаре.

* * *

Гар ба ман ёр шавӣ в-ар нашавӣ,
Ту ҳамон ёрию дигар нашавӣ.
Ман ба дида назаре ҳам накунам,
Гар ту дар дида мусаввар нашавӣ.
Эй дил, ин дард, ки дорӣ, гар аз ўст,
Шарбате нӯш, ки хуштар нашавӣ.
Машав, эй дида, шаби ҳичрон хушк,
Ки чу бинӣ рухи ў, тар нашавӣ.
Махур, эй зоҳиди ғамхора, ғамам,
Ғами худ хур ту, ки лоғар нашавӣ!
Эй ҳасуд, аз ғами ў гар нолам,
Ту чаро кӯр шавӣ, кар нашавӣ?
Бар дараш ҳалқа задам, гуфт: Камол,
Хоки ин дар нашавӣ, дар нашавӣ.

* * *

Гар ту дили мо сӯхтӣ аз оташи дурӣ,
Мо бе ту ба дил барназадем оби сабурӣ.
Ҳарчанд ки дур аз ту чу Фарҳод фитодем,
Чун сангдилон дил наниҳодем ба дурӣ.
Донам, нахурӣ ғам ба ҳалоки мани ранчур,
Дар мотами булбул нанишинад гули сурӣ.
То бо туам, аз равза наянदेशаму аз хур,
Ҳар чо туй, он равзаи хулд асту ту хурӣ.
Сӯфӣ, агарат рӯй дар он ғамзаву абруст.
Пайваста ба меҳробию дар айни ҳузурӣ.
Хубон, ки ба чашми ҳама маҳбуб намоянд,
Онҳо ҳама чашманд, ки бинанду ту нурӣ.
Гар бе ту сабур аст, Камол, ин гунаҳе нест,
Ин нукта зарур аст, ки сабр аст зарурӣ.

* * *

Гар зулфи худ ба фитнаву шӯхӣ раҳо кунӣ,
Сарҳои саркашон ҳама дар зери по кунӣ.
Гуфтӣ: Намоямат руху комат зи лаб диҳам,
Лутф асту айни меҳр, ту инҳо кучо кунӣ?
Шӯхӣ, фароғ аз оташу обат, аз он мудом
Дар дил мақом созию дар дида чо кунӣ.
Ман он наям, ки аз ту кунам нола чун қалам,
Гар худ ба теғ банд зи бандам чудо кунӣ.
Бар ошиқон ҳабиб, ки як-як чафо кунад,
Аз ту беҳ, эй рақиб, ки сад-сад вафо кунӣ.
Дидӣ сафои оразаш, эй дида, гиря чист?
Баъд аз сафо ба гиря чаро мочаро кунӣ?
Он хат ҳамеша мушки Хито хондай, Камол,
Дар як хат, эй аҷаб, зи чӣ чандин хато кунӣ.

* * *

Гар гум шавӣ аз худ, хабари ёр биёбӣ,
Чун ёфтӣ он, гумшуда бисёр биёбӣ.
Бо Мӯсии дидорталаб ваъда ҳамин буд:
Гар маҳв шавӣ, давлати дидор биёбӣ.
Чун сар ба гиребон барию ғайр набинӣ,
Дар хирқа накӯ чӯй, ки зуннор биёбӣ.
Гум шуд сару дастори ту аз захмати агёр,
Гар ёр биёбӣ, сару дастор биёбӣ.
Дил чониби дилдор чунон дор, ки аз дил
Ҳар пора, ки чӯйӣ, бари дилдор биёбӣ.
Ку толиби дарде, ки зи сӯзи нафаси ӯ
Ночуста илочи дили бемор биёбӣ?
Он ошиқи дилсӯхта имрӯз Камол аст,
К-аз гуфтаи ӯ гармии Аттор биёбӣ.

* * *

Гар лаззати хунрезии он ғамза шиносӣ,
Аз теғ натарсию зи куштан наҳаросӣ.
Эй дил, хама рафтанд зи дилбар ба шикоят,
Сад шукр, к-аз ин дард ту дар шукру сипосӣ.
Маҳ нест ба андозаи рӯи ту, ки дар ҳусн
Афзунӣ аз андозаву берун зи қиёсӣ.
Озурда чӣ созӣ ба либос он тани нозук?
Чонӣ ту саропой, чӣ муҳточи либосӣ?
Дарвешӣ туро чо зи бари атласи чарх аст,
Хуш бош ду-се рӯз, ки дар зери либосӣ.
Эй шах, сари Ковус гарат коси шароб аст,
Ёд ор зи давре, ки туаш чо мею косӣ.
Дасте натавон бурд, Камол, аз фалаку мехр,
Модом ки бозичаи ин муҳраву тосӣ.

* * *

Гуфтам: Эй симзақан! Гуфт: Киро мегӯйй?
Гуфтам: Эй аҳдшикан! Гуфт: Чихо мегӯйй?
Гуфтам: Эй он, ки надорй сари як мӯй вафо!
Гуфт: Маълум шуд акнун, ки маро мегӯйй.
Гуфтам: Эй чон, зи дили сахти ту фарёд маро!
Гуфт: Бо ман сухани сахт чаро мегӯйй?
Гуфтам: Аз бод насими ту шунидан чй хуш аст!
Гуфт: То кай сухан аз боди ҳаво мегӯйй?
Гуфтам: Он зулфи парешони ту ё мушки Хитост?
Гуфт: То чанд парешону хато мегӯйй?
Гуфтам: Аз дасти дили худ ба ҳалокам розй.
Гуфт: Ин худ зи забони дили мо мегӯйй.
Гуфтамаш: Кай расад аз бахт паёме ба Камол?
Гуфт: Он лаҳза, ки аз мо-ш саломе гӯйй.

* * *

Гулу рухсори ту доранд ба ҳам якрангй,
Лаби ширину даҳонат ба шакар ҳамтунгй.
Ба маломат нашуд аз лавҳи дил он нуктаи хол,
Ки сиёҳй натавон шуст ба об аз зангй.
Холҳои сияҳи ту ба занаҳдон, гӯй,
Даҳанат дона ба чаҳ кард зи бими тангй.
То чаро ғамзаву абрӯи туам зуд бикушт,
Солҳо рафт, ки бо тиру камон дар ҷангй.
Сӯфй аз ҷом лабат бинаду дар кунчи ҳузур
Нашканад шишаи солус, зиҳй бесангй!
Ҷома рангин чй кунй? Ҷом талаб, к-аз майи ишк
Ранг онрост, ки дорад сифати якрангй.
То ҳанӯзат қадаме дар раҳи ҳастист, Камол,
Рав, ки аз мақсади худ дур ба сад фарсангй!

* * *

Муборак манзиле, хуш сарзамине,
К-аз он чо сар барорад нозанине.
Бар инам ман, ки гар бошад, чуз ин нест,
Ки хуре хасту фирдавси барине.
Яқин донӣ, ки чашмаш айни фитна-ст,
Гарат ҳосил шавад айнуляқине.
Ба он лаб мулки дилҳо шуд мусаллам,
Сулаймон мулк ронад бо нигине.
Чу пеши рух хат ори, сӯзиям чон,
Шуд ин ҳарфам дуруст аз пешбине.
Бишӯяд чашмам аз ғайрат ба сад об,
Чу бинам бар дарат нақши чабине.
Камол, аз сина магсил меҳри он сарв,
Назебад садр бе болонишине.

* * *

Мапӯшон рӯйи хуб, эй шӯҳи худрой,
Ту чашмӣ, чашм бар ушшоқ бикшой!
Ситам то кай кунӣ, фармоиям ҷавр?
Карам фармо, дигар инҳо мафармой!
Зи дасти мо кучо бигрезад он зулф,
Ки товусест, чандин ришта бар пой?!
Ту моҳӣ, дидаву дил манзили туст,
Дилат ҳар чо фуруд ояд, фуруд ой!
Дили вайрона маъвои ту кардем,
Чу дар маъво набошӣ, войи мо, вой!
Равам гуфтию соям рух бар он дар,
Агар осудагӣ хоҳӣ, биё, сой!
Камол, он остон кардӣ таманно,
Биҳишти адн бодат маскану чой!

* * *

Маро дар дарди беёрӣ, дарего, ёр боистӣ,
Ҳазорон ғам, к-аз ӯ дорам, яке ғамхор боистӣ.
Намудӣ чехра максуде зи рухсору хати хубон,
Вале оинаи мо, оҳ, безангор боистӣ.
Чӣ суд, ар ҳамраҳам шуд Хизр сӯйи чашмаи ҳайвон?
Маро ҳамроҳии он сарви хушрафтор боистӣ.
Қадам гар ранча фармудӣ ба сарвақти ман аз ёрӣ,
Рақиб он рӯз дур аз ёру гул бехор боистӣ.
Тавонистӣ бути Чин кард бо ӯ даъвии хубӣ,
Вале аз наргисаш чашму зи гул рухсор боистӣ.
Зи лаб гар ваъда фармудӣ, ки бӯсе бо ту бифрӯшам,
Чу Нӯҳам умру чун Қорун зари бисёр боистӣ.
Камол, аз чумла ташрифе, ки бахшад ёр бо ёрон.
Ту ро боистанӣ васл асту он ҳар бор боистӣ.

* * *

Маро зебад ба чавғони сари зулфат назарбозӣ,
Ки сар дарбозаму чун гӯй нагресам зи сарбозӣ.
Шикастабаства чавғонест гӯйӣ, зулфи шабрангат,
Ки кас бо ӯ наёрад кард чуз боди саҳар бозӣ.
Чӣ ширин ҳуққабоз аст он лаби пуришва, к-аз мардум
Даҳони танги ту чун ҳуққа пинҳон кард дар бозӣ.
Ба он лаб ҳар кӣ бозад ишқ, аз куштан наяндешад,
Мағас гар фикри ин кардӣ, накардӣ бо шакар бозӣ.
Чӣ омӯзӣ ба он турра, ки чун фарзин ниҳад бандам?
Чу қачбоз асту рух дорад, макун бо ӯ дигар бозӣ!
Дило, бар гардан аз зулфаш ту ро тавқ он гаҳе зебад,
Ки дар доми бало чоңро кабӯтарвор дарбозӣ.
Камол, ар ишқ бозию назар бо он ду рух, авло,
Ки дар лаъби муҳаббат нест худ з-ин хубтар бозӣ.

* * *

Ман он беҳтар, ки бошам ринду омӣ,
Ки некӯ нест ишку неқномӣ.
Навиштанд аз азал бар сар чу чомам,
К-аз он лаб бошадас бас талхқомӣ.
Бад-он соид яқин шуд лофи симаам,
Ки он аз содагӣ будасту хомӣ.
Маҳи нав з-абруяш худро фузун дид,
Ҳамин бошад нишони нотамоӣ.
Камол, ин панҷ байт он «Панҷ ганҷ» аст,
Ки монда ёдгоре аз Низомӣ.

* * *

Ман киям гуфтӣ, ки гӯям хоки наълайни манӣ!
Моҳи ман, то чанд наъли божгуна мезанӣ?
Гуфта будӣ, доманам рӯзе ба даст афтад туро,
Ваъдаи афтадагон дар пой то кай афканӣ?
Дам ба дам оҳанги рафтан мекунӣ аз пеши ман,
Умрӣ, эй андақвафо, чун умр аз он дар рафтани!
Ман сазоям гуфтаӣ дар куштани ту, эй рақиб,
Рост мегӯӣ, ту душман, худ сазои куштани.
Аз гулистони ҷамолат барнагирам чашми тар,
Фи-л-масал гар чашми ман чун чашми наргис баркани.
Гар майи рангин занад дар шиша бо лаъли ту дам,
Ҳар чӣ ояд з-ӯ, фурӯ хӯр, з-он ки хом асту данӣ.
Бе ту чун бинад ҷаҳон чашми ҷаҳонбини Камол?
Чун ба чашми хеш мебинад, ки чашми равшани.

* * *

Новаки ғамза чу ҳар сӯ ба шитоб андозӣ,
Дил шитобад, ки суйи ҷони хароб андозӣ.
Гарам аз по фиканад холи лабат, саҳл магир,
Ба магас саҳл набошад, ки уқоб андозӣ.
Дил таҳаммул накунад, ҷон натавонад бардошт
Бори он соя, ки бар рух зи ниқоб андозӣ.
Шамъ охир шуда, ё Раб, ҷӣ шабе бошад он,
Ки манат бўсаму худро ту ба хоб андозӣ?
Хуни дилҳо, ки кабоб аст, чу май нӯшат бод,
Гар ба мастӣ назаре сӯйи кабоб андозӣ!
Ба мани ринд бидех, то сари ҳосид шиканам,
Зоҳидо, санг, ки бар чоми шароб андозӣ.
Файз аз ин сон, ки туро мерасад аз гирия, Камол,
Зуд бинанд, ки саччода бар об андозӣ.

* * *

Надонам, кай ба доми ман дарафтӣ?
Ҷӣ хуш сайдӣ, ҷӣ хуш бошад, гар афтӣ.
Агар сад бор афтӣ чун латифа,
Дар он фикрам, ки бори дигар афтӣ.
Лабаш бигзор, эй гуфтор, в-ар не,
Ба гӯши ину он чун гавҳар афтӣ.
Ҷӣ хуш афтад маро, эй сар, туро ҳам,
Зи теғи ӯ чу бар хоки дар афтӣ.
Раҳи мардум ту гил месозӣ, эй ашк,
Чаро дар раҳ зи мардум бартар афтӣ?
Зи ташвиши ту, эй бурқаб, малулам,
Худоё, зудтар вақте барафтӣ!
Камол, аз реши дил лахте диҳӣ шарҳ,
Шаби васле, ки пеши дилбар афтӣ.

* * *

Нишони хоки пойи ӯ агар меёфтам чое,
Сарам мегашт дар поеш ғалтон, дида дарёе.
Таманно кардаам бо худ, ки дар пояш фитам беҳуд,
Кам афтад дар сари ошиқ аз ин беҳтар таманное.
Дили парвона пеши шамъ ройи сӯхтан дорад,
Набинам дар миёни чамъ равшантар аз ин рое.
Чамолатро чу бозорест тез аз ғамзаву мижгон,
Раҳо кун, то кунад зулфат ба хусни хеш савдое.
Ба сад нақш аз хаёл орошт рӯят хонаи дилро,
Зи маҳрӯён киро бошад чунин рӯи дилорое?
Баҳорон бе гули рӯят ба доғи дил бурун оям
Чу лола, гар бурун оям ба кӯхе ё ба саҳрое.
Нахондӣ ин масал, чоно, «тамошо ройгон бошад»,
Рухе бинмо, ситон сад ҷон, иҷозат деҳ тамошое.
Маро ту чашми биной, ба ту з-он дар тамошоям,
Дило, мекун тамошое, чу дорӣ чашми биное.
Камол, аз сарвболоён чӣ мепурсӣ нишон? Гуфтам:
Маҳе мечӯям аз ҳар сӯ, магар бинам зи болое?

* * *

Нест баҳои ҷон басте, пеши ту чун кашад касе,
Дар назарат ҷаҳону ҷон нест ба қимати хасте.
Шодии ҷон агар туй, нест ғами ҷаҳон маро,
Ғусса чӣ ваҳшат оварад бо руҳи чун ту мӯнисе?!
Аз лабу ғамзаи туам бодапарасту маст ҳам,
Бодаву соқие чунин нест ба ҳеч маҷлисе.
Зери ду лаб се бўсаам гуфтию чашм чор шуд,
Чун ба яке намерасӣ, ваъда чӣ медиҳӣ басте?
Аз ту на ман чу булбулон ноламу бас, ки дар чаман
Бе руҳи зарду чашми тар нест гулею нарғисе.
Саҳви қалам зи беҳудӣ бознадонад аз рақам,
Нуқтаи хол агар фитад дар варақи муҳандисе.
Ёфт Камол васли ту, давлати нақди ӯ бибин,
Нақд чунин кам уфтад, хоса ба дасти муфлисе.

* * *

Висоли ўст бахти ман, набинам он ба бедорӣ,
Хаёлаш давлат аст, эй дил, ту боре давлате дорӣ.
Ба мастону назарбозон назарҳо дорад он чашмон,
Магар девонай, зоҳид, ки чӯйӣ ақлу хушёрӣ?
Дару девор дар рақсанд, сӯфӣ, дар самоъи мо,
Чӣ бар девор часпидӣ, на, охир, нақши деворӣ?!
Чу хас бар хоки роҳи ту бад-он уммед афтодам,
Ки чун боди сабо ойӣ, маро аз хок бардорӣ.
Дили ман чун зи кор афтад ба бори меҳнатат бурдан,
Расад ёрӣ маро аз ту, агар давлат диҳад ёрӣ.
Каримон тухфаҳо оранд бо худ баҳри мискинон,
Агар ойӣ, ту низ он бех, ки бар ман раҳмате орий.
Ба сад чон васли ӯ хоҳӣ, Камол, аз сар неҳ ин савдо,
Чу ҳечат нест он гавҳар, макун ҳар дам харидорӣ.

* * *

Ҳаргиз суйи ман чашми ризое накушодӣ,
Гӯше ба ҳадиси мани бедил наниҳодӣ.
Эй дурри гаронмоя, ки мисли ту кам афтад,
Як рӯз ба дасти мани муфлис нафитодӣ.
Дар дидаи ман чумла хаёланду ту нақшӣ,
Бар хотири ман чумла фаромӯшу ту ёдӣ.
Бо он ки ба чуз меҳнату дард аз ту надидам,
Шодам, ки ба ранҷи мани меҳнатзада шодӣ.
Аз коми дили ман наравад, в-ар биравад чон,
Ширинии он бўса, ки гуфтию надодӣ.
Рафтӣ ба сари асп чу бод аз назари мо,
Ту умри хушӣ, аз пайи он рафта ба бодӣ.
Дӣ рондию мегуфт Камол аз пайи хайлат:
Шоҳӣ, ки зи хубон ба руҳу асб зиёдӣ.

* * *

Ҳар лаҳза ба ғамза дили решам чӣ харошӣ,
Чашм аз назарам пӯшию хун аз мижа пошӣ?
Фарҳод шикоят зи диле дошт, на аз санг,
Қоно, чӣ шавад, гар диле аз санг тарошӣ?
Раҳти дилу дин пеши бутон гар ба баҳо рафт,
Эй чони фурумоя, ту боре чӣ қумошӣ?!
Ҳар тир, ки бар сина задӣ, гӯ, дилу чон ҳаст,
Фориғ зи чӣ биншинию бекор чӣ бошӣ?
Зоҳид, чӣ ба чанг ора аз ин шухрату гулбонг,
Гирам, ки чу Бӯбакри Рубобӣ шуда фошӣ.
Кас фаҳм накард аз хату лаб нақши даҳонаш,
Мафҳум нашуд нуктаи мубҳам ба ҳавошӣ.
Бишкаст, Камол, аз суҳанат қадри Камолайн
Чун аз гуҳару лаъл Сипоҳонию Кошӣ.

* * *

Ҳар лаҳза ба мо аз ту расад тухфаи дарде,
Гар ин нарасад, ошиқи дарвеш чӣ х(в)арде?
Дил чораи дарди ту ба ин кард, ки хун шуд,
Ин чора набуде, дили бечора, чӣ карде?
Месӯхт саропои вучудам зи дами гарм,
Гар меназадам ҳар дам аз ин ғам дами сарде.
Ҳурон кафани ман ҳама дар рӯй бимоланд,
Бо хоки лаҳад гар барам аз кӯйи ту гарде.
Ошиқ ба шаҳи фарду ягона нанишинад,
Гар нест чу фарзин зи ду олам шуда фарде.
Ку ёри сабукрӯх, ки баҳри дили мачрӯх
Созем зи хоки кадамаш марҳами дарде?
То чанд, Камол, ин ҳама дармон талабидан?
Ранче бару дарде талаб аз ботини марде!

* * *

Ҳар лаҳза ғамзаҳо ба чафо тез мекунӣ,
Боз ин чӣ фитнаҳост, ки ангез мекунӣ?
Дилҳои мо нахуст ба тороҷ мебарӣ,
Он гаҳ асири зулфи диловез мекунӣ.
Гар хун чаконӣ аз дили ошиқ, кирост ҷанг?
Шоҳӣ, ба қалб рафтаву хунрез мекунӣ.
Дар баҳри дида об кучо истад зи ҷӯш,
З-ин сон, ки оташи дили мо тез мекунӣ?
Хоби шабон, мабанд ба чашмам дигар ҳаёл,
Чун ҳамдамам ба оҳи сахархез мекунӣ.
Аз хуни мо чӣ тавба диҳӣ чашми мастро,
Аз бодаи ҳалол чӣ парҳез мекунӣ?
Шаҳри Сарой чун дилат ошуфта шуд, Камол,
Вақт аст, агар азимати Табрез мекунӣ.

* * *

Ҳеч шаб, эй маҳ, аз ватан ҷониби мо наёмадӣ,
Ҳамчу шаҳон ба марҳамат сӯйи гадо наёмадӣ.
Сӯхт ғамам, чу аз дуо хочати мо раво нашуд,
Ҳайкали хеш сӯхтаам, чун ба дуо наёмадӣ.
Омадаӣ ба қасди ҷон, ҳачри ту кушта шаб маро,
Дарду дареғ, ҷони ман, дӯш чаро наёмадӣ?
Аз сари зулфи дилкашат кас нашунид бӯйи ҷон,
То ба сари шикастагон ҳамчу сабо наёмадӣ.
Нест сазои диданат дида, бигир оина,
З-он ки ҷамоли хешро ҷуз ту сазо наёмадӣ.
Ҷон нафишонда бар дари каъбаи васли дилбарон,
Тавф макун, чу аз сари сидку сафо наёмадӣ.
Чист, Камол, гуфтиям ин ҳама дард гирди ту?
Дард кучо равад дигар, чун ту даво наёмадӣ?!

* * *

Эй рехта савдои ту хуни дили моро
бе ҳеч гуноҳе.
Бинвоз даме хастаи шамшери чафоро
боре ба нигоҳе.
Боди саҳар аз равзаи ризвон хабар овард
имрӯз ба гулзор,
Эй сарви равон, ҳаст магар пайки саборо
дар кӯйи ту роҳе?
Кас нест, ки бар бӯйи гулистони ҷамолат
дар боғи тараб нест,
Чун лола зи ғам чок зада чайби қаборо
афканда кулоҳе.
Занчири сари зулфи туро бо ҳама хубӣ
сунбул натавон гуфт,
Ҷаргиз накунад ҳеч касе мушки Хиторо
нисбат ба гиёҳе.
Бишкаст ҳама лашкари султони кавокиб
бар ҳар тараф имрӯз,
К-он зулфи зирехпӯши ту аз анбари соро
оварда сипоҳе.
Дар дойираи хушназарон боз ба сад сол
ҳаққо, ки наёвард
Дар даври қамар модари айём, нигоро,
монанди ту моҳе.
Ҷайҳот, ки дар даври Қамар занг барорад
оинаи рухсор,
Он дам, ки барорам зи дили сӯхта, ёро,
3-ин воқиа оҳе.
Аз ҳоли парешони Камолат хабаре нест,
жайҳот! Чӣ тадбир?!
Он кист, ки тақрир кунад ҳоли гадоро
дар ҳазрати шоҳе?

Л У Ғ А Т

Абир – навъе аз хушбӯиҳои хушки сиёҳ.

Абтар – бефоида, парешон.

Абӯчаҳл – лақабест, ки Паямбар (а) ва мусалмонони нахустин ба Амр ибни Ҳишом ибни Муғира мулаққаб ба Абулҳакам, ки бо ислом муҳолифат меварзид, дода буданд.

Ав адно – чузъе аз ояти 9 аз сураи «Аннаҷм» дар Қуръони карим аст, ки маънояш «наздиктар» будааст. Дар «Тафсири Ҳусайнӣ» макоми «наздик шудани Паямбар (с) ба ҳазрати Аҳадият дар шаби меъроч» маънӣ шудааст. Макоми қурби бандагони одӣ дар дунёи зоҳир ба василаи сачдаи сидқӣ ба Ҳақ ҳосил гардад. Муроди Камол ҳам дар шеъри марбут ба «ав адно» мешояд, ки ҳамин бошад.

Авқот – *ҷамъи* вақт.

Ағёр – шахсони ғайр, бегонагон.

Адам – нестӣ, нобудӣ; *муқобили* вучуд.

Адас – наск (навъе аз ғалладона).

Аёз – номи ғуломи хоси Султон Маҳмуд, ки дӯсташ медошт.

Айн-ул-яқин – аз мақомоти сегонаи маърифати Ҳақ дуоҷуаш аст.

Азал – аввали аввалҳои замон.

Азимат – кӯч бастан.

Айш – маишат, зиндагӣ; хушию хуррамай.

Ақдох – *ҷамъи* қадах,

Ал-вузуу салоҳ – таҳорат савоб аст.

Алоик – *ҷамъи* алока.

Ал-чинсу ила-л-чинси ямил – ҳамчинс ба ҳамчинс майл мекунад.

Амома – салла, дастор.

Амроз – *ҷамъи* мараз, бемориҳо.

Алтоф – *ҷамъи* лутф.

Анбоз – рафик, шарик.

Ано кашидан – ранҷ кашидан.

Анфос – *ҷамъи* нафас.

Арбада – чанҷол; ғавғо.

Аринӣ – қавли ҳазрати Мӯсос, ки дар кӯҳи Тур ба Худо гуфта буд:
«Нишонам деҳ ҷамолатро».

Арш – қабати нухуми осмон.

Асас – посбони шабгард.

Асном – *ҷамъи* санам; бути зебо.

Асхоб – *ҷамъи* соҳиб, ёрон.

Аташ – ташнағй.
Ахбоб – чамъи ҳабиб; дӯстдошта.
Ахзон – *чамъи* хузн,
Аъмо – нобино, кӯр.
Байдақ – пиёда.
Басар – биной; чашм.
Баъид – дур.
Бидояти роҳ – ибтидои роҳ, саршавии роҳ.
Биллоҳ ҳабибу таллоҳ – *навъи савганд*, савганд ба Худои меҳру-
 бон.
Бихил – *феъли фармоиш*: бигзор, аз баҳраш гузар; бахшидани гу-
 ноҳ.
Бихишти адн – чаннат.
Боди тоиб – боди пушаймонӣ.
Бурдборӣ – сабру таҳаммул.
Бурқаъ – пардаи рӯпӯш, сатр.
Бухур – *чамъи* баҳр.
Буъд – дурӣ аз Ҳақ.
Ва айзан лаҳ – ва ҳам ўрост.
Вазоиф – чамъи вазифа.
Вақъ – аҳамият, эътибор.
Валлоху аълам биссавоб – Худованд бар ҳар чӣ донотар аст.
Вараъ – парҳезгорӣ, яке аз мақомҳои тасаввуф.
Ваъз – мавъиза, суҳанронии динӣ.
Ваъид – қавлдиҳӣ дар хусуси ҷазо додани касе.
Вачди риёӣ – шӯру шавқи дурӯғин.
Вачҳ – рӯй; тарз; сабаб.
Висоқ – аҳду паймон; хона, манзил.
Вом – қарз.
Ғайрат – саъю кӯшиш; рашк.
Ғамза – ишорати фаттони чашм.
Ғаммоз – чашмакзан; суҳанчин.
Ғаромат – товон; надомат.
Ғолия – таркиби сиёҳранги хушбӯ.
Ғӯр – хом.
Даври тасалсул – тағйирёбии беинтиҳои донистанашаванда.
Дағой – маккорӣ, фиребгарӣ, дурӯяғй.
Дайр – ибодатгоҳи насрониён.
Дақоик – чамъи дақиқа.
Далқ – либоси махсуси сӯфиён, хирка.

Данӣ – пастӣ; пастфитрат.
Дарюза – гадой, садақаталабӣ.
Диранг – таъхир, дермонӣ.
Дорушшифо – шифохона, бемористон.
Дунҳиммат – пастҳиммат, фурумоя.
Дурд – таҳнишини май.
Дурч – хуққа, сандуқчае, ки дар он зару зевар нигоҳ медоранд.
Духтарираз – киноя аз май.
Ёкут – хушнависи машҳури асри сездаҳ.
Ёриғор – ишора ба қиссаи Абӯбақри Сиддиқ ҳамроҳи Муҳаммад (с)
дар ғори Савр, киноя аз дӯсти самимӣ.
Жанда – либоси кухнаву порашуда.
Залла – хӯрданиҳое, ки аз тӯй ё зиёфате меҳмонон бо худ мебаранд.
Зақан – манаҳ.
Заррок – дурӯя, риёкор.
Зербур – кисабур.
Зод – тӯша.
Зуннор – рesmоне, ки ғайримусулмонон дар миён мебастанд.
Зухд – парҳезкорӣ. Аслан, он яке аз мақомҳои поини тасаввуф аст,
ва қасе, ки дар ин мақом аст, ҳоло аз нафси худ нараҳидааст.
Зуфунун – ҳамадон, соҳиби дониши энциклопедӣ.
Зучоч – шиша, оина.
Ибриқ – зарфи майнӯшӣ.
Иксирисаодат – василаи хушбахтӣ.
Иқтидо – пайравӣ.
Илми ладуннӣ – илми ҳудодод.
Инқитоъ – қандашавӣ, буридашавӣ.
Инаб – ангур.
Инбисот – кушодашавӣ; густох шудан.
Иноят – мададгорӣ, лутфу марҳамат.
Инфиол – шармандагӣ, хичолатзадагӣ.
Исмат – иффат, покдоманӣ.
Иснайн – ду.
Истиозат – талаби паноҳ аз Худо.
Ихтилот – омехта шудан.
Иҳонат – хор қардан.
Кавокиб – ситораҳо.
Кавн – олам, дунё; ҳастӣ.
Канзимахфӣ – ҳазинаи пинҳонӣ.
Кашона – кашак.

«Кашшоф» – номи тафсири аллома Замахшарӣ (а.ХІІ).
Кофур – моддаи хшбӯӣ (камфара).
Кунх – умқ.
Кухл – сурма.
Қайсар – лақаби подшоҳони Рум ва Юнон дар замони пешин.
Қалил – кам, андак.
Қаллош – айёш, беному нанг.
Қарзихасан – қарзи бесуд.
Қарин – наздик, ҳамнишин.
Қатил – кушташуда.
Қилода – гулӯбанд, банди гардани ҳайвонот.
Қиронитаҳсин – ба ҳам наздикшавии бехтарин.
Қоиммақом – ҷонишин, ноиб; фарзанд.
Қоба-қавсайн – қадри ду камон.
Қосир – кӯтоҳ, очиз.
Қумош – матои абрешимин, шоҳӣ.
Қурб – наздикшавӣ ба Ҳақ.
Лаззатунли кулли ҷадид – ҳар наверо лаззатест.
Лаъб – бозӣ.
Лочарам – ночор, ногузир.
Маваддат – дӯстӣ.
Мавъуд – (чизи) ваъдадодашуда.
Мағлата – чизи баиштибоҳбаранда.
Мазидинеъмат – афзоиши неъмат.
Мазҳар – маҳалли зухур.
Маймун – хучаста, муборак.
Макнун – ниҳуфта, пинҳондошташуда.
Манозил – *ҷамъи* манзил.
Маорич – *ҷамъи* меъроҷ, дарачаҳои болораванда.
Масмӯъ – шундашуда.
Масокин – мискинон.
Масориф – *ҷамъи* масраф.
Мастур – ба парда пӯшидашуда.
Маъчун – чизи аз чанд модда таркибёфта.
Маҳд – гахвора.
Маҳобат – ҳайбатнокӣ, тамкину виқор.
Маҳомид – хислатҳои ҳамида.
Маҳчур – дар ҳаҷр, дурафтода.
Маълуф – улфат пайдокарда, унсёфта.
Маъоз – паноҳгоҳ.

Милх – намак.
Мисбох – чароғ.
Мичмар – зарфе, ки дар он лахчаи оташ гузошта хушбӯӣ дуд кунанд.
Моида – дастархони пур аз неъмат.
Мосиво – ҳар чизи ғайр.
Мохулиё – *мухаффафи* молихулиё, савдой.
Мубох – чоиз, раво.
Мубтадӣ – оғозкунанда, навкор.
Мувасвис – ба васваса андозанда.
Муваҷҷаҳ – ваҷҳнок, асоснок.
Муғтанам – ғанимат, ғанимат шумурдашуда.
Мудово – даво ва муолиҷа кардан.
Музояқа – дареғдорӣ, тазйик.
Муқбил – соҳибқибол, хушбахт.
Мул – май, бода.
Мултамас – илтимоскардашуда, талабкардашуда.
Муназзах – покиза кардашуда.
Мунтаҳӣ – баинтиҳорасида.
Муораза – баҳс, мубоҳиса.
Мураққаб – либоси дарवेशонаи аз пора дӯхташуда.
Муртоз – риёзатқаш.
Мустағрақ – ғарқшуда, фурурафта.
Мустадом – давомнок, ҳамешагӣ.
Мусталаҳ – ҳамчун истилоҳ бакоррафта.
Мустамеъ – шунаванда.
Муршид – шайх, мурод, пир.
Муътакиф – гӯшанишин, хилватнишин.
Муфарриҳ – фараҳбахш, хурсандиовар.
Мухталит – омезишбанда.
Муҳаввис – соҳибҳавас, соҳибзавк, ҳаваскор.
Муҳаққар – ҳақиршумурдашуда, ночиз.
Муҳовара – гуфтугӯ.
Надам – пушаймонӣ, ҳасрат, афсӯс.
Назарбоз – солике, ки дар ҷамоли зебо нури Ҳақро муоина мекунад.
Насақ – тарз, равиш, тартиб.
Нисийта-л-хут – фаромӯш кардам моҳиро. «Нисятун» аз калима «нисён» гирифта шудааст ва талмех аст ба қиссаи мулоқӣ шудани ҳазрати Мусо (а) бо Хизр. Ояти 60-63, сураи Қаҳф «насиё хутахумо» – яъне, моҳияшонро он ду кас ҳазрати Мусо

бо надимаш Юшаъ ибни Нун форомӯш карданд. Қиссаи мазкур дар ҳадис низ омадааст.

Насх – нест кардан, бекор кардан.

Наузибиллаҳ – аз Худо паноҳ мехоҳам.

Нафаҳот – вазиши бӯйҳои хуш.

Начзӣ, маншакар – қисмати ахири ояти 35 аз сураи «Алқамар».

Тарҷумааш: подош диҳем касеро, ки шукр гӯяд.

Нузул – фуруд омадан.

Обгина – шиша.

Обихайвон – оби ҳаёте, ки Хизр пайдо карда ва бархурдор шудааст.

Олимуссир – доно ба сирҳо, ғайбдон.

Отир – муаттар, хушбӯй.

Ориза – ҳодиса, ранҷ, дард.

Оҷ – устухони фил.

Парвезан – ғирбол, элак.

Пири муғон – киноя аз шайх.

Равза – боғи бихишт.

Равоёх – *ҷамъи* роиҳа, бӯйҳои хуш.

Равоҳ – бегоҳӣ, шом, аввали шаб.

Рамад – дарди чашм.

Рамиму рӯфот – пӯсидаву рехта.

Расос – қалъагӣ, арзис.

Ратблисон – фасеҳзабон.

Ратбу ёбис – тару хушк.

Рутаб – хурмои тару тоза.

Раҷо – умед, чашмдошт.

Раҳн – гарав, ба гарав мондани чизе.

Рашҳа – таровиш.

Риёзат – ранҷ, машаққат.

Ринд – бебок, *дар шеъри ирфон*: мункири зуҳд, ошиқ.

Сабил – роҳ; бахшидашуда.

Сабӯҳӣ – майхӯрии пагоҳӣ барои рафъи хумор.

Савмаа – ибодатгоҳи насронӣён, дар шеъри ирфонӣ умуман ибодатгоҳ.

Саводи чашм – сиёҳии чашм; мардумакӣ чашм.

Сақим – бемор, ранҷур; дармонда.

Сақоҳум раббуҳум – Парвардгорушон онҳоро об диҳад.

Сақфи мақсура – сақфи ҳучраи ибодат, *киноя* аз осмон ҳам ҳаст.

Салламаху-л-Лоҳу ва-абқоҳу – Худо ўро саломат ва ниғаҳ дорад.

Сало – муҳаффафи «айноҳассалоҳ», ба маънии «даъват» аст.

Самак – моҳӣ.
Самоъ – шунидан, аммо дар тасаввуфи амалӣ маросими махсусест, ки дар он раксу шеър суруд иҷро карда мешавад.
Сароча – хонаи хурд, сарочаи дил – хонаи дил.
Сафову Марва – номҳои кӯҳҳои дар Макка.
Саффи ниол – пойгаҳ, сафи охирин.
Сеҳри мубин – афсуни ошкор, киноя аз шеъри асила пурмаъно.
Сиваллах – ба ҷуз Худо.
Сидра – номи дарахтест дар биҳишт.
Соил – суолкунанда; гадо.
Солик – равандаи тариқати тасаввуф.
Солус – риёкор, фиребгар.
Сунъ – офариниш.
Суроҳӣ – шишаи шароб.
Тааттуш – ташнагӣ.
Тазаллум – додхоҳӣ, адолатхоҳӣ.
Тақаббул – пазируфтани, ба уҳда гирифтани.
Такрир – муқаррар кардани, тасдиқ кардани.
Танаъум – дар неъмат будани.
Таносух – якдигарро ботил кардани; тағйир ёфтани замон.
Тарашшуҳ – таровидани, захида баромадани.
Таркаш – тирдон.
Тасдеъ – дарди сар, ташвиш.
Татовул – дароз кардани, таҷовуз кардани.
Тафаъул – фол гирифтани.
Тачаллӣ – ҷилдиҳо, дар тасаввуф ҷило кардани нури илоҳӣ.
Тачарруд – ғӯшанишинӣ, инзиво.
Тунг – зарфи даҳонтанге, ки об ё чизи дигаре ниғаҳ дошта мешавад.
Турра – мӯйи тобида дар канори пешонӣ.
Таярон – парвоз кардани.
Унноб – дарахти челон; киноя аз аз ашки хунин ё лаби сурх.
Уқдаи зулф – гиреҳи зулф.
Ур – бараҳна, урён.
Уҷоч – талх; шӯр.
Уҷулат – шитобзадагӣ.
Файёз – бисёр бахшанда, пурхайр.
Фалоҳ – наҷот, растагорӣ.
Фатил – фатилаи ҷароғ, пилтаи ҷароғ.
Фикратиҷосид – андешаи харобу ботил.
Фитрок – тасмаи чармин.

Фузулӣ – бехудагӯй, фазлфурӯшӣ.
Фусҳат – кушодагӣ, фарохӣ.
Фусӯскунон – тамасхуркунон.
Хазар – сабза
Хай – арақи бадан.
Хамр – май, шароб, бода.
Хамулӣ – бетарафӣ, бехудагӣ.
Харобот – майкада, киноя аз макони маънавии ошиқон.
Хирқаи азрак – чомаи махсуси кабуд, ки сӯфӣ ба бар мекард.
Хоиф – хавфбаранда, тарсанда.
Хуз-ул-илма – илмро бигир, илмро биёмӯз.
Ҳадика – боғ.
Ҳазираи қудсӣ – макони муқаддас, мазор.
Ҳай ба ҳай – маҳалла ба маҳалла.
Ҳарим – ҳудуди аз чашми бегонагон ҳимояшаванда.
Ҳатаб – ҳезум.
Ҳирқат – сӯзиш, сӯхтан.
Ҳорут – фариштае шарикӣ Морут – таълимдихандаи чоду.
Хукка – сандуқча, сандуқчаи ҷавохирот.
Чошнӣ – маза, чашиш, баҳра.
Ҷабал – кӯҳ.
Ҷавви ҳаво – фазои ҳаво.
Ҷадал – муноқиша; кӯшиш.
Ҷаъала-л-ҷанната масвоҳу – ҷояшро ҷаннат гардонад.
Ҷинон – ҷаннат.
Ҷубба – як навъи либос.
Ҷурм – гуноҳ.
Шайъан лил-Лаҳ – чизе барои Худо,
Шаҳна – доруға, посбони шаҳр.
Эсор – бахшиш, нисор қардан.
Эҳтироз – худдорӣ намудан, парҳез қардан.
Эъроз – ҳазар, эътироз.
Ямин – тарафи рост.
Ясор – тарафи чап.

МИСРАЪҲОИ АРАБӢ ВА ТАРҶУМАИ ОНҲО

Аййӯҳа-л-атишону фи-л-води-л-ҳаво.
Эй ташналабон дар водии муҳаббат.

* * *

Қолати-л-аквобу қул қавлӣ лаҳо.
Ҷомҳо гуфтанд, ки сухани маро ба ӯ гӯед.

* * *

Лав ваҷадта-л-хузра айнан ф-антабиҳ,
Кайфа яҳйа-н-нуну фӣ айни-л-бақо.
Ҳар гоҳе чашмаи мусаффоро дарёбӣ, тавачҷуҳ кун,
Чӣ гуна моҳӣ дар чашмаи бақо зинда мемонад.

* * *

Лам таҷид баъдӣ валиян муршидо.
Баъди ман валию муршиде намеёбӣ.

* * *

Аслаҳа-л-Лоҳу шаънаҳу абадо.
Худо ҳамеша барори корашро диҳад.

* * *

Фаҳва моу-л-ҳаёти фиҳи шифо.
Ӯ оби ҳаёт аст ва шифо аз ӯст.

* * *

Фа-фтаҳ абвоб-ал-маонӣ фи-л-Араб.
Ба рӯи Араб дарҳои маонӣ баркушо.

* * *

Ман начо мин кабади-л-ишқи фа мот.
Ҳар касе аз дарди ишқ раҳо ёфт, мурд.

* * *

Ф-ақрау фиҳи рафиу-д-дараҷот.
Бар ӯ «рафиу-д-дараҷот»-ро бихон.

* * *

Қарриба-н-нафса ва қиф би-л-Арафот
Ҷонатро қурбон кун ва дар Арафот вуқуф кун.

* * *

Ло язилла-л-моу нақшан фи-л-ҳаҷар.
Об нақшера дар санг нахоҳад зудуд.

* * *

Лаҳу фӣ кулли мавҷудин аломатун ва осорун.
Дар ҳар мавҷуде аз ӯ аломатеву нишоне ҳаст.

* * *

Фа лав ло ясмау минҳум ҳува-л-мутъим ҳува-р-розиқ
Ва агар ба онҳо гӯш надоданд, Худо таому рӯзирасон аст.

* * *

Маризу-л-ишқи ло яфно би сукри-л-мавти ва-л-ҳаммо.
Бемори ишқ намирад аз кандани ҷон ва тобу таб.

* * *

Насиму-л-вудди юҳйикум, раҳиқу-л-ҳубби юшфикум,
Мина-з-зулмоти юнҷикум бидуни-ш-шамси ва-ш-шориқ.
Насими ишқ шуморо зинда мегардонад
ва шароби муҳаббат шифо медихад,
Аз зулмот шуморо начот медихад бе офтобу сапедадам.

* * *

Лайса илло рақами-л-ишқи ала-л-авроқӣ.
Дар шеъри ман набиштае ба ҷуз ишқ нест.

МУНДАРИЧА

<i>Бадриддин Мақсудов. Чаҳони чон</i>	5
Аз пираҳанат бӯе омад ба гулистонҳо	23
Аз ту як соат чудой хуш намеояд маро	23
Аз ошиқӣ ҳамеша ҷавон аст пири мо	24
Он ки дил дар ҳаваси рӯзи висол аст ўро	25
Ин чӣ маҷлис, чӣ бихишт, ин чӣ мақом аст ин чо	25
Эй хати ту сабзии хони бало	26
Эй равшанӣ аз рӯи ту чашми нигаронро	26
Эй зи ғамат дил ба ҷафо мубтало	27
Эй саропардаи султони хаёлат дили мо	28
Аййуха-л-атшону фи-л-води-л-ҳаво	28
Баъд аз имрӯз ошкоро дӯст медорам туро	29
Бигзор дар он кӯй мани ашкфишонро	29
Бе ғамат шод мабод ин дили ғампарвари мо	30
Ту худ ба гӯш наёрӣ ҳадиси зории мо	31
Ҷоно, зи гарди кӯят пур бод домани мо	31
Чаҳоне пур зи мақсуд асту роҳе равшану пайдо	32
Чашмат аз гӯшаи такво бадар овард маро	32
Чашмат ба ғамза кушт мани бегуноҳро	33
Чашми ту аз ҳад мебарад бо ошиқон бедодро	34
Чашму абрӯи ту гӯянд, ки дар мазҳаби мо	34
Чу зулфи ту буд аз тақассур дуто	35
Чӣ раҳо кунӣ ба шӯҳӣ сари зулфи дилраборо	35
Ҳалол бод майи хулду ҳур зоҳидро	36
Доми дилҳост зулфи дилбари мо	37
Дар чаман мерафт зикри қомати дилдори мо	37
Дил мекашад ба доғи ту ҳар лаҳза синаро	38
Дил бурдию дин, равост инҳо	38
Дилу чон то раҳанд аз банд, бикшо зулфи мушкинро	39
Дилам рафту гум шуд дар он кӯ маро	39
Дӯст медорад дилам ҷавру ҷафои дӯстро	40
Дӯш аз дари майхона бидидем ҳарамро	41
Дӣ, чоштгах, зи чеҳра фикандӣ ниқобро	41
Серӣ набувад аз лаби ширини ту касро	42
Шона зад бод зулфи дилбари мо	42
Шаб суйи мо ҳаваси омадан аст он маҳро	43
Карданд сайд он зулфу рух дилҳои беоромро	44
Каъбаи кӯяш мурод аст ин дили овораро	44

Гар бурӣ чун сари зулф ин сари савдоиро	45
Гар бар дари ӯ судаме рухсори гардолудро	45
Гар ба чустан ёфт гаштӣ ёри мо	46
Моро ба ишқ мекунад иршод пири мо	46
Макаш бар ҳар диле тиру макуш боз аз ҳасад моро	47
Ёр бигзид бевафоиро	47
Он рух набинам, ар набурӣ зулфи пур зи тоб	48
Бо рухи он маҳ ба даъво гар барояд офтоб	49
Чониби мо хуб меояд. Кӣ меояд? Ҳабиб	49
Ҳоли дарди худ муҳиб ҳаргиз нагӯяд бо табиб	50
Дилам аз шамъи рухат дар табу тоб аст имшаб	50
Дил муқими кӯйи чонон асту тан ин чо ғариб	51
Дӯш расидам ба гӯш аз лаби чонон хитоб	51
Рафтам аз даст, мани бесарупоро дарёб	52
Матлаи анвори ҳусн аст он рухи чун офтоб	53
Ман талаб кардам висолаш рӯзу шаб	53
Аз он лаб шунидан ҳикоят хуш аст	54
Аз пеши ман он шӯҳ чӣ таъчилкунон рафт	54
Аз гулистони рухат ҳусни бутон як варақ аст	55
Аз гирия маро ҳонаи чашм об гирифтаст	56
Он чашми нимамаст чаҳоне хароб сохт	56
Он чӣ сарвест, чӣ хушрафторест	57
Он чӣ рӯй аст, ки ҳусни ҳама олам бо ӯст	57
Он рух аз маҳ хучастафолтар аст	58
Он сарв, ки омад бари мо, аз чамани кист	59
Он шӯҳ, ки рафт аз бари мо, боз кучо рафт	59
Он гули нав аз кадомин бӯстон бархостаст	60
Оҳ, ки аз ҳоли дилам ҳабиб надонист	60
Имшаб зи хаёлаш сари мо хоби дигар дошт	61
Эй ки аз зулфи ту хун дар чигари мушки Хитост	61
Ин чӣ хабар чустану пурсидан аст	62
Инчунин мушк дар ҳама Чин нест	63
Инчунин сурати матбӯъ зи чон натвон сохт	63
Ин меваи ширин магар аз боғи биҳишт аст	64
Ин чӣ сарви қад, ин чӣ рафтор аст	64
Эй ибтидои дардат ҳар дардро ниҳоят	65
Эй ба чон ошиқон харидорат	65
Эй рӯйи дардмандон бар хоки остонат	66
Эй зи сад гулбарг нозуктар танат	67

Бо чашми ман ин ашки равонро чӣ фитодаст.....	67
Боз ақлам бурд аз сар кокули мушкини дӯст	68
Бозам ба ноз куштӣ, сад ҷон фидои нозат	68
Ба чини зулфи ту, к-он рашки сурати Чин аст	69
Ба хубон меҳр варзидан чӣ кор аст.....	69
Бар ду рухи ман ду ҷӯйи хун, ки равон аст	70
Бар лаби лаъл хати сабзи ту аз фирӯзист	71
Ба кӯят дил ғуломи хоназод аст.....	71
Ба макру ҳила бар ӯ дастрас чӣ имкон аст	72
Бунафша дастае бар арғавон аст.....	72
Бе ту маро чашми ҷаҳонбин тар аст	73
Бе хидмати ту кас ба ҷаҳон иззате наёфт	74
Бе маҳи рӯйи ту оҳам зи Сурайё бигузашт.....	74
То хаёлатро дилам манзилгаҳ аст.....	75
Туро бо ман сари ёрӣ намондаст	75
Туро ба як-ду хати мусталаҳ фузулӣ чист.....	76
Туро дар кӯйи ҷонон хонае ҳаст.....	77
Туро ду рух ба ду хат фанни дилбарӣ омӯхт.....	77
Ҷоно, ба ҷуз лабони ту оби ҳаёт нест	78
Чашми шӯхи ту ҳар киро куштаст	78
Чашми мусулмонкуши ту кофари маст аст	79
Чашмам зи хаёли ту пур аз нури таҷаллист	80
Ҳалқа бар дар мезанад ҳар дам хаёли рӯи дӯст.....	80
Хоки дарат ба чашми ман аз сад чаман беҳ аст	81
Харобаи дили ман пур шуд аз муҳаббати дӯст	81
Хатат чу Хизр ба оби ҳаёт наздик аст	82
Хатат сабзу лабат мушки гулоб аст.....	82
Доғи ишқат бар рухи ҷонҳо нишони давлат аст	83
Даромад аз дари арбоби хирқа ногаҳ дӯст	83
Дарди ту беҳ аз давост, эй дӯст	84
Дарди ту замон-замон фузун аст	85
Дард, к-аз дил хост, дармонеш нест	85
Дарди ман гӯед бо ёрон, ки дармон ёфт нест.....	86
Дар сари зулфи ту танҳо на дили шайдо рафт	86
Дар сари занчири зулфи ӯ дили девона рафт	87
Дар сина маро ғайри ту ҳамхона касе нест	87
Дар сафи дилҳо ғами ту садрнишин аст	88
Дар илми муҳаққикон ҷадал нест	89
Дар кӯйи ту хуни мижа хайлест, ки сайлест	89

Дар гулистонҳо тамошое беҳ аз рӯйи ту нест.....	90
Дил аз он ғамза қавӣ шокиру бас хушнуд аст	90
Дил беҳ аз васли руҳат дар ҷон таманное наёфт	91
Дил ба ёди зулфи ӯ бар хеш печидан гирифт	92
Дил дар талабат ҷаҳони ҷон ёфт	92
Дил з-они тусту дида, бад-инам низоъ нест	93
Дил з-они ту шуд, навбати лутф асту иноят	93
Дил зи дастам ба талабкориӣ ёре рафтаст	94
Дил зи зулфу холи хубон тираву ошuftа аст.....	94
Дил зинда шуд аз бӯйи ту, бӯйи ту маро сохт	95
Дили сахтат ба сандон сахт ёр аст	95
Дил сифати лаъли ту дар зулф гуфт.....	96
Дил қиблаи худ хоки сари кӯйи ту донист	97
Дили мо бурдию рафтӣ, на чунин мебоист.....	97
Дилам бад-он ки ту мехонияш ғулом, хуш аст.....	98
Дили ҳар кӣ бемори ӯ шуд, х(в)аш аст	98
Дур аз Худост хоча, магар беиродат аст.....	99
Дӯстон, гар кушт моро дӯст, мо донему дӯст.....	99
Дӯст дар ҷону нест з-ӯ хабарат	100
Дида дар рӯят ба умре бо хаёле қонеъ аст	101
Рухсори дилфурӯзат хуршеди безавол аст.....	102
Рӯзгорест, ки ҳечат назаре бо мо нест	102
Рӯзе, ки маро нозу итобат баҳисоб аст	103
Рӯйи ту қиблаи муноҷот аст.....	103
Зоҳидон камтар шиносанд, он чи моро дар сар аст.....	104
Зи ишқат бекасу мискинам, эй дӯст.....	105
Зи кӯят ба фирдавси аъло дарест	105
Зулфи ту аз ғолия мушкинтар аст	106
Зулфи камандафканат иқлими ҷон гирифт	106
Зулфи маъшуқ саркаш афтадаст	107
Сокӣ, лаби ту як қарам аз ман дарег дошт.....	107
Сари зулфи ту дузди дилҳои мост.....	108
Сарв пеши қаду болои ту дидам, паст аст	109
Сарви қаддат равон, лабат ҷон аст.....	109
Сарви моро қадду болое хуш аст	110
Саре, ки пеши ту бар остони хидмат нест	110
Саги кӯяш ба ман дар банди ёрист.....	111
Суоли бӯс, ки қардам, маро ҷавоб фирист.....	111

Шӯхчашме хонумони мо ба яғмо бурду рафт	112
Шаҳиди теғи ишқат бегуноҳ аст	113
Сӯфӣ, ки зи чашми ту барад ҷон ба саломат	113
Таъби латиф донад лутфи лабу даҳонат	114
Орифи пинҳон зи пайдо хуштар аст	114
Ошиқон, дардаш талаб дорам, маро ҳамдard кист	115
Ошиқи бедардро бар дари ӯ бор нест	115
Ошиқам бар ту ба ошиқ куштанат	116
Ошиқам бар дилбаре, бо кас чаро гӯям, ки кист	117
Ачаб, он дилбари ҷоду кучо рафт	117
Ишқи ту саросар ҳама сӯзу ҳама дард аст	118
Ишқи туву тавба обгинаву санг аст	118
Ишқ дар тинати дилҳо намак аст	119
Илму такво сар ба сар даъвост, маъно дигар аст	119
Умрест, ки бо ӯ дили мискин нигарон аст	120
Аҳди ту сусту ваъдаҳо хом аст	121
Ид шуд, хоҳем дидан моҳ, яъне рӯи дӯст	121
Ғорати чашми ту моро муфлису бечора сохт	122
Ғамат дорам, маро шодӣ ҳамин аст	122
Ғамат реҳт хунам, шаҳодат ҳамин аст	123
«Коф»-и қуфри мо зи «то-ҳо» бартар аст	123
Кас чораи дарди мани бечора надонист	124
Гар ҷониби муҳиб назаре аз ҳабиб ҳаст	125
Гарчи аз борони дида хоки он кӯ пургил аст	125
Гар ҳоли ман ба дӯст на имкони гуфтан аст	126
Гар зоҳиди камхора муҳаббат начашидаст	126
Гар сурати Чин бо руҳи хуби ту ба даъвост	127
Гар ишқи ту доғи ҷонгудоз аст	128
Гар қасди хуни мост, пас аз дил рабуданат	128
Гар кушандам ба ғамза чашмонат	129
Гар маро аз назар андохтӣ, он ҳам назарест	129
Гар ёр табиби дарди ман нест	130
Гар ёри маро бо мани мискин назаре нест	131
Гуфтӣ: Аз они мост дилат. Ҷон аз они кист	131
Гуфтӣ, аз пешам бирав, бигзар зи ҷон, – гуфтию рафт	132
Гул аз пироханат бӯе шундаст	132
Гул ба сад лутф бидид он бару пиндошт, тан аст	133
Гул шукуфту боз нав шуд ишқи мо бар рӯи дӯст	133
Гул лофи хусн бо руҳи он сарвақад задаст	134

Гуле чун сарви мо дар ҳар чаман нест.....	135
Ганчию туро бе талабидан натавон ёфт.....	135
Гӯ, халқ, бидонед, ки дилдори ман ин аст.....	136
Лаби ту нукли ҳаётам ба коми ҷон андохт.....	136
Мо ба куфри зулфи ӯ дорем имоне дуруст.....	137
Мо дар ин даёр фитодем ҳам аз рӯзи аласт.....	137
Мо диле дорему он бар дилбаре хоҳем баст.....	138
Моро на ғами нангу на андешаи ном аст.....	139
Моҳ дар хусн ба рухсори ту хешованд аст.....	139
Маҷлис муаттар асту ба он вақти мо х(в)аш аст.....	140
Маро аз чашми ту нозе ниёз аст.....	140
Маро бо ту нуқлу шароб орзуст.....	141
Маро бар рух аз дида хун омадаст.....	141
Маро бе меҳнати ӯ роҳате нест.....	142
Марди бедард марди ин раҳ нест.....	143
Марди ишқи ту ба ғам ҳамдард аст.....	143
Масти он чашмему боз он чашм меҷӯем маст.....	144
Машнав, ки маро беҳ зи ту ёри дигаре ҳаст.....	144
Матлаъи хусну ҷамол аст офтоби рӯи дӯст.....	145
Ман нахоҳам зи каманди ту наҷот.....	145
Ман ба шатранчи ғамат ҷону ҷаҳон хоҳам бохт.....	146
Маҳ лофи хусн зад, натавон раҳ бар ӯ гирифт.....	147
Маҳро зи тоби хусни ту ҳар шаб қиёмат аст.....	147
Нест ғайр аз ту дастгир, эй дӯст.....	148
Нест моро ба ҷуз он ҷону ҷаҳон дарбоист.....	148
Нест маро дӯсттар аз дӯст дӯст.....	149
Нест масмӯъ, он ки гуфтӣ, бо ту моро ҷанг нест.....	149
Васли бутони хонабарандозам орзуст.....	150
Ҳар тир, ки бар синаам он фитнагар андохт.....	151
Ҳар киро нақши хату холи ту дар хотир нест.....	151
Ҳар кӣ аз дарди ту маҳрум бувад, бемор аст.....	152
Ҳар кӣ туро ёфт, давлати ду ҷаҳон ёфт.....	152
Ҳар кӣ дар олам кам аз як лаҳза дур аз ёр зист.....	153
Ҳазор шукр, ки он чашми пурхуморам кушт.....	153
Ҳаваси ёр гар озори дили афғор аст.....	154
Ҳеч ақли хурдабин нақши даҳонат дарнаёфт.....	155
Ёди бӯси чун мане ҳайф аст, гуфтӣ, бар забон-т.....	155
Ёр аз ситеза кинаи ёрон ба чид гирифт.....	156
Ёр бар хони малоҳат намаки хубон аст.....	156

Ёр наздик омаду аз хеш моро дур сохт	157
Дил, ки шуд з-он зулф савдоимизоч	157
Гар он ғамза хоҳад зи туркон хироч	158
Чу шамъи рӯз барафрӯхт аз насими сабох	159
Хатат, ки бар хати Ёкут мениҳам тарчех	159
Зи ман, ки ошику риндам, мачӯй зухду салоҳ	160
Эй сабо, чанд равӣ бар дари чонон густох?	160
Он чигаргӯша зи хуни дили мо бас накунад	161
Он чи ту дорӣ ба ҳусн, моҳ надорад	161
Онро, ки бар забон сифати рӯйи ӯ равад	162
Он сарви ноз рафт ба гулшан, назар кунед	163
Он шӯх ба мо чуз сари бедод надорад	163
Он маҳ, зи бутон гӯйи латофат ба зақан бурд	164
Онҳо, ки лаби чун шакаристони ту ёбанд	164
Оҳанин чони маро, к-аз ғусса тобе медиҳад	165
Аз бод сари зулфат як рӯз парешон шуд	166
Аз парда ҳар кӣ рӯят як рӯз дида бошад	166
Аз ту чашмам чу хатат кай тарафи маҳ бошад	167
Аз лабаш ҳар гаҳ, ки хоҳам ком, дашноме диҳад	167
Аз лаби ӯ сухане чун ба забон меояд	168
Афтод дил аз пою надонам зи чӣ афтод	168
Агар вазифаи дардат замон-замон нарасад	169
Имшаб он маҳ ба висоқи кӣ фуру меояд	170
Имшаб он моҳи дилафрӯз ба меҳмони кӣ буд	170
Аҳли дил зулфи дарозат риштаи чон гуфтаанд	171
Эй хуш он дам, к-аз ту бӯе бо дилафгорон расад	171
Эй гули нав, зи туам бӯи касе меояд	172
Эй маро дар ҳачри рӯят чашми тар чун сар сапед	172
Бод гулбез шуду бар сари гул жола чакид	173
Боде, ки нест аз сари кӯйи ту, нест бод	174
Боз ин дили ғамдида ба доми ту дарафтод	174
Боз тири ғамзайи ӯ бар дили мо кай расад	175
Боз ид омаду лабҳо зи тараб хандон шуд	175
Боз гул доман ба дасти ошикони худ ниҳод	176
Бо суруду оху нола меравад ашкам чу рӯд	177
Бо орази ту зулф дам аз нақши Чин занад	177
Бо манат лутф чуз ситам набувад	178
Бо мани дурдкаш сабӯ бидиҳед	178
Ба халқае, ки зи зулфат сабо хабар бибарад	179

Ба холи лаб хати сабзат қаробате дорад	179
Ба хонае, ки чунин меҳмон фуруд ояд.....	180
Бар дил аз ғамза хаданге задӣ, он ҳам гузарад	181
Бар азизон ғамзаи шӯҳи ту хорӣ мекунад.....	181
Ба рӯйи дӯст, ки рӯяш ба чашми ман нигаред	182
Бас шуд зи тавба моро, бо пири мо кӣ гӯяд.....	182
Ба маҷлисе, ки зи рӯйи ту парда баргиранд.....	183
Бӯйи хушат чу ҳамдами боди саҳар шавад.....	184
Бе ту маро зиндагӣ ба кор наёяд	184
Бе лабат дар чигари ташналабон об намонд.....	185
Бемори туро кас натавонист даво кард.....	185
Бемори ишқ чуз лаби ӯ орзу накард.....	186
Бе ёди ту ушшоқ диле шод наёбанд.....	186
Париро дилбарӣ чандин набошад	187
Пеши руҳи ту дида париро накӯ надид.....	188
Пеши рӯйи ту моҳро чӣ вучуд.....	188
То дилам наззораи он қомати зебо накард.....	189
То руҳат равшании дида нашуд	189
Туро раҳме ба он чашмон агар бошад, аҷаб бошад.....	190
Чону лабаш аз субҳи азал ҳамнафасонанд.....	191
Чароғи рӯйи ту бар офтоб мечарбад	191
Чаро насими сабо хоки по-ш месипарад.....	192
Чашмат ба саъйи ғамза дари фитна боз кард.....	192
Чашми ту илтифот ба мардум намекунад.....	193
Чашми туам ба ғамзаи хунхор мекушад	193
Чашмаш раҳи ақлу сабру чон зад.....	194
Чашми шӯҳат дили ошиқ ба ҳавас мегирад	195
Чу ёр зистан аз аҳли дард напсандид.....	195
Чӣ кам шавад зи ту, эй маҳ, ки бар манат гузар афтад.....	196
Ҳадиси ҳусни ӯ чун гул ба дафтар дарнамегунчад.....	196
Ҳалқае пеши руҳ аз турраи он маҳ во шуд	197
Хонаи дида зи дидори ту равшан бошад	197
Хабаре зи ҳеч қосид зи диёри ман наёмад.....	198
Хати ту гирди лаб амдо набошад.....	199
Хушо ғаме, ки ба рӯям зи рӯйи ӯ ояд.....	199
Дар суҳбати дӯст чон нагунчад.....	200
Дар ишқи ту тарки сар чӣ бошад	200
Дар ғами дилдор касро ин дилафгорӣ мабод.....	201
Дузди дилҳост сари зулфи ту, з-онаш бастанд.....	201

Дигар накнем, гуфтӣ, бар ту бедод.....	202
Дилбар чӣ зуд хат ба руҳи дилситон кашид.....	203
Дил ҷароғест, ки нур аз руҳи дилбар гирад	203
Дил дар талабат рӯй ба саҳрои ғам овард	204
Дил зи дорухонаи дардат даво дорад умед.....	204
Дили ғамдида шикоят зи ғами ӯ накунад	205
Дил кучо шуд, хабараш ғамзаи ӯ медонад	205
Дил, ки аз дарди ту пур шуд, ноларо чун кам кунад.....	206
Дили гармам зи ту бар оташи ғам сӯхта бод.....	207
Дили ман бори ҷафои ту на танҳо бикашад	207
Дили ман бе ту дигар дидаи бино чӣ кунад	208
Дили ман суҳбати дилдори дигар металабад	208
Дӯстонам сағи ту мехонанд	209
Дӯш боди саҳарӣ зулфи ту меафшонид.....	209
Дӯш ҷашмам зи фиरोқи ту ба хун тар мешуд	210
Дӯш дар хонаи мо моҳ фуруд омада буд.....	211
Дӯшам хаёли рӯи ту дар сар фитода буд.....	211
Дӯшам дил аз ғами ту бар оташ ҳаметапид.....	212
Дӯшам зи қибла рӯй бар он остона буд.....	212
Дӯшина аз ӯ кулбаи мо шохнишин буд.....	213
Дӯшина хаёлат ҳама шаб мӯниси мо буд	213
Дӣ хиромон ба раҳе ёр маро пеш омад.....	214
Рухат гулбарги худрӯ менамояд	214
Руҳи ту дидаму зоҳид наметавонад дид	215
Руҳи ту нур ба моҳи тамом мебахшад.....	216
Рухе чунин, ки ту дорӣ, кадом маҳ дорад	216
Рӯи ту ба ҷуз оина дидан кӣ тавонад.....	217
Рӯи ту дидам, суҳанам рӯй дод.....	217
Рӯят ба чунин дида тамошо натавон кард	218
Рӯи чун моҳи ту ҳар гоҳ, ки дар ҷашми тар ояд	218
Раҳ кушуданд, бор барбандед.....	219
З-он пештар, ки дида ҷамоли ту дида буд	220
З-он миён ҳеч агар нишон бошад	220
Зоҳид аз рӯи ту то чанд маро тавба диҳад.....	221
Зоҳиди бориқбин лабҳои борики ту дид	221
Зи барги гул, ки насими абир меояд.....	222
Зи хони васли ту то бо мани гадо чӣ расад	222
Зи сӯзи ҷони ман он бевафо чӣ ғам дорад.....	223
Зи ғамзаҳои ту чандон ки ноз меборад.....	224

Зи мастӣ чашми ӯ харгиз ба ҳоли мо намеафтад	224
Зи моҳтоби ҷамолат зи моҳ тоб равад.....	225
Сари зулфат намехоҳам, ки дар дасти сабо афтад.....	225
Сари моро нарасад ин, ки ба пойи ту расад.....	226
Сарв агар з-он қаду рафтор ба болост зиёд	226
Сарвро ҳар кӣ рост мегӯяд	227
Сарви саҳӣ дар бӯстон чандон ки боло мекашад.....	228
Шаб, ки дар хилватам он шамъи шакарлаб бошад.....	228
Шабе, к-аз оташи ишқи ту чонам сӯхтан гирад.....	229
Шабе, ки рӯйи ту моро чароғи маҷлис шуд.....	229
Шӯҳӣ аз чашми ӯ аҷаб набувад.....	230
Сабо зи дӯст паёме ба сӯйи мо овард.....	230
Ошиқон дарди туро давлати афзун хонанд.....	231
Ошиқон рӯйи туро нури мусаввар хонанд.....	232
Ошиқон толибу соҳибназарон дар коранд.....	232
Ошиқон, қиссаҳои нав шунавед	233
Арафоти ишқбозон сари кӯйи ёр бошад	233
Ишқ бар оташ ниҳод дафтари буду набуд	234
Акси рӯят чун фитад дар об, об аз худ равад	235
Андалебе мезанад бар гул навое, бишнавед	235
Ид меояду мардум маҳи ну(в) металабанд	236
Ғубори хоки дари ӯ чу дар хаёл оред.....	236
Фараҳ ба синаи пурғусса бе ту чун ояд	237
Қадах ба даври лабат пур зи хун диле дорад.....	238
Қалам саҳифаи шавқ ар ҳазорбора нависад.....	238
Қадам нозу танаъум ба завқи он бирасад	239
Касе, ки дарди ту хоҳад дилаш, даво чӣ кунад.....	239
Камтарин гарде маро, к-аз дидаи гирён фитод.....	240
Гадои кӯйи туро подшоҳ мехонанд.....	240
Гар он маҳ дар закоти ҳусн мискинтар гадо чӯяд	241
Гар ба санги ситамам ишқи ту дандон шиканад.....	242
Гар туро аз ситаму ҷавр Худо тавба диҳад.....	242
Гарчи сарви чаман аз об равоне дорад.....	243
Гар дарди ту бар ҳабиб бошад	243
Гар дил зи ҷаври зулфи ту афгон кашида буд	244
Гар дилам дар зулф пинҳон кардай, пайдо шавад	244
Гар дам занам бе рӯйи ӯ, шарм оядам аз рӯйи худ.....	245
Гар маҳ ба замин бошад, он зухрачабин бошад	246
Гулро ба даври рӯйи ту кас бӯ намекунад	246

Гирам, ки аз ту бар мани мискин чафо равад.....	247
Лаб ар ин асту гуфтор ин, шакар боре чӣ мегӯяд?.....	247
Лабаш ҷони ошиқ ҳавас мекунад.....	248
Мо бисоти некномӣ боз тай хоҳем кард.....	249
Моро ба пойбӯси ту гар дастрас бувад.....	249
Моро дигар бар он дар хоби шабон набошад.....	250
Моро шаби финоқ кучо хоб мебарад.....	250
Моро гуле аз рӯи ту чидан нагузоранд.....	251
Моро ҳаваси масчиду саччода набошад.....	252
Мо зи кӯи ёри худ бе худ гузар хоҳем кард.....	252
Маро бе ту аз дида хун меравад.....	253
Маро бе ту осудаҳолӣ набошад.....	253
Маро зи пеш бирондӣ, чафо ҳамин бошад.....	254
Маро зи хоки раҳ он маҳ хамеша кам дорад.....	254
Маро зи суҳбати ёрон чӣ кор бикшояд.....	255
Маро лутфи рафтораш аз роҳ бурд.....	255
Макун бимам, ки шамшери рақиби мо бурон бошад.....	255
Ман ба дарди худ хушам, ҷони маро сикҳат чӣ суд.....	257
Ман бар сари он кӯ ба чӣ қорам, ҳама донанд.....	257
Маҳ бо руҳи ту худро бе вачҳ меситояд.....	258
Маҳ талъати туро ба тамомӣ ғулом шуд.....	258
Маҳи ман, ид шуд, муборак бод.....	259
Маҳи номехрубони ман вафодорӣ намедонад.....	259
Мебаранд аз ту чафо бесарусомоне чанд.....	260
Нахли маданӣ самар баровард.....	261
Номи маҳ бурдам шабе, рӯи туам омад ба ёд.....	261
Нахоҳам ман, ки кас бо он шакарлаб ҳамнафас бошад.....	262
Надорад он даҳон, гуфтам, нишон. Гуфто: Чунон бошад.....	262
Нуктаи доираи лутф даҳони ту бувад.....	263
Навбаҳорон зи гулам бӯи ту хуш меояд.....	264
Нури чашме бари соҳибназаре меояд.....	264
Нури чашмӣ, зи ту моро назаре мебояд.....	265
Варақи рӯи ту ушшоқ накӯ мехонанд.....	265
Васли ӯ монда, чаро давлати дунё талабед.....	266
Вақте мурид буд дил, акнун ғулом шуд.....	267
«Ҳидоя» хондию ҳечат ҳидояте нарасид.....	267
Ҳар шаб, ки аз ту сӯхтае оҳ баркашад.....	268
Ҳар қатра хун, ки аз мижа бар рӯи мо чакад.....	268
Ҳар кучо бо ёди он лаб маҷлисе анҷехтанд.....	269

Ҳар кучо зикре аз он абрӯи пурхам меравад	270
Ҳар касе дар ҳарами васли ту маҳрам нашавад	270
Ҳар кӣ дар роҳи ту аввалқадам аз хеш бурид	271
Ҳаргиз ба бод зулфи худ он маҳ раҳо накард	271
Ҳар гул, ки зи хоки ман бирӯяд	272
Ҳазор бор фузун нози ӯ гарам бидушад	273
Ҳазор сарв, ки дар ҳадди эътидол барояд	273
Ҳама умр аз ту ба ман бӯи вафое нарасид	274
Ҳама касро назаре аз ту таманно бошад	274
Ҳеч он даҳони ширин касро аён набошад	275
Ёр агар чорагари ошиқи бечора шавад	276
Ёр чандон ки қафо чусту дилозорӣ кард	276
Ёр дар зери лаб чу ханда кунад	277
Ёди рӯи ту чу дар хотири мо мегузарад	277
Ёр сар меҳодад аз ман, хоҳамаш гардан ниҳод	278
Ёр ғуруре ба ҳусни хеш надорад	278
Ёри мо сарви баланд аст, бигӯем баланд	279
Ёр ҳар дам зи мани хаста чаро меранҷад	279
Як чашм задан чашми ту бе ноз набошад	280
Эй ба зулф аз шабравон айёртар	281
Эй маҳ ғуломи рӯи ту, ҳар чӣ тамомтар	281
Бо рӯи ту чист чаннату ҳур	282
Бибояд бар он дида бигрифт зор	282
Бар сари кӯи ту гар будӣ маро роҳи гузар	283
Барфуруз имшаб ба талъат маҷлис, эй моҳи мунир	284
Ту он шоҳи гулӣ, эй шӯҳ дилбар	284
Чашми ту, ки дошт хоҳи бисёр	285
Чандон бигирям бар дари он бевафо шому сахар	285
Чехраам дида чӣ ҳосил, ки ба хун кард нигор	286
Хоки пойи туам он рӯз, ки омад ба назар	287
Хуш насимест бӯи суҳбати ёр	287
Дорам андак рӯшноӣ дар басар	288
Дардо, ки умр рафту накардем ҳеч кор	288
Дил дигар ғам дорад аз ту, чон дигар	289
Дил рафту намонд ақлу тадбир	290
Диле дорам зи чашмат нотавонтар	290
Зихӣ, чу Каъба туро сад ҳазор сар дар дар	291
Гар қабули ту фитад аз мани бедил сару зар	292
Маро гӯй: Бимир, аз ман чӣ тақсир	292

Магир тарки чафову бикун чафои дигар	293
Мани гирён чй кунам з-он мижаву ғамза ҳазар	293
Мехурад хунам ба шӯҳй шоду хандон он писар	294
Орзу бурдаам, ки чашми ту боз	295
Он ки андохт зи поям чу сари зулфи дароз	295
Бо чашми хуш, эй шӯҳ, маро чанг маяндоз	296
Ба даъвии қадат сарви сарафроз	296
Чу ишқ омад, эй ақл, хезу гурез	297
Дареғ аз чаврат омад, аз чафо низ	297
Рафт умру нашуд он шӯҳ ба мо ёр ҳанӯз.....	298
Сари ман хоки поят боду ҷон низ.....	298
Кушт чашми туам ба шеваву ноз.....	299
Гули рухсори туро вақти тамошост ҳанӯз.....	300
Моро ба чй ҷурм аз назар андохтай боз	300
Маҷлиси мо ба ҳузури ту ҷунон аст имрӯз	301
Мижа тез асту ғамза тезу ту тез.....	301
Нест аз шавқи ту ҷонро на гузиру на гурез.....	302
Ёр берун нашуд зи хона ҳанӯз	303
Аз ёр дину дунё бошад муроди ҳар кас	303
Ту зи мо васфи он ҷамол мапурс	304
Хаёли холи лабаш мекунам ба хоб ҳавас	304
Дорам ман аз ҷаҳон ғами ёре, ҳамину бас	305
Дили ман талабгори ёр асту бас	305
Соқй, ба май барафрӯз имшаб ҷароғи маҷлис.....	306
Гар ба масҷид наравам, қиблаи ман рӯйи ту бас.....	307
Гуфтамаш: Номи ту? Гуфто: Аз маҳи тобон бипурс.....	307
Ману дардат, маро даво ин бас	308
Он ғамза чу аз реши дил озурд сари неш	308
Он ки зи бегунаҳкушй нест даме надоматаш	309
Он ки мехонанд мардум мардуми чашми манаш	310
Ба хоб он лаъли майгун дидаам дӯш	310
Ба мутриб шаб чй хуш мегуфт чангаш	311
Чй гуфт бо ту, шунидй рубобу уд ба гӯш.....	311
Дорад ба сачда шабҳо маҳ рӯй бар заминаш.....	312
Доли зулфу алифи қомату мими даҳанаш	313
Дило, насими саодат вазид, ҳозир бош	313
Дил, ки дилдоре надорад, дил нашояд хонданаш	314
Дили мискин, ки мебинй аз ин сон бе зару зӯраш	314
Рафт ёри ману бигзошт маро бо дили реш	315

Рафтӣ зи барам оқибат, эй шӯхи ситамкеш	316
Сарв девона шудааст аз ҳаваси болояш.....	316
Шӯхе, ки кушад ошиқ, наздики ман оредаш	317
Касе, ки дил тарафи зулфи ёр мекашадаш.....	317
Гар зулфи дароз афканӣ аз тарфи буноғӯш	318
Гунаҳи дида гар он аст, ки кардам ниғаҳаш.....	319
Лаб мегазад, чу чашм кушоям ба диданаш.....	319
Мо ба шодии чаҳоне нафурӯшем ғамаш.....	320
Мо ба фарёд омадем аз нолаи шабҳои хеш.....	320
Маро ба гуфти касон чун қалам марон аз пеш	321
Май мерасад аз боғ, ба хидмат бираседаш	322
Нишони шабравон дорад сари зулфи парешонаш	322
Ёри хирмансӯзи ман, гӯ, рӯи гандумгун бипӯш	323
Ба нийяте, ки бар он дар барем сачдаи хос.....	323
Кучо кунанд ба теғ аз ту ошиқон эъроз	324
Дорем, соқие, ҳаваси ишрату нишот.....	325
Касе, ки дӯст надорад, зи ҷон надорад ҳаз	325
Дил чӣ кунад сайру тамошои боғ.....	326
Канори обу лаби чӯйбору гӯшаи боғ	326
Ёр биншаст ба маҷлис, бинишонед чароғ	327
Эй хатат хубу узорат нозуку лабҳо латиф	328
Дар заврақи ҳаёт аст ҷони рақиб хоиғ	328
Зихӣ, бидояти ҳусни хатат ниҳояти лутғ	329
Ба масҷид ҳафтае аз ту кучо як сачдаи лоиқ	329
Табиби ишқ ба хун, гӯ, бисоз шарбати ошиқ	330
Зи ҳасрат хок шуд ин чашми намнок.....	331
Агарчи дур бувад маҳ зи ту ба сад фарсанг.....	331
То раге меҷунбадам дар тан чу чанг	332
Зи рӯям вақти куштан меравад ранг	333
Эй варақи гули биҳишт аз руҳи нозукат хичил	333
Ба зулғу холи ту кардем хуни хеш сабил.....	334
Бе ту маро хобу ҳаёли висол	334
Парӣ ба ҳусну латоғат надошт бо ҳама ҳол.....	335
Зоҳиди шаҳрам зи риндӣ мекунад ҳар дам суол.....	336
Сарв моил ба қадӣ туст, чӣ хочат ба далел.....	336
Гар чашми шӯхи туст ба ошиқкушӣ масал.....	337
Лоғи риндӣ мазан, эй зоҳиди покизахисол	337
Маро гӯянд, ошиқ карду бедил	338
Нест касро ба ҳусни рӯи ту қил	339

Он даҳонро ба ду лаб қанди муқаррар гуфтем.....	339
Аз лаби ӯ то хабаре ёфтем	340
Аз лабу зулфи ӯ нишон ҷустаму бозёфтам.....	340
Бо ту аз дил нишона ёфтаам	341
Боз дар он кӯ гузаре ёфтам	342
Боз дар ишқи яке дил ба ғуломӣ додам	342
Боз майи беҳудӣ ба рӯйи ту х(в)ардем	343
Бихамдиллаҳ, ки дигар бор рӯйи дӯстон дидам	343
Ба дарди ту ҷуз нола ҳамдам надорам.....	344
Ба ҳолат нисбати мушки Хито кардам, хато кардам.....	345
Баромад ҷон зи шавқи он даҳонам	345
Басе дард аз ғами ишқат кашидам	346
Бикуш ба ноз маро, эй ба ғамза офати мардум	346
Бигзор, то ба гулшани рӯйи ту бигзарем.....	347
Биё, соқӣ, ки беҳи ғам ба даври гул барандозем.....	348
Бе ту нафасе, ки зинда монам	348
Пеши руҳи ту маҳро ҳусне ҷунон надидам	349
Туро бар дидаи ман ҷост гуфтам	349
Туро чун ҷашми худ дигар ба мардум дид натвонам.....	350
Туро дар дил вафо бошад? Надонам.....	351
Туро шӯҳи андаквафо гуфтаем	351
Туро, ки ҳаст зи соид ду остин пурсим	352
Туро гар бевафо гуфтам, ҷӣ гуфтам	352
Ҷаро ранҷид ёр аз ман, гуноҳи худ намедонам.....	353
Ҷӣ хуш буд он шабе, к-аз дар даромад ёри маҳрӯям	354
Ҷӣ хуштар давлате з-инам, ки як дам бо ту биншинам.....	354
Ҷӣ ранҷам аз ту, гар куштӣ ба нозам.....	355
Ҷуқуқи нозу итоби ҳабиб ман донам.....	355
Ҷоли лаби туст доғи ҷонам.....	356
Дил бирафт аз дасти мо, танҳо на дил, дилдор ҳам	357
Дил зи ҷашми ӯ ба нозе маст шуд, беҳеш ҳам	357
Дил гирифт аз бутони маҳрӯям	358
Дил нест ба дастам, бари дилбар ҷӣ фиристам	358
Дӯш орзуе шикаста будам.....	359
Дӯш бо худ тарона мегуфтам.....	360
Рух бипӯшиду ҷигар месӯзадам.....	360
Рухат рашки қамар гуфтем, гуфтем.....	361
Рӯят гули сероб нагӯем, ҷӣ гӯем	362
Зери лаб қанди муқаррар суҳанатро гуфтам	362

Соқй, биёр шишаи май, то ба ҳам х(в)арем	363
Солҳо шуд, ки дар такупӯем	363
Саҳар хурӯшкунон бар дарат гузар кардем	364
Сар бар дари туам, бинигар сарбаландиям	365
Сари зулфи ту кард охир ба савдое гирифторам	365
Сар, ки дар пойи ту бинҳодам, аз он бардорам	366
Шаб чу зи ҳасрати рухат рӯй ба моҳ кардаам	366
Шӯхчашмем кашад дил, ки кушад аз нозам	367
Сухбати ошиқу ҳабиб ба ҳам	367
Сад чон зи лабат ба вом гирам	368
Сифати зулфи кажат рост наёяд ба қалам	369
Ишқи ту доғи бандагӣ боз ниҳод бар дилам	369
Умрест, ки аз хилват дар майкада мастурем	370
Ид меояду вақт аст, ки дар маҳ нигарем	370
Ғами дӯст ман мугтанам мешуморам	371
Қадаҳе биёр, соқй, ки зи тавба шармсорам	372
Қароре кардаам бо худ, ки чун дар пеши ёр афтам	372
Гар ба майхона ҳарифи маю шоҳид бошам	373
Гар бе ту як-ду дам мани бемор зистам	373
Гар ту сар хоҳӣ зи ман, сар бо ту биспорам, ба чашм	374
Гар чон зи мани дилшуда хоҳӣ, бисупорам	375
Гар худ ҳазор санги маломат ба сар хурам	375
Гар дил талабӣ аз ман, чон ҳам ба ту дарбозам	376
Гар диҳад дастам, к-аз он ораз никобаш барканам	376
Гар коми худ аз лабат бигирам	377
Гар гузорӣ, ки бо ту мо нигарем	378
Гар ман аз ишқи он ду рух мирам	378
Мо аз ту суханвари ҷаҳонем	379
Мо аз шаробу шоҳид сад бор тавба кардем	379
Мо бо ғами ту хурраму осудахотирем	380
Мо ба савдои ту доман зи ҷаҳон барчидем	381
Мо чу қатъи назар аз рӯи накӯ натвонем	381
Мо хонаи дил ҷойи таманнои ту кардем	382
Мо дар ҳарими маҷлиси ушшоқ маҳраем	382
Мо даст ба зулфи ёр бурдем	383
Моро сари он аст, ки дар пойи ту афтем	384
Мо зи сағони дарат бештару камтарем	384
Ман ба ҷонон зи чон гурехтаам	385
Ман бад-ин дар бандаам, то зиндаам	385

Ман туро монда, ба ҳар ёр кучо ёр шавам.....	386
Мани дилхаста ба дарди ту даво ёфтаам	387
Ман зи бӯяш бехуду девонаам.....	387
Ман зи ғамат хурраму ба ёди ту шодам	388
Ман тоқати дурӣ зи рухи ёр надорам	388
Ману дарди ту, он гаҳ ёди марҳам	389
Маҳе нишаста хаёли рухат ба хонаи чашм.....	390
Номи он лаб ба хати сабз ба чое дидам.....	390
Наравад нақши хаёли ту замоне зи замирам	391
Нақди чон чист, ки дар домани чонон резам	391
Нест чуз ғам бе ту хӯрди дигарам	392
Ҳар шабе хоки дарат аз гиря пурхун мекунам	392
Ёр ашкам диду шуд бар ман раҳим	393
Ёр гуфт: Аз ғайри мо пӯшон назар! Гуфтам: Ба чашм.....	394
Ёр ҳарчанд ба ноҳақ талабад озорам.....	394
Ёри ман ёри дигар металабад, дониستم	395
Чу дар чон карду дил чо ғамзаи ту.....	395
Ду бӯсам, ки гуфтӣ, агар гӯям он ку	396
Гар тир кашӣ ҳар тараф аз ғамзаи ҷоду.....	397
Гар маро сад сар бувад, ҳар як пур аз савдои ӯ.....	397
Гуфтам: Малакӣ ё башарӣ? Гуфт, ки ҳар ду	398
Гуфтамаш: Моҳи пур аст он чехра. Гуфто: Пур мағӯ.....	398
Гуфтаӣ: Аз мо дилат бардор, зинҳор, ин мағӯ	399
Мо бакуллӣ тамаъи васл буридем аз ту.....	400
Надонад қадри ҳуснат кас беҳ аз ту	400
Ошӯби чонӣ, шӯхи ҷаҳонӣ.....	401
Он шӯх, дӣ ба роҳе мерафт ҳамчу шоҳе	402
Аз дари хеш маро бар дари ғайре бибарӣ.....	402
Агар дар куштанам таъхир кардӣ	403
Эй аз хати ту занг бар оинаи шоҳӣ.....	404
Эй дарди даруни чон, чӣ бошӣ	404
Эй дил, ин бечорагию мустамандӣ то ба кай	405
Эй даҳони ту қанду лаб ҳама май.....	405
Эй рухат ояти ҳусну даҳанат лутфи Худой.....	406
Эй сабо, бар хоки кӯйи ёри мо хуш меравӣ	407
Эй сабо, то кай ба зулфи ёр бозӣ мекунӣ	407
Эй гули рӯйи туро чун ман ба ҳар сӯ булбуле	408
Эй валвалаи ишқи ту бар ҳар сари кӯе	408
Ин чӣ лабҳост в-ин чӣ ширинӣ.....	409

Бо ту махро намерасад даъвӣ	410
Боз бигзаштӣ бар он зулф, эй насими мушкбӯӣ	410
Боз ба ноз куш маро, чист, ки ноз мекунӣ	411
Боз даст аз ҷонфишонон барфишондӣ	411
Бозам аз талъати худ дида мунаввар кардӣ	412
Бо ман ин будат зи аввал шарти ёрӣ	413
Ба чашму ҷон ту чароғӣ, ки дар миёни зучочӣ	413
Бар сари роҳи талаб ёфт гадое гуҳаре	414
Бар гил ба пойи сарв чу рафтор мекунӣ	415
Бар мани бедил агар чавру ситам фармудӣ	415
Ба кӯӣ ишқ бошӣ шермарде	416
Ба ёрони куҳан ёрӣ накардӣ	416
То хилвати дил холӣ аз ағёр наёбӣ	417
То кай, эй мӯнис, дилам бе мӯчибе ғамгин кунӣ	418
Таб чаро дарди сар овард ба нозукбадане	418
Туро чӣ гуна тавон гуфт Юсуфи сонӣ	419
Ту чашми он, ки ҳақ бинӣ, надорӣ	420
Ту дард надорию руҳи зард надорӣ	420
Ту сарвию гули хандон, ҳамон, ки медонӣ	421
Туро дида ҳар бор дидӣ, чӣ будӣ	421
Турки ман, маҳ бувад ба туркӣ «ой»	422
Чаро ба тухфаи дардам ҳамеша нанвозӣ	422
Чаро ҳар дам аз пеши мо мегурезӣ	423
Чашми шӯҳу дили сангин, бари симин дорӣ	423
Чу ту душман аз дӯст нашнохтӣ	424
Чу гул ба лутфи ту зад лофи нозукандомӣ	424
Чӣ лутф аст ин, ки бо ман менамой	425
Чӣ мӯчиб аст, ки ҳеҷ илтифоти мо накунӣ	425
Ҳадиси хуше ҳеҷ бо мо нагӯӣ	426
Хоҳам бари ту бурдан танро, ки шуд хаёле	426
Дорам зи абрувони ту чашми инояте	427
Дар ин пастӣ гар он махро наёбӣ	427
Дар ин раҳ ҳар чӣ чӯӣ, он биёбӣ	428
Дил рафт ба ёди дилпазире	428
Дил зи ёрони куҳан бардоштӣ	429
Дил шуд зи ишқи ёре шайдо, чунон ки донӣ	429
Дил шишаест чойи хаёли ту, эй парӣ	430
Дил, ки савдои ту мепухт, кабобаш кардӣ	430
Дили ман ба доғи чафо сӯхтӣ	431
Дил мекунӣ чарохату марҳам намедихӣ	431

Рози маъшук ҳадисест ниҳондоштанӣ.....	432
Зи дида дар дили вайрона рафтӣ	432
Солҳо гар бинависам сифати муштоқӣ	433
Ширинлабӣ, шакардаханӣ, сарвқоматӣ	433
Табиби ошиқон омад, биё, бигзор бедардӣ	434
Ошиқию бедилӣ, бедилбарӣ	434
Қатрай, қатра зи дарё чу ба сохилҳой	435
Гар аз дар ба теғам биронӣ, ту донӣ.....	435
Гар аз шохи давлат гуле чидаме	436
Гар ӯ ёди мани дилхаста кардӣ.....	436
Гар бод суйи хоки ман орад зи ту бӯе	437
Гар барӣ даст ба оинаву дар худ нигарӣ	437
Гар ба фирдавс аз ҳарими васл бикшодӣ даре	438
Гар ба ман ёр шавӣ в-ар нашавӣ.....	438
Гар ту дили мо сӯхтӣ аз оташи дурӣ	439
Гар зулфи худ ба фитнаву шӯҳи раҳо кунӣ.....	439
Гар гум шавӣ аз худ, хабари ёр биёбӣ.....	440
Гар лаззати хунрезии он ғамза шиносӣ	440
Гуфтам: Эй симзақан! Гуфт: Киро мегӯӣ.....	441
Гулу рухсори ту доранд ба ҳам якрангӣ.....	441
Муборак манзиле, хуш сарзамине	442
Мапӯшон рӯӣ хуб, эй шӯҳи худрой	442
Маро дар дарди беёри, дарего, ёр боистӣ.....	443
Маро зебад ба чавғони сари зулфат назарбозӣ	443
Ман он беҳтар, ки бошам ринду омӣ.....	444
Ман киям гуфтӣ, ки гӯям хоки наълайни манӣ.....	444
Новаки ғамза чу ҳар сӯ ба шитоб андозӣ	445
Надонам, кай ба доми ман дарафтӣ.....	445
Нишони хоки пойи ӯ агар меёфтам чое.....	446
Нест баҳои чон баче, пеши ту чун кашад касе	446
Висоли ӯст баҳти ман, набинам он ба бедорӣ.....	447
Ҳаргиз суйи ман чашми ризое накушодӣ.....	447
Ҳар лаҳза ба ғамза дили решам чӣ харошӣ	448
Ҳар лаҳза ба мо аз ту расад тухфаи дарде.....	448
Ҳар лаҳза ғамзаҳо ба чафо тез мекунӣ	449
Ҳеч шаб, эй маҳ, аз ватан чониби мо наёмадӣ	449
Эй рехта савдои ту хуни дили моро	450
Луғат.....	451
Мисраъҳои арабӣ ва тарҷумаи он.....	459

**«АХТАРОНИ АДАБ» (СИЛСИЛА)
ИБОРАТ АЗ 50 ЧИЛД**

Чилди 30

КАМОЛИ ХУЧАНДӢ

ДЕВОН

Муҳаррири ороиш *Р.Шералӣ*
Муҳаррири саҳифабандӣ *М. Саидова*

Ба матбаа 22.10.2015 супурда шуд.
Чопаш 26.10.2015 ба имзо расид.
Қузъи чопӣ 30,0. Андозаи 60x90^{1/16}.
Адади нашр 5000 нусха

Муассисаи нашриявӣ «Адиб»-и
Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон
734018, ш. Душанбе, кӯчаи Н. Қаробоев 17а

Дар чопхонаи ҚДММ «Илм» чоп шудааст.